Ročník 1927. 1577

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 64. Vydána dne 26. září 1927.

Obsah: 141. Nařízení, jímž se vydávají nové branné předpisy.

141.

Vládní nařízení ze dne 15. září 1927, jímž se vydávají nové branné předpisy.

Vláda republiky Československé nařizuje podle branného zákona ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n., a zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 53 Sb. z. a n., o ročním kontingentu branců, o náhradní záloze a o některých změnách branného zákona, dále podle zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 51 Sb. z. a n., o délce presenční služby, zákona ze dne 8. dubna 1927, č. 52 Sb. z. a n., jímž se stanoví mírový počet československého vojska od 1. října 1927, a zákona ze dne 7. prosince 1922, č. 370 Sb. z. a n., jímž se stanoví výhody v plnění branné povinnosti, jakož i podle § 2 zákona ze dne 22. prosince 1924, č. 286 Sb. z. a n., o úsporných opatřeních ve veřejné správě, a zákona ze dne 4. července 1923, č. 154 Sb. z. a n., o vojenském kázeňském a kárném právu, jakož i o odnětí vojenské hodnosti a přeložení do výslužby řízením správním:

Článek I.

Zrušení dosavadních předpisů.

(1) Branné předpisy, vydané vládním nařízením ze dne 28. července 1921, č. 269 Sb. z. a n., a doplněné neb opravené vládními nařízeními ze dne 26. října 1921, č. 380 Sb. z. a n., ze dne 22. března 1923, č. 55 Sb. z. a n., a ze dne 21. března 1924, č. 62 Sb. z. a n., nahrazují se novými brannými předpisy, které jsou připojeny k tomuto nařízení a jsou jeho součástí.

(2) Zároveň pozbývají účinnosti všechna ostatní nařízení a výnosy, které jsou s připojenými brannými předpisy v odporu. Obzvláště pak pozbývají též účinnosti § 46, 62 a 64 vládního nařízení ze dne 18. října 1923, č. 203 Sb. z. a n.

(3) Opatření a úkony, které byly před účinností tohoto nařízení učiněny podle nařízení uvedených v odst. (1), jakož i podle jiných nařízení a výnosů, vydaných ku provedení branného zákona, zůstávají v platnosti. Tam, kde branné předpisy mají nová ustanovení kompetenční, přechází kompetence na úřady (velitelství), jež jsou podle těchto předpisů příslušné, pokud o věci nebylo rozhodnuto podle dosud platných ustanovení v I. stolici; bylo-li již rozhodnuto v I. stolici, třeba postupovati podle dosud platných ustanovení.

Článek II.

Vyhlášení příloh a vzorů.

(1) Z příloh a vzorů, jichž se dovolávají branné předpisy, vyhlašují se ty, jež jsou zvláště důležité pro brance, obce a správy matrik.

(2) Přílohy a vzory, které nejsou vyhlášeny s připojenými brannými předpisy, budou vydány ministerstvem národní obrany.

Článek III.

Další nutná opatření s ohledem na změny organisace a potřebu branné moci.

Pokud změna organisace a potřeba branné moci bude vyžadovati opatření odchylujících se od ustanovení připojených branných předpisů, může ministerstvo národní obrany — a to, je-li toho třeba, v dohodě se zúčastněnými ministerstvy — učiniti v mezích zákonných nutná opatření. Těmito opatřeními nesmějí býti dotčena práva jednotlivců plynoucí z připojených předpisů.

Článek IV.

Změny v některých platných předpisech.

(1) Ve vládním nařízení ze dne 18. října 1923, č. 203 Sb. z. a n., o řízení před kárnými výbory vojenských gážistů a o odnětí vojen-

ské hodnosti a přeložení do výslužby řízením správním, třeba:

a) nahraditi § 45, odst. (3), tímto zněním:

„(3) Pro vojenské gážisty mimo službu [§ 182, odst. (2) a (12) a § 183, odst. (2) a (5) branných předpisů (vl. nař. č. 141/1927 Sb. z. a n.)], stejně tak jako pro vojenské gážisty z povolání, přeložené do výslužby, nepožívající výslužného — kteréžto osoby patřily dříve rovněž do skupiny „mimo službu“ — platí ustanovení platná pro vojenské gážisty v záloze.“;

b) v § 52, odst. (1), nahraditi citaci § 144 (14) branných předpisů (vl. nař. č. 269/1921 Sb. z. a n.) citací § 268, odst. (4), branných předpisů (vl. nař. č. 141/1927 Sb. z. a n.);

c) v § 61, odst. (1), nahraditi citaci § 109 (3) branných předpisů (vl. nař. č. 269/1921 Sb. z. a n.) citací § 182, odst. (5), (6) a (9), branných předpisů (vl. nař. č. 141/1927 Sb. z. a n.).

(2) Ve vládním nařízení ze dne 8. června 1922, č. 170 Sb. z. a n., jímž se provádí zákon ze dne 15. února 1922, č. 71 Sb. z. a n., o vystěhovalectví, třeba na konci druhého odstavce § 3 nahraditi citaci § 144 nařízení ze dne 28. července 1921, č. 269 Sb. z. a n., citací § 263—268 branných předpisů (vl. nař. č. 141/1927 Sb. z. a n.).

(3) Ve vládním nařízení ze dne 6. října 1923, č. 186 Sb. z. a n., kterým se provádějí některá ustanovení zákona o vojenských požitcích zaopatřovacích, třeba k § 10, odst. (2), nahraditi citaci § 95, odst. (2) a (5), vládního nařízení ze dne 28. července 1921, č. 269 Sb. z. a n., citací § 144, odst. (8) a § 145, odst. (3), branných předpisů (vl. nař. č. 141/1927 Sb. z. a n.).

Článek V.

Přechodná ustanovení o předčasném propuštění osob, jimž byla udělena výhoda v plnění branné povinnosti podle zákona č. 370/1922 Sb. z. a n.

(1) Žádosti za poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti brancům odvodního ročníku 1927, podané podle zákona č. 370/1922 Sb. z. a n. a vl. nař. č. 371/1922 Sb. z. a n. a č. 54/1924 Sb. z. a n., vyřídí se podle právě uvedených ustanovení.

(2) Osoby, jimž byla poskytnuta výhoda v plnění branné povinnosti, propustí se po šestiměsíční presenční službě na trvalou dovolenou až do normálního přeložení do zálohy, jež se provede dnem, kterým by nabyly dotčené osoby podle § 21 branného zákona nároku na toto přeložení po splnění zákonité presenční služební povinnosti, kdyby nebyly propuštěny na trvalou dovolenou na základě poskytnuté výhody.

(3) Ve vojenské knížce dotčených osob třeba předčasné propuštění z presenční služby na trvalou dovolenou z důvodu poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti poznamenati a při tom se odvolati na tento článek.

(4) Pro osoby odvedené v roce 1928 a později zákon č. 370/1922 Sb. z. a n. již neplatí.

Článek VI.

Přechodná ustanovení o předčasném propuštění přebytečných podle zák. č. 196/1920 Sb. z. a n. a 176/1924 Sb. z. a n.

O právech a povinnostech přebytečných branců propuštěných předčasně z presenční služby podle zákona č. 196/1920 Sb. z. a n. a vl. nař. č. 363/1921 Sb. z. a n. a podle zákona č. 176/1924 Sb. z. a n. a vl. nař. č. 187/1924 Sb. z. a n. platí právě uvedená ustanovení s tou odchylkou, že tito branci jsou kromě svých pravidelných cvičení povinni ještě jedním čtyřnedělním cvičením, jestliže zkrácení presenční služby přesahovalo u nich dobu šesti měsíců. Toto cvičení se vykonává v jedenáctém ročníku I. zálohy (§ 178 branných předpisů).

Článek VII.

Přechodná ustanovení o předčasném propuštění přebytečných podle zák. č. 52/1927 Sb. z. a n.

a) Určení počtu přebytečných.

(1) Přestoupí-li počet branců povinných presenční službou k 1. prosinci 1927 a k 1. dubnu 1928 nejvyšší dovolenou číslici, kterou určí ministerstvo národní obrany podle průměrného mírového počtu vojska zákonem stanoveného s náležitým zřením na pravděpodobné úbytky a přírůstky, je počet, o nějž jest uvedená nejvýše dovolená číslice přestoupena, přebytkem, v jehož číselné výši třeba propustiti brance, kteří budou vybráni jako přebyteční, na trvalou dovolenou až do přeložení do zálohy.

(2) Počet přebytečných stanoví ministerstvo národní obrany a oznámí zavčas zemským vojenským velitelstvím, kolik z těchto přebytečných připadá na jednotlivé obvody, při čemž vydá též další prováděcí pokyny.

b) Výběr přebytečných.

(3) Jako přebytečné lze propustiti předčasně z presenční služby k 1. prosinci 1927 jen ty osoby, které vykonaly presenční službu nejméně čtrnáctiměsíční, a k 1. dubnu 1928 jen ty osoby, které vykonaly presenční službu nejméně šestiměsíční. Dobrovolně odvedené osoby mohou býti propuštěny jako přebytečné jen tehdy, nastaly-li okolnosti, odůvodňující toto propuštění, po dobrovolném vstupu do branné moci. Osoby, které se zavázaly k další činné službě podle § 17 a 19 branného zákona, třeba z propuštění jako přebytečné vyjmouti.

(4) Ke dni 1. prosince 1927 propustí se jako přebyteční branci, kterým — ačkoli jejich žádosti byly uznány za vyhovující — nemohla býti k 1. dubnu 1927 poskytnuta výhoda v plnění branné povinnosti, protože byl stanovený počet branců, jimž lze výhodu poskytnouti, vyčerpán [§ 11, odst. (11), vl. nař. č. 371/1922 Sb. z. a n.], pak branci, jejichž žádost za poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti nebyla sice uznána za vyhovující, avšak přece byla vzhledem k tomu, že je do určité míry zřetele hodna, podržena [§ 11, odst. (3), cit. vl. nař.], jakož i jiní branci, kteří prokáží zřetele hodné poměry rodinné, hospodářské neb existenční aneb jiné zřetele hodné okolnosti (příprava k určitému povolání atd.).

(5) Dne 1. dubna 1928, po případě podle potřeby po tomto dni, bude lze podle zákona v tomto článku uvedeného k propuštění přebytečných přikročiti jen tehdy, jestliže poskytnutím výhod v plnění branné povinnosti podle zákona č. 370/1922 Sb. z. a n. nebyl přebytek vyčerpán. V takovém případě pak nutno jako přebytečné propustiti brance, jejichž žádost za poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti byla sice uznána za vyhovující, jimž však nemohla býti výhoda poskytnuta proto, že byl vyčerpán počet branců, kterým bylo lze výhodu poskytnouti, pak brance, jejichž žádost za poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti nebyla sice uznána za vyhovující, avšak přece je do určité míry zřetele hodna, jakož i jiné brance, kteří prokáží zřetele hodné poměry rodinné, hospodářské neb existenční aneb jiné zřetele hodné okolnosti (příprava k určitému povolání atd.).

(6) Při propouštění přebytečných třeba však míti zření nejen k poměrům uvedeným v odst. (4) a (5), nýbrž též k chování brancovu po dobu činné služby a k jeho úspěchu ve výcviku, pokud nejde o brance, jejichž žádost za výhodu byla uznána za vyhovující; kromě toho třeba míti zření především na brance schopné k pomocným službám. Při rozhodování o propouštění přebytečných třeba přihlížeti kromě jiných služebních zájmů též k tomu, aby početní stavy jednotlivých zbraní a služeb neklesly pod systemisovaný počet.

c) Rozhodování a provedení předčasného propuštění přebytečných.

(7) O předčasném propuštění přebytečných z presenční služby rozhoduje zemské vojenské velitelství, nebo podle jeho pokynů vojskové těleso (ústav) s konečnou platností.

(8) O předčasném propuštění podle ustanovení předcházejícího odstavce nemusí ani branci, jejichž žádost za poskytnutí výhody v plnění branné povinnosti byla uznána za úplně vyhovující, ani ti, jejichž žádost za poskytnutí výhody nebyla sice uznána za vyhovující, avšak vzhledem k tomu, že je do určité míry zřetele hodna, byla podržena, zvláště žádati; ostatní osoby, uvedené v odst. (4) a (5), musí podati žádost o předčasné propuštění (buď samy nebo svými příslušníky) ve lhůtě, jež jim bude podle pokynů ministerstva národní obrany uvedena ve známost denním rozkazem.

(9) Je-li počet osob uvedených v odst. (4) a (5), jež vyhovují stanoveným podmínkám, v obvodu zemského vojenského velitelství menší nežli počet přebytečných v tomto obvodu, budou propuštěni na trvalou dovolenou až do vyčerpání přebytku i jiní branci, kteří již vykonali presenční službu v předepsaném trvání, jestliže to jejich chování za činné služby a jejich vojenská zdatnost připouštějí, při čemž bude přihlíženo především k brancům, jejichž poměry rodinné, hospodářské, existenční atd. jsou zvláštního zřetele hodny.

d) Další ustanovení o propuštění přebytečných branců.

(10) O záznamu předčasného propuštění z presenční služby, o povinnosti k dalšímu čtyřnedělnímu cvičení, o přeložení předčasně propuštěných do zálohy a o zrušení předčasného propuštění branců platí ustanovení § 135 branných předpisů.

Článek VIII.

Účinnost a provedení tohoto nařízení.

(1) Toto nařízení, pokud se jím provádí § 1 až 9 zákona č. 53/1927 Sb. z. a n., nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1928, jinak dnem 1. října 1927. Až do účinnosti a provedení zákona ze dne 14. července 1927, č. 125 Sb. z. a n., o organisaci politické správy, platí ve věcech, v nichž jsou podle branných předpisů účastny úřady politické správy (politické úřady I. a II. stolice), dosavadní předpisy o organisaci politické správy a o účasti samosprávných úřadů v poměrech brannými předpisy upravených.

(2) Provésti je přísluší ministru národní obrany v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Šrámek v. r.

Udržal v. r. Najman v. r.

Černý v. r. Dr. Spina v. r.

Dr. Engliš v. r. Dr. Tiso v. r.

Dr. Hodža v. r. Dr. Nosek v. r.

Dr. Mayr-Harting v. r. Dr. Gažík v. r.

Branné předpisy.

ODDÍL I.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ.

§ 1.

Československá branná moc.

(1) K československé branné moci patří:

a) příslušníci vojska (vojenské osoby);

b) příslušníci četnictva, kteří:

aa) vykonávají vojenská cvičení (§ 5 zák. o četnictvu ze dne 14. dubna 1920, č. 299 Sb. z. a n.);

bb) přejdou za válečného stavu pod přímé velení vojska (§ 6 cit. zák. o četnictvu);

cc) jsou přidrženi podle § 27 branného zákona v míru k výjimečné činné službě;

dd) jsou přidrženi podle § 28, písm. b), branného zákona za mobilisace a ve válce k válečné službě;

c) příslušníci pohraničních stráží a finanční stráže, kteří jsou podle § 27 branného zákona přidrženi v míru k výjimečné službě;

d) příslušníci pohraničních stráží, finanční stráže a důchodkové kontroly, kteří jsou za mobilisace a ve válce přidrženi k válečné službě podle § 28, písm. b), branného zákona;

e) členové spolků pěstujících vojenský výcvik, kteří jsou za mobilisace a ve válce přidrženi k válečné službě podle § 28, písm. b), branného zákona;

f) osoby vykonávající za mobilisace a ve válce zvláštní úkony podle § 3 branného zákona;

g) osoby přidělené za mobilisace a ve válce k službě armádě v poli, nejsou-li již uvedeny pod písm. a) až f).

(2) Vojenské osoby [odst. (1), písm. a)] jsou buď:

a) v činné službě nebo

b) mimo činnou službu.

(3) K vojenským osobám v činné službě [odst. (2), písm. a)] náleží:

a) vojenské osoby z povolání činně sloužící, jakož i vojenské osoby z povolání na dovolené s čekaným a bez platu;

b) osoby vykonávající zákonitou presenční službu;

c) osoby vykonávající další činnou službu;

d) osoby vykonávající vojenský výcvik;

e) vojenské osoby ve výslužbě, vykonávající činnou službu;

f) příslušníci zálohy a náhradní zálohy vykonávající cvičení ve zbrani (služební), výjimečnou činnou službu podle § 27 branného zákona nebo činnou službu za mobilisace a ve válce;

g) osoby za mobilisace a ve válce předčasně odvedené neb (opětně) odvedené (počítajíc v to i dobrovolníky na dobu války), jež vykonávají činnou službu.

Kromě toho patří k vojenským osobám v činné službě též příslušníci četnictva, uvedení v odst. (1), písm. b), příslušníci pohraničních stráží, finanční stráže a důchodkové kontroly, uvedení v odst. (1), písm. c) a d) a osoby uvedené v odst. (1), písm. e).

(4) Osoby uvedené v předcházejícím odstavci patří k vojenským osobám v činné službě i tehdy, jsou-li na dočasné dovolené.

(5) K vojenským osobám z povolání patří kromě důstojníků a rotmistrů z povolání též osoby, jež byly ustanoveny čekateli důstojnických míst systemisovaných pro důstojníky z povolání [§ 99 zákona ze dne 26. května 1926, č. 103 Sb. z. a n., o úpravě platových a některých služebních poměrů státních zaměstnanců (platového zákona)]; pro tyto osoby platí, není-li jinak stanoveno, obdobně ustanovení těchto předpisů, platná pro důstojníky z povolání.

(6) K vojenským osobám mimo činnou službu náleží vojenské osoby na trvalé dovolené, v záloze, v náhradní záloze a ve výslužbě, pokud nevykonávají z jakéhokoli důvodu činnou službu vojenskou, pak vojenské osoby, které neodůvodněně nenastoupily do presenční služby [§ 289, odst. (4)].

(7) Organisace branné moci je upravena zvláštními předpisy.

§ 2.

Účel branné moci.

(1) Československá branná moc je povolána k tomu, aby hájila trvání, celistvosti a svobody republiky Československé proti nepřátelům zevnějším, jakož i spolupůsobila při udržování pořádku a bezpečnosti uvnitř státu [odst. (2)]; může jí býti též použito k pomocným službám při pohromách ohrožujících život a majetek [odst. (3)].

(2) Vojenské oddíly lze přiděliti dočasně veřejným úřadům jakožto vojenské asistence k součinnosti při udržování pořádku a bezpečnosti osob i majetku (ozbrojené vojenské asistence), nepostačuje-li zásah příslušných činitelů, kterých mohou veřejné úřady použíti (policie, četnictvo atd.).

(3) Vojenské oddíly lze přiděliti veřejným úřadům dočasně též jako pomoc při pohromách, ohrožujících život, zdraví a majetek (pomocné vojenské asistence), nelze-li v ohrožená místa vyslati včas dostatečný počet civilních pracovníků.

(4) Bližší ustanovení o požadování a použití vojenských asistencí, jakož i o náhradě výdajů za jich poskytnutí jsou obsažena ve zvláštním předpise, schváleném vládním usnesením.

(5) Dočasně na dobu potřeby, zejména v mobilisaci, může býti vojenských osob použito k doplnění četnictva podle § 17, posl. odst., zákona o četnictvu. Bližší ustanovení o tom vydá ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

§ 3.

Všeobecná ustanovení o branné povinnosti.

(1) Branná povinnost přísluší osobám mužského pohlaví a musí býti vykonávána osobně; není dovoleno, aby v plnění branné povinnosti zastupoval někdo jiný.

(2) Branná povinnost je všeobecná; odpírati plnění branné povinnosti z jakýchkoli důvodů (obzvláště náboženských) je zakázáno. O úlevách ve vykonávání branné povinnosti, které mohou býti poskytnuty československým státním příslušníkům, trvale usedlým v cizině, platí příslušná další ustanovení těchto předpisů.

(3) Branná povinnost obsahuje povinnost odvodní a služební; k služební povinnosti patří buď povinnost k presenční (po případě další činné) službě a k službě v záloze, nebo povinnost ke službě v náhradní záloze, anebo povinnost k činné službě vojenských osob z povolání a ve výslužbě, a to v míru, za mobilisace a ve válce. Povinnost odvodní upravuje podrobně oddíl II., povinnost služební oddíl III. těchto předpisů.

§ 4.

Význam plnění branné povinnosti pro zastávání veřejných služeb a volitelných hodností.

(1) Při přijímání do státních a jiných veřejných služeb třeba vždycky — není-li potřebný průkaz připojen — přihlížeti k tomu, zda a jak žadatel vyhověl branné povinnosti, která mu podle jeho věku přísluší. Potřebné průkazy vydává žadatelům politický úřad I. stolice, v jehož obvodu je domovská obec žadatelova; tento úřad si opatří, třeba-li, potřebná data od domovského doplňovacího okresního velitelství.

(2) Osoby, které se proti své branné povinnosti vyplývající z branného zákona republiky Československé provinily způsobem uvedeným v § 43 až 51 branného zákona, resp. v § 183 a 293 voj. tr. zák., nemohou býti přijaty do státních a jiných veřejných služeb, dokud protiprávní stav trvá a újma způsobená branné povinnosti nebyla dodatečným plněním branné povinnosti odčiněna; jsou-li již v takových službách, nemohou jich nadále zastávati. Rovněž nemohou osoby takové po dobu právě uvedenou zastávati občanské hodnosti volitelné; zjistí-li se, že osoby takové byly zvoleny, třeba o tom podati zprávu ministerstvu národní obrany, jež to oznámí příslušnému úřadu, aby zařídil, čeho třeba.

(3) S hlediska branného zákona není však námitek, aby uchazeči o místo v státních a jiných veřejných službách, kteří dosud nebyli povinni dostaviti se k odvodu v I. odvodní třídě, nebo jejichž odvod v I. nebo II. odvodní třídě byl odročen, byli přijímáni, vyhovují-li jinak předepsaným podmínkám, do státních a jiných veřejných služeb; osoby do takové služby přijaté musí však vyhověti odvodní

povinnosti v své odvodní třídě, a budou-li odvedeny, splniti povinnost k zákonité presenční službě i k službě v záloze nebo v náhradní záloze.

(4) Rovněž není s hlediska branného zákona námitek proti tomu, aby byly do služeb v předchozím odstavci uvedených přijímány osoby již odvedené před nastoupením do presenční služby nebo do vojenského výcviku nebo také osoby vykonávající presenční službu nebo vojenský výcvik. Takovým přijetím nevzniká však nárok na odklad presenční služby a nesmí nastati též z toho důvodu přerušení v presenční službě nebo vojenském výcviku; závazek k této službě zůstává nedotčen. O tom, kdy lze povoliti těmto zaměstnancům odklad presenční služby, platí ustanovení § 116, odst. (5). Osoby zaměstnané ve veřejných službách budou — byly-li povolány k vykonávání presenční služby nebo vojenského výcviku a byl-li proto jejich služební poměr zrušen — opět přijaty po splnění služební povinnosti v presenční službě nebo po vykonání vojenského výcviku do veřejné služby, nebrání-li přijetí tomu zákonné překážky nebo okolnost, že služební potřeba pracovníků jest úplně zajištěna, a požádají-li nejdéle do 15 dní po propuštění z presenční služby nebo z vojenského výcviku u příslušného úřadu, aby byly opětně ve veřejné službě ustanoveny; za tím účelem bude jim podle služební možnosti reservováno místo ve veřejné službě, které zastávaly před nastoupením do presenční služby nebo vojenského výcviku. Zvláštní dosud platné předpisy vydané v této věci zákonem nebo vládním nařízením pro jednotlivé kategorie zaměstnanců nejsou tímto ustanovením dotčeny.

(5) Veřejnými službami třeba rozuměti veškeré služby (definitivní nebo zatímní) za stálý plat od státu, ústavů, podniků a fondů státních anebo státem spravovaných a jejich zaopatřovacích ústavů, dále službu učitelů na veřejných obecných a občanských školách, jakož i (definitivní nebo zatímní) služby za stálý plat od zemí, okresů a obcí nebo podniků těchto korporací a fondů (ústavů) jimi spravovaných.

§ 5.

Vstup československých příslušníků do cizích vojenských služeb.

(1) Žádosti československých státních příslušníků za povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb, řádně odůvodněné a opatřené potřebnými doklady, obzvláště též rodným (křestním) listem, domovským listem a potvrzením příslušného cizího úřadu, že žadatel — bude-li mu povolení uděleno — bude do vojenských služeb v dotčené armádě přijat a na jakou dobu, podávají

a) osoby nepodléhající služební povinnosti a mužstvo mimo činnou službu u domovského politického úřadu I. stolice;

b) vojenští gážisté mimo činnou službu u domovského doplňovacího okresního velitelství;

c) vojenské osoby v činné službě služebním postupem podle příslušných ustanovení Služebního řádu branné moci a jiných služebních předpisů.

(2) Politický úřad I. stolice, jehož došly žádosti podle ustanovení písm. a) předcházejícího odstavce, zjistí a vyznačí branný poměr žadatelův v československé branné moci, připojí u žadatelů jsoucích v odvodním stáří a starších výpis z odvodního seznamu. Žádosti osob nepodléhajících služební povinnosti předloží politický úřad I. stolice s vlastním dobrým zdáním prostřednictvím politického úřadu II. stolice ministerstvu národní obrany; žádosti mužstva mimo činnou službu zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které opatří a připojí dobré zdání kmenového tělesa a opis kmenového listu a předloží spis prostřednictvím zemského vojenského velitelství ministerstvu národní obrany. Stejným způsobem naloží doplňovací okresní velitelství se žádostmi, jež ho došly podle ustanovení písm. b) předcházejícího odstavce.

(3) Je-li žádost zřetele hodna a nepřekáží-li nic jejímu příznivému vyřízení, předloží ji — podle potřeby po slyšení ministerstva vnitra a ministerstva zahraničních věcí — ministerstvo národní obrany presidentu republiky Československé s návrhem, aby udělil žadateli povolení ke vstupu do vojenských služeb cizího státu. V ostatních případech ministerstvo národní obrany žádost zamítne. O uděleném povolení, jakož i o zamítnutí žádosti zpraví ministerstvo národní obrany domovské doplňovací okresní velitelství (jež obstará vyrozumění žadatelovo, pokud je jím vojenský gážista mimo činnou službu) a — jde-li o osobu nepodléhající služební povinnosti nebo o příslušníka mužstva mimo činnou službu — též domovský politický úřad I. stolice, jenž o vyřízení žadatele vyrozumí.

(4) Udělené povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb se poznamená v obou stejnopisech odvodních seznamů, a je-li třeba, též v evidenčních protokolech u politických a vo-

jenských evidenčních úřadů a v protokole příslušnosti kmenového tělesa.

(5) Nepoužije-li žadatel uděleného povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb do šesti měsíců ode dne, kdy mu bylo dodáno povolení, pozbývá platnosti; neplatnost povolení třeba pak poznamenati v pomůckách uvedených v předchozím odstavci.

(6) Vstoupil-li československý státní příslušník do cizích vojenských služeb podle předchozích ustanovení na dobu delší než dvě léta, musí předložiti domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství do 1. dubna roku, který následuje po tom roku, v němž uplynula dvouletá doba služby v cizí armádě, jakož i každého následujícího druhého roku, potvrzení příslušného cizího úřadu, že koná dále služby v cizí armádě. Totéž platí v tom případě, chce-li ten, jemuž byl povolen vstup do cizích vojenských služeb na kratší dobu, po uplynutí této doby v cizích vojenských službách setrvati; v takovém případě třeba zmíněné potvrzení cizího úřadu předložiti ihned po uplynutí doby, na niž byl vstup do cizích vojenských služeb povolen. Není-li potvrzení podle předcházejících ustanovení předloženo, ohlásí to domovské doplňovací okresní velitelství ministerstvu národní obrany, aby zařídilo, čeho třeba. O povinnosti předkládati zavčas potvrzení uvedené v tomto odstavci musí býti dotčená osoba při oznámení, že jí byl žádaný vstup povolen, poučena. Záznam o dalším setrvání v cizích vojenských službách se provede podle odst. (4).

(7) Po dobu povoleného vykonávání vojenské služby v cizí armádě je dotčený státní příslušník osvobozen od plnění branné povinnosti v Československé republice. Jakmile vystoupí z cizích vojenských služeb, musí plniti služební povinnost v Československé republice, která mu podle jeho věku přísluší; osoba odvodem povinná musí dodatečně vyhověti odvodní povinnosti, a byla-li odvedena, musí splniti povinnost k zákonité presenční službě a služební povinnost v záloze nebo služební povinnost v náhradní záloze, která jí podle jejího věku přísluší.

(8) Povolení ke vstupu do cizích vojenských služeb pozbývá platnosti, jakmile stát, v jehož vojenských službách československý státní příslušník jest, vstoupí do válečného stavu s Československou republikou nebo se státy, s nimiž je Československá republika spřátelena, nebo k nimž zachovává neutralitu. O tom třeba dotčenou osobu poučiti při oznámení, že jí byl žádaný vstup do cizích vojenských služeb povolen.

(9) Českoslovenští státní příslušníci nesmějí vstupovati do cizích vojenských služeb bez povolení uvedeného v tomto paragrafu, ani dále setrvávati v takových službách bez zachování ustanovení odst. (6); přestoupení tohoto zákazu trestají politické úřady I. stolice jako přestupek podle § 40 branného zákona. O tom, jaký význam má vstup do cizích vojenských služeb bez povolení na požívání vojenských zaopatřovacích platů, obsahuje bližší ustanovení zákon o vojenských požitcích zaopatřovacích (§ 30, písm. e), zák. č. 76/1922 Sb. z. a n.); o odnětí hodnosti důstojníkům a rotmistrům, kteří bez povolení vstoupili do cizích vojenských služeb, jedná § 33, odst. (1), písm. b), zákona č. 154/1923 Sb. z. a n.

ODDÍL II.

O DOPLŇOVÁNÍ BRANNÉ MOCI.

Část 1.

Doplňovací úřady.

§ 6.

Rozdělení a působnost doplňovacích úřadů.

(1) Doplňovací úřady se dělí takto:

a) vojenské doplňovací úřady:
I. stolice: doplňovací okresní velitelství,
II. stolice: zemská vojenská velitelství,
III. stolice: ministerstvo národní obrany;

b) politické doplňovací úřady:
I. stolice: politické úřady I. stolice,
II. stolice: politické úřady II. stolice,
III. stolice: ministerstvo národní obrany a ministerstvo vnitra [odst. (3)].

Přehled sídel doplňovacích úřadů I. a II. stolice s jejich vzájemným vztahem jest obsažen v příloze 1. Změny tohoto přehledu uveřejní se ve Sbírce zákonů a nařízení úřední vyhláškou vydanou ministerstvem národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(2) Úkolem doplňovacích úřadů jest působiti při doplňování československé branné moci podle těchto a zvláštních předpisů. Doplňovací úřady I. stolice (politické i vojenské) jsou též povinny udíleti informace ve věcech branné povinnosti.

(3) Politické a vojenské doplňovací úřady I. a II. stolice úřadují buď samostatně nebo ve vzájemné dohodě. V nejvyšší stolici rozhoduje ministerstvo národní obrany buď samostatně nebo v dohodě s ministerstvem vnitra, resp. po jeho slyšení, podle zákona ze dne 31. března

1920, č. 218 Sb. z. a n., kterým se upravují hranice působnosti mezi ministerstvem vnitra a ministerstvem národní obrany, a vládního nařízení ze dne 18. května 1920, č. 353 Sb. z. a n., jímž se právě uvedený zákon provádí [VV. (Věcní věstník MNO.) 1920, čís. 35, čl. 374].

Část 2.

O odvodní povinnosti.

§ 7.

Všeobecná ustanovení o odvodech a odvodní povinnosti.

(1) Odvodem sluší rozuměti — pokud tyto předpisy jinak nestanoví — úřední řízení k zjištění tělesné a duševní způsobilosti potřebné pro zařadění do branné moci, kteréžto řízení se počíná obesláním (dostavením) osoby odvodem povinné před odvodní komisi a končí rozhodnutím o její schopnosti k vojenské službě nebo určením k přezkoušení; eventuální odevzdání do nemocničního pozorování jest součástí tohoto řízení.

(2) Odvodní povinnost záleží v závazku, dostaviti se před odvodní, třeba-li přezkoušecí komisi a podrobiti se předepsanému řízení.

(3) Odvodní povinnost se počíná 1. lednem kalendářního roku, v kterém občan dokončí 20. rok věku, a končí 31. prosincem roku, v kterém dokončí 22. rok věku.

(4) Občané, narození v témže kalendářním roce, tvoří jednu odvodní třídu, která je označena podle roku narození odvodem povinných jako I., II. a III. odvodní třída. K odvodu se povolávají ročně vždy tři odvodní třídy.

(5) U těch, kteří nevyhověli ve věku odvodem povinném své odvodní povinnosti, anebo u nichž je trestním rozsudkem prokázáno, že jejich odvod byl zmařen některým z trestných činů uvedených v § 42—45 branného zákona, trvá odvodní povinnost až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(6) Občané, kteří byli propuštěni z branné moci dříve, než splnili služební povinnost, podléhají znovu odvodní povinnosti, přísluší-li k některé odvodní třídě, která při hlavním odvodu, jenž následuje v příštím roce po jich propuštění, jest ještě k odvodu povolána. Odvodní povinnosti nepodléhají však ti, kdož byli propuštěni z branné moci pro zřejmou neschopnost anebo pro takovou vadu nebo chorobu, zjištěnou odborně ve vojenské nemocnici, pro kterou by již v I. odvodní třídě bylo třeba u nich podle „Předpisu pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě“ [§ 41, odst. (10)] učiniti rozhodnutí „Neodveden“; v tomto případě nutno v propouštěcím listě výslovně vyznačiti, že propouštěný není již odvodem povinen.

(7) Osoby odvodem povinné, o nichž v některé odvodní třídě komise odvodní nebo přezkoušecí učinila rozhodnutí „Neodveden“, a občané, kteří byli propuštěni z branné moci bez superarbitračního řízení pro duševní chorobu, slabomyslnost nebo padoucnici (hysteroepilepsii) [(§ 237, odst. (4) a (5)], nepodléhají v míru již odvodní povinnosti podle odst. (3).

(8) Odvody jsou hlavní a dodatečné. Odvodní povinnost nutno splniti zásadně při hlavním odvodu. Dodatečné odvody se konají podle potřeby. Odvody po 1. lednu před dobou hlavních odvodů jsou dodatečnými odvody pro dřívější odvodní třídy.

(9) Ty, kteří nevyhověli své odvodní povinnosti v předcházejících odvodních třídách a dostaví se k některému následujícímu hlavnímu (dodatečnému) odvodu, třeba — bez újmy trestních ustanovení — podrobiti odvodu za všechny zameškané odvodní třídy.

§ 8.

Odvodní povinnost cizinců, kteří nabyli československého státního občanství.

(1) Cizinec, který nabyl nebo nabude československého státního občanství po 9. dubnu 1920 (po dni účinnosti branného zákona) před koncem roku, v němž dokončí 22. rok věku, podléhá odvodní povinnosti v své odvodní třídě. Nabude-li československého státního občanství sice později, avšak ještě před 31. prosincem toho roku, v němž dokončí 40. rok věku, bude podroben toliko jednou odvodnímu řízení; toto bude provedeno neprodleně po nabytí československého státního občanství. Zvláštnímu odvodnímu řízení není třeba podrobovati cizince nabyvší československé státní příslušnosti, kteří jsou již příslušníky branné moci jako legionáři; třeba je pokládati dnem vstupu do legií za odvedené; byli-li však z branné moci již propuštěni, třeba s nimi naložiti podle všeobecných ustanovení.

(2) Cizinec, který po 9. dubnu 1920 nabyl nebo nabude československého státního občanství teprve po 31. prosinci toho roku, v němž dokončil 40. rok věku, nepodléhá v míru odvodní povinnosti, na něho se však vztahuje za mobilisace a ve válce ustanovení § 3 a 28, písm. d), branného zákona; na výslovnou žádost může mu však býti domovským

doplňovacím okresním velitelstvím povolen dobrovolný vstup do branné moci [§ 72, odst. (7)].

§ 9.

Odvodní povinnost osob neznámé státní příslušnosti, trvale usedlých v československé republice.

(1) O odvodní povinnosti osob trvale bydlících v republice Československé, které nemohou prokázati jinou státní příslušnost, platí táž ustanovení jako o československých státních příslušnících.

(2) Usídlí-li se taková osoba trvale na území republiky Československé teprve po 31. prosinci roku, v němž dovršila 22. rok věku, platí o ní obdobně ustanovení § 8.

§ 10.

Zjištění klasifikace odvodním řízením pro převod do nového branného poměru.

Příslušníci ročníku narození 1897 a starší, kteří se nepodrobili ani odvodu podle branných zákonů z roku 1912 nebo dřívějších, ani domobraneckému třídění podle domobraneckých zákonů z roku 1886, ani nevstoupili do československého zahraničního (legionářského) vojska a nemají proto vůbec žádné klasifikace, aby mohlo býti podle ní rozhodnuto o jejich převodu do branného poměru podle § 62 branného zákona, jsou povinni — jestliže tak již neučinili podle § 2, (3), druhého odst., vládního nařízení č. 374/1920 Sb. z. a n. — dostaviti se k odvodu k zjištění klasifikace; budou-li uznáni za schopny, budou pokládáni za odvedené a zařaděni do náhradní zálohy [§ 83, odst. (1), písm. c)].

§ 11.

Kde třeba splniti odvodní povinnost.

(1) Každá oblast politického úřadu I. stolice tvoří pro sebe jeden odvodní okres.

(2) Osoba odvodem povinná musí splniti odvodní povinnost v odvodním okrese, v jehož obvodu jest obecní (městský) úřad (notář), příslušný k přijetí její přihlášky k odvodnímu soupisu [§ 18, odst. (2)]. Je-li pro některý odvodní okres ustanoveno několik odvodních míst, musí osoba odvodem povinná vykonati svou odvodní povinnost v tom odvodním místě, ke kterému náleží obec (notář), příslušná k přijetí její přihlášky k odvodnímu soupisu.

(3) Splniti odvodní povinnost v jiném odvodním okrese, než jest uvedeno v předchozím odstavci, lze na žádost povoliti osobám, jež po provedení soupisu změnily své trvalé bydliště nebo místo učiliště (zaměstnání) nebo pobyt; odvod lze v takových případech provésti podle místa nového trvalého bydliště (učiliště, zaměstnání, pobytu). K takovým změnám nastalým po 1. březnu v době hlavních odvodů nelze zpravidla přihlížeti; pokud lze i v těchto případech povolení uděliti (na př. sezonním dělníkům a p.), stanoví ministerstvo národní obrany.

(4) Žádosti uvedené v předchozím odstavci, jež musí býti opatřeny potvrzením o novém trvalém bydlišti (místě učiliště, zaměstnání, pobytu), podávají žadatelé u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu se přihlásili k odvodnímu soupisu. Toto potvrzení vydají obecní (městské) úřady (notáři) po zjištění, že jde skutečně o trvalé bydliště podle § 18, odst. (3), nebo o změnu místa učiliště (zaměstnání, pobytu).

(5) Osoby odvodem povinné, které mají trvalé bydliště mimo Československou republiku, nebo v cizině delší dobu meškají (§ 52), jsou zásadně povinny dostaviti se k odvodu v odvodním okrese, v němž mají domovské právo, mohou však odvodní povinnost splniti v cizině podle ustanovení části 6 tohoto oddílu u československého zastupitelského úřadu v cizině, v jehož obvodu mají své bydliště. Je-li však sídlo tohoto zastupitelského úřadu od místa bydliště více vzdáleno nežli nejbližší odvodní místo v Československé republice, nemohou splniti svou odvodní povinnost v cizině, nýbrž jsou povinny dostaviti se k odvodu v odvodním okrese, v němž mají domovské právo; může jim však býti na žádost povoleno, aby vykonaly svou odvodní povinnost v Československé republice v odvodním okrese, který jest jejich pobytu nejbližší. Takové žádosti třeba podati nejpozději do 15. února odvodního roku u domovského politického úřadu I. stolice, jenž o nich rozhodne.

(6) Na zamítavá vyřízení politického úřadu I. stolice v případech uvedených v odst. (4) a (5) mohou si ti, jichž se věc týká, v patnácti dnech stěžovati k politickému úřadu II. stolice, jehož rozhodnutí má konečnou platnost; odvolání se podává u politického úřadu I. stolice, který vydal zamítavé vyřízení.

(7) Osobám, které by chtěly odcestovati do ciziny přede dnem, na který jsou obeslány

k odvodu, může domovské doplňovací okresní velitelství povoliti, jde-li o případ zvláštního zřetele hodný, aby byly podrobeny odvodnímu řízení ihned po 1. březnu u nejbližší odvodní komise.

Část 3.

Přípravné odvodní práce.

§ 12.

Přehled přípravných odvodních prací.

(1) Přípravné odvodní práce se počínají v roce, který předchází vstup do odvodní povinnosti nebo příslušný odvod. K nim patří:

a) pořízení výpisů z matrik a příprava seznamů podle obcí (§ 13—16);

b) přihlášky osob odvodem povinných k odvodnímu soupisu (§ 17, 18);

c) sepsání seznamů podle obcí (§ 19—21);

d) přezkoumání a doplnění seznamů politickými úřady (§ 22, 23);

e) pořízení jmenného rejstříku k odvodnímu seznamu (§ 24);

f) pořízení odvodních seznamů (§ 25—27);

g) sestavení odvodních komisí a stanovení cestovních a pracovních plánů pro odvodní komise (§ 28—33);

h) vyhlášení odvodů v obcích (§ 34);

i) obeslání osob odvodem povinných k odvodu (§ 35).

(2) Tyto přípravné práce nutno vykonati bez zvláštního nařízení doplňovacích úřadů vyšší stolice.

a) Výpisy z matrik a příprava seznamů podle obcí.

§ 13.

Výpisy z matrik.

(1) Úředně stanovení správci matrik jsou povinni pořídit každoročně v měsíci lednu výpisy z rodných (křestních) a úmrtních matrik odděleně podle obcí podle vzoru v příl. 2 a výpisy z úmrtních matrik podle vzoru v příl. 3 a odevzdati je do konce ledna každého roku obecním (městským) úřadům, a to výpisy podle vzoru v příl. 2 obecním (městským) úřadům rodného místa, výpisy podle vzoru v příl. 3 obecním (městským) úřadům úmrtního místa; o tom, že byly výpisy z matrik zaslány obecním (městským) úřadům, podají správci matrik zprávu nadřízenému politickému úřadu I. stolice. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi nerozesílají obecní (obvodní) notáři výpisů z matrik obecním úřadům, nýbrž podržují je u sebe, aby mohli připraviti seznamy podle § 14.

(2) Do výpisů podle vzoru v příl. 2 se zapíší podle data narození všechny osoby v obci narozené mužského pohlaví (též ty, které již zemřely), pokud v tom roce dokončí, nebo by dokončily 19. rok věku. Úmrtí osob zapsaných ve výpisech, nastalá až do dne odevzdání výpisů z matrik obecním (městským) úřadům, zapisují se, pokud se to může státi podle úmrtních matrik, vedených matričním správcem, do příslušné rubriky tohoto výpisu.

(3) Do výpisů podle vzoru v příl. 3 se zapisují z úmrtních matrik všechny osoby mužského pohlaví, v obci zemřelé, které nejsou zapsány v rodné (křestní) matrice příslušného správce úmrtní matriky a dokončily by v tom roce 19. rok věku, a to za sebou podle dne úmrtí.

§ 14.

Šetření na základě výpisů z matrik a příprava seznamů podle obcí.

(1) Obecní (městské) úřady jsou povinny neprodleně, jakmile dojdou výpisy z matrik, zavésti šetření stran domovské příslušnosti a bydliště zaznamenaných osob a vyšetřiti, zdali ti, kteří v obci již nejsou, byli z branné povinnosti již propuštěni, nebo nabyli jinde domovské příslušnosti, nebo zemřeli, nebo jsou „zcela neznámi“; na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zavedou uvedené šetření notáři (v městech se zřízeným magistrátem městské notářské úřady), jakmile pořídí výpisy z matrik. Výsledek tohoto šetření se zapíše do výpisů z matrik, a to do rubriky 7, třeba-li, do rubriky 8.

(2) Na základě výpisů z matrik a výsledků zavedeného šetření připraví úřady a orgány uvedené v odst. (1) seznamy osob odvodem povinných, do obce příslušných, podle vzoru v příl. 4, při čemž vyplní rubriky 1 až 11, a sepíší seznamy osob odvodem povinných, v obci narozených, které tam však nepříslušejí (cizích) podle vzoru v příl. 5.

(3) Do seznamu osob odvodem povinných a do obce příslušných podle vzoru v příl. 4 třeba zapsati všechny osoby odvodem povinné a do obce příslušné; pojmou se do nich také ti, kteří jsou již příslušníky branné moci, nebo byli již ze svazku branné moci zase propuštěni. Zemřelí, kteří jsou zapsáni ve výpisech z matrik, se do seznamu nezapisují.

(4) Do seznamu osob odvodem povinných, které do obce nepříslušejí (cizích), podle vzoru v příl. 5 třeba zapsati osoby odvodem povinné, které se v obci narodily, avšak do ní nepříslušejí, ať v obci meškají nebo ne; na konci seznamu se uvedou osoby zapsané ve výpisech z úmrtních matrik, které v obci zemřely, avšak nebyly do ní příslušné.

(5) Je-li o osobách uvedených v předchozím odstavci jen známo, že se v obci narodily, ale nemohly-li jejich pobyt aneb úmrtí býti ani nejzevrubnějším pátráním zjištěny, třeba vyšetřiti, do které obce jsou příslušní jejich rodiče (u nemanželských matka), nebo kde meškají, nebo konečně, kde jsou narozeni. Vykonati toto šetření přísluší úřadům a orgánům uvedeným v odst. (1). K tomu účelu si musí též opatřiti z moci úřední potřebné rodné (křestní) listy.

§ 15.

Přezkoumání výpisů z matrik a připravených seznamů politickými úřady I. stolice.

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny předložiti seznamy připravené podle ustanovení předchozího paragrafu i s výpisy z matrik a se spisy o vykonaném šetření a s doklady nadřízenému politickému úřadu I. stolice nejpozději do konce května každého roku.

(2) Politický úřad I. stolice srovná seznamy osob odvodem povinných, které mají v jeho okrese domovské právo (vzor v příl. 4), s příslušnými výpisy z matrik a příslušnými pomůckami, které má po ruce, shledané snad vady odstraní a podle potřeby nařídí nebo provede sám potřebné další šetření.

(3) Došlé seznamy o cizích osobách odvodem povinných (vzor v příl. 5) doplní politický úřad I. stolice v rubrice určené pro poznámky zápisem trestů, pokud jsou mu známy jako politickému úřadu I. stolice rodiště osoby odvodem povinné, pořídí z nich výpisy odděleně podle politických okresů a zašle je i s doklady ihned domovským politickým úřadům I. stolice. Tyto úřady opraví a doplní podle toho své seznamy. Pokud jde o osoby, o nichž nemohlo býti nic bližšího zjištěno (osoby zcela neznámé), musí býti — jestliže politický úřad I. stolice pokládá další šetření za marné — zapsány do jednoho hromadného seznamu osob „zcela neznámých“ odvodního okresu podle vzoru v příl. 6. Sem patří obzvláště osoby, které se před lety s rodiči odstěhovaly nebo samy obec opustily, neznámo kam, nikoho příbuzného nebo známého v obci neb okolí nemají a nikomu nedopisují.

(4) Seznamy osob odvodem povinných do obce příslušných podle vzoru v příl. 4 třeba vrátiti obecním (městským) úřadům (notářům) nejpozději do 5. října, aby mohly býti doplněny podle přihlášek k odvodnímu soupisu.

§ 16.

Výpisy z vojenských matrik a jich projednání.

(1) Vojenští duchovní správcové, vedoucí vojenské matriky, jsou povinni pořídit podle ustanovení uvedených v § 13 výpisy z vojenských matrik (vzor v příl. 7 a 8) a předložiti je zemskému vojenskému velitelství do konce ledna onoho roku, v kterém osoby mužského pohlaví zapsané ve vojenských matrikách dokončí, nebo by dokončily 19. rok věku. Zemské vojenské velitelství si opatří výpisy neb opisy kmenových listů otců těchto sepsaných osob a sestaví podle nich výpisy z matrik, rozdělené podle doplňovacích okresů a sepsané podle týchž vzorů. Do těchto výpisů nutno zapsati zmíněné osoby v tomto pořadí:

a) ty, o jejichž domovské příslušnosti v některé obci Československé republiky není pochybnosti;

b) ty, které se sice v některé obci Československé republiky narodily, avšak jejichž domovská příslušnost není nade vši pochybnost zjištěna.

(2) Tyto výpisy se zašlou do 15. května tomu doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu mají zapsaní domovské právo [odst. (1), písm. a)], nebo se narodili [odst. (1), písm. b)]. Doplňovací okresní velitelství je povinno rozděliti výpisy, týkající se osob uvedených v odst. (1), písm. a), podle domovských obcí a zaslati je do konce května domovským politickým úřadům I. stolice, jež podle toho doplní předložené seznamy příslušníků podle vzoru v příl. 4. Výpisy, týkající se osob jmenovaných v odst. (1), písm. b), třeba zaslati politickým úřadům I. stolice, v nichž je rodiště osob odvodem povinných, nebo rodiště nebo místo posledního pobytu jejich otce, jsou-li ovšem tato místa v Československé republice; tento úřad zařídí další vyšetřování domovské příslušnosti podle údajů obsažených ve spisech. Nelze-li vyšetřováním nepochybně zjistiti domovskou příslušnost otcovu, předloží zemské vojenské velitelství spisy ministerstvu národní obrany.

(3) Ustanovení tohoto paragrafu platí toliko pro vojenské matriky, vedené v oblasti

zemského vojenského velitelství v Praze a Brně.

b) Přihlášky k odvodnímu soupisu.

§ 17.

Vyzvání osob odvodem povinných, aby se přihlásily k odvodnímu soupisu.

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny každého roku počátkem září vyzvati veřejnou vyhláškou s upozorněním na zákonné tresty (§ 40 branného zákona) osoby povinné v příštím roce odvodem, aby se přihlásily v době od 15. října do 15. listopadu k odvodnímu soupisu u obecního (městského) úřadu (notáře) příslušného k přijímání přihlášek [§ 18, odst. (2)].

(2) Zároveň třeba osoby odvodem povinné ve vyhlášce upozorniti:

a) že jsou povinny dostaviti se k odvodu v odvodním místě podle obce, v níž se k odvodu přihlásí, že však mohou — změní-li po přihlášce místo trvalého bydliště (učiliště, zaměstnání, pobytu) do 1. března příštího roku — žádati u politického úřadu I. stolice toho místa, kde se k soupisu přihlásily, aby jim bylo povoleno dostaviti se k odvodu v odvodním okrese jejich nového trvalého bydliště (místa učiliště, zaměstnání, pobytu);

b) že žádosti za odklad presenční služby musí býti podány, neb aspoň ústně ohlášeny u odvodní komise, jakmile bylo oznámeno rozhodnutí „Odveden“, a že jen tehdy, nastaly-li okolnosti, odůvodňující odklad presenční služby po odvodu, možno takové žádosti podávati i později, nejdéle však do dne všeobecného nastoupení do presenční služby a to u domovského politického úřadu I. stolice; zároveň třeba podotknouti, že žádost u odvodní komise jen ústně ohlášená musí býti nejdéle do patnácti dní po odvodu, řádně odůvodněná a náležitě doložená, podána domovskému politickému úřadu I. stolice a že v této lhůtě nutno předložiti též doklady k žádosti již písemně u odvodní komise podané, neměl-li žadatel potřebných dokladů při odvodu po ruce. Kromě toho třeba ve vyhlášce zdůrazniti, že povolením odkladu presenční služby nebude nikterak zkrácena činná služba, nýbrž že ten, komu byl odklad presenční služby povolen, musí pobýti stejně dlouhý čas v činné službě, jako kdyby mu nebyl odklad povolen;

c) že žádosti o zařadění do náhradní zálohy musí býti branci podány u odvodní komise, jakmile jim bude oznámeno, že jsou odvedeni a že jen tehdy, nastanou-li okolnosti, jež by odůvodňovaly zařadění brance do náhradní zálohy teprve po odvodu, lze podati žádost po odvodu až do dne zařadění u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště a to nejdéle do 15 dní poté, co zmíněná okolnost nastala; zároveň třeba upozorniti, že žádosti musí býti vždy řádně odůvodněny a doloženy, a že, má-li býti zjištěna neschopnost k výdělku mužského příslušníka rodiny podle ustanovení § 89 branných předpisů, je tento příslušník rodiny povinen dostaviti se zároveň s žadatelem k odvodní komisi, aby mohl býti podroben osobní prohlídce, a nedostaví-li se bez náležitého ospravedlnění, že nebude žádost vůbec projednána;

d) že osoby odvodem povinné budou zvláštní obsílkou zpraveny, kdy se mají k odvodu dostaviti, a že, nedostanou-li této obsílky, jsou povinny dostaviti se k odvodu podle vyhlášky v obci uveřejněné;

e) že neuposlechnutí tohoto vyzvání k přihlášce, nesplnění odvodní povinnosti a vůbec povinností uložených branným zákonem nemůže býti omluveno neznalostí zákona nebo této vyhlášky.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny tuto vyhlášku veřejně vyvěsiti a ji i jiným způsobem v místě obvyklým v známost uvésti.

§ 18.

O přihláškách osob odvodem povinných k odvodnímu soupisu

(1) Každá osoba odvodem povinná, jež přísluší k některé z odvodních tříd povolaných k nejbližšímu odvodu, musí se v době od 15. října do 15. listopadu předcházejícího roku přihlásiti ústně nebo písemně.

(2) K přijímání přihlášek k odvodnímu soupisu jsou příslušné:

a) zpravidla: obecní (městský) úřad (notář) místa trvalého bydliště osoby odvodem povinné;

b) pro studující odvodem povinné: podle jejich volby buď obecní (městský) úřad (notář) místa jejich trvalého bydliště nebo místa jejich studijního učiliště;

c) pro osoby odvodem povinné, které dojíždějí z místa trvalého bydliště do jiného místa v Československé republice za svým zaměstnáním: podle jejich volby buď obecní (městský) úřad (notář) místa trvalého bydliště nebo místa zaměstnání;

d) pro osoby odvodem povinné, které meškají trvale v cizině: podle jejich volby buď

obecní (městský) úřad (notář) domovské obce nebo československý zastupitelský úřad, v jehož obvodě meškají; není-li jim jejich domovská obec známa, vždy příslušný československý zastupitelský úřad v cizině;

e) pro osoby odvodem povinné, které nemají trvalého bydliště (na př. u potulných kramářů a jiných kočujících osob bez trvalého bydliště): obecní (městský) úřad (notář) místa, v němž meškají dne 15. října.

(3) Trvalým bydlištěm třeba rozuměti to místo, v kterém se osoba, o niž běží, usadila s prokazatelným nebo z okolností najevo jdoucím úmyslem, že tam bude trvale žíti; u studujících se pokládá za trvalé bydliště zpravidla to místo, kde žijí příslušníci rodiny, na něž jsou studující odkázáni, a kam se zpravidla po skončení studijních běhů vracejí.

(4) Při přihlášce musí přihlášený vhodným způsobem [na př. rodným (křestním) listem, domovským listem, občanskou legitimací, cestovním pasem atd.] prokázati svou totožnost.

(5) Vzdálila-li se osoba odvodem povinná dočasně z místa, v němž se má podle ustanovení předcházejících odstavců přihlásiti k odvodnímu soupisu, nebo onemocněla-li a nemůže se proto ústně nebo písemně přihlásiti, mohou tak učiniti za ni její rodiče, poručník nebo jiný zástupce.

(6) Osoby odvodem povinné, které nevyhověly přihlašovací povinnosti, protože byly v době, určené k přihláškám, pro trestný čin ve vazbě vyšetřovací, trestní nebo v donucovací pracovně, polepšovně nebo přechodném ústavě, je povinna oznámiti správa trestnice (ústavu) s daty potřebnými k soupisu nejpozději do konce listopadu politickému úřadu I. stolice toho místa, v jehož obvodu správa trestnice (ústavu) jest; tento politický úřad zpraví o tom domovský politický úřad I. stolice.

(7) Přihlášení osob odvodem povinných, do obce příslušných musí býti zapsáno do příslušného seznamu [§ 14, odst. (2)]; o přihlášených osobách odvodem povinných, které do obce nepříslušejí, sepíše obecní (městský) úřad (notář) seznam podle vzoru v příl. 9. Byla-li přihláška učiněna ústně, třeba ji zapsati ihned za přítomnosti přihlášeného neb osoby přihlášku činící.

(8) Československý zastupitelský úřad v cizině, u něhož byla učiněna přihláška, je povinen poznamenati na spise sepsaném o přihlášce data cestovního neb jiného legitimačního průkazu, jenž mu byl předložen; nemá-li přihlašovatel platného legitimačního průkazu, je zastupitelský úřad povinen popsati také přesně osobu a popis přiložiti ku přihlášce. Zároveň se také na spise příslušníků II. a III. odvodní třídy uvede, zda, kdy a jakým způsobem přihlášený podle své výpovědi vyhověl odvodní povinnosti. Spis zašle československý zastupitelský úřad ihned domovskému politickému úřadu I. stolice dotčené osoby, a není-li domovská příslušnost přihlášené osoby známa, politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu byl poslední pobyt osoby odvodem povinné neb jejích rodičů.

(9) Přihlášené osobě se vydá o tom, že se přihlásila, úřední potvrzení podle vzoru v příl. 10, a to i tehdy, přihlásila-li se u československého zastupitelského úřadu v cizině; toto potvrzení je zároveň vysvědčením totožnosti, jež má osoba odvodem povinná přinésti s sebou k odvodnímu řízení.

(10) Osoby odvodem povinné třeba při přihlášce poučiti o tom, kde mají splniti odvodní povinnost, jakož i o tom, že k odvodnímu řízení mají s sebou přinésti úřední potvrzení, uvedené v předcházejícím odstavci.

c) Soupis osob odvodem povinných a pořízení seznamů podle obcí.

§ 19.

Povšechná ustanovení o soupisu osob odvodem povinných obcemi (notáři).

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny sepsati osoby odvodem povinné, které se přihlásí k odvodnímu soupisu v době od 15. října do 15. listopadu, do seznamů podle § 14, odst. (2), nebo seznamy již připravené doplniti podle učiněných přihlášek.

(2) Soupis osob odvodem povinných třeba ukončiti dnem 15. listopadu.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny předložiti seznamy do 25. listopadu nadřízenému politickému úřadu I. stolice.

§ 20.

Soupis osob odvodem povinných a do obce příslušných.

(1) Na základě přihlášek k odvodnímu soupisu nutno seznamy osob odvodem povinných a do obce příslušných (vzor v příl. 4), jež byly podle § 14, odst. (2), připraveny, doplniti, a to jak v nevyplněných dosud rubrikách, tak i, je-li třeba, úplně novými zápisy osob přihlášených a do obce příslušných, avšak do seznamu dosud nepojatých. Do to-

hoto seznamu se pojmou též osoby trvale v obci meškající, o nichž není jisto, že jsou státními příslušníky, nemohou-li prokázati cizí státní příslušnost.

(2) O osobách odvodem povinných II. a III. odvodní třídy netřeba zakládati nové seznamy, nýbrž seznamy sepsané pro odvod v I. odvodní třídě se opraví nebo doplní.

(3) Okolnosti, které jsou důležité pro vykonání odvodní povinnosti, jako na příklad vyšetřovací nebo trestní vazba, pobyt v ústavě pro choromyslné nebo v donucovací pracovně, polepšovně a přechodném ústavě atd., třeba uvésti v rubrice „Poznámka".

(4) V téže rubrice seznamu se uvede, je-li odvodem povinný „zřejmě neschopen", to jest, je-li stižen některou z těchto vad, již třeba výslovně uvésti:

a) chybí-li mu ruka nebo noha nebo celá končetina nebo několik končetin,

b) je-li slepý na obě oči,

c) je-li hluchoněmý,

d) je-li kretén,

e) je-li soudem pro choromyslnost nebo slabomyslnost zbaven úplně svéprávnosti nebo podle ustanovení § 28 zák. čl. XX/1877 dán pod opatrovnictví,

f) je-li stižen jinou trvalou vadou (chorobou), která ho činí naprosto neschopným ke každé službě vojenské a pro kterou je trvale neschopen dopravy.

§ 21.

Soupis osob odvodem povinných, které do obce nepříslušejí.

(1) Do seznamu cizích odvodem povinných (vzor v příl. 9) nutno zapsati hlásící se osoby odvodem povinné, které v obci meškají a jsou do jiné obce příslušné, neb u kterých je domovská obec pochybná nebo neznáma, předpokládajíc, že není pochybnosti o jejich státní příslušnosti; není-li jisto, že jsou státními příslušníky, platí ustanovení poslední věty § 20, odst. (1).

(2) Nemá-li přihlášená osoba odvodem povinná platné legitimační neb jiné průkazní listiny, poznamená se to v příslušné rubrice seznamu, a hlásí-li se osobně, přiloží se k seznamu její zevrubný osobní popis. Týká-li se to osoby odvodem povinné, jejíž odvodní třída byla již podrobena odvodu, uvede se v rubrice „Poznámka", zda, kdy a jakým způsobem osoba odvodem povinná podle svých údajů vyhověla odvodní povinnosti. Do této rubriky se též poznamenají okolnosti a vady (choroby) uvedené v § 20, odst. (3) a (4).

d) Přezkoumání a doplnění seznamů politickými úřady I. stolice.

§ 22.

Přezkoumání, oprava a doplnění seznamů osob odvodem povinných.

(1) Politický úřad I. stolice přezkoumá předložené doplněné seznamy osob odvodem povinných a příslušných do jednotlivých obcí svého obvodu, srovná je s doklady a podle potřeby opraví, třeba-li, zavede potřebné šetření.

(2) Nestalo-li se to již, třeba v seznamech všech tří odvodních tříd obzvláště vyznačiti:

a) zemřelé osoby, při čemž se uvede doba a místo úmrtí;

b) osoby „zřejmě neschopné", při čemž se uvede vada (choroba) [§ 20, odst. (4)], a to také ty, které byly již v odvodním seznamu I. nebo II. odvodní třídy takto označeny; u nich se uvede též rok, v kterém bylo učiněno příslušné odvodní rozhodnutí [§ 41, odst. (12)];

c) ty osoby, které byly při odvodu (přezkoušení) klasifikovány jako „Neschopné"; při tom se uvede též rozhodnutí odvodní (přezkoušecí) komise a datum tohoto rozhodnutí; vada (choroba) se však neuvádí;

d) ty, které byly v I. a II. odvodní třídě označeny jako „ospravedlněně" nebo „neospravedlněně nepřítomné", při čemž se uvede rok, v kterém svůj povinný odvod zameškaly;

e) ty, které jsou již příslušníky branné moci, ať byly odvedeny dobrovolně nebo při hlavním (dodatečném) odvodu neb jiným způsobem, při čemž se uvede den odvodu a vojskové těleso (ústav);

f) ty, které byly propuštěny z branné moci pro takovou vadu (chorobu) zjištěnou odborně ve vojenské nemocnici, pro kterou by již v I. odvodní třídě bylo třeba u nich učiniti rozhodnutí „Neodveden" [§ 7, odst. (6)].

(3) O osobách „zřejmě neschopných" všech tří odvodních tříd vykoná politický úřad I. stolice zevrubná šetření, při čemž, pokud jde o zjišťování duševní choroby, třeba použíti též pomůcek uvedených v § 23. Zjistí-li se při tom nepochybně, že tyto osoby jsou stiženy některou z vad (chorob) uvedených v § 20, odst. (4), písm. a)—e), nutno je prozatím zprostiti povinnosti dostaviti se před odvodní komisi a poznamenati to v rubrice 15 přísluš-

ného seznamu. Toto ustanovení platí též o osobách odvodem povinných, uvedených v § 20, odst. (4), písm. f), jsou-li okolnosti tam uvedené prokázány vysvědčením státního úředního lékaře. Příslušné spisy se předloží odvodní komisi k rozhodnutí [§ 41, odst. (12)].

(4) Politický úřad I. stolice doplní seznamy podle obcí v rubrice určené pro poznámky:

a) co do trestů, pokud jsou mu známy jako politickému úřadu I. stolice rodiště osoby odvodem povinné,

b) co do trvající nebo již přestálé duševní choroby a slabomyslnosti, zjištěné doklady (§ 23).

(5) Z došlých seznamů osob odvodem povinných, které v politickém okresu domovského práva nemají a k odvodnímu soupisu se přihlásily, pořídí politický úřad I. stolice výpisy odděleně podle odvodních okresů a zašle je i s doklady ihned domovským politickým úřadům I. stolice. Tyto úřady opraví pak podle toho své seznamy, doplní je a zpraví politický úřad I. stolice rodného místa osoby odvodem povinné o tom, že byla již zapsána.

(6) Seznamy osob odvodem povinných, které mají v politickém okrese domovské právo (nebo tam bydlely), třeba dále doplniti podle spisů o přihláškách vykonaných u československých zastupitelských úřadů v cizině [§ 18, odst. (8) a § 25, odst. (5)].

§ 23.

Zjišťování duševní choroby osob odvodem povinných před odvodem.

(1) Aby bylo zamezeno odvedení osob duševně chorých a slabomyslných, zasílají ředitelství československých státních anebo zemských stavů pro choromyslné politickému úřadu I. stolice sídla ústavu každého roku nejdéle do 15. ledna seznamy mužských osob ve věku od 14 do 22 let, které byly propuštěny v předcházejícím roce z ošetřování ústavu a u kterých byl zjištěn abnormální stav; v seznamech uvedou jméno, rok narození a domovskou obec ošetřovanců a popíší podrobněji vadu (chorobu), stav její při propuštění a způsob, jak byli propuštěni.

(2) Povinnost pořizovati a zasílati seznamy podle ustanovení předcházejícího odstavce mají též soudy o osobách mužského pohlaví ve věku uvedeném v odst. (1), které byly v předcházejícím roce pro choromyslnost nebo slabomyslnost zbaveny zcela svéprávnosti nebo dány pod opatrovnictví, nebo u nichž v předcházejícím roce pozbylo zbavení svéprávnosti nebo dání pod opatrovnictví, nařízené pro choromyslnost nebo slabomyslnost, účinnosti, neb o jejichž duševním onemocnění se soudy jinak úředně dověděly.

(3) Také správy učilišť a vychovatelen pro slabomyslné a správy obecných škol jsou povinny každého roku až do 31. prosince zasílati politickému úřadu I. stolice sídla ústavu nebo školy seznam všech chovanců mužského pohlaví ve věku od 6 do 14 let, propuštěných v dotčeném školním roce z ústavu, nebo seznam hochů v dotčeném školním roce z obecné školy propuštěných, kteří pro některou duševní vadu (chorobu) dostali toliko „vysvědčení na odchodnou“. V uvedeném seznamu se vyznačí jméno a příjmení, rok narození a domovská obec. Vedle toho je povinna okresní správa školní do uvedené lhůty zaslati politickému úřadu I. stolice seznamy těch hochů, kteří jsou osvobozeni pro duševní vadu (chorobu) od docházky do veřejných škol.

(4) Politický úřad I. stolice oznámí získaná data ihned domovskému politickému úřadu I. stolice, který je zapíše do zvláštního abecedně uspořádaného jmenného seznamu.

(5) Každého roku počátkem února je politický úřad I. stolice povinen zjistiti podle jmenného rejstříku, nejsou-li osoby, které přijdou k odvodu, zapsány v seznamech uvedených v předcházejících odstavcích. Je-li tomu tak, zjistí potřebným šetřením, zejména vyžádáním zpráv od hodnověrných osob v domovské obci nebo v místě pobytu osoby odvodem povinné, podle okolností také vyžádáním vysvědčení úředních lékařů, zdali uváděné vady (choroby) trvají. Positivní výsledek šetření se zapíše do rubriky odvodního seznamu, určené pro poznámky, a v takovém případě se vyšetřovací spisy zašlou odvodní komisi, nebo vojenské nemocnici, jíž byla osoba odvodem povinná k zjištění vady (choroby) odevzdána.

e) Jmenný rejstřík k odvodnímu seznamu.

§ 24.

Jmenný rejstřík.

(1) Ihned po přezkoumání a doplnění seznamů osob odvodem povinných (§ 22) pořídí domovský politický úřad I. stolice jmenné rejstříky k odvodním seznamům podle vzoru v příl. 11 ve dvou stejnopisech. Základem k tomu jsou seznamy osob odvodem povinných, majících v okrese domovské právo.

(2) Jmenné rejstříky obsahujte v abecedním pořádku všechny osoby odvodem povinné odvodního místa, které vstoupí dotčeného kalendářního roku do věku odvodem povinného (dokončí 20. rok věku), počítajíc v to i odvodem povinné osoby, uvedené v § 20, odst. (4), a osoby, které se staly příslušníky branné moci dobrovolným vstupem. Při stejném příjmení rozhoduje jméno, a jsou-li také tato jména stejná, den narození. V tomto případě se do jmenného rejstříku připojí jméno otcovo.

(3) Brance, kteří budou z kteréhokoli důvodu později zapsáni, třeba pojmouti do jmenného rejstříku na konci dotčeného písmena.

f) Odvodní seznamy.

§ 25.

Sepsání odvodních seznamů.

(1) Zároveň s jmenným rejstříkem založí domovské politické úřady I. stolice odvodní seznamy; přípravy k jich založení vykonávají však co možná již dříve podle předložených výpisů z matrik a připravených seznamů podle obcí (§ 15).

(2) Odvodní seznam podle vzoru v příl. 12 založí politický úřad I. stolice každého roku pro I. odvodní třídu a použije ho po vhodných opravách a doplňcích také pro odvodní řízení v II. a III. odvodní třídě. Zakládá se dvojmo, vždy pro příslušníky obvodu jednoho odvodního místa ve zvláštní knize; při velké objemnosti pro veliký počet osob odvodem povinných může býti tato kniha rozdělena na několik dílů.

(3) Do odvodního seznamu nutno zapsati všechny občany, kteří dokončí v kalendářním roce dotčeného odvodního roku 20. rok věku, a to podle obcí seskupených v abecedním pořádku a v každé obci též podle abecedy. Dodatečné zápisy osob odvodem povinných, nutné po sepsání odvodních seznamů, třeba provésti na konci odvodního seznamu v takovém pořadí, jak spisy docházejí. V každém odvodním seznamu nutno označovati osoby odvodem povinné v příslušné rubrice pořadovými čísly, počínajíc číslem 1. V úřední korespondenci a v zápisech, v nichž se uvádí pořadové číslo odvodních seznamů, nutno vedle pořadového čísla uváděti vždy též odvodní místo, třebas i jeho vhodnou zkratkou.

(4) Do odvodního seznamu nutno zapsati všechny osoby v jednom roce narozené bez zření k tomu, jsou-li snad již příslušníky branné moci či ne. U osob, které se již staly příslušníky branné moci dobrovolným vstupem, vyznačí se tato okolnost v příslušných rubrikách odvodního seznamu, a to tak, aby mohly býti v těchto rubrikách činěny, bylo-li by třeba, ještě další zápisy; došlo-li již u takových osob k propuštění z branné moci, zaznamená se to v odvodním seznamu.

(5) Do odvodního seznamu třeba zapsati všechny osoby uvedené v předcházejícím odstavci, které mají 15. října toho roku, v němž jsou povinny přihlásiti se k odvodnímu soupisu, domovské právo v některé obci obvodu dotčeného odvodního místa. K domovskému právu, nabytému po 15. říjnu nebo dodatečně zjištěnému teprve po přihlášce k odvodnímu soupisu až do konce nejbližšího hlavního odvodu, nepřihlíží se při tomto hlavním odvodu, nýbrž teprve při následujícím hlavním odvodu. V takovém případě se změna provede ihned po ukončení hlavních odvodů. Nastala-li změna domovské příslušnosti nebo byla-li zjištěna jiná domovská příslušnost mimo obvod politického úřadu I. stolice, zařídí politický úřad I. stolice dosavadní domovské příslušnosti výmaz osoby odvodem povinné ve vlastním odvodním seznamu, jakož i v odvodním seznamu doplňovacího okresního velitelství a zašle výpis z odvodního seznamu novému politickému úřadu I. stolice, který zařídí zápis osoby odvodem povinné do svého odvodního seznamu, jakož i do odvodního seznamu doplňovacího okresního velitelství u téhož pořadového čísla. Jde-li o změnu domovské příslušnosti do obce jiného odvodního místa téhož odvodního okresu, zařídí domovský politický úřad I. stolice výmaz v jednom odvodním seznamu a zápis do druhého a zpraví o věci domovské doplňovací okresní velitelství, aby mohlo provésti touž změnu v stejnopise odvodního seznamu, při čemž mu oznámí, u kterého pořadového čísla má býti zápis proveden. Je-li domovské právo pochybné a nevede-li zavedené šetření k výsledku, třeba osobu odvodem povinnou zapsati do odvodního seznamu odvodního místa, v jehož obvodu 15. října trvale pobývala; nemůže-li býti toto místo vyšetřeno, rozhoduje místo posledního pobytu. Totéž platí o osobách trvale dlejících na území republiky Československé, které nemohou prokázati cizí státní příslušnost (§ 2, druhý odst., branného zákona). Pokud nelze u osob odvodem povinných, meškajících v cizině, použíti předchozích ustanovení tohoto odstavce, rozhoduje pro zápis do odvodního seznamu

poslední pobyt osoby odvodem povinné neb jejích rodičů v Československé republice.

(6) Osoby „zcela neznámé“ se do odvodního seznamu nezapisují.

(7) V odvodním seznamu třeba přesně vyplniti rubriky 1 až 8 podle seznamů zaslaných obcemi a jmenných rejstříků, pak podle konaných šetření a jiných pomůcek.

(8) Má-li býti osoba odvodem povinná podrobena odvodu mimo domovský odvodní okres, anebo dodatečnému odvodu, nebo lékařské prohlídce (odvodu) u československého zastupitelského úřadu v cizině, vyznačí se to v rubrice pro poznámky s upozorněním na příslušný jednací spis.

(9) Odvodní seznamy třeba sepsati v dvou stejnopisech, z nichž jeden jest určen pro politický úřad I. stolice, druhý pro doplňovací okresní velitelství.

(10) Odvodní seznamy nutno spisovati s obzvláštní péčí; jména třeba zapisovati přesně podle výpisů z matrik a zřetelně. Odvodní seznamy se sváží do tuhých desk.

(11) Jeden svázaný stejnopis odvodního seznamu I. odvodní třídy se odevzdá (zašle) před všeobecným začátkem hlavních odvodů doplňovacímu okresnímu velitelství. Ke každému odvodnímu seznamu se připojí jmenný rejstřík podle vzoru v příl. 11.

(12) Všechny změny, které vzniknou po sepsání odvodního seznamu až do jeho odevzdání (odeslání) doplňovacímu okresnímu velitelství, provede v obou stejnopisech politický úřad I. stolice.

(13) Musí-li býti škrtnuto jméno některé osoby odvodem povinné, na př. poněvadž zatím zemřela, nebo poněvadž se její jméno vyskytuje dvakráte, třeba důvody, proč byla škrtnuta, stručně a přesně uvésti. Jméno musí býti škrtnuto tak, aby zůstalo ještě čitelné. Odůvodnění škrtnutí podpíše přednosta politického úřadu I. stolice nebo jeho stálý zástupce; v odvodních seznamech, které byly doplňovacímu okresnímu velitelství odevzdány, podpíše odůvodnění škrtnutí velitel doplňovacího okresu nebo důstojník doplňovací služby k tomu zmocněný. Škrtnutí se poznamená ve jmenném rejstříku k odvodnímu seznamu v rubrice „Poznámka“ a stručně odůvodní.

(14) Každá osoba odvodem povinná, která je dodatečně zapsána do odvodního seznamu, musí býti zapsána také do jmenného rejstříku.

§ 26.

Výpisy z odvodního seznamu.

(1) Výpisy z odvodního seznamu sepíší domovské politické úřady I. stolice v dvou stejnopisech:

a) o všech osobách odvodem povinných, které budou podrobeny dodatečnému odvodu, a to i tehdy, provede-li se tento odvod u osob vystoupivších z odvodního stáří při hlavním odvodu, jakož i o těch osobách, s nimiž má býti provedeno odvodní řízení podle nemocničního nálezu u dodatečné odvodní komise [§ 40, odst. (8)];

b) o všech osobách odvodem povinných, které se mají dostaviti k odvodu mimo odvodní okres, v němž mají domovské právo (§ 11), jakož i o těch osobách, s nimiž má býti provedeno odvodní řízení podle nemocničního nálezu u hlavního odvodu mimo domovský odvodní okres [§ 40, odst. (8)];

c) o všech osobách odvodem povinných, které byly určeny k přezkoušení (§ 61).

(2) Stejnopisy výpisu z odvodního seznamu lze sepsati průpisem a lze k tomu použíti inkoustové tužky.

(3) Výpisy z odvodního seznamu o osobách odvodem povinných, které se přihlásily k odvodnímu soupisu mimo domovský odvodní okres [odst. (1), písm. b)], třeba sepsati co možná nejdříve, jakmile o nich dojde domovského politického úřadu I. stolice výpis ze seznamu podle § 22, odst. (5), aniž se čeká na zvláštní žádost o zaslání výpisů z odvodního seznamu; tyto výpisy třeba pak neprodleně zaslati politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu se odvodem povinný k odvodnímu soupisu přihlásil a kde se má vzhledem k tomu podrobiti odvodnímu řízení.

(4) Výsledek odvodního řízení se zapíše ve výpisech z odvodního seznamu do příslušných rubrik. Ihned po odvodním řízení se jeho výsledek z výpisů z odvodního seznamu doslova zapíše do odvodního seznamu, při čemž se v rubrice 15 poznamená místo, v němž bylo odvodní řízení provedeno, a číslo jednací; výpisy se pak uschovají.

(5) Výpisy z odvodního seznamu podpíší předseda odvodní komise a vojenský zástupce.

§ 27.

Doplnění odvodních seznamů pro použití u odvodu v dalších odvodních třídách.

(1) Aby mohlo býti odvodních seznamů upotřebeno v II. a III. odvodní třídě, zapíší se

do nich podle příslušných dokladů všechny změny, které jsou důležité pro splnění odvodní povinnosti. K těmto změnám náleží zejména:

a) úmrtí,

b) změna domovského práva [odst. (3)],

c) změna státní příslušnosti,

d) zápis vypátrané osoby »zcela neznámé«,

e) dodatečné dostavení osoby »neospravedlněně nepřítomné« k odvodu,

f) dodatečné dostavení osoby »ospravedlněně nepřítomné« k odvodu,

g) propuštění z branné moci osoby, jež jest ještě odvodem povinna,

h) dobrovolný odvod.

(2) Je-li potřebí podle ustanovení předcházejícího odstavce v odvodním seznamu škrtnouti jméno některého brance, postupuje se podle ustanovení § 25, odst. (13).

(3) Osoba odvodem povinná, která změní domovskou příslušnost a má býti proto převedena do jiného odvodního seznamu [§ 25, odst. (5)], bude vřaděna v tomto seznamu za nejvyšším pořadovým číslem v aritmetickém pořadí.

(4) Změní-li se hranice odvodních okresů, třeba obdobně šetřiti předcházejícího ustanovení.

(5) Doplňovací úřady I. stolice jsou povinny bez prodlení a s upozorněním na číslo jednací provésti podle došlých dokladů a jiných úředních spisů nastalé změny v svém odvodním seznamu a tyto změny si navzájem oznamovati.

(6) Všechny dodatečné zápisy nutno vykonati v těch rubrikách odvodních seznamů, které jsou určeny k zápisu odvodního výsledku dotčeného roku. Tyto dodatečné zápisy podpíše v odvodních seznamech politických úřadů přednosta politického úřadu I. stolice nebo jeho stálý zástupce a v odvodních seznamech doplňovacích okresních velitelství velitel doplňovacího okresu nebo důstojník doplňovací služby, velitelem k tomu zmocněný.

(7) Doplňky odvodního seznamu se po vystoupení z odvodního stáří provedou toliko u těch osob, které docela nesplnily své odvodní povinnosti, nebo jí nesplnily s konečnou platností.

g) Odvodní komise, cestovní a pracovní plány.

§ 28.

Kdy se provádějí hlavní odvody.

(1) Hlavní odvody nutno provésti každoročně bez zvláštního nařízení v době od 1. března do konce května. Bude-li potřebí po té stránce stanoviti odchylky, nařídí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra zavčas, čeho třeba. Pro pořízení cestovních a pracovních plánů odvodních komisí platí ustanovení § 33.

(2) Za mobilisace se hlavní odvod přeruší; pokračování v něm nařídí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra. Po dobu přerušení hlavních odvodů nebudou prováděny ani dodatečné odvody.

§ 29.

Jak jsou složeny odvodní komise a kdo může býti přítomen odvodnímu řízení.

(1) Hlavní odvody provádějí odvodní komise, jejichž počet v každém doplňovacím okrese stanoví zemská vojenská velitelství v dohodě s politickými úřady II. stolice podle nezbytné potřeby [§ 33, odst. (1), písm. a)].

(2) V každém odvodním okrese může býti ustanoveno několik odvodních míst podle počtu osob odvodem povinných. Odvodní místa určí příslušné zemské vojenské velitelství po slyšení zúčastněných politických úřadů II. stolice. Ke každému odvodnímu místu přidělí se zpravidla jeden soudní okres. Jen ve zcela výjimečných případech, zejména z naléhavých dopravních důvodů, povolí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra, aby byl jeden soudní okres přidělen několika odvodním místům.

(3) Předsedou odvodní komise je přednosta politického úřadu I. stolice, neb je-li zaneprázdněn, jeho stálý zástupce. Členy jsou:

a) jeden úředník politického úřadu I. stolice;

b) lékař ustanovený u politického úřadu I. stolice, a je-li zaneprázdněn, jeho zástupce;

c) velitel doplňovacího okresu nebo výjimečně jiný důstojník doplňovací služby v hodnosti nejméně kapitána jako vojenský zástupce; není-li dostatek takových důstojníků, může býti k tomu určen důstojník

zbraní v hodnosti nejméně kapitána, v doplňování branné moci obeznalý;

d) důstojník zdravotnictva v hodnosti nejméně kapitána;

e) důstojník doplňovací služby, který se v této své funkci nazývá odvodní důstojník.

(4) Odvodnímu řízení je přítomen starosta obce (neb jeho zástupce), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi kromě toho obecní (obvodní) notář, do jehož obvodu působnosti patří obec, z níž jsou osoby odvodem povinné předváděny.

(5) Vojenské členy odvodní komise ustanovuje zemské vojenské velitelství, a to důstojníky zdravotnictva na návrh svého přednosty zdravotnické služby. Důstojníků zdravotnictva, přidělených k doplňovacím okresním velitelstvím, nesmí býti používáno u odvodních komisí téhož doplňovacího okresu.

(6) Vojenští zástupci odvodních komisí jsou vojensky podřízeni zemskému vojenskému velitelství, v jehož obvodu odvodní komise úřaduje, a to skrze doplňovací okresní velitelství, pro jehož obvod byla odvodní komise zřízena, ostatní vojenští členové komise vojenskému zástupci odvodní komise.

(7) Při určování vojenských členů pro odvodní komise třeba zvláště přihlédnouti k jejich jazykovým znalostem.

(8) Každé odvodní komisi nutno mimo to přiděliti: od politického úřadu I. stolice zapisovatele, od pěšího pluku místní nebo nejbližší posádky na žádost doplňovacího okresního velitelství 4 poddůstojníky (není-li jich, způsobilé vojíny) a 2 vojíny jako písaře.

(9) Je-li třeba, aby v některém doplňovacím okrese bylo zřízeno několik odvodních komisí, třeba členy komise ustanoviti podle týchž ustanovení.

(10) Kromě osob, uvedených v předcházejících odstavcích, osob, které se dostavily k odvodu, a příslušníků rodiny, kteří se dostavili k zjištění výdělečné schopnosti na odůvodnění žádosti odvedeného brance o zařadění do náhradní zálohy jako živitele rodiny (§ 89), mohou býti v odvodní místnosti přítomny jen ty osoby, které k tomu dostanou zvláštní příkaz nebo dovolení doplňovacích úřadů III. stolice.

§ 30.

Úkoly odvodní komise a způsob jejího úřadování.

(1) Odvodní komisi přísluší:

a) rozhodovati o schopnosti osob odvodem povinných k vojenské službě;

b) rozhodovati o žádostech za odklad presenční služby, byly-li tyto žádosti i s potřebnými doklady předloženy odvodní komisi hned po odvedení;

c) zaznamenati zvláštní způsobilost odvedených pro rozličné druhy zbraní a služeb;

d) přijímati žádosti odvedených branců o zařadění do náhradní zálohy;

e) rozhodovati o výdělečné schopnosti příslušníků rodiny branců, žádajících o zařadění do náhradní zálohy jako živitelé rodiny (§ 89).

(2) Předseda a členové odvodní komise jsou povinni odmítnouti jakýkoli vliv stran a oznámiti každý pokus takového trestného vlivu, zejména nabízení darů, ihned státnímu zastupitelství nebo trestnímu soudu. Vojenským a civilním lékařům, kteří jsou členy odvodních komisí, jakož i všem důstojníkům zdravotnictva v činné službě vůbec jest co nejpřísněji zakázáno prohlížeti osoby odvodem povinné, které před odvodem chtějí zvěděti lékařské mínění o své tělesné způsobilosti.

(3) Předseda a členové odvodní komise jsou povinni chovati se k předváděným s náležitou šetrností; o tělesných vadách, které byly udány nebo shledány, nutno zachovati nejpřísnější mlčenlivost.

(4) Úřední jednání nutno vésti tak, aby různosti mínění členů odvodní komise nemohly přijíti ve známost osobám odvodem povinným.

(5) Odvodní komise používají razítek: „Odvodní komise doplňovacího okresu . . . . . “ Je-li pro odvodní okres stanoveno více odvodních komisí [§ 29, odst. (1), a 33, odst. (1), písm. a)], označují se tyto komise I, II atd.

(6) Vojenští zástupci odvodní komise zasílají spisy, o nichž rozhodují vojenské doplňovací úřady, doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu úřadují, a toto je předloží podle potřeby nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, aby zařídilo, čeho třeba.

§ 31.

Průkazy vydávané při odvodním řízení.

(1) Osoby odvodem povinné, které byly odvedeny, dostanou odvodní průkaz podle vzoru v příl. 13, který podpíše vojenský zástupce odvodní komise.

(2) Osobám odvodem povinným, o nichž odvodní rozhodnutí zní „Neodveden", bude z úřední povinnosti vydáno osvědčení podle vzoru v příl. 14, podepsané předsedou odvodní komise.

(3) Osoby odvodem povinné, jejichž odvod byl odročen, dostanou potvrzení podle vzoru v příl. 15, jež rovněž podpíše předseda odvodní komise.

§ 32.

Působnost předsedy a členů odvodní komise.

(1) Předseda odvodní komise řídí celé odvodní jednání a bdí nad jeho řádným provedením. Vede rovněž řízení o žádostech za odklad presenční služby a tu rozhoduje v dohodě s vojenským zástupcem, byla-li žádost za povolení odkladu řádně doložená podána odvedeným hned při odvodu. Určuje osoby odvodem povinné k přezkoušení [§ 41, odst. (13)] a provádí odevzdání osob odvodem povinných do vojenské nemocnice k zjištění vady (choroby) nebo k pozorování [§ 40, odst. (3)]. Přijímá žádosti odvedených branců o zařadění do náhradní zálohy a odevzdává tyto žádosti neprodleně politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště dotčených branců [§ 90, odst. (1)]. Předseda má se častěji přesvědčiti o totožnosti osob k odvodu předvedených.

(2) Úkolem druhého politického úředníka je přednášeti žádosti za odklad presenční služby [§ 119, odst. (1)]; dohlíží na řádné předvádění odvodem povinných, a to v každé obci [třeba-li v každém obvodu působnosti obecního (obvodního) notáře — § 36, odst. (4)] podle pořadí zápisu v odvodním seznamu. K tomu si musí opatřiti seznam osob odvodem povinných, uspořádaný podle obcí [nebo podle obvodů působnosti obecních (obvodních) notářů] a v každé této skupině pak podle odvodních tříd a podle pořadí v zápisu v odvodním seznamu. Dohlédá na to, aby byly správně činěny zápisy do stejnopisu odvodního seznamu určeného pro politický úřad I. stolice, po případě do výpisů z těchto seznamů, určených pro politický úřad I. stolice a srovnává jej po provedení odvodu v každém odvodním místě denně nebo posledního dne s odvodním seznamem sepsaným pro vojenské účely. Pořizuje vysvědčení totožnosti podle vzoru v příl. 21 pro osoby určené k odevzdání do vojenské nemocnice [§ 40, odst. (6)]. Dohlíží na správné sepsání protokolu podle § 36, odst. (5), jakož i na správné sepsání osvědčení podle vzoru v příl. 14 a potvrzení podle vzoru v příl. 15.

(3) Vojenský zástupce rozhoduje v mezích působnosti, propůjčené mu těmito předpisy, o odvedení předvedených podle lékařské klasifikace podané důstojníkem zdravotnictva [§ 41, odst. (2)]; má-li proti této klasifikaci námitky, postupuje podle § 41, odst. (13); nařizuje odevzdání osob odvodem povinných do vojenské nemocnice v případech uvedených v § 40, odst. (2); zjišťuje, třeba-li, též zvláštní způsobilost anebo nezpůsobilost odvedených pro jich vtělení k různým druhům zbraní a služeb [§ 43, odst. (3)].

(4) Důstojník zdravotnictva podává lékařskou klasifikaci (vlastní klasifikaci a lékařský nález o zdravotním stavu osob odvodem povinných). Civilní lékař podává podle § 41, odst. (13), posudek, má-li vojenský zástupce proti lékařské klasifikaci podané důstojníkem zdravotnictva námitky; jinakým způsobem projevovati své mínění o zdravotním stavu předvedených osob odvodem povinných není civilní lékař oprávněn.

(5) Odvodní důstojník jest odpověden za to, aby byla výška těla správně měřena; dohlíží na to, aby byly správně činěny zápisy do stejnopisu odvodního seznamu, určeného pro doplňovací okresní velitelství, po případě do výpisů z těchto seznamů určených pro doplňovací okresní velitelství, na sepsání protokolů odvedených a odvodních průkazů, cestovního rozkazu pro osoby odvodem povinné, odevzdané do vojenské nemocnice podle § 40, a na vedení příslušného protokolu podle vzoru v příl. 16, dále na zpracování výpisů z protokolu odvedených vlastních příslušníků a seznamů trestů podle vzoru v příl. 17 taktéž vlastních příslušníků; zjišťuje, pokud možno, zvláštní způsobilost anebo nezpůsobilost odvedených pro jich vtělení k různým druhům zbraní a služeb a zaznamenává to (§ 43); provádí denně kontrolu tím, že srovnává protokol odvedených s odvodním seznamem a poučuje odvedené o jejich povinnostech (§ 47); zaznamenává denně celkový číselný výsledek odvodů [§ 75, odst. (1)].

(6) Mužstvo, přidělené odvodní komisi, měří výšku těla osob odvodem povinných, činí zápisy do odvodního seznamu (výpisů) pro doplňovací okresní velitelství, píše protokoly odvedených a odvodní průkazy pro odvedené, osvědčení a potvrzení podle vzoru v příl. 14, 15, pak cestovní rozkazy podle § 40, odst. (4), vede příslušný protokol podle vzoru v příl. 16 a vyplňuje též výpisy z protokolu odvedených vlastních příslušníků, jakož i seznamy trestů podle vzoru v příl. 17 taktéž vlastních příslušníků.

(7) Za bezpečné uschování odvodních seznamů po dobu hlavních odvodů odpovídají především předseda a vojenský zástupce.

(8) Působnost předsedy a členů odvodní komise při zjišťování výdělečné schopnosti příslušníků rodiny branců, žádajících o zařadění do náhradní zálohy jako živitelé rodiny, stanoví § 89.

(9) Udržovati pořádek v úřední místnosti a v obvodu odvodního místa přísluší politickému úřadu I. stolice.

§ 33.

Cestovní a pracovní plán odvodních komisí.

(1) Při sestavování cestovního a pracovního plánu odvodních komisí třeba dbáti těchto zásad:

a) kde nemůže provésti hlavní odvod v době od 1. března do 15. května jedna odvodní komise, může tato komise pokračovati v úřadování výjimečně i po 15. květnu, nejpozději však do konce května; nelze-li však hlavní odvod provésti jednou komisí ani v celé době vyhrazené pro hlavní odvody, zřídí se pro doplňovací okres dvě nebo více odvodních komisí, které však musí skončiti své úřadování do 15. května;

b) pro jeden odvodní okres smí úřadovati toliko jediná odvodní komise; výjimku nařídí, je-li třeba, ministerstvo národní obrany na návrh zemského vojenského velitelství;

c) na jeden odvodní den se zpravidla předvolá tolik osob odvodem povinných, aby mohlo býti podrobeno odvodnímu řízení přibližně 160 osob.

(2) O nedělích, svátcích a památných dnech republiky Československé (zákon ze dne 3. dubna 1925, č. 65 Sb. z. a n.) se odvodní řízení nekoná; těchto dní se však co možná použije jako cestovních dní. Není-li počet osob odvodem povinných, předvolaných v odvodním místě k odvodu na poslední den, větší než 100, pokračují členové odvodní komise co možná ještě téhož dne v cestě. Při sestavování cestovního a pracovního plánu třeba přihlédnouti k tomu, aby nebyla za pracovní dni v odvodních okresech s převážnou většinou osob odvodem povinných náležejících k náboženským společnostem řídícím se kalendářem gregoriánským stanovena velikonoční doba počínajíc Zeleným čtvrtkem, v odvodních okresech s většinou vyznání řeckokatolického a pravoslavného táž doba podle juliánského kalendáře. V smíšených obvodech se použije velikonoční doby podle gregoriánského kalendáře jako pracovních dní v odvodních okresech s většinou osob odvodem povinných vyznání řeckokatolického a pravoslavného a velikonoční doby podle juliánského kalendáře jako pracovních dní v odvodních okresech s většinou osob odvodem povinných, náležejících k náboženským společnostem řídícím se gregoriánským kalendářem.

(3) Podle těchto zásad stanoví cestovní a pracovní plány pro odvodní komise doplňovací okresní velitelství v dohodě s politickými úřady I. stolice. Při tom přihlížejí podle ustanovení odst. (1), písm. c), k počtu osob, které se mají v dotčených odvodních místech k odvodu dostaviti (§ 11), jakož i k počtu těch, kdož se podle zkušenosti nedostaví. Za tím účelem je povinen politický úřad I. stolice oznámiti potřebná data zavčas doplňovacímu okresnímu velitelství. Cestovní a pracovní plány odvodních komisí třeba zpracovati tak, aby odvodní řízení při hlavních odvodech končilo pokud možno již 15. května; celé doby uvedené v § 28, odst. (1), smí býti výjimečně využito jen za podmínky stanovené v odst. (1), písm. a). Vyžadují-li toho klimatické poměry a připouští-li to počet osob odvodem povinných, mohou býti hlavní odvody započaty i po 1. březnu, musí však býti i v těchto případech skončeny nejpozději do 15. května.

(4) Takto stanovené cestovní a pracovní plány třeba předložiti do 20. ledna odvodního roku zemskému vojenskému velitelství, aby je v dohodě s politickým úřadem II. stolice schválilo. V těchto plánech se uvede ve zvláštní rubrice u každého jednotlivého odvodního místa počet osob odvodem povinných, které se pravděpodobně v odvodním místě k odvodu dostaví.

(5) Když byly cestovní a pracovní plány schváleny — to se musí státi nejpozději do 10. února odvodního roku — oznámí je zemské vojenské velitelství i s cestovními dny vojenských členů komise přímo politickým úřadům I. stolice a doplňovacím okresním velitelstvím, potom ministerstvu národní obrany a ministerstvu vnitra; ve všech těchto plánech uvede ve zvláštní rubrice u každého odvodního místa počet osob odvodem povinných, které se pravděpodobně v tom aneb onom místě odvodním k odvodu dostaví.

(6) Politický úřad II. stolice vyhlásí úřední dni odvodních komisí (ne však také cestovní dni) v úředních novinách.

(7) Není dovoleno, aby se odvodní komise samovolně odchylovala od schváleného cestovního a pracovního plánu.

h) Vyhlášení odvodů v obcích.

§ 34.

Vyhlášení odvodů.

(1) Politický úřad I. stolice ustanoví podle schváleného cestovního a pracovního plánu, z kterých obcí a kdy se mají osoby odvodem povinné dostaviti před odvodní komisi, a zpraví o tom obecní (městské) úřady (notáře) tím, že jim zašle příslušnou vyhlášku.

(2) Tato vyhláška má obsahovati:

a) výpočet odvodních míst a dní stanovených pro tento odvodní okres, pak ustanovení, v které době denní započne úřední řízení;

b) výpočet obcí, z nichž osoby odvodem povinné budou v jednotlivých odvodních dnech předvedeny;

c) vyzvání osob odvodem povinných, aby se zavčas v pořádku a čisty dostavily na odvodní místo;

d) upozornění, že osoba odvodem povinná má vykonati odvodní povinnost v odvodním okrese, v němž se přihlásila k odvodnímu soupisu, že však může, změnila-li po přihlášce místo trvalého bydliště (studijního učiliště, zaměstnání, pobytu), žádati u politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu se k odvodnímu soupisu přihlásila, aby jí bylo povoleno dostaviti se k odvodu v odvodním okrese jejího nového trvalého bydliště (místa učiliště, zaměstnání, pobytu);

e) upozornění, že se osoba odvodem povinná, nedostane-li obsílku k odvodu, musí i bez ní dostaviti v den ve vyhlášce stanovený před odvodní komisi;

f) upozornění, že osoby odvodem povinné musí k odvodu přinésti s sebou potvrzení o přihlášce k odvodnímu soupisu;

g) vyzvání těch osob odvodem povinných, které jsou studujícími neb absolventy středních, vyšších a vysokých škol, aby se u odvodu vykázaly vysvědčením o svých studiích;

h) připomenutí, že nesplnění odvodní povinnosti, jakož i vůbec povinností uložených branným zákonem je trestné a nemůže býti omluveno neznalostí zákona nebo této vyhlášky;

ch) upozornění stran žádostí za odklad presenční služby, stejně jako v § 17, odst. (2), písm. b);

i) upozornění stran žádostí o zařadění do náhradní zálohy a dostavení se mužských příslušníků rodiny k odvodní komisi, stejné jako v § 17, odst. (2), písm. c);

j) připomenutí, že nesprávné údaje před odvodní komisí nebo pro zápis do protokolu odvedených jsou trestné.

(3) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny vyhlášku tuto veřejně vyvěsiti a ji též jiným způsobem v místě obvyklým vyhlásiti.

i) Obeslání osob odvodem povinných k odvodu.

§ 35.

Obsílky k odvodu.

(1) Osobám odvodem povinným dodají politické úřady I. stolice, v jejichž obvodu se mají podle § 11 k odvodu dostaviti, zvláštní obsílky k odvodu podle vzoru v příl. 18; osobám odvodem povinným meškajícím v cizině nutno dodati obsílky prostředníky, jež si v Československé republice ustanovily, a nemají-li jich, prostřednictvím příslušného československého zastupitelského úřadu v cizině; nedodá-li jim obsílku prostředník, nezbavuje je to povinnosti a odpovědnosti.

(2) Osoby odvodem povinné třeba obeslati v takovém počtu, aby mohlo býti co možná vyhověno ustanovení § 33, odst. (1), písm. c) a (3).

(3) Nedostanou-li osoby odvodem povinné obsílky k odvodu, jsou povinny dostaviti se k odvodu podle vyhlášky.

Část 4.

Odvodní řízení.

§ 36.

Dostavení k odvodnímu řízení a předvedení před odvodní komisi.

(1) Osoby odvodem povinné jsou povinny dostaviti se v stanovenou dobu na příslušné místo, kde se odvodní řízení provádí, a jsou povinny, třeba-li, prokázati nepochybným způsobem svoji totožnost.

(2) Odvodnímu řízení třeba podrobiti nejen dostavivší se osoby, jež jsou do odvodních seznamů zapsány, nýbrž i dostavivší se osoby odvodem povinné, jež mají v odvodním okrese domovské právo, avšak nebyly z jakýchkoli důvodů pojaty do odvodních seznamů, je-li

ovšem jejich totožnost nade vši pochybnost zjištěna. Totéž platí o dostavivších se osobách odvodem povinných, které nemají v odvodním okrese domovského práva, jestliže se přihlásily k odvodnímu soupisu v dotčeném odvodním okrese, nebo bylo-li jim dodatečně povoleno, aby se v tomto okrese k odvodu dostavily; provedení odvodního řízení není na překážku, nedošly-li dosud výpisy z odvodních seznamů; stačí, je-li totožnost dostavivší se osoby nade vši pochybnost zjištěna [§ 46, odst. (2)].

(3) Předvádění dostavivších se osob před odvodní komisi obstarávají obecní starostové (zástupci), kteří ručí též za totožnost předvedených; tyto osoby jsou povinny jim svoji totožnost prokázati, nejsou-li jim osobně známy. Nemůže-li totožnost předvedeného býti nepochybným způsobem zjištěna obecním starostou (zástupcem), jinými hodnověrnými osobami, nebo jiným způsobem, nebo vzniknou-li při odvodu pochybnosti, musí politický úřad I. stolice vhodným způsobem zjistiti totožnost a teprve po zjištění totožnosti se provede, je-li třeba, dodatečně odvodní řízení. Obecní starosta (zástupce), jenž předvádí osoby odvodem povinné dostavivší se k odvodu, po případě též obecní (obvodní) notář je povinen oznámiti odvodní komisi, které osoby odvodem povinné se nedostavily k odvodu a jaká je toho příčina (je-li mu známa); podle těchto údajů učiní si druhý politický úředník příslušné poznámky ve svém seznamu pořízeném podle ustanovení § 32, odst. (2).

(4) Osoby odvodem povinné třeba předváděti před odvodní komisi v ustanovených odvodních místech ve skupinách, a to podle obcí a podle odvodních tříd (počínaje nejstarším ročníkem), v každé této skupině pak podle pořadí, jak jsou zapsány v odvodních seznamech. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi lze tam, kde toho vyžadují zvláštní poměry, osoby odvodem povinné předváděti před odvodní komisi též ve skupinách podle obvodů působnosti obecních (obvodních) notářů a podle odvodních tříd (počínaje nejstarším ročníkem) a v každé této skupině podle pořadí, jak jsou zapsány v odvodních seznamech; rozhodovati o tom, mají-li býti osoby odvodem povinné předváděny podle obcí nebo podle obvodů působnosti obecních (obvodních) notářů, přísluší přednostovi politického úřadu I. stolice. Po vlastních odvodem povinných příslušnících třeba předváděti ty osoby odvodem povinné, jež nemají v odvodním okrese domovského práva, o nichž má však odvodní komise výpisy z odvodních seznamů, a pak teprve ostatní osoby uvedené v odst. (2). S ročníkem nejstarším třeba předváděti ty osoby odvodem povinné, které již vyšly z odvodního stáří. Ministerstvo národní obrany může podle potřeby nařídit postup jiný.

(5) S dostavivší se odvodem povinnou osobou, jež má v odvodním okrese domovské právo, není však zapsána do odvodního seznamu, třeba provésti odvodní řízení na základě protokolu sepsaného podle vzoru v příl. 19 v dvou stejnopisech, z nichž jeden jest určen pro domovské doplňovací okresní velitelství a druhý pro domovský politický úřad I. stolice. Totéž platí o dostavivších se osobách cizí domovské příslušnosti, o nichž dosud nedošel výpis z odvodního seznamu.

(6) Před odvodní komisi se nepředvádějí odvodem povinní žáci školy pro odborný dorost letectva; o tom, jak splní odvodní povinnost, obsahuje bližší ustanovení § 72, odst. (10).

(7) Před odvodní komisi se dále nepředvádějí:

a) osoby „zřejmě neschopné“ [§ 20, odst. (4)];

b) osoby padoucnicí (hysteroepilepsií) stižené a choromyslné, uvedené v § 38, odst. (7);

c) osoby choromyslné, ošetřované v státních anebo zemských ústavech pro choromyslné.

(8) Odvodem povinné osoby, které jsou v době, kdy by měly splniti svoji odvodní povinnost, pro trestný čin ve vazbě vyšetřovací, trestní nebo v donucovací pracovně, polepšovně neb přechodném ústavě, jsou povinny vyhověti dodatečně odvodní povinnosti, jakmile se propustí z vazby (donucovací pracovny, polepšovny, přechodného ústavu). Soudy, trestnice, donucovací pracovny, polepšovny a přechodné ústavy oznámí proto propuštění těchto osob z vazby nebo z uvedených ústavů politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu je soud (trestnice, donucovací pracovna, polepšovna, přechodný ústav). Tyto osoby budou pak podrobeny co nejdříve dodatečnému odvodnímu řízení [§ 49, odst. (7) a (8)].

(9) Není-li osobě odvodem povinné možné dostaviti se v stanovený den k odvodnímu řízení, poněvadž je upoutána na lože nemocí, jež ji činí neschopnou k dopravě, anebo proto, že je stižena těžkou akutní nakažlivou chorobou, je povinna oznámiti tuto překážku obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa trvalého bydliště a ji řádně prokázati. Osoba taková podrobí se dodatečně odvodu ihned, jakmile pomine překážka, pro kterou se nemohla do-

staviti k odvodu; za tím účelem je povinna, jakmile tato překážka pominula, ohlásiti to ihned obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa trvalého bydliště, aby zařídil, čeho třeba [§ 49, odst. (7)].

§ 37.

Měření výšky těla.

(1) Prohlídka osoby odvodem povinné započne měřením výšky těla.

(2) Pro zařadění do branné moci požaduje se výška těla aspoň 150 centimetrů.

(3) Nápadně malé osoby odvodem povinné třeba měřiti v obleku, avšak bez obuvi.

(4) Výška těla se měří tak, že se osoba odvodem povinná postaví zpříma s napjatými koleny k míře, patami a špičkami k sobě a při tom se dotýká patami míry.

§ 38.

Lékařská prohlídka osob odvodem povinných.

(1) Lékařskou prohlídku osob odvodem povinných třeba konati co nejšetrněji v přítomnosti členů odvodní komise; koná ji především důstojník zdravotnictva. Osoba odvodem povinná předstoupí před odvodní komisi bosa a jen v košili; po změření výšky těla se svleče do naha. Nápadně malé odvodem povinné osoby [§ 37, odst. (3)] nemusí se po zjištění nedostatečné výšky těla svlékati, leč by toho bylo třeba k posouzení stupně jejich neschopnosti.

(2) Pro lékařskou prohlídku a pro posouzení schopnosti osob odvodem povinných je rozhodný „Předpis pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě“, vydaný ministerstvem národní obrany.

(3) Lehké nemoci a poranění nemohou míti vliv na lékařský posudek „Schopen k službě řadové“ nebo „Schopen k pomocným službám jako . . .“.

(4) Odvodní komise jedná zásadně podle vlastního zjištění a přesvědčení. Předloží-li osoba odvodem povinná lékařská vysvědčení, má sice odvodní komise do nich k své informaci nahlédnouti a také podle potřeby slyšeti ústní vyjádření obecních starostů, po případě i notářů a takových osob odvodem povinných, které zevrubněji znají prohlíženého, avšak není vázána těmito vysvědčeními nebo výpověďmi.

(5) Tvrdí-li se však, že některá osoba odvodem povinná trpí padoucnicí (hysteroepilepsií) a předloží-li, aby prokázala toto tvrzení, lékařské vysvědčení vojenských léčebných ústavů, nebo vysvědčení československých státních anebo zemských ústavů pro choromyslné, lze pokládati chorobu za prokázánu, byla-li zjištěna vlastním pozorováním ústavního lékaře a naprosto nepochybným způsobem. Jde-li o vysvědčení jiného ústavu, třeba po každé vyžádati řádně doloženým spisem rozhodnutí zemského vojenského velitelství; to třeba v odvodním seznamu poznamenati. Zemské vojenské velitelství vyžádá si v případech pochybných rozhodnutí ministerstva národní obrany. Není-li předloženo lékařské vysvědčení některého léčebného ústavu a odvolává-li se osoba odvodem povinná k průkazu svého tvrzení jen na výpovědi svědků, může býti padoucnice (hysteroepilepsie) odvodní komisí pokládána za prokázánu jen tehdy, dojde-li odvodní komise podle protokolů, sepsaných u politického úřadu I. stolice nejméně s dvěma hodnověrnými svědky, k přesvědčení, že nelze nikterak pochybovati o tom, že osoba odvodem povinná je skutečně uvedenou chorobou stižena.

(6) Stejným způsobem jako u epileptiků postupuje se u duševně chorých a slabomyslných. Má-li odvodní komise po ruce vysvědčení státních a zemských ústavů uvedených v odst. (5), do kterých jsou přijímány takové osoby, třeba je pokládati za rozhodující. Jde-li o vysvědčení jiných ústavů, třeba o každém vyžádati rozhodnutí zemského vojenského velitelství a poznamenati to v odvodním seznamu. V případech pochybných vyžádá si zemské vojenské velitelství rozhodnutí ministerstva národní obrany.

(7) Osoby odvodem povinné, o kterých se předloží před odvodem podle odst. (5) nebo (6) průkaz o tom, že trpí padoucnicí (hysteroepilepsií), duševní chorobou nebo slabomyslností, nutno prozatím osvoboditi od povinnosti dostaviti se před odvodní komisi [§ 22, odst. (3), § 36, odst. (7), písm. b)]; průkaz třeba zaslati odvodní komisi, která učiní v případech, kdy třeba podle odst. (5) nebo (6) pokládati chorobu za prokázánu, odvodní rozhodnutí: „Neodveden“ [§ 41, odst. (10)]. Jinak dá odvodní komise osobu odvodem povinnou předvésti k odvodu, a neučiní-li odvodní komise u odvodu podle výsledku lékařské prohlídky nebo podle předložených dalších průkazů rozhodnutí „Neodveden“, nařídí vojenský zástupce odevzdati osobu odvodem povinnou do vojenské nemocnice k zjištění padoucnice (hysteroepilepsie), duševní choroby nebo slabomyslnosti.

(8) Upozorňuje-li obecní starosta neb jeho zástupce odvodní komisi teprve při odvodu, že předvedená osoba je duševně chorá nebo slabomyslná, aniž byly předloženy o tom doklady podle odst. (5) a (6), a nedá-li se duševní choroba nebo slabomyslnost zjistiti při odvodu nebo nemocničním pozorováním, dá politický úřad I. stolice věc ihned po odvodu vyšetřiti, leč by bylo o předvedené osobě učiněno rozhodnutí „Neodveden". Při kladném výsledku vyšetřování třeba učiniti poznámku v obou stejnopisech odvodního seznamu; byla-li dotčená osoba odvedena, zpraví o tom doplňovací okresní velitelství vojskové těleso (ústav), do kterého byl odvedený vtělen.

§ 39.

Řízení při podezření, že se osoba odvodem povinná úmyslně na zdraví poškodila.

(1) Vznikne-li při lékařské prohlídce konané podle § 38 důvodné podezření, že byla vada (choroba) způsobena úmyslně a k tomu účelu, aby vznikla úplná nebo částečná neschopnost k vojenské službě, třeba schopnou osobu odvodem povinnou bez újmy dalšího trestního stíhání vždy odvésti, a to i tehdy, zněla-li lékařská klasifikace „Schopen k pomocným službám jako . . . . . s vadou . . . . . "; v ostatních případech rozhodne o její schopnosti odvodní komise bez újmy dalšího trestního stíhání jako u ostatních předvedených osob.

(2) Je-li podezření, že si osoba odvodem povinná na těle ublížila nebo se na zdraví poškodila, nebo se dala poškoditi nebo si ublížiti, sepíše se o tom protokol, v kterém se přesně vytkne nález a posudek lékařských členů odvodní komise; tento protokol podpíše předseda komise, vojenský zástupce a lékařští členové komise; pak jej politický úřad I. stolice ihned zašle příslušnému soudu nebo státnímu zastupitelství k trestnímu stíhání podle ustanovení § 46 branného zákona.

(3) Podezření, že si osoba odvodem povinná ublížila na těle nebo se poškodila na zdraví, nebo si dala ublížiti nebo se poškoditi, a posudek lékařských členů komise o tom podaný nutno zapsati do odvodního seznamu.

§ 40.

Odevzdání osob odvodem povinných do vojenské nemocnice k zjištění vady (choroby) nebo k pozorování.

(1) Nemůže-li býti vada nebo choroba zjištěna při odvodním řízení, může býti osoba odvodem povinná dána do vojenské nemocnice k jejímu zjištění nebo k pozorování. Osoba odvodem povinná bude odevzdána do vojenské nemocnice, když jde o vadu (chorobu), která podle lékařského vyjádření nemůže býti na místě zjištěna, poněvadž je to možné toliko při delším pozorování nebo po prohlídce lékařskými přístroji, jež obvodní komise nemá po ruce; dále, má-li býti zjištěna padoucnice nebo duševní choroba podle § 38, odst. (7), konečně, je-li osoba odvodem povinná podezřelá tuberkulosou, avšak ve všech případech jen tehdy, není-li stižena některou jinou vadou (chorobou), která vylučuje schopnost k jakékoli vojenské službě.

(2) Odevzdati takovou osobu do vojenské nemocnice nařídí na lékařský návrh vojenský zástupce odvodní komise. Vojenský zástupce může to také nařídit z vlastního popudu, avšak jen tehdy, byla-li podána lékařská klasifikace „Zatím neschopen (vada)" nebo „Neschopen (vada)".

(3) Před odevzdáním do nemocnice se zjistí potřebné údaje, které nejsou obsaženy v odvodním seznamu a jichž by bylo potřebí k vyplnění protokolu odvedených, kdyby podle výsledku nemocničního vyšetření bylo učiněno odvodní rozhodnutí „Odveden"; zjištěné údaje se zapíší ve zvláštním spise, který se zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Poté bude osoba ihned odevzdána do nemocnice, není-li proti tomu zvláštních námitek. Odevzdání do nemocnice provede předseda odvodní komise jménem politického úřadu I. stolice.

(4) Osoba odvodem povinná, již odevzdati do vojenské nemocnice bylo nařízeno, má nárok na volnou jízdu železnicí v III. třídě (vyjma rychlíky) z odvodního místa nebo ze svého trvalého bydliště do stanoviště vojenské nemocnice a zpět. K tomu účelu dostane příslušný cestovní rozkaz. Potřebné cestovní rozkazy „B", opatřené kulatým úředním razítkem příslušné hospodářské správy, (jeden aneb i více sešitů, t. j. v počtu, odpovídajícím zkušenostem z posledním odvodů) dostane každá odvodní komise na požádání od příslušné hospodářské správy. Na správné sepsání cestovního rozkazu dozírá a odpovědnost za to přejímá odvodní důstojník. Cestovní rozkaz podpíše vojenský zástupce a odvodní důstojník. Před vydáním poučí řádně odvodní důstojník brance o použití cestovního rozkazu; při tom jej zvláště upozorní, že musí cestovní rozkaz odevzdati po svém návratu z nemocnice obecnímu (městskému) úřadu (notáři) svého

bydliště. Tento úřad (notář) jest povinen zaslati odevzdaný cestovní rozkaz k zúčtování doplňovacímu okresnímu velitelství, do jehož oblasti patří odvodní komise, která dotčený cestovní rozkaz vydala. O vydaných cestovních rozkazech se vede protokol podle vzoru v příl. 16, který se uzavírá po skončení hlavních odvodů v doplňovacím okrese a odevzdá se zbývajícími cestovními rozkazy příslušné hospodářské správě; protokol podpíše vojenský zástupce a odvodní důstojník.

(5) Ošetřovací a stravovací náklady, které vzniknou odevzdáním do vojenské nemocnice po dobu pobytu v nemocničním pozorování, započítá nemocnice na vrub vojenské správy.

(6) Doprovodu se zpravidla použije při simulaci, podezření z útěku neb odporu. Jinak dá osobě určené k nemocničnímu pozorování předseda odvodní komise vysvědčení totožnosti podle vzoru v příl. 21. Je-li při odevzdání osoby odvodem povinné do vojenské nemocnice potřebí doprovodu vinou osoby povinné (pro simulaci, podezření z útěku, odpor), hradí náklady za doprovod osoba odvodem povinná sama a platí si též své výdaje cestovní a stravovací. Vojenská správa hradí náklady v takových případech jen tehdy, nemůže-li je hraditi osoba odvodem povinná (pro nemajetnost atd.).

(7) Osoba odvodem povinná je povinna podrobiti se nemocničnímu pozorování. Zdráhá-li se tak učiniti, donutí se k tomu zákonnými prostředky.

(8) Nemocniční nález zašle nemocnice hned po skončeném zjištění domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; vydávati nálezy přímo osobám odvodem povinným není dovoleno. Na toto ustanovení třeba vojenskou nemocnici při odeslání osoby odvodem povinné k zjištění vady (choroby) vždy zvláště upozorniti. Domovské doplňovací okresní velitelství dá provésti odvodní řízení při nejbližším odvodu (hlavním nebo dodatečném) svého obvodu podle spisů bez osobního dostavení osoby odvodem povinné před odvodní komisi, a to i tehdy, jde-li o osobu odvodem povinnou, která se dostavila k odvodu mimo oblast doplňovacího okresního velitelství. Bude-li odvodní řízení provedeno u hlavního odvodu mimo domovský odvodní okres nebo u dodatečného odvodu, připojí domovský politický úřad I. stolice k spisům výpisy z odvodního seznamu [§ 26, odst. (1), písm. a) a b)].

(9) Nebyla-li v nemocnici zjištěna vada (choroba), pro jejíž zjištění byla osoba odvodem povinná odevzdána do vojenské nemocnice, nebo některá jiná vada (choroba), která ji činí neschopnou k službě vojenské, učiní odvodní komise rozhodnutí „Odveden"; o tom, že bylo toto rozhodnutí učiněno, třeba zpraviti odvedeného dodáním odvodního průkazu prostřednictvím politického úřadu I. stolice místa pobytu.

(10) Byla-li v nemocnici shledána vada (choroba), způsobující neschopnost k službě vojenské, učiní odvodní komise rozhodnutí „Odvod odročen" nebo „Neodveden". Osvědčení nebo potvrzení podle vzoru v příl. 14 nebo 15 napíše odvodní komise a dodá je dotčené osobě prostřednictvím politického úřadu I. stolice místa jejího pobytu.

(11) Nemocniční nález a rozhodnutí odvodní komise zapíší se do odvodního seznamu [§ 44, odst. (1), písm. c)], provádí-li se odvodní řízení podle odst. (8) u hlavního odvodu u domovské odvodní komise; v jiných případech zapíší se do výpisů z odvodního seznamu. Originál nemocničního nálezu se vhodným způsobem vlepí do odvodního seznamu doplňovacího okresního velitelství na místo týkající se dotčeného brance. Za týmž účelem připojí se u odvodu mimo domovský odvodní okres originál nemocničního nálezu k výpisu z odvodního seznamu, určenému pro doplňovací okresní velitelství.

(12) Má-li však odvodní (dodatečná odvodní) komise za to, že vada (choroba) v nemocničním nálezu obsažená není taková, aby činila osobu neschopnou, nebo pochybuje-li, zda se nemocniční nález vztahuje na osobu odvodem povinnou, nařídí, aby se osoba odvodem povinná dostavila znovu před odvodní (dodatečnou odvodní) komisi podle místa pobytu. Politický úřad I. stolice místa pobytu dodá jí potřebnou obsílku a postará se o její předvedení. Cestovní náklady na toto nové předvedení vyplatí nemajetným osobám odvodem povinným obecní (městský) úřad místa pobytu na účet vojenské správy [§ 66, odst. (5)]; výkazy vyplacených nákladů, doložené potřebnými přílohami, zašle obecní (městský) úřad svému nadřízenému politickému úřadu I. stolice, jenž je přezkouší, co do správnosti potvrdí a zašle intendanci zemského vojenského velitelství k úhradě.

§ 41.

Klasifikace osob odvodem povinných a odvodní rozhodnutí.

(1) Lékařská klasifikace osob odvodem povinných, kterou podává důstojník zdravotnictva, skládá se z vlastní klasifikace, obsahující posouzení schopnosti k vojenské službě,

a z lékařského nálezu, obsahujícího označení vady (choroby) nebo zjištění stavu, že tu vad nebo chorob vůbec není. Lékařská klasifikace zní takto:

a) Schopen k službě řadové bez vady nebo: Schopen k službě řadové s vadou ... [zkratky „Schopen bez v.“, „Schopen (vada)“] — klasifikace „A“; k této klasifikaci může býti připojen pro záznam do protokolu odvedených podle § 43, odst. (3), dodatek o zvláštní schopnosti k určité vojenské službě řadové, neb o schopnosti jen k některé vojenské službě řadové nebo o neschopnosti k některé vojenské službě řadové, na př.: „i u horských útvarů“, nebo: „i u letectva“, nebo: „jen u jezdectva“, nebo: „nikoliv u pěšího vojska“ atd.;

b) Schopen k pomocným službám jako ... s vadou .... [zkratka „Schopen jako .... (vada)“] — klasifikace „B“, nebo: Schopen k pomocným službám jako ... a jako strážný s vadou ... [zkratka „Schopen jako ... a jako strážný (vada)“] — klasifikace „Bs“;

c) Zatím neschopen (vada) ...;

d) Neschopen (vada) — klasifikace „C“.

(2) Vojenský zástupce vyřkne podle této lékařské klasifikace mimo případy uvedené v odst. (5), (12) a § 40, odst. (2), druhé větě, toto odvodní rozhodnutí:

ad a) nebo b) „Odveden“,

ad c) „Odvod odročen“ (zkratka „Odročen“),

ad d) „Neodveden“.

(3) Rozhodnutí „Odveden“ v případech podle odstavce (1), písm. b), třeba učiniti tehdy, když osoba odvodem povinná není pro některou vadu (chorobu) schopna k službě řadové, dotčená vada (choroba) dovoluje jí však vykonávati určitou pomocnou službu; takové rozhodnutí lze učiniti v I. a II. odvodní třídě jen tehdy, když vady (choroby), způsobující zmíněnou neschopnost, jsou rázu trvalého. Druhy pomocných služeb, ke kterým třeba odváděti, určí ministerstvo národní obrany. Jsou to pomocné služby, k jichž vykonávání není třeba schopnosti k službě řadové a které může dotčená osoba vykonávati k prospěchu branné moci vzhledem k stupni své tělesné i duševní schopnosti, inteligenci a svému zaměstnání (povolání, řemeslu), a kromě toho pomocná služba strážní.

(4) U každé osoby, která má schopnost k pomocným službám, třeba v lékařské klasifikaci především vyjádřiti schopnost k pomocným službám podle jejího zaměstnání (povolání, řemesla), její inteligence a jejích schopností, t. j. jako krejčí, zámečník, písař, skladník, ordonance a p., a pak teprve schopnost k pomocné službě strážní, je-li taková schopnost zjištěna, na př.: „Schopen k pomocným službám jako knihař“, nebo: „Schopen k pomocným službám jako skladník (ordonance) a jako strážný“. Osoby, jež byly odvedeny k pomocným službám jako schopné — vedle určité jiné pomocné služby — též k pomocné službě strážní, budou podrobeny potřebnému výcviku v rozsahu nutném pro vykonávání služby strážní a bude jich použito — pokud jich nebude potřebí u jiných pomocných služeb, k nimž byly vedle služby strážní uznány za způsobilé — k službě strážní. Ostatní osoby k pomocným službám odvedené, u nichž nebyla zjištěna zvláštní schopnost k pomocné službě strážní, budou podrobeny jen prvnímu výcviku potud, aby nabyly všeobecných a k své službě potřebných vojenských znalostí, při čemž se jim dostane též výcviku v používání zbraně v míře potřebné pro osobní obranu. Těch, kteří byli odvedeni jako „Schopni k pomocným službám“, nesmí se upotřebiti — dokud jejich klasifikace nebyla podle ustanovení odst. (6) změněna — k řadové službě; k pomocné službě strážní smí býti použito jen těch z nich, u nichž byla při odvodu nebo později při superarbitračním řízení zjištěna zvláštní schopnost k pomocné službě strážní.

(5) V jakém rozsahu smějí býti branci odvedeni k pomocným službám určitých druhů v jednotlivých doplňovacích okresech, bude každoročně vojenskou správou stanoveno zvlášť. U osob odvodem povinných, o nichž zní klasifikace „Schopen k pomocným službám“ a jichž není k úplnému zajištění stanoveného počtu těchto osob potřebí, třeba učiniti v I. a II. odvodní třídě rozhodnutí „Odvod odročen“, v III. odvodní třídě „Neodveden“.

(6) Odvedených, u nichž byla při odvodu zjištěna schopnost k službám pomocným, může býti upotřebeno k službě řadové, zjistí-li se superarbitračním řízením provedeným z moci úřední nebo na žádost odvedeného schopnost k službě řadové. Totéž platí o upotřebení k službě strážní těch odvedených k pomocným službám, u nichž nebyla při odvodu zjištěna zvláštní schopnost k pomocné službě strážní.

(7) Odvedené, u nichž byla při odvodu nebo později při superarbitraci zjištěna schopnost k službám pomocným, lze označovati ve vojenských (odvodních, evidenčních a jiných) pomůckách značkou „B“, ty z nich, u nichž byla zjištěna také zvláštní schopnost k službě strážní, značkou „Bs“. Při zápisu klasifikace „Schopen k pomocným službám jako ... a

jako strážný s vadou ...“ do těchto pomůcek v plném znění třeba vždy slova „jako strážný“ podtrhnouti.

(8) Osoby, které byly podle ustanovení dosud platných klasifikovány jako schopné „k službě se zbraní (bez vady nebo s vadou)“, třeba míti za „schopné k službě řadové (bez vady nebo s vadou)“ podle těchto předpisů. Osoby, které byly odvedeny podle dosud platných ustanovení s klasifikací „Schopen k službám pomocným jako ...“, třeba míti — pokud superarbitračním řízením nebylo nebo nebude nic jiného zjištěno — za schopné jen k těm pomocným službám, k nimž byly klasifikovány, a smí jich býti upotřebeno jen k těmto službám; byla-li však při klasifikaci prováděné podle dosud platných ustanovení již zjištěna ve schopnosti k jiné pomocné službě též schopnost k pomocné službě strážní, třeba s takovými osobami nakládati jako s osobami „schopnými k službě pomocné jako ... a jako strážný“ podle těchto předpisů.

(9) Lékařská klasifikace „Zatím neschopen (vada)“ a jí odpovídající rozhodnutí „Odvod odročen“ smějí býti vysloveny toliko v I. a II. odvodní třídě; takové rozhodnutí má v zápětí, že se osoba odvodem povinná musí znovu dostaviti k odvodu v následující odvodní třídě.

(10) V III. odvodní třídě třeba za všech okolností učiniti konečné rozhodnutí, t. j. nemůže-li býti osoba odvodem povinná odvedena jako schopná k službě řadové nebo schopná k pomocným službám, třeba učiniti rozhodnutí „Neodveden“. V I. a II. odvodní třídě může býti vyřčeno rozhodnutí „Neodveden“ toliko tenkráte, když lékařská klasifikace zní: „Neschopen (vada)“; klasifikace „Neschopen“ lze tu však použíti jen tehdy, je-li zřejmo, že předvedený nenabude do odvodu v III. odvodní třídě schopnosti k službě řadové nebo k pomocným službám. Osoby odvodem povinné, mající tříselnou kýlu, mohou býti, není-li tato vada velmi nápadná nebo ve vysokém stupni a jsou-li neschopny k pomocným službám, prohlášeny za neodvedené zpravidla teprve v III. odvodní třídě.

(11) Rozhodnutí „Neodveden“ znamená, že osoba odvodem povinná je v míru zproštěna od branné povinnosti; za mobilisace a ve válce však je povinna podle svých schopností a sil k službám uvedeným v § 3 branného zákona. Mimo to podléhá za mobilisace a ve válce i povinnostem naznačeným v § 28, písm. d), branného zákona.

(12) O osobách „zřejmě neschopných“, uvedených v § 20, odst. (4), pod písm. a)—e), může býti učiněno rozhodnutí „Neodveden“ podle vyšetřovacích spisů a jiných průkazů, o jejichž pravosti nelze naprosto pochybovati, a není třeba, aby se dostavily osobně k odvodu; k průkazu vady (choroby) uvedené v § 20, odst. (4), písm. f), jest potřebí vysvědčení státního úředního lékaře. Má-li odvodní komise za to, že výsledek vyšetřování není dostatečný, dá je doplniti, nebo dá osobu odvodem povinnou předvésti.

(13) Má-li vojenský zástupce proti klasifikaci podané důstojníkem zdravotnictva námitky, takže nemůže vyříknouti podle odst. (2) rozhodnutí, jež by odpovídalo této klasifikaci, oznámí to — vyjma případy uvedené v druhé větě odst. (2), § 40 — předsedovi komise, který poté vyzve civilního lékaře, aby se o věci vyjádřil. Potvrdí-li civilní lékař klasifikaci lékaře vojenského, může vojenský zástupce, nechce-li podle této klasifikace učiniti rozhodnutí, žádati, aby byl předvedený přezkoušen přezkoušecí komisí; předseda komise určí potom předvedeného k přezkoušení. Je-li civilní lékař odchylného názoru než lékař vojenský, musí býti předvedený podroben vždy přezkoušení. O tom, že bude podroben přezkoušení, zpraví předvedeného předseda komise ihned ústně a poučí jej, že jest povinen každou změnu pobytu hlásiti politickému úřadu I. stolice odvodního místa. Tyto úřady vedou o zmíněných osobách zvláštní záznam. Obeslati odvodem povinné osoby písemně před přezkoušecí komisi přísluší rovněž těmto úřadům [§ 58, odst. (4)]. Přezkoušení může nařídíti též domovský politický úřad II. stolice v případě uvedeném v § 46, odst. (9).

§ 42.

Změny odvodního rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí „Odveden“ má konečnou platnost; proti němu není opravného prostředku.

(2) Bylo-li však nesprávně použito ustanovení předcházejícího paragrafu, může býti odvodní rozhodnutí z moci úřední pozměněno; tato úřední změna se však nesmí vztahovati na lékařskou klasifikaci. Bylo-li však použito nesprávně vlastní klasifikace „Schopen k službě řadové“ nebo „Schopen k pomocným službám“ nebo „Zatím neschopen“ nebo „Neschopen“, třeba provésti též změnu této části lékařské klasifikace; lékařský nález vady (choroby) musí však zůstati vždy nezměněn.

(3) Změny uvedené v předchozím odstavci provede odvodní komise, lze-li je provésti na místě, ještě při odvodním řízení. Není-li to již možné, mohou býti uvedené změny provedeny

jen se svolením nebo z rozkazu zemského vojenského velitelství; v pochybnostech rozhoduje ministerstvo národní obrany, které může též samo z moci úřední nařídit potřebnou změnu, zjistí-li, že bylo nesprávně použito ustanovení předcházejícího paragrafu.

§ 43.

Záznam odvedených osob pro jich vtělení do určitých druhů zbraní a služeb.

(1) Má-li odvedený zvláštní způsobilost nebo zřejmou nezpůsobilost k některým druhům zbraně (služby), poznamená to odvodní důstojník v protokolu odvedených, nevysvítá-li ovšem tato okolnost už beztoho ze záznamů o školním vzdělání, zaměstnání a z lékařské klasifikace. Pro posouzení způsobilosti k určitým druhům zbraní (služeb) platí zvláštní směrnice, vydané ministerstvem národní obrany.

(2) Žádosti odvedených, týkající se jich vtělení, třeba rovněž zaznamenati, neodporují-li služebním zájmům a nemají-li nedovolených důvodů. K záznamům těmto se co možná přihlíží při individuálním výběru a repartici nováčků [§ 82, odst. (2)]. Taktéž třeba zaznamenati přání odvedených řádných posluchačů a žáků veřejných škol, aby byli přiděleni k vojenské službě v místě učiliště, na němž studují [§ 82, odst. (5)]. Vysvěcení neb ustanovení duchovní a kandidáti duchovního stavu církví a náboženských společností státem uznaných nebo recipovaných budou — žádají-li o to — zaznamenáni k použití v pomocné zdravotnické službě (neb jiné pomocné službě beze zbraně).

(3) Záznamy uvedené v předchozích odstavcích zapíší se do rubriky 28 protokolu odvedených krátce a jasně, na př. „Velmi silný, ženijní vojsko“, „žádá k dělostřelectvu“. Neurčí-li zvláštní způsobilost nebo nezpůsobilost důstojník zdravotnictva, učiní tak odvodní důstojník nebo vojenský zástupce; přenechati rozhodování o takovém záznamu jiné osobě není dovoleno. Odvodní důstojník potvrdí každý záznam svým podpisem (parafou).

§ 44.

Vyplňování a opravování odvodního seznamu.

(1) Výsledek odvodního řízení se zapíše v odvodním seznamu (vzor v příl. 12) do rubrik, určených pro příslušnou odvodní třídu nebo pro příslušný odvodní rok, takto:

a) u každé osoby odvodem povinné bez rozdílu, jak bylo o ní rozhodnuto, datum úředního jednání do rubriky 9;

b) rovněž u každé předvedené osoby odvodem povinné výška těla v centimetrech do rubriky 10;

c) lékařská klasifikace podaná důstojníkem zdravotnictva (vlastní klasifikace i lékařský nález), nebo nemocniční nález [§ 40, odst. (11)] a pak odvodní rozhodnutí do rubriky 11; při tom třeba jak lékařskou klasifikaci, tak i odvodní rozhodnutí po každé zapsati velikými začátečními písmeny, na př. „Schopen“, „Odveden“ atd.;

d) podání žádosti za odklad presenční služby neb její ústní ohlášení u odvodní komise (na př.: „žádá za odklad do ..... jako posluchač .....“) a rozhodnutí o žádosti za odklad presenční služby (na př.: „žádost zamítnuta“ aneb „Odklad do ..... povolen“) do rubriky 12;

e) podání žádosti o zařadění do náhradní zálohy (na př. „jako živitel rodiny podle § 84 br. př.“, nebo „jako majetník živnosti podle § 86 br. př.“, anebo „podle § 87 (1) br. př.“) do rubriky 13;

f) má-li býti osoba odvodem povinná z rozhodnutí předsedy odvodní komise přezkoušena, dobrá zdání obou lékařů a stanovisko vojenského zástupce s krátkým odůvodněním do rubriky 11; rozhodnutí „Přezkoušeti“ do rubriky 15;

g) zatímní opatření jako na př. „K zjištění (pozorování) vady (choroby) do vojenské nemocnice“ (zde se krátce uvede v závorce, zdali se tak stalo na návrh lékařův či jen z popudu vojenského zástupce), „Podezření, že si sám na těle ublížil“, „Vysvědčení o padoucnici předloženo podle § 38, odst. (5), br. př. ZVV. v .....“ atd., rovněž nedostaví-li se k odvodu, a známá snad příčina toho do rubriky 15. V této rubrice třeba uvésti kromě toho, třeba-li, číslo jednací příslušného spisu a zaznamenati stručně tresty osoby odvodem povinné, jež jí byly přisouzeny po založení odvodního seznamu pro trestné činy, uvedené v § 42—46 branného zákona, a vyšetřená snad data o dosud trvající neb již přestálé duševní chorobě neb o slabomyslnosti [§ 38, odst. (8)];

h) rubriku 14 třeba vyplniti u všech odvedených osob ihned po provedeném určení (§ 80) takto: „presenční služba“ nebo „náhradní záloha podle § .... br. př.“, při čemž třeba citovati ustanovení těchto předpisů označující příslušnou skupinu náhradní zá-

lohy podle § 91, odst. (2), písm. d), nebo § 20, písm. b) nebo c), branného zákona.

(2) Je-li nezbytně třeba, aby byly při odvodním řízení v odvodním seznamu činěny opravy, označí se výslovně jako opravy a předseda odvodní komise i vojenský zástupce je podpíší. V odvodních seznamech se nesmí nic vyškrabávati (vymazávati).

(3) Při zápisech do rubrik 12, 14 a 15 odvodních seznamů lze používati razítek; při zápisech do ostatních rubrik odvodních seznamů a při jich podpisu nesmí se používati razítek ani inkoustové tužky.

(4) Uvedená ustanovení platí též pro výpisy z odvodních seznamů.

(5) Odvodní seznamy třeba pečlivě přezkoušeti; po ukončení odvodů v odvodním okrese podpíší je předseda a všichni členové odvodní komise.

(6) Bylo-li odvodní řízení provedeno podle § 36, odst. (2), učiní domovské doplňovací úřady I. stolice zápis do odvodního seznamu teprve, až domovský politický úřad I. stolice přezkoumá údaje protokolu, jenž byl sepsán podle vzoru v příl. 19.

(7) O vyplňování odvodního seznamu podle výpisů z odvodního seznamu při odvodech provedených mimo domovský odvodní okres platí ustanovení § 26, odst. (4). Pro podepsání těchto zápisů platí ustanovení § 27, odst. (6).

§ 45.

Sepsání protokolu odvedených.

(1) Všichni v době od 1. ledna do 31. prosince odvedení, kteří mají v doplňovacím okrese domovské právo, musí býti zapsáni do protokolů odvedených podle vzoru v příl. 20. Protokoly odvedených třeba sepsati pro každý odvodní okres zvláště. Tyto protokoly nutno založiti v sešitech, koncem kalendářního roku svázati spolu s abecedními rejstříky jmen do tuhých desk. Do těchto protokolů budou pojati všichni v témže roce odvedení, bez zřetele na to, zdali dobrovolně vstoupili nebo byli odvedeni při hlavním nebo dodatečném odvodu nebo u československého zastupitelského úřadu v cizině nebo při přezkoušení. Sešity založené začátkem roku zůstanou u doplňovacích okresních velitelství. U hlavních odvodů používají odvodní komise zvláštních sešitů. Tyto sešity se po skončení hlavních odvodů připojí k sešitům dřívějším a v rubrice 2 se pokračuje v pořadovém čísle. Protokoly odvedených se označí vhodnými zkratkami (značkami) odvodních okresů. V rubrice 2 výpisů z protokolu odvedených, v úřední korespondenci a v zápisech, v nichž se uvádí pořadové číslo protokolu odvedených, připojuje se k tomuto číslu vždy zkratka (značka).

(2) Rubriky protokolu odvedených třeba doplňovati pod dozorem odvodního důstojníka podle odvodního seznamu a podle údajů odvedených; zejména sluší podotknouti:

a) školní vzdělání se zapíše do rubriky 14 v tom pořadu škol, jak do nich odvedený chodil, při čemž se vždy uvede počet absolvovaných tříd, jakož i druh studia; podrobnosti o tom obsahují směrnice pro záznam a vtělení nováčků, vydané ministerstvem národní obrany;

b) je-li odvedený znalý hudby nebo telegrafování, označí se to v rubrice 15; u osob znalých hudby se uvedou též nástroje;

c) do rubriky 17 se opíše lékařská klasifikace a odvodní rozhodnutí z rubriky 11 odvodního seznamu;

d) v rubrice 23 se poznamená, zda byl dotčený odveden u hlavního, dodatečného nebo dobrovolného odvodu, či u zastupitelského úřadu v cizině nebo u přezkoušení;

e) v rubrice 24 se přesně uvede doba, kterou odvedený snad dříve ve vojenské službě ztrávil (od ..... do .....), i vojskové těleso (ústav), u kterého naposled sloužil a v jaké hodnosti; při tom se poznamená, zda se zápis zakládá na nějakém dokladu a na jakém, či jen na výpovědi odvedeného; v tomto případě je povinností domovského doplňovacího okresního velitelství zahájiti šetření ve věci a podle výsledku zaříditi, čeho třeba. Odvedeného třeba před výpovědí důrazně upozorniti, že nesprávné údaje budou přísně trestány podle příslušných ustanovení [§ 34, odst. (2), písm. j)];

f) do rubriky 25 se po provedeném určení (§ 80) zapíše: „presenční služba“, nebo „náhradní záloha podle § ... br. př.“, při čemž se cituje ustanovení těchto předpisů označující příslušnou skupinu náhradní zálohy podle § 91, odst. (2), písm. d), nebo § 20, písm. b) nebo c), branného zákona;

g) do rubriky 26 se zapíše po provedeném určení doba pravidelné presenční (je-li třeba, též další činné) služby nebo dobrovolně převzaté činné služby, pak doba, do které odvedený patří k I. a II. záloze nebo doba vojenského výcviku a doba, do které odvedený patří do náhradní zálohy;

h) do rubriky 27 se zapíše jen termín, do kterého byl povolen odklad presenční služby;

ch) do rubriky 28 se po provedeném vtělení do vojskového tělesa (ústavu) zapíše kmenové těleso;

i) do rubriky 32 a 33 se zapíše místo trvalého bydliště brancova (přesná adresa), jež musí býti vedeno v evidenci u domovského doplňovacího okresního velitelství podle ohlašovacích lístků o pobytu [§ 250, odst. (6)].

(3) Protokoly odvedených se každého dne ukončí, srovnají s odvodním seznamem [§ 32, odst. (5)] a vojenští členové odvodní komise je podepíší za posledním zápisem učiněným toho dne.

(4) O odvedených, kteří v doplňovacím okrese nemají domovského práva (cizích odvedených), spisuje se zvláštní protokol odvedených taktéž podle vzoru v příl. 20; tento protokol třeba vésti podle ustanovení předcházejících odstavců. Kromě toho je třeba o každé osobě, odvedené mimo vlastní domovský doplňovací okres, pořiditi — taktéž podle vzoru v příl. 20 — zvláštní listinu odvedených.

§ 46.

Některá zvláštní ustanovení o odvodním řízení mimo domovský odvodní okres.

(1) O každé osobě odvodem povinné, která se má dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres (§ 11), spíše se výpis z odvodního seznamu v dvou stejnopisech podle § 26, odst. (3).

(2) Podle došlých výpisů z odvodního seznamu zařídí politický úřad I. stolice, v jehož obvodu se osoba odvodem povinná přihlásila k odvodnímu soupisu, aby byla předvedena k odvodnímu řízení (zasláním obsílky). Nedojdou-li výpisy z odvodního seznamu zavčas a dostaví-li se osoba odvodem povinná podle obsílky nebo vyhlášky k odvodní komisi, provede se odvod rovněž, je-li totožnost dostavivší se osoby nade vši pochybnost zjištěna [§ 36, odst. (2) a (3)]. O takovém odvodním řízení se spíše dvojmo protokol podle vzoru v příl. 19 [§ 36, odst. (5)]; pro tyto protokoly platí dále tak jako pro výpisy z odvodního seznamu ustanovení odst. (3) a § 26, odst. (5).

(3) Výpisy z odvodního seznamu o osobách odvodem povinných, kterým bylo povoleno dostaviti se k odvodu v odvodním okrese jiné obce, něž kde se přihlásily k odvodnímu soupisu [§ 11, odst. (3) a (4)], nutno zaslati k provedení odvodního řízení politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu jim bylo povoleno dostaviti se k odvodu.

(4) Bylo-li povoleno osobě odvodem povinné, meškající mimo Československou republiku, aby se dostavila k některé odvodní komisi v Československé republice, která jest místu jejího pobytu nejbližší [§ 11, odst. (5)], může býti s ní odvodní řízení tam také tenkrát provedeno, když výpisy z odvodního seznamu ještě nedošly; osoba odvodem povinná musí však předložiti povolení příslušného úřadu [§ 52, odst. (4)] a svou totožnost prokázati nade vši pochybnost. V tomto povolení třeba výslovně uvésti den, kdy se má branec dostaviti k odvodu. O takovém odvodním řízení se napíše protokol podle vzoru v příl. 19 a dále se postupuje podle odst. (2).

(5) O odvodem povinných osobách cizí domovské příslušnosti, které se dostavily k odvodu mimo domovský odvodní okres, vede politický úřad I. stolice, jenž provádí odvodní řízení, zvláštní seznam podle jmen.

(6) Ti, kdož se dostavili k odvodu mimo domovský odvodní okres, podpíší se na stejnopise výpisu z odvodního seznamu, určeném pro politický úřad I. stolice, a to v rubrice pro poznámky.

(7) Osoby odvedené mimo domovský odvodní okres, avšak v domovském doplňovacím okrese, nutno zapsati do vlastních protokolů odvedených. O odvedených osobách, které jsou příslušné do jiného doplňovacího okresu, platí ustanovení § 45, odst. (4).

(8) Po provedení odvodu zpraví ihned odvodní komise o výsledku úředního jednání domovský politický úřad I. stolice a domovské doplňovací okresní velitelství tím, že jim zašle výpis z odvodního seznamu, nebo nedošel-li takový výpis, protokol podle vzoru v příl. 19; podle okolností se oznámí, proč bylo provedení odvodu překaženo. Podle výpisu z odvodního seznamu nebo protokolu podle vzoru v příl. 19 doplní domovské doplňovací úřady I. stolice odvodní seznam [§ 26, odst. (4), § 44, odst. (6) a (7)]. O odvedených třeba zaslati domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství zároveň listinu odvedených. Toto velitelství ji zapíše do protokolu odvedených vlastních příslušníků a pak ji jako spis uschová. Listinu odvedených oněch osob, s nimiž byl pro odvodní řízení sepsán protokol podle vzoru v příl. 19 [odst. (2)], třeba zapsati do protokolu odvedených teprve po přezkoumání údajů protokolu a po event. zápisu do odvodního seznamu [§ 44, odst. (6)].

(9) Kdyby domovský doplňovací úřad I. stolice měl za to, že bylo u některé osoby odvodem povinné, která jinde splnila svoji odvodní povinnost, avšak nebyla odvedena, nesprávně použito ustanovení § 41, podá o tom zprávu doplňovacímu úřadu vyšší stolice.

Politický úřad II. stolice rozhodne pak o tom, má-li býti osoba odvodem povinná přezkoušena komisí přezkoušecí.

§ 47.

Poučení osob odvedených.

(1) Odvedené osoby nutno upozorniti, že podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 9 Sb. z. a n., jímž se pozměňuje vojenský trestní zákon a řád, má, pokud jde o působnost ustanovení II. dílu vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech, zařadění do branné moci účinky vykonané vojenské služební přísahy.

(2) Odvedené třeba dále upozorniti na povinnosti nezařaděných nováčků, které jsou uvedeny v poučení na odvodním průkaze (vzor v příl. 13) a též uvědomiti, že jim bude dodán svolávací lístek k presenční službě nebo k vojenskému výcviku a že jsou povinni dostaviti se toho dne, na který budou svolávacím lístkem k nastoupení do presenční služby nebo do vojenského výcviku povoláni, do hodiny vyznačené v svolávacím lístku k tomu velitelství (útvaru), ke kterému budou povoláni, a že musí podle toho své bydliště včas opustiti; při tom musí býti zpraveni o tom, že nedostanou-li do 1. října nebo jiného stanoveného nástupního termínu svolávacího lístku k nastoupení do presenční služby nebo do vojenského výcviku, jsou povinni dostaviti se k presentaci k svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství podle ustanovení § 108, odst. (2). Ty, jimž byl povolen odklad presenční služby, nutno poučiti o tom, že jsou povinni každoročně předkládati doklad podle § 122, odst. (1), a jak, byl-li jim povolen odklad na dobu delší než jeden rok, neb o tom, že a jak lze prodloužiti odklad podle § 121, byl-li povolen jen na jeden rok. Konečně nutno je poučiti, že mají při nastoupení do presenční služby nebo do vojenského výcviku přinésti s sebou odvodní průkaz.

(3) Poté vyloží ve vhodném proslovu předseda nebo jiný člen odvodní komise odvedeným význam odvodu a branné povinnosti vůbec s hlediska státního. Po tomto proslovu vydají se odvedeným odvodní průkazy, a pak se odvedení propustí.

§ 48.

Pořizování výpisů z protokolu odvedených a seznamů o trestech.

(1) O každém odvedeném, který má v doplňovacím okrese, kde byl odveden, domovské právo, třeba sepsati každého dne po ukončení odvodního řízení pod dohledem a odpovědností odvodního důstojníka výpisy z protokolu odvedených. Tyto výpisy se opatří v záhlaví označením domovského doplňovacího okresního velitelství, pak se datují tak, jako by byly datovány v sídle zmíněného velitelství, a zašlou tomuto velitelství, jež je pak po skončení individuálního výběru a vtělení odešle kmenovým tělesům [§ 82, odst. (12)], aby provedla zařadění.

(2) Výpisy z protokolu odvedených o odvedených mimo domovský doplňovací okres se u odvodních komisí nepořizují, nýbrž pořídí je domovské doplňovací okresní velitelství, jakmile ho dojdou doklady o provedení odvodu.

(3) Zásady uvedené v předcházejících odstavcích platí obdobně též o spisování seznamů o trestech podle vzoru v příl. 17. O zasílání těchto seznamů platí ustanovení § 282.

Část 5.

Dodatečné odvody.

§ 49.

Co se stane s těmi, kdož se nedostaví k hlavnímu odvodu.

(1) Nedostaví-li se osoba odvodem povinná k odvodu, předvede se dodatečně, a to v případě potřeby s použitím zákonných prostředků.

(2) Politické úřady I. stolice jsou povinny ihned po hlavních odvodech všemi prostředky po ruce jsoucími působiti k tomu, aby se ti, kdož se nedostavili k hlavnímu odvodu, dostavili co nejdříve k dodatečnému odvodu. Tomu musí také doplňovací okresní velitelství věnovati svou pozornost. K tomu účelu upozorní domovské doplňovací okresní velitelství každoročně ihned po hlavních odvodech domovský politický úřad I. stolice na osoby ročníků narození v tom roce odvodem povinných, které se k hlavnímu odvodu nedostavily. Jde-li o osoby odvodem povinné, které se měly dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres, ale neučinily tak, zařídí domovský politický úřad I. stolice na oznámení politického úřadu I. stolice, v jehož obvodu se měla dotčená osoba k odvodu dostaviti, vše, čeho je třeba, aby se osoba odvodem povinná dostavila k dodatečnému odvodu podle místa svého trvalého bydliště.

(3) Bylo-li politickým úřadem I. stolice nařízeno nucené předvedení dopadené (ze soudní

vazby propuštěné) osoby odvodem povinné k odvodu, provede se eskortování dotčené osoby k odvodu. Nastane-li cestou nutnost přechovati osobu odvodem povinnou v uzamčené místnosti (nocleh eskortv), jsou vojenské útvary místa noclehu eskorty povinny osobu odvodem povinnou přechovávati. Eskortování nutno zaříditi tak, aby dopadená (ze soudní vazby propuštěná) odvodem povinná osoba byla předvedena přímo nejbližší (dodatečné) odvodní komisi, neb aby byla odevzdána nejbližšímu doplňovacímu okresnímu velitelství, které ihned svolá odvodní komisi. Odvod třeba provésti i tehdy, není-li u tohoto velitelství odvodních dokladů (odvodní seznam, výpis z odvodního seznamu); postačí, je-li totožnost předvedeného patrna ze služebního dopisu politického úřadu I. stolice, který předvedení k odvodu nařídil. O odvodním řízení se napíše protokol podle vzoru v příl. 19 [§ 36, odst. (5)]. O hrazení výdajů za nucené předvedení (ubytování, stravné, střežení atd.) osoby odvodem povinné k odvodu, platí ustanovení § 66, odst. (4).

(4) Potřebná pátrání po pobytu osob nepřítomných [§ 77, odst. (1)] a po osobách „zcela neznámých“ [§ 15, odst. (3) a § 25, odst. (6)] zahájí domovský politický úřad I. stolice za součinnosti obecních (městských) úřadů (notářů), a to s veškerou obezřelostí a energií v měsíci lednu každého roku, dokud osoba odvodem povinná nedosáhne 25. roku věku; u osob starších než 25 let pak v měsíci lednu každého pátého roku, a to tak dlouho, dokud osoba, o niž jde, nedovrší 50. rok věku. Výsledek pátrání třeba oznámiti domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství a poznamenati v odvodním seznamu a záznamu osob nepřítomných. Neoznámí-li politický úřad I. stolice výsledek pátrání do konce dotčeného roku, zjistí doplňovací okresní velitelství dotazem, zda tento úřad šetření o pobytu osoby odvodem povinné zahájil. U osob nepřítomných, u nichž bylo zjištěno, že trvale meškají v mimoevropských zemích (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), nutno tuto okolnost zapsati do odvodního seznamu; pátrání po nich v stanovených lhůtách může se omeziti na dotaz domovského politického úřadu I. stolice u domovského obecního (městského) úřadu (notáře), neb u obecního (městského) úřadu (notáře) posledního pobytu dotčené osoby v Československé republice, zda se z uvedené mimoevropské země vrátila. Byl-li ten, jenž se nedostavil, vypátrán, třeba ihned zaříditi jeho dodatečný odvod podle místa pobytu.

(5) Je-li dopaden někdo, o němž z vykonaných pátrání buď jde najevo, nebo lze se důvodně domnívati, že nesplnil své odvodní povinnosti, vyžádá si politický úřad I. stolice místa pobytu nebo dopadení od politického úřadu I. stolice domovské obce potřebná vysvětlení a postupuje podle toho.

(6) Každému obecnímu (městskému) úřadu (notáři) zašle domovský politický úřad I. stolice ihned po skončení hlavního odvodu v okrese seznam těch do obce příslušných osob odvodem povinných, které se z obce nedostavily, jakož i těch v obci narozených osob odvodem povinných, které jsou „zcela neznámy“.

(7) Obecní (městský) úřad (notář) je povinen oznámiti politickému úřadu I. stolice ihned, jakmile se uzdraví ten, jenž se pro nemoc k odvodu nedostavil, neb jakmile osoba nepřítomná přijde do obce, neb jakmile se vyšetří, kde žije v cizině, nebo že zemřela, neb jakmile je osoba odvodem povinná z vazby (donucovací pracovny, polepšovny, přechodného ústavu) propuštěna. Aby mohl této oznamovací povinnosti vyhověti, nečeká obecní (městský) úřad (notář), až mu dotčená osoba učiní příslušné hlášení podle ustanovení § 36, odst. (9), nýbrž provede potřebné šetření sám. Politický úřad I. stolice na oznámení obecního (městského) úřadu (notáře) nebo soudu (trestnice, donucovací pracovny, polepšovny, přechodného ústavu) ihned zařídí, aby byla tato osoba odvodem povinná dodatečně předvedena, nebo zemřela-li, vymazána.

(8) Zjistí-li domovský politický úřad I. stolice, že osoba odvodem povinná, která nevyhověla své odvodní povinnosti, žije v cizině, požádá příslušný československý zastupitelský úřad, aby ji přiměl k plnění uvedené povinnosti (§ 269). Bydliště brancovo je při tom označiti co možná přesně.

§ 50.

Organisace odvodních komisí pro dodatečné odvody.

(1) Pro dodatečné odvody zřídí se pro každý doplňovací okres v sídle doplňovacího okresního velitelství jedna stálá odvodní komise. Vyjde-li najevo ze zeměpisných nebo komunikačních poměrů některého doplňovacího okresu, že je nezbytně třeba zříditi druhou stálou odvodní komisi, může to výjimečně nařídit zemské vojenské velitelství v dohodě s politickým úřadem II. stolice. O takovém zřízení třeba podati odůvodněnou zprávu ministerstvu národní obrany a ministerstvu vnitra.

(2) Dodatečné odvody se konají podle potřeby. Zemské vojenské velitelství stanoví v dohodě s politickým úřadem II. stolice pro svůj obvod dni, kdy se mají dodatečné odvody konati. V době hlavních odvodů odvodní komise pro dodatečné odvody neúřadují. Výjimky nařídí ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(3) Odvodní komise pro dodatečné odvody je složena stejně jako ostatní odvodní komise. Předseda, členové komise (kromě členů, které vysílá samo doplňovací okresní velitelství) i zapisovatel budou určeni z politického úřadu I. stolice a vojenský pomocný personál co možná z vojenských útvarů v sídle odvodní komise.

(4) U odvodní komise pro dodatečné odvody v sídle doplňovacího okresního velitelství úřaduje jako vojenský zástupce velitel doplňovacího okresu; pro odvodní komise zřízené mimo sídlo doplňovacího okresního velitelství určí vojenské zástupce zemské vojenské velitelství.

§ 51.

Sepsání výpisů z odvodních seznamů pro dodatečný odvod a řízení při něm.

(1) Domovský politický úřad I. stolice pořídí o osobách odvodem povinných, které se dostaví k dodatečným odvodům, úplné výpisy z odvodního seznamu ve dvou stejnopisech pro každou osobu odvodem povinnou zvláště [§ 26, odst. (1), písm. a)] a zašle je doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu se má dodatečný odvod provésti.

(2) Osobám, jež se mají dostaviti k dodatečnému odvodu, budou, nemají-li úředních legitimací (na př. všeobecné občanské legitimace podle vládního nařízení ze dne 8. srpna 1919, č. 481 Sb. z. a n., kterým se zavádějí všeobecné občanské legitimace neb jiné), vydána obecními (městskými) úřady (notáři) místa pobytu vysvědčení totožnosti podle vzoru v příl. 21.

(3) Řízení při dodatečném odvodu je stejné jako při hlavním; obdobně třeba též dbáti všech ostatních předpisů platných pro hlavní odvod. Při odeslání osob odvodem povinných k zjištění nebo pozorování vady (choroby) do vojenské nemocnice vydává potřebné cestovní rozkazy příslušná hospodářská správa. Po provedení odvodu se postupuje obdobně podle ustanovení § 46, odst. (8).

(4) Výsledek dodatečného odvodu se z výpisu z odvodního seznamu zapíše do obou stejnopisů příslušných odvodních seznamů. V rubrice pro poznámky se upozorní na výpis z odvodního seznamu a na číslo jednací. Výpis z odvodního seznamu se uschová ve spisech.

(5) Pro podepisování těchto dodatečných zápisů platí ustanovení § 27, odst. (6).

Část 6.

Odvody v cizině.

§ 52.

Osvobození osob v cizině meškajících od povinnosti dostaviti se k odvodu před odvodní komisi v Československé republice.

(1) Osoby odvodem povinné, meškající v cizině jsou zásadně povinny dostaviti se k odvodu před svou domovskou odvodní komisi v Československé republice.

(2) Od této povinnosti mohou býti osvobozeny osoby uvedené v předchozím odstavci, které

a) jsou „zřejmě neschopny“ k vojenské službě [§ 20, odst. (4)], neb

b) jsou zaměstnány v cizině u některého československého zastupitelského úřadu, neb

c) jsou jinak činné v cizině v zájmu domácího obchodu, neb

d) jsou v cizině trvale usedlé nebo tam delší dobu (na př. za prací nebo studiemi) meškají.

(3) Za osobu trvale v cizině usedlou třeba pokládati toho, kdo prokáže,

a) že je tam majetníkem anebo nájemcem (pachtýřem) statku, jejž sám spravuje, neb obchodu, jejž sám provozuje, nebo

b) že se tam delší dobu samostatně jiným způsobem výdělku živí, nebo k výživě svých rodinných příslušníků přispívá, nebo

c) že tam žije delší dobu v domácnosti svých rodinných příslušníků.

(4) Je-li některé odvodní místo v Československé republice blíže pobytu osoby odvodem povinné v cizině nežli sídlo nejbližšího československého zastupitelského úřadu, musí se tato osoba dostaviti k odvodu před odvodní komisi v Československé republice. Není-li toto odvodní místo v domovském odvodním okrese, musí si osoba odvodem povinná vyžádati u domovského politického úřadu I. stolice povolení, aby se mohla dostaviti k odvodu mimo domovský odvodní okres v odvodním místě, které jest jejímu pobytu v cizině nej-

blíže [§ 11, odst. (5)]. Dostala-li osoba odvodem povinná takové povolení, musí je předložiti odvodní komisi a ta ji podrobí odvodnímu řízení; nedošly-li ještě výpisy z odvodního seznamu, třeba postupovati podle § 46, odst. (4).

§ 53.

Lékařské prohlídky u československých zastupitelských úřadů.

(1) Osoby uvedené v § 52, odst. (2), které chtějí býti osvobozeny od povinnosti dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi v Československé republice [§ 52, odst. (1)], musí se osobně přihlásiti u příslušného československého zastupitelského úřadu k lékařské prohlídce, přinésti s sebou cestovní průkazy i jiné doklady o své totožnosti, zapraviti — pokud nebudou od toho osvobozeny — příslušnou částku k úhradě nákladů na lékařskou prohlídku [odst. (8)] a podrobiti se této prohlídce; přihlásiti se smějí k této prohlídce i po přijetí obsílky k odvodu [§ 35, odst. (1)].

(2) Při lékařských prohlídkách u československých zastupitelských úřadů třeba dbáti toho, aby byla totožnost osoby odvodem povinné přesně zjištěna, a nutno po té stránce zvláště přísně postupovati, běží-li o osoby odvodem povinné III. odvodní třídy nebo starší. Nemá-li osoba odvodem povinná vlastního cestovního průkazu, nýbrž je-li zapsána toliko v cestovním pasu svých rodičů, musí býti její totožnost zvláště zjištěna, zejména když není v zápise cestovního pasu popis její osoby, z něhož by se dala totožnost zjistiti. Domovské listy nejsou dostatečným průkazem totožnosti, poněvadž nemají popisu osoby ani fotografie.

(3) Lékařské prohlídky se konají případ od případu bez zřetele na dobu, v které se konají odvody (hlavní a dodatečné) v Československé republice. Na jeden den může býti předvolán také větší počet osob odvodem povinných; lékařské prohlídky, provedené za I. a II. odvodní třídu od 1. ledna do zahájení hlavních odvodů v Československé republice, mají platnost lékařských prohlídek za příští (II. nebo III.) odvodní třídu. Lékařské prohlídky mohou býti prováděny také v obdobích, stanovených pro jednotlivé obvody československých zastupitelských úřadů, podle zvláštního plánu, vydaného ministerstvem národní obrany.

(4) Pro řízení platí obdobně ustanovení platná pro odvody v Československé republice, nestanoví-li tyto předpisy jinak.

(5) O podaných přihláškách, o provedení lékařské prohlídky a o rozhodnutí se spíše (průpisem) ve dvou stejnopisech protokol podle vzoru v příl. 22; protokol podpíše osoba odvodem povinná, jakož i přednosta československého zastupitelského úřadu neb jeho stálý zástupce. O vykonaných lékařských prohlídkách a rozhodnutích (odvodech) vedou zastupitelské úřady v cizině seznam podle vzoru v příl. 23. Odvodní seznamy a protokoly odvedených československé zastupitelské úřady v cizině nevedou.

(6) Před vlastní lékařskou prohlídkou změří se výška těla prohlíženého; není-li u československého zastupitelského úřadu po ruce míry, zjistí se spolehlivě výška těla jiným vhodným způsobem.

(7) Lékařskou prohlídku vykoná lékař přidělený československému zastupitelskému úřadu, nebo lékař, jehož československý zastupitelský úřad k tomu zvláště ustanoví, v úředních místnostech tohoto úřadu. Lékař naposled uvedený musí před prohlídkou u československého zastupitelského úřadu složiti slib rukou dáním místo přísahy, že podá lékařskou klasifikaci osoby odvodem povinné podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. U československých zastupitelských úřadů, jimž je přidělen československý důstojník zdravotnictva, provede lékařskou prohlídku tento důstojník zdravotnictva; ministerstvo národní obrany může také vyslati důstojníka zdravotnictva k československým úřadům k provedení lékařské prohlídky [odst. (3)].

(8) Částku k úhradě nákladů na lékařskou prohlídku stanoví ministerstvo zahraničních věcí podle návrhu dotčeného zastupitelského úřadu. Za brance, kteří prokáží zastupitelskému úřadu úplnou nemajetnost, uhradí uvedenou částku vojenská správa.

(9) Lékařská prohlídka se vykoná podle »Předpisu pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě«, vydaného ministerstvem národní obrany [§ 38, odst. (2)], za přítomnosti pragmatikálního úředníka zastupitelského úřadu. Tam, kde je k zastupitelským úřadům přidělen československý vojenský přidělenec (attaché), jest i tento prohlídce přítomen, koná-li se v jeho úředním sídle; koná-li se mimo jeho úřední sídlo, může se takových prohlídek zúčastniti, dostal-li k tomu od ministerstva národní obrany zvláštní příkaz. Vojenský přidělenec (attaché) nesmí zasahovati do odvodního řízení.

(10) Posílati prohlížené do nemocnice k zjištění vady (choroby) není dovoleno; jde-li o vady (choroby), které lze teprve odborným, déle trvajícím neb instrumentálním vyšetřením zjistiti, popíše lékař v protokolu podrobně všechny příznaky vady (choroby), které může sám na místě zjistiti, vysloví se o hodnověrnosti uváděné vady (choroby), nebo zda má podezření na simulaci neb agravaci, a uvede pak vlastní klasifikaci podle „Předpisu pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě", která podle jeho mínění odpovídá zjištěnému zdravotnímu stavu odvodem povinné osoby; tento protokol zašle československý zastupitelský úřad k rozhodnutí domovskému zemskému vojenskému velitelství; byla-li lékařská klasifikace podána v cizím jazyce, připojí k ní zastupitelský úřad překlad v jazyce československém.

(11) O osobách odvodem povinných, u nichž zní lékařská klasifikace „Schopen k službě řadové bez vady", nebo „Schopen k službě řadové s vadou . . .", učiní přítomný pragmatikální úředník československého zastupitelského úřadu odvodní rozhodnutí „Odveden"; takové osoby nejsou pak povinny dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi. Tyto osoby poučí úředník zastupitelského úřadu o jejich povinnostech obdobně podle ustanovení § 47.

(12) U osob odvodem povinných, u nichž zní lékařská klasifikace „Neschopen (vada)", učiní pragmatikální úředník československého zastupitelského úřadu lékařské prohlídce přítomný odvodní rozhodnutí „Neodveden". U osob I. a II. odvodní třídy, u nichž zní lékařská klasifikace „Zatím neschopen (vada)", učiní týž úředník odvodní rozhodnutí „Odvod odročen". Osoby v tomto odstavci vzpomenuté jsou tím — vyjma případy uvedené v § 54 — osvobozeny pro dotčený odvodní rok nebo vůbec od povinnosti dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi v Československé republice.

(13) U osob, u nichž zní lékařská klasifikace: „Schopen k pomocným službám jako . . . s vadou . . ." nebo „Schopen k pomocným službám jako . . . a jako strážný s vadou . . .", postupuje se podle § 56.

§ 54.

Zrušení osvobození od povinnosti dostaviti se k odvodu před odvodní komisi v Československé republice.

(1) Doplňovací úřady I. stolice mohou podle potřeby navrhnouti, aby bylo v odůvodněných případech zrušeno osvobození od povinnosti dostaviti se k odvodu před domovskou odvodní komisi, nezní-li odvodní rozhodnutí učiněné u československého zastupitelského úřadu „Odveden".

(2) O takových návrzích rozhoduje politický úřad II. stolice v dohodě se zemským vojenským velitelstvím. O podaných odvoláních, nebo v případech, kdy nebylo dosaženo dohody doplňovacích úřadů II. stolice, rozhoduje ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(3) Bylo-li osvobození zrušeno, jest osoba odvodem povinná povinna dostaviti se k odvodu před svou domovskou odvodní komisi.

§ 55.

Osvobození od lékařské prohlídky u československých zastupitelských úřadů.

(1) Československé zastupitelské úřady v zemích mimoevropských (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře) mohou na odůvodněnou žádost osvoboditi odvodem povinné osoby I. a II. odvodní třídy od povinnosti dostaviti se k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu pro dotčený odvodní rok se závazkem podrobiti se odvodu v roce následujícím. V jiných cizích zemích mohou československé zastupitelské úřady v případech zvláště výjimečných a zřetele hodných povoliti tuto výhodu jen tehdy, když cesta osoby odvodem povinné k československému zastupitelskému úřadu vyžaduje tak značných nákladů, že je osoba odvodem povinná naprosto nemůže hraditi, neb jde-li o jiné případy hodné zvláštního zření.

(2) Takové osvobození třeba oznámiti přímo domovskému politickému úřadu I. stolice s těmito daty osoby odvodem povinné:

a) jméno, příjmení, povolání (zaměstnání),
b) jméno a příjmení otcovo,
c) jméno a příjmení matčino (za svobodna),
d) den a rok narození,
e) místo narození, politický okres, země,
f) domovská obec, politický okres, země,
g) důvody povoleného osvobození.

(3) Politický úřad I. stolice oznámí to domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k záznamu.

(4) Osvoboditi osoby odvodem povinné III. odvodní třídy od povinnosti dostaviti se k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu není zpravidla dovoleno. V pří-

padech zvláštního zřetele hodných může však ministerstvo národní obrany na odůvodněnou žádost povoliti, aby se dostavila taková osoba odvodem povinná k lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu v příštím roce; takové povolení může býti prodlouženo ministerstvem národní obrany i na léta následující.

§ 56.

Zasílání spisů o lékařských prohlídkách v cizině a rozhodování o odvodech k pomocným službám.

(1) Protokoly o lékařských prohlídkách (vyjma protokoly uvedené v dalším odstavci) třeba zasílati v obou stejnopisech [§ 53, odst. (5)] přímo domovským doplňovacím okresním velitelstvím k záznamu v odvodním seznamu a k event. zápisu do protokolu odvedených. Tyto úřady zašlou jeden stejnopis protokolů domovským politickým úřadům I. stolice k provedení záznamu.

(2) Protokoly o lékařských prohlídkách osob odvodem povinných, které byly klasifikovány jako schopné k pomocným službám, jakož i protokoly uvedené v § 53, odst. (10), zašle československý zastupitelský úřad v obou stejnopisech domovským zemským vojenským velitelstvím k rozhodnutí. Tato velitelství zpraví o svém rozhodnutí československý zastupitelský úřad, zašlou oba stejnopisy protokolů, v kterých své rozhodnutí zapíší a potvrdí, domovským doplňovacím okresním velitelstvím k dalšímu úřednímu jednání podle ustanovení předchozího odstavce.

§ 57.

Potvrzení vydávaná při lékařských prohlídkách v cizině.

(1) Osobám odvodem povinným, o nichž nemohlo býti při lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu učiněno z důvodů uvedených v § 53, odst (10), odvodní rozhodnutí, vydá tento úřad potvrzení podle vzoru v příl. 24. Rozhodnutí zemského vojenského velitelství, učiněné podle ustanovení § 56, odst. (2), oznámí pak dotčeným osobám zmíněný zastupitelský úřad.

(2) Ustanovení předcházejícího odstavce platí též o osobách, které byly při lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu klasifikovány jako schopné k pomocným službám.

(3) Osobám, o nichž bylo při lékařské prohlídce u československého zastupitelského úřadu učiněno podle ustanovení § 53, odst. (11) a (12), odvodní rozhodnutí, vydá tento úřad potvrzení podle vzoru v příl. 25. Toto potvrzení je jim zatímním průkazem, dokud jim nebude dodáno osvědčení podle vzoru v příl. 14 nebo potvrzení podle vzoru v příl. 15, svolávací lístek nebo vojenská knížka.

Část 7.

Přezkoušení.

§ 58.

Všeobecná ustanovení.

(1) Přezkoušení záleží v nové přehlídce předvedeného a posouzení jeho schopnosti k vojenské službě zvláštní smíšenou komisí (přezkoušecí komisí). Osoba odvodem povinná, která jest určena k přezkoušení, je povinna podrobiti se tomuto řízení.

(2) Politické úřady I. stolice oznámí ihned po skončení hlavních odvodů ve svém obvodu (při dodatečných odvodech ihned po odvodním řízení) nadřízeným politickým úřadům II. stolice ony osoby odvodem povinné, které byly v jejich okresu určeny k přezkoušení, bez ohledu na jejich domovskou příslušnost a vyžádají si od domovských politických úřadů I. stolice přezkoušecí listiny pro dotčené osoby (§ 61). Politický úřad II. stolice zřídí pak v dohodě se zemským vojenským velitelstvím pro svůj obvod přezkoušecí komise v potřebném počtu, zpravidla ve svém sídle. Přezkoušecí komise mohou býti výjimečně také zřízeny podle vlastního uvážení politických úřadů II. stolice se zřetelem na počet osob, které se mají podrobiti přezkoušení, a na jejich bydliště, pak na místní a dopravní poměry, v jiných místech jejich obvodu, a to v sídle politických úřadů I. stolice, kde je zároveň doplňovací okresní velitelství.

(3) Přezkoušení se koná podle potřeby v určitých a včas vyhlášených dnech a hodinách.

(4) Politický úřad I. stolice odvodního místa obešle písemně osoby určené k přezkoušení [§ 41, odst. (13)] a učiní opatření, aby se ti, jež třeba přezkoušeti, dostavili včas v den úředního jednání k přezkoušecí komisi; nemožnost jich dostavení třeba oznámiti zavčas předsedovi komise, aby se komise sešla toliko, je-li toho třeba.

(5) Pro lékařskou prohlídku osob předvedených k přezkoušení a pro klasifikaci platí „Předpis pro lékařské posuzování schopnosti

mužstva k vojenské službě". Komise nesmí přestati toliko na vyšetření vad (chorob), které byly oznámeny nebo které jsou příčinou přezkoušení.

(6) Přezkoušení se provede co nejdříve.

§ 59.

Složení přezkoušecí komise.

(1) Přezkoušení koná smíšená komise zpravidla v sídle politického úřadu II. stolice, výjimečně též v sídle politického úřadu I. stolice [§ 58, odst. (2)].

(2) Předsedou přezkoušecí komise je vyšší úředník, delegovaný politickým úřadem II. stolice, podle potřeby i z vyššího úřednictva politických úřadů I. stolice.

(3) Členy jsou: civilní úřední lékař, delegovaný k tomu politickým úřadem II. stolice, pak podle ustanovení zemského vojenského velitelství vyšší důstojník doplňovací služby jako zástupce tohoto úřadu, vyšší důstojník zdravotnictva a jeden důstojník doplňovací služby.

(4) Při přezkoušení se nesmí účastniti žádný člen, který úřadoval při odvodním řízení o osobě odvodem povinné, která má býti přezkoušena.

(5) Předseda komise vede řízení a bdí nad tím, aby přezkoušení bylo řádně provedeno.

(6) Politický úřad II. stolice a zemské vojenské velitelství ustanoví k přezkoušecí komisi po jednom zapisovateli.

§ 60.

Působnost přezkoušecích komisí.

(1) Přezkoušení se podrobí:

a) osoby odvodem povinné, o jejichž schopnosti byla různá mínění při odvodu [§ 41, odst. (13)];

b) osoby odvodem povinné, které se dostavily k odvodu v cizím odvodním okrese a byly uznány za neschopné v případech podle § 46, odst. (9);

c) osoby odvodem povinné, které byly uznány za neschopné, je-li prokázáno trestním rozsudkem, že dosáhly tohoto nálezu některým z trestných činů uvedených v branném zákoně (§ 11, odst. 2, branného zákona).

(2) Epileptikové a duševně choří (slabomyslní) se před přezkoušecí komisi nepředvádějí.

(3) K úkolům přezkoušecí komise patří též přezkoušeti výdělečnou schopnost příslušníků rodiny branců, kteří žádají jako živitelé rodiny o zařadění do náhradní zálohy (§ 89).

§ 61.

Přezkoušecí listiny.

(1) O každé osobě odvodem povinné, která byla určena k přezkoušení a má býti předvedena, napíše domovský politický úřad I. stolice zvláštní výpis z odvodního seznamu ve dvou stejnopisech [§ 26, odst. (1), písm. c)], jež lze pořídit průpisem inkoustovou tužkou, a zašle je politickému úřadu I. stolice odvodního místa [§ 58, odst. (2)]. Každý výpis třeba vpravo nahoře označiti červenou poznámkou „Přezkoušení".

(2) Tyto výpisy zašlou politické úřady I. stolice odvodního místa po obeslání dotčených osob před přezkoušecí komisi [§ 58, odst. (4)] včas politickému úřadu II. stolice nebo politickému úřadu I. stolice, kde se bude konati přezkoušení.

(3) Přezkoušení se provede podle těchto výpisů.

§ 62.

Dostavení k přezkoušení.

(1) Osobám, které se mají dostaviti k přezkoušení, vydají obecní (městské) úřady (notáři) místa pobytu vysvědčení totožnosti podle vzoru v příl. 21, nemají-li tyto osoby úředních legitimací.

(2) Nedostaví-li se osoba odvodem povinná bez náležité omluvy ve lhůtě, na kterou byla obeslána, k přezkoušení, bude nařízeno předvésti ji před přezkoušecí komisi dodatečně s použitím zákonem dovolených donucovacích prostředků, a nemůže-li ospravedlniti své nedostavení, naloží se s ní podle § 42, 43 a 44 branného zákona. Taková osoba odvodem povinná musí hraditi náklady svého předvedení a nahraditi cestovní výdaje členů komise, způsobené dodatečným přezkoušením nebo poměrnou částku, je-li takových osob podrobeno dodatečnému přezkoušení několik.

(3) Osoba odvodem povinná III. odvodní třídy, která byla určena k přezkoušení, avšak nedostavila se k němu, bude podrobena tomuto dodatečnému přezkoušení až do 31. prosince roku, v kterém dokončí 50. rok věku; jinak platí ustanovení předchozího odstavce.

(4) Nedostaví-li se však osoba odvodem povinná I. nebo II. odvodní třídy k přezkoušení až do počátku hlavního odvodu následujícího

roku, nebude dodatečně přezkoušena, nýbrž bude ihned předvedena před odvodní komisi a tam podrobena odvodu i za třídu předcházející; nemůže-li své nedostavení před přezkoušecí komisi ospravedlniti, naloží se s ní podle § 42, 43 a 44 branného zákona.

§ 63.

Rozhodnutí přezkoušecích komisí.

(1) O formulování lékařské klasifikace a rozhodnutí komise platí ustanovení uvedená v § 41, odst. (1) a (2).

(2) O těch, kteří jsou již v III. odvodní třídě, třeba učiniti vždy konečné rozhodnutí [§ 41, odst. (10)].

(3) Nejdříve podá důstojník zdravotnictva lékařskou klasifikaci. Je-li vojenský zástupce odchylného názoru o schopnosti předvedené osoby, oznámí to předsedovi komise, který vyzve civilního lékaře, aby podal svůj posudek. Potvrdí-li tento lékař klasifikaci vojenského lékaře, třeba vyříknouti rozhodnutí s konečnou platností, které odpovídá této klasifikaci. Je-li civilní lékař jiného názoru než vojenský, předloží se spisy s náležitou zprávou, třeba-li, s odůvodněním mínění opačného ministerstvu národní obrany k rozhodnutí.

(4) Uzná-li přezkoušecí komise, že je třeba vyšetřovati nebo pozorovati předvedeného ve vojenské nemocnici, usnese se o tom. Cestovní rozkaz k tomu potřebný obstará doplňovací okresní velitelství v sídle přezkoušecí komise [§ 51, odst. (3)]. Bylo-li v nemocnici zjištěno, že osoba odvodem povinná nemá vadu (chorobu), pro niž tam byla odevzdána, a že jest jinak schopna, provede její odvod přezkoušecí komise bez jejího osobního dostavení.

(5) Ostatně platí pro přezkoušení obdobně ustanovení platná pro odvodní řízení.

(6) Na rozhodnutí přezkoušecí komise nelze si stěžovati.

§ 64.

Provedení zápisu o přezkoušení a pořizování dokladů o výsledku přezkoušení.

(1) Lékařská klasifikace, pak rozhodnutí přezkoušecí komise zapisují se ihned do příslušných rubrik přezkoušecích listin (§ 61) pod záznam odvodní komise, nebo není-li místa na první straně, na druhé straně těchto listin; v tomto případě se na první straně poznamená, že je lékařská klasifikace a rozhodnutí přezkoušecí komise na straně druhé. Lékařskou klasifikaci a rozhodnutí komise podpíše předseda a všichni členové komise.

(2) Doplňovací okresní velitelství v místě přezkoušecí komise zapíše odvedené do protokolu odvedených, napíše odvodní průkazy podle vzoru v příl. 13, a jde-li o cizí příslušníky, též listiny odvedených podle vzoru v příl. 20.

(3) V rubrice 23 protokolu (listiny) odvedených třeba výslovně poznamenati, že byl odvod proveden u přezkoušení [§ 45, odst. (2), písm. d)].

(4) Osobám odvodem povinným, o nichž zní rozhodnutí „Neodveden“, neb „Odvod odročen“, vydá domovský politický úřad I. stolice osvědčení podle vzoru v příl. 14 nebo potvrzení podle vzoru v příl. 15.

§ 65.

Zaslání přezkoušecích listin a listin odvedených.

(1) Přezkoušecí listiny (§ 61), doplněné podle ustanovení předešlého paragrafu přezkoušecí komisí, třeba zaslati:

a) jeden stejnopis zašle politický úřad II. stolice nebo politický úřad I. stolice místa, kde se přezkoušení konalo, politickému úřadu I. stolice, který zařídil předvedení [§ 58, odst. (4)]; tento úřad, není-li sám úřadem domovským, zašle výpis domovskému politickému úřadu I. stolice;

b) druhý stejnopis zašle doplňovací okresní velitelství v místě přezkoušení domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; bylo-li učiněno rozhodnutí „Odveden“, třeba k tomuto stejnopisu připojiti příslušnou listinu odvedených, aby mohl býti učiněn zápis v protokole odvedených.

(2) Domovský politický úřad I. stolice a domovské doplňovací okresní velitelství zapíší lékařskou klasifikaci a rozhodnutí přezkoušecí komise doslova do vlastního odvodního seznamu [jako § 26, odst. (4)].

Část 8.

Náklady odvodní a přezkoušecí.

§ 66.

Odvodní náklady.

(1) Odvodní náklady se dělí:

a) na denní platy (přídavky) a cestovní náklady předsedy a členů komise, pak pomocného personálu;

b) na náklady na dodání nářadí pro tuto komisi;

c) na náklady na opatření místností pro úřední řízení této komise i s topením, osvětlením, čištěním a úpravou místností;

d) na náklady na stravování a cestu osob odvodem povinných k odvodu;

e) na náklady na odevzdání předvedených osob do nemocničního pozorování a na pobyt v nemocnici;

f) na náklady na tiskopisy a přípravné práce.

(2) Náklady uvedené v odst. (1), písm. a), b), c) a e), jdou na vrub rozpočtu vojenské správy. Výjimky jsou toliko u měst, která tvoří zvláštní odvodní okres; v těch nutno zapraviti příslušné denní platy a cestovní náklady obecních zaměstnanců při odvodu vždy z obecních peněz; nářadí a místnosti k těmto úředním výkonům opatří město.

(3) Cestovní deníky civilních členů odvodní komise, ověřené přednostou politického úřadu I. stolice a adjustované účtárnou politického úřadu II. stolice zašlou se k výplatě intendanci zemského vojenského velitelství. Náklady uvedené v odst. (1), písm. b) a c), zaplatí podle předložených účtů, potvrzených co do správnosti a přiměřenosti ceny politickými úřady I. stolice a upravených politickým úřadem II. stolice, intendance zemského vojenského velitelství. Aby se předešly náklady, třeba k odvodům co možná použíti vhodných místností v úředních budovách; opatřiti vhodné místnosti přísluší politickému úřadu I. stolice.

(4) Náklady uvedené v odst. (1), písm. d), hradí osoba odvodem povinná, vyjma cestovní náklady uvedené v § 40, odst. (12). Taktéž se nehradí osobě odvodem povinné zisk, který jí snad ušel tím, že se dostavila k odvodu. Totéž platí také o lékařských prohlídkách (odvodech) u československých zastupitelských úřadů v cizině. Náklady na nucené předvedení k odvodu [§ 49, odst. (3)] hradí osoba odvodem povinná; nález o tom vynese politický úřad I. stolice; nemůže-li tyto náklady předvedený branec pro nemajetnost hraditi sám, účtují se na vrub vojenské správy.

(5) O cestovních nákladech při odevzdání do vojenské nemocnice platí ustanovení § 40, odst. (4); k cestovním nákladům, uvedeným v § 40, odst. (12), patří částky za jízdní lístek železnicí v III. třídě osobního vlaku z místa pobytu do sídla odvodní komise, k níž se má osoba odvodem povinná dostaviti, a zpět, jakož i stravovací příspěvek 11 Kč, je-li místo pobytu vzdáleno od místa odvodního nejméně 15 km; zvýšiti nebo snížiti stravovací příspěvek přísluší ministerstvu národní obrany.

(6) Náklady na přípravné odvodní práce jdou na vrub toho úřadu, u něhož vznikají. To platí též o nákladech, jež vznikají obcím z účasti při provádění těchto předpisů, není-li jinak stanoveno. O nákladech na tiskopisy platí ustanovení § 334.

(7) Odvedení mají, předloží-li svolávací lístek, jen nárok na kreditovanou jízdu železnicí v III. třídě z nejbližší stanice místa pobytu (osoby v cizině meškající z nejbližší pohraniční stanice v Československé republice) nejkratší cestou až do místa, kde nastupují do presenční služby nebo do vojenského výcviku. Pokud lze použíti rychlíků, je stanoveno zvláště.

§ 67.

Přezkoušecí náklady.

(1) Přezkoušecí náklady se dělí

a) na náklady na stravování a cestu osob odvodem povinných, určených k přezkoušení;

b) na denní platy a cestovné pro předsedu, pak pro členy přezkoušecí komise.

(2) Tyto náklady jdou vesměs na vrub rozpočtu ministerstva národní obrany.

(3) Osoba odvodem povinná, určená k přezkoušení, má nárok na náhradu jízdného železnicí v III. třídě z nejbližší stanice místa pobytu do úředního místa přezkoušecí komise a zpět; rychlíku smí použíti jen tehdy, jestliže se tím celkové náklady sníží. K tomu účelu jí vyplatí na účet vojenské správy obecní (městský) úřad místa pobytu na základě obsílky k přezkoušení, sepsané politickým úřadem I. stolice [§ 41, odst. (13)], jízdné III. třídy podle civilního tarifu. Kromě toho dostane stravovací příspěvek podle zásad uvedených v § 66, odst. (5); nemůže-li se navrátiti do místa pobytu téhož dne, přísluší jí stravovací příspěvek ještě za následující den. Adjustované výkazy předloží se k refundaci intendanci příslušného zemského vojenského velitelství obdobně podle ustanovení § 40, odst. (12). Pokud jde o náklady podle odst. (1), písm. b), postupuje se podle § 66, odst. (3).

(4) Bylo-li však nařízeno přezkoušení z důvodů uvedených v § 11, odst. 2. branného zákona, hradí náklady na předvedení ten, kdo byl pravoplatně uznán vinným trestným činem tam uvedeným. Politický úřad I. stolice vynese nález na náhradu na základě pravoplatného trestního nálezu. Totéž platí v případech uvedených v § 62 odst. (2).

Část 9.

Dobrovolný vstup do československé branné moci.

§ 68.

Všeobecná ustanovení.

(1) Každý, kdo vyhovuje podmínkám § 8 a 12 branného zákona a je v mravním ohledu způsobilý, může se ucházeti o povolení dobrovolného vstupu do branné moci. Nezletilí potřebují k dobrovolnému vstupu souhlasu otcova nebo poručníkova.

(2) Brancům, kteří jsou povinni odvodem, nemůže býti povolen dobrovolný vstup do branné moci v době od 1. března do dne, kdy splní v tom roce svou odvodní povinnost.

(3) Dobrovolníci jsou zavázáni k zákonité presenční službě [§ 102, odst. (3)], a to podle potřeby i v jiném služebním oboru, než pro který jim byl dobrovolný vstup povolen, mají-li pro tento jiný služební obor potřebnou schopnost. Dobrovolníci mohou se již před dobrovolným odvodem zavázati k další činné službě podle § 136 a násl. Po skončení zákonité presenční (dobrovolné další činné) služby jsou dobrovolníci zavázáni k služební povinnosti v I. záloze do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 40. rok věku, a v II. záloze do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku. O služební povinnosti cizinců, kteří nabyli československé státní příslušnosti teprve po 31. prosinci roku, v němž dokončili 40. rok věku, a jimž byl povolen dobrovolný vstup do branné moci podle ustanovení § 72, odst. (7), platí ustanovení § 105, odst. (6).

(4) Služební doba, kterou snad dobrovolník před dobrovolným vstupem v branné moci ztrávil, se do nové povinnosti k presenční službě zásadně nezapočítává. O event. výjimkách z tohoto pravidla přísluší rozhodovati ministerstvu národní obrany.

(5) Z výcvičných důvodů nelze v míru dávati svolení k dobrovolnému vstupu do branné moci žadatelům starším než 28 let. Taktéž nelze v míru takové povolení dáti ženatým uchazečům. Za mobilisace a ve válce tato omezení neplatí.

§ 69.

Ke kterým vojskovým tělesům (ústavům) lze přijímati dobrovolníky.

(1) V míru jsou oprávněny přijímati dobrovolníky:

pěší pluky,
horské prapory,
hraničářské prapory,
dělostřelecké pluky a samostatné dělostřelecké oddíly,
letecké pluky,
jezdecké pluky,
ženijní pluky,
strojní prapor,
mostní prapor,
telegrafní prapory.

Ministerstvo národní obrany může však přijímání dobrovolníků podle potřeby omeziti.

(2) Do vojskových těles (ústavů), jež nejsou uvedeny v předcházejícím odstavci, lze dobrovolně vstoupiti jen se svolením ministerstva národní obrany.

(3) Za mobilisace a ve válce mohou přijímati vojsková tělesa pěšího vojska dobrovolníky podle potřeby. K vojskovým tělesům ostatních zbraní lze přijímati jen takové dobrovolníky, kteří sloužili již dříve u oné zbraně, nebo kteří pro svoje zaměstnání a schopnosti zaručují brzké a zdárné použití v tomto druhu vojenské služby. Dobrovolný vstup k útvarům služeb za mobilisace a ve válce není dovolen.

§ 70.

Podávání žádostí za povolení dobrovolného vstupu a jich dokládání.

(1) Uchazeči musí žádosti o dobrovolný vstup doložiti:

a) vstupním listem, který vydá domovský politický úřad I. stolice podle vzoru v příl. 26; žadatelům trvale meškajícím na území Československé republiky, kteří nemohou prokázati jinou státní příslušnost, vydává vstupní list politický úřad I. stolice místa trvalého bydliště;

b) průkazy o předběžném vzdělání;

c) je-li žadatel nezletilý, svolením otcovým nebo poručníkovým, sepsaným podle vzoru v příl. 27 a ověřeným obecním (městským) úřadem (notářem) trvalého bydliště otcova nebo poručníkova;

d) je-li žadatel zaměstnán v státní nebo jiné veřejné službě, souhlasem svého nadřízeného ústředního úřadu (§ 30 zákona ze dne 25. ledna 1914, č. 15 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a zřízenců [služební pragmatiky]), nebo potvrzením, že

svému představenému úřadu ohlásil, že zamýšlí v případě dobrovolného odvedení (přijetí do školy pro výchovu důstojníků z povolání) vystoupiti ze svého služebního poměru a že toto oznámení bylo vzato úřadem na vědomost (§ 84 uvedeného zákona);

e) sloužil-li již uchazeč dříve v branné moci, dokladem o propuštění z branné moci.

(2) Je-li domovské právo uchazečovo sporné, nebo nelze-li je zjistiti, sepíše vstupní list politický úřad I. stolice trvalého bydliště. Vstupní list nesmí býti vydán osobám, které nevyhovují podmínkám uvedeným v § 68, odst. (1) a (2). Vstupní list pozbývá platnosti, nebyla-li žádost za povolení dobrovolného vstupu podána do 3 měsíců ode dne jeho vydání, anebo je-li uchazeč v odvodním stáří, dnem 1. března toho roku. V obou těchto případech může býti dobrovolný vstup povolen teprve po předložení nového vstupního listu.

(3) Osoby, které byly přijaty jako hudební elévové (žáci vojenské hudební školy), elévové vojenského zeměpisného ústavu nebo žáci školy pro odborný dorost letectva, nepodávají zvláštní žádosti za povolení dobrovolného vstupu po dosažení 17. roku věku (po vykonání závěrečné zkoušky na škole pro odborný dorost letectva, po absolvování zkušebního roku u vojenské hudby); dobrovolný odvod jich se provede podle průkazů a dokladů, jež byly připojeny k žádosti za přijetí jakožto elév (žák), ihned, jakmile dosáhnou 17. roku věku (vykonají uvedenou závěrečnou zkoušku, absolvují zkušební rok u vojenské hudby).

(4) Doklady uvedené v předcházejících odstavcích zůstanou uloženy — byl-li uchazeč odveden — u kmenového tělesa a jsou částí přijímacího spisu.

(5) Žádost za povolení dobrovolného vstupu do branné moci — vyjma případy uvedené v odst. (3) — třeba podati přímo u vojskového tělesa (ústavu), u něhož by žadatel chtěl sloužiti.

§ 71.

Rozhodování o žádostech za povolení dobrovolného vstupu.

(1) O žádostech za povolení dobrovolného vstupu do branné moci, pokud jde o některé vojskové těleso uvedené v § 69, odst. (1), rozhoduje v míru velitelství dotčeného vojskového tělesa; žádosti za povolení dobrovolného vstupu k jiným vojskovým tělesům (ústavům) předloží vojskové těleso (ústav), u něhož byly podány, s náležitým návrhem k rozhodnutí ministerstvu národní obrany.

(2) Povolení dobrovolného vstupu nelze uděliti, není-li žádost řádně doložena, nebo byl-li by přijetím dobrovolníka předepsaný mírový počet překročen.

(3) Za mobilisace a ve válce přísluší rozhodovati o žádostech za povolení dobrovolného vstupu velitelstvím vojskových těles a jejich náhradních těles, jde-li o pěší vojsko; v ostatních případech přísluší rozhodování nadřízenému vojenskému doplňovacímu úřadu II. stolice.

(4) Povolení dobrovolného vstupu do branné moci jest vázáno podmínkou, že žadatel je k vojenské službě schopen; aby se zjistilo, že je tato podmínka splněna, podrobí se žadatel, jemuž jest dobrovolný vstup povolen, dobrovolnému odvodu, který provede vojenská odvodní komise u doplňovacího okresního velitelství bez účasti politického řadu I. stolice (§ 72).

§ 72.

Provádění dobrovolných odvodů.

(1) Vojskové těleso (ústav) vyzve uchazeče, jehož přijetí bylo povoleno (§ 71), aby se dostavil k provedení dobrovolného odvodu k nejbližšímu doplňovacímu okresnímu velitelství, kamž zašle zároveň žádost se všemi doklady a s přijímacím svolením pro případ, že by byl schopen k vojenské službě (odveden). Při odvodním řízení třeba dbáti ustanovení »Předpisu pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě«. Odváděti dobrovolníky, kteří nejsou schopni k službě řadové, je zapovězeno.

(2) Komise pro odvod dobrovolníků se skládá:

a) z velitele doplňovacího okresu neb jeho zástupce,

b) z důstojníka zdravotnictva,

c) z důstojníka doplňovací služby (odvodního důstojníka).

(3) Důstojník zdravotnictva podá lékařskou klasifikaci o schopnosti dobrovolníka k vojenské službě; odvodní rozhodnutí učiní pak velitel [odst. (2), písm. a)]. Při neshodě mínění o schopnosti dobrovolníka mezi velitelem a důstojníkem zdravotnictva jest pro odvodní rozhodnutí rozhodující lékařská klasifikace podaná důstojníkem zdravotnictva.

(4) Je-li uchazeč neschopen k vojenské službě buď vůbec, anebo k službě u vyvoleného vojskového tělesa (ústavu), vrátí se mu přílohy žádosti a zpraví se o tom vojskové těleso (ústav) [odst. (1)] tím, že se mu vrátí přijímací povolení s příslušným oznámením. Žadatelům, kteří nebyli odvedeni, nesmí doplňovací okresní velitelství vydati potvrzení o výsledku odvodního řízení.

(5) Odvod dobrovolníků domovského doplňovacího okresu zapíše odvádějící doplňovací okresní velitelství do vlastního protokolu odvedených; jeden výpis z tohoto protokolu spolu se spisem pošle dotčenému vojskovému tělesu (ústavu), druhý výpis pak domovskému politickému úřadu I. stolice.

(6) Odvod dobrovolníků u jiného než domovského doplňovacího okresního velitelství zapíše odvádějící doplňovací okresní velitelství do protokolu odvedených cizích příslušníků. O odvodu se pořídí dvojmo listina odvedených, kterou podpíší všichni členové odvodní komise. Jeden stejnopis se pošle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, druhý spolu se spisem dotčenému vojskovému tělesu (ústavu); domovské doplňovací okresní velitelství zpraví o odvodu domovský politický úřad I. stolice výpisem z protokolu odvedených.

(7) Doplňovací okresní velitelství provádí též dobrovolný odvod cizinců, kteří nabyli československé státní příslušnosti po 31. prosinci toho roku, v němž dokončili 40. rok věku [§ 8, odst. (2)]; žádosti za takový dobrovolný odvod třeba podati přímo u domovského doplňovacího okresního velitelství, jež o nich rozhoduje samostatně.

(8) Elévy (žáky) vojenského zeměpisného ústavu odvede nejbližší doplňovací okresní velitelství, jakmile dovrší 17. rok věku, prokáží-li schopnost k vojenské službě; jinak staň se tak nejpozději, jakmile této schopnosti nabudou. Poněvadž však takovým odsunutím odvodu vzniká elévům prodloužení závazků k další činné službě, třeba při dobrovolném odvodu elévů postupovati co nejsvědomitěji. Nikdy však nesmí býti odvod posunut přes dobu, kdy elév nabyl schopnosti k vojenské službě.

(9) Ustanovení předcházejícího odstavce platí též o hudebních elévech a žácích vojenské hudební školy, ale s tou odchylkou, že žáci vojenské hudební školy budou podrobeni dobrovolnému odvodu teprve po absolvování této školy a zkušebního roku u plukovní hudby.

(10) Žáci školy pro odborný dorost letectva budou podrobeni dobrovolnému odvodu teprve po úspěšném vykonání závěrečné zkoušky, a to i ti žáci, kteří jsou snad v době návštěvy této školy již v odvodním stáří [§ 36, odst. (6)]. Ti z naposled uvedených žáků, kteří byli ze školy propuštěni, protože nevyhověli při závěrečných zkouškách nebo byli vyloučeni, budou podrobeni co nejdříve pravidelnému (event. dodatečnému) odvodu.

(11) V rubrice 24 listiny odvedených a protokolu odvedených nutno zapsati při dobrovolných odvodech elévů (žáků), že jde o odvod eléva (žáka) vojenského zeměpisného ústavu nebo hudebního eléva (žáka vojenské hudební školy) nebo žáka školy pro odborný dorost letectva, jakož i datum, kdy vstoupil do tohoto poměru.

§ 73.

Dobrovolný vstup na dobu války.

(1) Za mobilisace a ve válce může býti dobrovolný vstup do branné moci povolen též na dobu války, a to jen těm osobám, které vyhověly své řádné odvodní povinnosti a služební povinnosti jinak již nepodléhají. Takový vstup nebude však povolován příslušníkům těch ročníků, pro něž byl již nařízen (opětovný) odvod podle § 28, písm. d), branného zákona.

(2) Služební povinnost dobrovolníků odvedených na dobu války trvá až do provedení všeobecné demobilisace; tito dobrovolníci nemohou býti propuštěni podle § 29 branného zákona před provedením všeobecné demobilisace, i když dosáhnou již dříve 50. roku věku.

§ 74.

Dobrovolný vstup cizích státních příslušníků.

(1) Osoby, které nejsou státními občany Československé republiky, mohou dobrovolně vstoupiti do československé branné moci jen se svolením presidenta republiky.

(2) Pokud se takový vstup uskutečňuje podle vzájemného ujednání československé vlády s vládou dotčeného cizího státu, jsou bližší podmínky a míra převzatých závazků obsaženy v dotčeném ujednání; v takových případech není třeba zvláštního odvodu. Osoby, jimž byl vstup do československé branné moci takto povolen, stávají se jejími příslušníky (vojenskými osobami v činné službě) ode dne nastoupení do služby v československé branné

moci, kterýmžto dnem bude provedeno také jich vtělení a zařadění.

(3) V ostatních případech mohou cizí státní příslušníci vstoupiti dobrovolně do československé branné moci, vyhovují-li jinak podmínkám stanoveným pro dobrovolný vstup vůbec a prokáží-li se svolením příslušného úřadu neb orgánu svého domovského státu k vstupu do vojenských služeb Československé republiky. Žádosti o přijetí třeba zaslati přímo ministerstvu národní obrany. O tom, zda lze od podmínky průkazu svolení vlády příslušného cizího státu upustiti, rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(4) Jako přílohy nutno k žádosti připojiti:

a) rodný nebo křestní list,

b) vysvědčení bezúhonnosti, vydané politickým anebo policejním úřadem místa trvalého bydliště,

c) písemné svolení příslušného úřadu neb orgánu domovského státu k vstupu do vojenských služeb Československé republiky, není-li od předložení takového průkazu podle ustanovení předcházejícího odstavce upuštěno,

d) vyjádření některého vojskového tělesa oprávněného přijímati dobrovolníky, že proti povolení dobrovolného vstupu není se služebního hlediska námitek,

e) revers, kterým se uchazeč zavazuje v míru k činné službě v trvání zákonité presenční služby [§ 102, odst. (3)], neb i k další činné službě dobrovolně převzaté; uchazeči o dobrovolný vstup do československé branné moci za mobilisace a ve válce musí se zavázati k činné službě na dobu války až do provedení úplné demobilisace. Tento revers musí býti ověřen soudem (notářem, veřejným notářem) anebo politickým úřadem I. stolice místa trvalého bydliště, a je-li žadatel nezletilý, podepsán též jeho zákonným zástupcem,

f) průkazy o předběžném vzdělání.

(5) Udělí-li president republiky povolení k dobrovolnému vstupu do československé branné moci, nařídí ministerstvo národní obrany, které doplňovací okresní velitelství má odvod provésti, zašle mu přijímací spis a uvědomí o tom uchazeče. Odvod cizího státního příslušníka se zapíše do protokolu odvedených, určeného pro brance mající domovské právo v obvodu politického úřadu I. stolice sídla doplňovacího okresního velitelství. Pro postup při odvodu platí ustanovení § 72.

Část 10.

Hlášení odvodních výsledků a odvodní absence.

§ 75.

Hlášení odvodních výsledků.

(1) Vojenský zástupce každé odvodní komise předloží v den ukončení odvodů v každém odvodním okrese svému nadřízenému zemskému vojenskému velitelství a přímo ministerstvu národní obrany hlášení odvodních výsledků podle vzoru v příl. 28, pořízená podle záznamů odvodního důstojníka [§ 32, odst. (5)].

(2) Doplňovací okresní velitelství jsou povinna zaslati každoročně dne 1. července přímo ministerstvu národní obrany a nadřízenému zemskému vojenskému velitelství tyto výkazy:

a) výkaz odvodních výsledků od 1. ledna do 30. června, podle vzoru v příl. 29;

b) výkaz žádostí o zařadění do náhradní zálohy, podle vzoru v příl. 30; tento výkaz třeba předložiti ministerstvu národní obrany ve dvojím vyhotovení;

c) výkaz osob příslušných domovským právem v doplňovacím okrese, které podle § 12 branného zákona vstoupily dobrovolně v době od 1. ledna do 30. června do branné moci a byly vtěleny do vojskových těles (ústavů), doplňujících se z oblasti vlastního zemského vojenského velitelství, podle vzoru v příl. 31;

d) výkaz osob příslušných domovským právem v doplňovacím okrese, které podle § 12 branného zákona vstoupily dobrovolně v době od 1. ledna do 30. června do branné moci a byly vtěleny do vojskových těles (ústavů) doplňujících se z oblasti jiného zemského vojenského velitelství, podle vzoru v příl. 31.

(3) Po provedeném určení odvedených osob [§ 80, odst. (6)] předloží doplňovací okresní velitelství ihned přímo ministerstvu národní obrany a nadřízenému zemskému vojenskému velitelství:

a) výkaz osob odvedených od 1. ledna do 30. června podle určení, podle vzoru v příl. 32;

b) výkaz osob odvedených od 1. ledna do 30. června podle školního vzdělání a povolání (zaměstnání), podle vzoru v příl. 33;

c) výkaz odvedených osob, ke kterým třeba přihlížeti při výběru dorostu pro důstojníky v záloze, podle zvláštního vzoru vydaného ministerstvem národní obrany.

(4) Doplňovací okresní velitelství jsou dále povinna předložiti přímo ministerstvu národní obrany do 10. ledna:

a) výkaz odvodních výsledků od 1. ledna do 31. prosince podle odvodní příslušnosti, podle vzoru stanoveného zvlášť ministerstvem národní obrany;

nadřízenému zemskému vojenskému velitelství pak ještě tyto výkazy:

do 20. ledna:

b) statistický výkaz odvodních výsledků od 1. ledna do 31. prosince předchozího roku, podle vzoru v příl. 34 dvojmo;

c) přehled osob, které jsou 31. prosince v záznamu nepřítomných, podle vzoru v příl. 35 dvojmo;

do 25. ledna:

d) výkaz nováčků vtělených od 1. ledna do 31. prosince, podle vzoru v příl. 36 dvojmo.

(5) Zemská vojenská velitelství sestaví podle předložených výkazů úhrnné výkazy a předloží je ministerstvu národní obrany:

nejpozději do jednoho týdne poté, co výkazy došly:

a) úhrn výkazů předložených doplňovacími okresními velitelstvími podle ustanovení odst. (3);

do 31. ledna:

b) úhrn statistických výkazů uvedených v odst. (4), písm. b), dvojmo s jedním stejnopisem výkazu každého doplňovacího okresního velitelství;

c) úhrn přehledů osob nepřítomných, uvedených v odst. (4), písm. c), jednou s jedním stejnopisem výkazu každého doplňovacího okresního velitelství;

do 28. února:

d) úhrn výkazů nováčků vtělených od 1. ledna do 31. prosince, uvedených v odst. (4), písm. d), jednou s jedním stejnopisem výkazu každého doplňovacího okresního velitelství.

(6) Doplňovací okresní velitelství jsou povinna mimo výkazy uvedené v odst. (2), (3) a (4) předkládati každoročně ministerstvu národní obrany ještě výkaz o lékařských prohlídkách u československých zastupitelských úřadů v cizině; předložení obdobných výkazů může býti vyžádáno ministerstvem národní obrany i od zmíněných zastupitelských úřadů. Vzor výkazu a předkládací termín stanoví zvláště ministerstvo národní obrany.

(7) V případech, kde je nutno doplniti předložená hlášení podle ustanovení tohoto paragrafu, třeba hlásiti jen nové počty a upozorniti na příslušný výkaz a rubriky, jež jsou změnou dotčeny.

(8) Ministerstvo národní obrany může podle potřeby nařídíti, aby byly předloženy ještě jiné výkazy, než jsou uvedeny v tomto paragrafu, nebo nařídíti odchylné předkládací termíny.

§ 76.

Hlášení velikých odvodních absencí a nesprávností.

Politické úřady I. stolice jsou povinny ihned hlásiti úředním postupem ministerstvu vnitra a národní obrany případy, kde se občané ve větším počtu k odvodu nedostaví, nebo kde se vyskytnou ve větší míře při odvodu nesprávnosti, aby mohly tyto úřady podle posledního odstavce § 10 branného zákona zařídíti, čeho třeba k řádnému provedení odvodů.

§ 77.

Záznam osob nepřítomných.

(1) Všechny osoby odvodem povinné, které až do konce odvodního roku nevyhověly své odvodní povinnosti, zapíší do záznamu osob nepřítomných domovské politické úřady I. stolice podle roku narození a domovská doplňovací okresní velitelství podle politických okresů a v nich podle roku narození (vzor v příl. 37), a to:

a) ty, které se nedostavily k odvodu, ať jest jejich nepřítomnost ospravedlněna nebo ne;

b) ty, které se sice k odvodu dostavily, avšak o nichž z jakéhokoli důvodu podle ustanovení těchto předpisů nemohlo býti učiněno odvodní rozhodnutí, na př. ty, které byly určeny ku přezkoušení a ještě nebyly předvedeny, nebo které byly odeslány k zjištění vady (choroby) do vojenské nemocnice a o jejichž schopnosti nebylo dosud rozhodnuto.

(2) V záznamech osob nepřítomných smějí býti škrtnuti podle došlých dokladů a jiných úředních spisů toliko:

a) odvedení;

b) ti, o nichž některá odvodní nebo přezkoušecí komise rozhodla „Odvod odročen“ nebo „Neodveden“;

c) zemřelí a osoby soudně za zemřelé prohlášené;

d) osoby „zcela neznámé“, které byly omylem pojaty do odvodního seznamu;

e) ti, kdož se s povolením skutečně vystěhovali nebo o nichž bylo rozhodnuto, že nejsou československými státními příslušníky;

f) ti, kdož na základě mylného předpokladu domovského práva byli zapsáni do jiného odvodního seznamu a jsou zapsáni v odvodním seznamu domovského odvodního místa, konečně

g) ti, kdož se stali příslušnými v jiném odvodním okrese.

(3) Při každém vyškrtnutí třeba upozorniti na příslušný jednací spis a označiti krátce příčinu vyškrtnutí.

(4) Vyškrtnuty ze záznamu osob nepřítomných z jiných důvodů nežli důvodů uvedených v odst. (2) smějí býti dotčené osoby toliko na souhlasný návrh doplňovacích úřadů I. stolice s povolením politického úřadu II. stolice.

(5) V případech uvedených v odst. (2), písm. g), musí býti osoba odvodem povinná zapsána do záznamu osob nepřítomných nového domovského politického a vojenského doplňovacího úřadu I. stolice.

§ 78.

Kontrola, zdali byla splněna odvodní povinnost.

(1) U mužů, kteří překročili 20. rok věku a

a) mění své domovské právo,

b) žádají za živnostenskou koncesi nebo živnostenský list,

c) za občanskou legitimaci a p.,

d) za cestovní pas,

e) za ustanovení v státní a jiné veřejné službě (§ 4),

jest úřad, dříve než rozhodne o žádosti nebo učiní návrh, povinen přesvědčiti se, zdali a jakým způsobem žadatel splnil odvodní povinnost.

(2) Nevyhověl-li žadatel své odvodní povinnosti podle branného zákona, zavede se ihned další řízení, nebo se to oznámí domovskému politickému úřadu I. stolice.

Část 11.

Kontingent branců a repartice nováčků. (Určení a vtělení branců.)

§ 79.

Stanovení a rozvržení kontingentu branců.

(1) Ministerstvo národní obrany stanoví každoročně počet branců (roční kontingent), které třeba určiti k vykonávání presenční služby, aby byl zajištěn mírový počet vojska.

(2) Z výkazů podle vzoru v příl. 29, předložených podle ustanovení § 75, odst. (2), zjistí ministerstvo národní obrany celkový počet osob odvedených v době od 1. ledna do 30. června, počítajíc v to i osoby, které vstoupily dobrovolně do branné moci.

(3) Číslo, o něž převyšují odvodní výsledky kontingent uvedený v odst. (1), činí počet těch odvedených osob, které mají býti zařaděny do náhradní zálohy.

(4) Tento počet rozvrhne ministerstvo národní obrany na jednotlivé doplňovací okresy podle směrnic obsažených v § 92. Tím stanoví ministerstvo národní obrany každému doplňovacímu okresu kontingent branců pro dotčený rok. Tento kontingent je vyjádřen rozdílem mezi vykázaným počtem odvedených osob a počtem, který ministerstvo národní obrany přikázalo k určení do náhradní zálohy.

(5) Počty uvedené v odst. (4) zapíší se u ministerstva národní obrany do předložených výkazů podle vzoru v příl. 30. Takto doplněné výkazy vrátí ministerstvo národní obrany přímo doplňovacím okresním velitelstvím. Jeden stejnopis výkazu si ministerstvo národní obrany podrží.

§ 80.

Určení branců k vykonávání zákonité presenční služby a pro náhradní zálohu.

(1) Jakmile dostane doplňovací okresní velitelství od ministerstva národní obrany výkaz žádostí o zařadění do náhradní zálohy, doplněný podle ustanovení § 79, odst. (5), zařídí ihned, aby se ve lhůtě stanovené v § 93, odst. (1), sešla smíšená komise, které přísluší podle ustanovení § 93 vybrati a určiti brance pro náhradní zálohu v počtu přikázaném ministerstvem národní obrany.

(2) Určení pro náhradní zálohu nastupuje bez žádosti a bez řízení smíšené komise u všech branců, kteří byli odvedeni po nabytí čs. státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončili 22. rok věku, a u branců, kteří byli odvedeni bez vlastního zavinění teprve po 31. prosinci toho roku, v němž dokončili 22. rok věku, jakož i u osob, které třeba zařaditi do náhradní zálohy podle ustanovení § 10 těchto předpisů.

(3) Všechny odvedené osoby, které nebyly určeny pro náhradní zálohu, určeny jsou pro vykonávání zákonité presenční služby.

(4) Určení třeba zapsati ihned po příslušném úředním řízení do rubriky 25 protokolu odvedených a výpisů z protokolu odvedených, připravených podle ustanovení § 48 a do rubriky 14 odvodních seznamů; k tomu účelu oznámí doplňovací okresní velitelství určení všech odvedených osob příslušných do jednotlivých politických okresů dotčeným politickým úřadům I. stolice jednoduchým seznamem pořízeným podle pořadu zápisu těchto osob do odvodních seznamů. Do zmíněných pomůcek třeba určení zapsati způsobem uvedeným v § 44, odst. (1), písm. h) a 45, odst. (2), písm. f).

(5) Při zápisu určení do protokolu odvedených a výpisů z protokolu odvedených třeba zároveň vyplniti rubriku 26 těchto odvodních pomůcek podle ustanovení § 45, odst. (2), písm. g).

(6) Doplňovací okresní velitelství zhotoví a předloží ihned po provedení určení všech osob odvedených v době od 1. ledna do 30. června výkazy podle ustanovení § 75, odst. (3).

§ 81.

Normální repartice nováčků.

(1) Ministerstvo národní obrany vydá každoročně všem zemským vojenským velitelstvím výnos o normální repartici nováčků. V tomto výnose stanoví ministerstvo národní obrany pro každé zemské vojenské velitelství počet nováčků, kteří mají býti vtěleni do jednotlivých vojskových těles a ústavů, doplňujících se z oblasti tohoto zemského vojenského velitelství a jak se při úplném zajišťování této potřeby zúčastní také jiná zemská vojenská velitelství.

(2) Podkladem pro normální repartici nováčků u ministerstva národní obrany jsou výkazy předložené podle ustanovení § 75, odst. (2), (3) a (5), písm. a); pomůckou pro repartici nováčků u zemských vojenských velitelství jsou výkazy předložené podle ustanovení § 75, odst. (2) a (3).

(3) Zemská vojenská velitelství sestaví repartici nováčků podle vzoru v příl. 38 pro vojskova tělesa a ústavy, přikázané jim podle příslušnosti doplňování, a repartici výpomoci nováčků pro jiná zemská vojenská velitelství podle vzoru v příl. 39. Každou z těchto repartic třeba sestaviti pro nováčky určené pro presenční službu odděleně pro odvedené s klasifikací A, Bs a B a zvlášť pro nováčky určené pro náhradní zálohu.

(4) Repartice podle vzoru v příl. 38 se zašle všem vojskovým tělesům a ústavům, doplňujícím se podle příslušnosti doplňování v obvodu vlastního zemského vojenského velitelství, všem podřízeným doplňovacím okresním velitelstvím a ve třech stejnopisech ministerstvu národní obrany.

(5) Repartice výpomoci nováčků podle vzoru v příl. 39 se po vzájemné dohodě dotčených zemských vojenských velitelství po vyplnění rubrik 2 až 5 zašle podřízeným doplňovacím okresním velitelstvím, dále zemskému vojenskému velitelství, jemuž se výpomoc poskytuje, jakož i všem vojskovým tělesům a ústavům uvedeným v repartici výpomoci a konečně ve třech stejnopisech ministerstvu národní obrany.

(6) Zemská vojenská velitelství provedou rozdělení nováčků určených pro presenční službu podle školního vzdělání a povolání (zaměstnání, řemesla) na vojskova tělesa (ústavy), určená ministerstvem národní obrany, a zašlou toto rozdělení (vzor v příl. 40) všem místům, kterým byla zaslána repartice nováčků.

(7) V přikázané kvotě nováčků, určených pro vykonávání zákonité presenční služby, jsou zahrnuty též osoby, které podle § 12 branného zákona dobrovolně vstoupily do branné moci a byly do vojskových těles (ústavů) již vtěleny; nutno tudíž počet osob takto již vtělených a vykázaných podle ustanovení § 75, odst. (2) ,písm. c) a d), při provádění repartice odečísti.

(8) K brancům, kterým byl povolen odklad presenční služby, se při repartici nepřihlíží. Tyto brance třeba rozděliti na jednotlivá vojskova tělesa a ústavy, uvedené v repartici nováčků určených pro presenční službu podle vzoru v příl. 38 a 39 v poměru kvoty dotčeného vojskového tělesa (ústavu) k úhrnnému počtu branců, se kterým třeba počítati při repartici nováčků určených pro presenční službu.

§ 82.

Vtělení nováčků.

(1) Jakmile dostane doplňovací okresní velitelství repartice vydané zemským vojenským velitelstvím, provede individuální výběr a vtělení branců do přikázaných vojskových těles a ústavů, přihlížejíc při tom k určení těchto branců, k ustanovením „Směrnic pro záznam a výběr pro vtělení nováčků“, vydaných ministerstvem národní obrany, a k záznamům učiněným podle § 43.

(2) Žádostem jednotlivců, týkajícím se vtělení [§ 43, odst. (2)], třeba vyhověti, pokud

tomu nepřekáží ustanovení předchozího odstavce.

(3) Kandidáty duchovního stavu církví a náboženských společností státem uznaných nebo recipovaných, kteří byli podle § 43, odst. (2), zaznamenáni pro použití v zdravotnické službě, neb jiné službě beze zbraně, nutno vtěliti do divisních nemocnic anebo do pěších pluků, kde jich bude použito k pomocné zdravotnické službě nebo i jiné pomocné službě (beze zbraně). Stane-li se branec teprve po odvodu kandidátem duchovního stavu některé církve nebo náboženské společnosti státem uznané nebo recipované a nesplnil-li dosud zákonité presenční služební povinnosti, třeba jej na jeho řádně doloženou žádost přemístiti k divisní nemocnici nebo k pěchotě, kde ho bude použito k pomocné zdravotnické službě, nebo i k jiné pomocné službě (beze zbraně). Při nastoupení do presenční (činné) služby jsou osoby v tomto odstavci uvedené povinny prokázati, že u nich dosud trvá poměr, odůvodňující jejich použití k službě beze zbraně. Neprokáží-li této okolnosti, nemají nároku na takové použití. Přemístění nařizuje zemské vojenské velitelství. Ustanovení tohoto odstavce platí též o vysvěcených nebo ustanovených duchovních, určených pro presenční službu, jakož i o těch duchovních, kteří byli podle ustanovení § 95, odst. (3), na žádost přeloženi do náhradní zálohy.

(4) Brance, kteří již v branné moci sloužili, byli však pro neschopnost propuštěni a byli pak znovu odvedeni, třeba vtěliti do vojskového tělesa (ústavu) téže zbraně (téhož druhu zbraně) nebo téže služby, kde dříve sloužili, nejde-li o osoby určené pro náhradní zálohu, které dříve sloužily u vojskového tělesa (ústavu), v jehož kmenovém počtu nejsou vůbec příslušníci náhradní zálohy.

(5) Žádá-li branec o vtělení do vojskového tělesa (ústavu) ze studijních důvodů, nutno této žádosti, je-li řádně doložena, co možná vyhověti, pokud dotčené vojskové těleso (ústav) je doplňovacímu okresnímu velitelství přikázáno k doplňování; jinak se takový branec vtělí do některého vojskového tělesa (ústavu), které je dotčenému doplňovacímu okresnímu velitelství doplňováním přikázáno. Toto vojskové těleso (ústav) předloží pak žádost svému nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které o ní rozhodne jako o žádosti za přemístění, jde-li o vojskové těleso (ústav) stejné zbraně (služby) v jeho oblasti; jde-li o vojskové těleso (ústav) jiné zbraně (služby) nebo o vojskové těleso (ústav) v oblasti jiného zemského vojenského velitelství, předloží zemské vojenské velitelství věc k rozhodnutí ministerstvu národní obrany.

(6) Brance určené pro vykonávání presenční služby, kteří svým vzděláním vyhovují podmínkám pro výcvik na důstojníky v záloze, nutno vtěliti do jednotlivých vojskových těles (ústavů) podle směrnic uvedených v odst. (1).

(7) O vtělení branců, kterým byl povolen odklad presenční služby, platí ustanovení § 31, odst. (8).

(8) Brance, kteří byli odvedeni při dodatečných odvodech v době od 1. července do 31. prosince a jsou povinni téhož roku nastoupiti do presenční služby, třeba vtěliti do všech vojskových těles (ústavů) bez rozdílu zda vlastního či jiného zemského vojenského velitelství, která jejich domovské doplňovací okresní velitelství v tom roce doplňovalo, v poměru kvoty přikázané repartici nováčků určených pro vykonávání zákonité presenční služby. Stejným způsobem se postupuje při vtělování branců, odvedených při dodatečných odvodech v době od 1. července do 31. prosince, kterým byl povolen odklad presenční služby.

(9) Počtu osob jednotlivých povolání (zaměstnání, řemesel), které mají býti vtěleny do jednotlivých vojskových těles (ústavů) podle rozdělení nováčků (vzor v příl. 40), musí býti bezpodmínečně dosaženo. Je dovoleno vtěliti větší počet řemeslníků k určitému vojskovému tělesu (ústavu) v mezích ustanovení platných o výběru a vtělení nováčků pro onen útvar, pokud to není na újmu jiných. Doplňovací okresní velitelství provedou sama rozdělení nováčků podle školního vzdělání (pro dorost důstojníků v záloze a poddůstojníků) a povolání (zaměstnání, řemesla) na ta vojsková tělesa (ústavy), na která nebylo provedeno zemskými vojenskými velitelstvími [§ 81, odst. (6)].

(10) Předchozí ustanovení platí jak pro repartici odvedených s klasifikací A, tak i odvedených s klasifikací Bs a B.

(11) Pro postup při individuálním výběru branců platí směrnice uvedené v odst. (1).

(12) Po skončení individuálního výběru branců podle repartice, vyplní doplňovací okresní velitelství rubriku 28 protokolu odvedených a výpisů z protokolu odvedených, připravených podle ustanovení § 48, zápisem vojskového tělesa (ústavu), do kterého byl dotčený nováček vtělen, a pak odešle výpisy z protokolu odvedených spolu se seznamy trestů [§ 282, odst. (1)] vojskovému tělesu (ústavu).

Část 12.

Určení, zařadění a překládání branců do náhradní zálohy.

a) Určení a zařadění do náhradní zálohy.

§ 83.

Kdo se zařaďuje do náhradní zálohy.

(1) Do náhradní zálohy se zařaďují:

a) osoby, které byly pro náhradní zálohu určeny pro překročení stanoveného ročního kontingentu branců, podle § 93, dále

b) osoby, které byly odvedeny po nabytí československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončily 22. rok věku [§ 105, odst. (2)], jakož i

c) osoby, které byly odvedeny bez vlastního zavinění teprve po 31. prosinci toho roku, v němž dokončily 22. rok věku [§ 102, odst. (5)], počítajíc v to i osoby trvale v cizině usedlé, jimž bylo dovoleno podrobiti se odvodu teprve po uvedeném roce [§ 55, odst. (4) a § 102, odst. (5)], a osoby, které jsou pokládány za odvedené, byvše při zjištění klasifikace u odvodní komise uznány za schopné (§ 10).

(2) O zařadění do náhradní zálohy z důvodu uvedeného za písm. a) předcházejícího odstavce třeba žádati; zařadění do náhradní zálohy z důvodů uvedených za písm. b) a c) předcházejícího odstavce provádí se z moci úřední.

(3) Z důvodu uvedeného v odst. (1), písm. a), lze do náhradní zálohy zařaditi:

a) brance, kteří jsou živiteli rodiny (§ 84),

b) brance, kteří jsou majetníky zděděné zemědělské usedlosti menšího a středního rozsahu (§ 85),

c) brance, kteří jsou majetníky malých a středních živností nebo obchodů (§ 86),

d) brance, kteří z jiných důvodů rodinných, hospodářských, sociálních a p. zasluhují zvláštního zřetele (§ 87).

§ 84.

Živitelé rodiny.

(1) Za živitele rodiny se považuje:

a) jediný syn otce k výdělku neschopného nebo ovdovělé matky,

b) zemřel-li otec, jediný vnuk děda k výdělku neschopného, nebo ovdovělé báby, nemají-li syna k výdělku schopného,

c) jediný vlastní nebo nevlastní bratr sourozenců nemajících otce nebo sourozenců zcela osiřelých,

d) jediný nemanželský syn neprovdané matky, nebo zemřela-li, nemanželský vnuk (se strany matčiny) děda k výdělku neschopného, neb ovdovělé báby, nemají-li jiného vnuka nebo syna k výdělku schopného,

a to ve všech těchto případech jen tehdy, závisí-li výživa výše jmenovaných osob skutečně na dotčeném branci a plní-li tento branec prokázaně tuto povinnost.

(2) Jedinému synu, vnuku, bratru třeba na roveň klásti toho, jehož jediný bratr anebo všichni ostatní bratři (i nevlastní) vykonávají činnou službu vojenskou nebo jsou mladší než 17 let, nebo jsou ke každému výdělku neschopni pro nevyléčitelnou chorobu duševní nebo tělesnou, nebo nejsou s to, aby sami vyživili osoby, jež jsou odkázány na výživu brancovu.

(3) Za neschopného k výdělku se pokládá bez zvláštního úředního zjišťování otec nebo děd, který překročil již 60. rok věku. V ostatních případech třeba neschopnost k výdělku prokázati a u mužských příslušníků rodiny zjistiti způsobem uvedeným v § 89.

(4) Neschopnost k výdělku musí v sobě zahrnovati nejen neschopnost dotčené osoby k povolání (zaměstnání), nýbrž i neschopnost k jakémukoli výdělku, kterým by tato osoba mohla sobě a ostatním členům rodiny opatřiti potřebnou výživu.

(5) K neschopnosti k výdělku, způsobené mravními vadami, lze jen tehdy přihlížeti, zabrání-li se zařaděním do náhradní zálohy nedostatku a bídě, kterou dotčená rodina (člen rodiny) nevinně trpí pro mravní vadu člena rodiny, povolaného k výživě rodiny (člena rodiny). Vojenská invalidita sama sebou není dostatečným průkazem neschopnosti k výdělku.

(6) Neschopnost příslušníků rodiny k výdělku neodůvodňuje určení žadatele [§ 88, odst. (1)] pro náhradní zálohu, je-li důchod z majetku nebo výdělek rodiny takový, že stačí k výživě rodiny i bez pomoci žadatelovy; tomu je tak na př., když zemědělský (živnostenský, obchodní) podnik může býti pronajat anebo najatými pracovníky obstaráván, aniž je výživa rodiny touto změnou ohrožena, nebo když část domu pro rodinu nepotřebná může býti využitkována pronájmem a tím může býti do-

saženo čistého výtěžku, který zabezpečuje výživu rodiny bez součinnosti žadatelovy. Posuzují-li se důchodové poměry rodiny, třeba přihlížeti k daním a jiným veřejným dávkám, jakož i ke knihovním břemenům, která váznou delší čas na majetku.

(7) Jsou-li pracovní schopnosti žadatelova příslušníka rodiny tak sníženy, že je sice schopen říditi (vésti) zemědělský (živnostenský, obchodní) podnik, není však s to, aby sám vykonával jiné fysické práce, sluší pokládati žádost za odůvodněnu, jestliže by změnou v provozování zemědělského (živnostenského, obchodního) podniku (pronájmem, přijetím cizích placených zaměstnanců a p.) nebylo možno opatřiti si potřebnou výživu, ledaže dotčená osoba může nějakým jiným vedlejším výdělkem ze zaměstnání, na něž její síly stačí, sebe a členy rodiny vyživovati.

(8) Pokud ustanovení této části branných předpisů kladou důraz na určité stáří příslušníků rodiny (na př. 60., nebo 17. rok věku), rozhoduje pro posouzení tohoto stáří den 1. října odvodního roku dotčeného brance.

(9) Stáří ovdovělé matky, báby neb osiřelých sourozenek, jakož i jejich zdravotní stav nerozhodují; závažnou okolností jest jedině, potřebují-li tací ženští příslušníci rodiny k své výživě podpory žadatelovy, poněvadž jejich výživa již není zajištěna majetkem a bez součinnosti žadatelovy byla by ohrožena jejich existence.

(10) K zařadění žadatele do náhradní zálohy není třeba, aby rodina byla zcela bez jmění.

(11) Má-li žadatelův příslušník rodiny nějaké zaopatření (výslužné, výměnek, důchod atd.), nelze žádosti o zařadění do náhradní zálohy vyhověti, umožňují-li příjmy, jež plynou z tohoto zaopatření, podle místních poměrů vydržovati rodinu i bez žadatele.

(12) Není třeba, aby žadatel bydlil v témže místě, v němž bydlí příslušníci rodiny, od něho podporovaní, je však třeba, aby je skutečně a vydatně podporoval, takže výživa závisí na těchto podporách.

(13) Žádá-li o zařadění do náhradní zálohy manželský syn, aby mohl živiti svého otce, nepřihlíží se k nemanželskému synu matčinu (k nevlastnímu synu otcovu).

(14) K matce nemanželského nebo manželského syna, která se mezitím provdala nebo po druhé provdala, lze přihlížeti, není-li manžel schopen k výdělku a nemá-li sám z dřívějšího manželství syna, který by byl povinen ho vyživovati; při tom se ovšem předpokládá, že jsou i všechny ostatní podmínky pro zařadění do náhradní zálohy splněny.

(15) Syna soudně rozvedené nebo rozloučené matky nelze podle tohoto paragrafu do náhradní zálohy zařaditi, jestliže rozvedený (rozloučený) manžel k její výživě povinný a způsobilý žije.

(16) V prospěch jednoho příslušníka rodiny může býti zařaděn do náhradní zálohy jen jeden branec.

(17) Jsou-li odvedeni zároveň dva branci, kteří jsou povoláni živiti jednoho a téhož příslušníka rodiny, mohou sice žádati oba za zařadění do náhradní zálohy, vyhověti však lze toliko jednomu z nich.

(18) Podá-li některý branec žádost proto, že některý jiný příslušník rodiny, jenž je povinen vydržovati ostatní příslušníky rodiny, neplní této povinnosti, nebo se jí vymyká tím, že se přesídlil na jiné místo, vystěhoval, založil si vlastní domácnost a p., nelze pokládati žádost za odůvodněnou podle ustanovení tohoto paragrafu, ledaže zmíněný příslušník rodiny není s to, aby vyživil příslušníky rodiny jako jejich živitel.

(19) Podává-li žádost branec, jenž by vzhledem k svým poměrům mohl žádati o zařadění do náhradní zálohy z jiného důvodu, nelze ji proto zamítnouti.

(20) Cizí státní občanství příslušníka rodiny není na překážku příznivému vyřízení žádosti.

(21) Brancům, jimž bylo podle § 36 branného zákona dovoleno oženiti se, nelze povoliti zařadění do náhradní zálohy jako živitelům rodiny takto založené.

(22) Lze-li již předem určiti, že poměry, odůvodňující zařadění do náhradní zálohy, pominou v době do 1. října toho roku, v němž branec dokončí 24. rok věku, bude branci povolen jen odklad presenční služby do 1. října toho roku, v němž nastane příslušná změna poměrů.

§ 85.

Majetníci zděděných zemědělských usedlostí menšího a středního rozsahu.

(1) Za zemědělské usedlosti menšího a středního rozsahu (selské usedlosti) třeba považovati takové samostatné zemědělské podniky, jejichž majetník musí obstarávati své hospodářství sám; další podmínkou je, že pro-

vozování takového podniku musí býti výhradním aneb aspoň hlavním povoláním (zaměstnáním) dotčeného majetníka a zároveň výhradním anebo aspoň hlavním pramenem obživy pro něho a jeho rodinu. Při tom třeba přihlížeti zvláště též k poloze usedlosti a k jejímu zadlužení.

(2) Za zděděnou usedlost třeba považovati též usedlost převzatou právním jednáním mezi živými, jestliže předcházející majetník mezitím zemřel a usedlost by podle zákonné posloupnosti beztoho připadla nynějšímu majetníku, byť i jen z části. Zdědí-li branec jen část zemědělské usedlosti a nabude-li zbývající části právním jednáním mezi živými, třeba tento způsob nabytí klásti na roveň dědictví. Totéž platí, nabude-li dědic celé usedlosti na základě dědického ujednání zákonných dědiců.

(3) Byla-li zemědělská usedlost rozdělena na základě posledního pořízení nebo vzájemnou dědickou dohodou na několik samostatných usedlostí, může každý z dědiců žádati za zařadění do náhradní zálohy podle tohoto paragrafu, vyhovuje-li rozsah usedlosti jemu připadlé podmínkám uvedeným v odst. (1) a hospodaří-li též skutečně sám na této usedlosti.

(4) Při rozhodování o tom, které usedlosti třeba pokládati za zemědělské usedlosti středního rozsahu (selské usedlosti), postupuje se obdobně podle zásad obsažených v zemském zákoně pro Čechy ze dne 7. srpna 1908, č. 68 z. z.

(5) Okolnost, že zděděná usedlost je snad zapsána v zemských deskách, nevadí, aby nebylo žádosti o zařadění do náhradní zálohy podle tohoto paragrafu vyhověno, jsou-li splněny ostatní zákonné podmínky.

§ 86.

Majetníci malých a středních živností a obchodů.

(1) Za malé a střední živnosti a obchody třeba při provádění těchto předpisů považovati takové živnostenské a obchodní podniky, jejichž výnos nedovoluje vydržovati náhradní vedoucí pracovní síly, takže majetník musí obstarávati podnik sám anebo nejvýše s jedním zaměstnancem; při tom se nepřihlíží k zaměstnancům v poměru učňovském (praktikantském).

(2) Další podmínkou jest, že všeobecná výdělková daň (bez přirážek) z podniku předepsaná nesmí býti větší než 150 Kč ročně.

§ 87.

Branci, kteří z jiných důvodů zasluhují zvláštního zření.

(1) K brancům uvedeným v § 83, odst. (3), písm. d), náleží branci, na jejichž výdělkové činnosti sice závisí výživa příslušníků rodiny, kteří však nevyhovují všem podmínkám § 84. Sem patří zejména případy:

a) když jde o výživu výdělku neschopného otce, ovdovělé matky nebo sourozenců, jichž ostatní příslušníci rodiny pro nemajetnost, četnou rodinu, nepříznivé výdělkové poměry a p. nemohou poskytnouti otci (matce, sourozencům) dostatečné výživy, a žádost o zařadění do náhradní zálohy nebyla uznána za odůvodněnou podle § 84, odst. (2),

b) když jde o výživu matky, jejíž rozvedený nebo rozloučený manžel k její výživě povinný nemůže tuto svoji povinnost plniti,

c) když jde o výživu manželem opuštěné matky nebo otcem opuštěných sourozenců, pro něž nelze dosáhnouti dostatečné podpory od otce,

d) když je příslušník rodiny, který je povinen k výživě rodiny přispívati, na delší dobu uvězněn nebo mravně tak sešlý, že nelze od něho výživu rodiny očekávati,

e) když je bydliště jiné osoby, povolané k výživě rodiny, po více let neznámé, a nebyla žádost uznána za odůvodněnou podle § 84, odst. (2),

f) když jiný syn výdělku neschopného otce neb ovdovělé matky již v dětských letech rodinu opustil, byv jinou rodinou adoptován,

g) je-li žadatel adoptivním synem osob, jichž je jediným živitelem.

(2) Dále sem patří branci, kteří vzhledem na polní hospodářství, na vzdělání k občanskému povolání a z jiných závažných, zejména sociálních důvodů zasluhují zvláštního zření.

(3) Bližší směrnice o tom, které kategorie branců lze pokládati za brance uvedené v předcházejícím odstavci, stanoví ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(4) O žadatelích uvedených v tomto paragrafu platí obdobně ustanovení § 84, odst. (22).

§ 88.

Podávání žádostí o zařadění do náhradní zálohy a jich doklá-dání.

(1) Žádost, aby byl zařaděn do náhradní zálohy, podává branec sám.

(2) Žádost třeba podati u odvodní komise, a to ihned, jakmile bylo branci oznámeno, že je odveden. Nastanou-li okolnosti, jež by odůvodňovaly zařadění brance do náhradní zálohy, teprve po odvodu, lze podati žádost po odvodu, až do dne zařadění, nejdéle do 15 dní potom, co zmíněná okolnost nastala, a to u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště.

(3) Žádost třeba vždy řádně odůvodniti a doložiti.

(4) Žádost, aby byl branec zařaděn do náhradní zálohy jako živitel rodiny (§ 84), třeba doložiti:

a) rodinným výkazem podle vzoru příl. 41, potvrzeným obecním (městským) úřadem (notářem) místa pobytu, který je povinen před potvrzením přezkoušeti správnost a úplnost výkazu podle předložených dokladů (výpisů z matrik, rodných (křestních), úmrtních listů a p.) a podle spisů po ruce jsoucích a zavésti podle potřeby vhodné šetření, aby se přesvědčil o správnosti a úplnosti výkazu; je-li třeba, opraví nebo doplní výkaz obecní (městský) úřad (notář) a opravu nebo doplněk potvrdí. Kromě toho musí býti rodinný výkaz potvrzen, třeba-li, doplněn aneb opraven příslušným správcem matrik;

b) lékařským vysvědčením o výdělečné neschopnosti mužského příslušníka rodiny, je-li takovou neschopností žádost odůvodňována a nelze-li míti tuto neschopnost za prokázánu bez zvláštního úředního zjišťování podle § 84, odst. (3); lékařské vysvědčení musí obsahovati jméno, příjmení, věk, povolání (zaměstnání) dotčeného mužského příslušníka, popis jeho zdravotního stavu, vady (choroby), vliv vady (choroby) na vykonávání povolání (zaměstnání), posudek, je-li dotčený příslušník k svému povolání (zaměstnání) neschopen, neb je-li aspoň schopen říditi (vésti) zemědělský (živnostenský, obchodní) podnik, který až dosud řídí (vede) žadatel, neb aspoň na něj dozírati, a konečně, je-li neschopnost trvalá či jen přechodná. Zmíněné lékařské vysvědčení musí býti sepsáno státním úředním lékařem, v městech pak s vlastním statutem a v městech se zřízeným magistrátem úředním městským lékařem;

c) je-li toho třeba, ještě jinými doklady, jež žadatel pro odůvodnění své žádosti má za důležité; koná-li některý z bratrů žadatelových činnou službu vojenskou, třeba vždy v žádosti uvésti, u kterého vojskového tělesa (ústavu) činnou službu koná.

Žádost tuto podepíše též otec (děd), po případě nejstarší příslušník rodiny, v jejíž prospěch je žádost podána, na dotvrzení, že branec skutečně je živitelem rodiny.

(5) K žádosti, aby byl branec zařaděn do náhradní zálohy jako majetník zemědělské usedlosti menšího rozsahu nebo středního rozsahu (§ 85), třeba připojiti:

a) doklady, jakým způsobem se žadatel stal vlastníkem usedlosti (výpisy z pozemkových knih a z pozemkového katastru, odevzdací listinu, doklad o předpisu daňovém, osvědčení soudu, jenž dědictví projednával, a p.);

b) osvědčení, že jde o usedlost menšího nebo středního rozsahu, jež vydá ministerstvo zemědělství neb úřad, kterému to uvedené ministerstvo v dohodě s ministerstvem národní obrany svěří. Toto osvědčení, jež si musí opatřiti žadatel sám, obsahuje tato data:

aa) místo (obec), kde usedlost leží, stavení patřící k usedlosti, druh pozemku,

bb) údaje o státních daních váznoucích na usedlosti (bez zemských, okresních a obecních přirážek), jednotlivě a v celku, a třeba-li, o zadlužení usedlosti,

cc) potvrzení, že výnos zděděné usedlosti nedovoluje vydržovati náhradního pracovníka, takže majetník musí obstarávati své hospodářství sám, a že provozování tohoto zemědělského podniku je výhradním aneb aspoň hlavním povoláním (zaměstnáním) majetníka a zároveň výhradním aneb aspoň hlavním pramenem obživy pro něho neb i pro jeho rodinu.

(6) Žádost, aby byl branec zařaděn do náhradní zálohy jako majetník malé nebo střední živnosti neb obchodu (§ 86), třeba doložiti:

a) posledním dokladem o předpisu všeobecné daně výdělkové,

b) doklady o poměrech majetkových (movitý a nemovitý majetek),

c) úředním potvrzením (obecního [městského] úřadu [notáře] nebo živnostenského úřadu) o tom, zda žadatel obstarává podnik sám či s nějakým zaměstnancem (pomocníkem), a s kolika; při tom třeba též uvésti,

je-li tento zaměstnanec (pomocník) osoba kvalifikovaná (způsobilá vésti podnik sama nebo s přibráním náhradníka) či nikoliv.

(7) Žádost, aby byl branec zařaděn do náhradní zálohy z důvodů uvedených v § 87, odst. (1), třeba doložiti obdobným způsobem jako žádost uvedenou v odst. (4).

(8) K žádostem branců uvedených v § 87, odst. (2), musí býti připojeny vhodné doklady, jež by prokázaly důvody v žádosti uvedené.

(9) Žádosti branců meškajících v cizině o zařadění do náhradní zálohy podle § 84 a § 87, odst. (1) a (2), mohou býti podány též u československých zastupitelských úřadů, a to ve lhůtách uvedených v odst. (2). Takové žádosti třeba doložiti obdobně podle ustanovení odst. (4), (7) a (8).

(10) Podání žádosti o zařadění do náhradní zálohy nevylučuje podání zvláštní žádosti o odklad presenční služby podle příslušných ustanovení [§ 116, odst. (6)].

§ 89.

Zjišťování a přezkoušení neschopnosti příslušníků rodiny k výdělku.

(1) Žádá-li branec, aby byl zařaděn do náhradní zálohy jako živitel rodiny podle § 84 nebo z důvodů uvedených v § 87, odst. (1), je povinen mužský příslušník rodiny, jehož výdělečné neschopnosti se žadatel dovolává, dostaviti se, jestliže dosáhl 17. a nepřekročil 60. rok věku [§ 84, odst. (8)], spolu s žadatelem k odvodní komisi, aby mohl býti podle potřeby podroben osobní prohlídce.

(2) Byla-li žádost podána odůvodněně teprve po odvodu, anebo nemohl-li se dotčený příslušník rodiny ze závažných důvodů dostaviti k odvodní komisi zároveň s žadatelem a ospravedlnil-li dostatečně a zavčas [odst. (7)] své nedostavení, bude politickým úřadem I. stolice vyzván, aby se dostavil k odvodní komisi dodatečně; takového vyzvání je povinen uposlechnouti.

(3) Odvodní komise přezkoumá předložené lékařské vysvědčení a pak učiní její předseda, když vyslechl dobré zdání civilního lékaře, příslušný návrh. Tento návrh zní buď na uznání neschopnosti k výdělku podle předloženého lékařského vysvědčení bez osobní prohlídky nebo na osobní prohlídku k zjištění neschopnosti k výdělku. Souhlasí-li s podaným návrhem vojenský zástupce, když vyslechl důstojníka zdravotnictva, stane se v prvním případě návrh usnesením komise, jež zní „Neschopen k výdělku . . . (vada)“, a v druhém případě se provede osobní prohlídka dotčeného příslušníka rodiny. Tuto osobní prohlídku třeba vykonati též tehdy, nesouhlasí-li vojenský zástupce po slyšení důstojníka zdravotnictva s návrhem na uznání neschopnosti k výdělku.

(4) Jde-li o vadu (chorobu), k jejímuž zjištění je podle lékařského vyjádření potřebí delšího pozorování nebo prohlídky lékařskými přístroji, jichž odvodní komise po ruce nemá, může předseda odvodní komise nařídit, aby se prohlížený odebral k zjištění vady (choroby) do nejbližší vojenské nemocnice. K nemocničnímu nálezu, jejž třeba poslati doplňovacímu okresnímu velitelství, jehož odvodní komise nařídila odeslání do nemocnice, třeba sice přihlížeti, ale odvodní komise není jím vázána a rozhodne bez opětného osobního dostavení žadatelova. Stran nákladu na stravování a pobyt příslušníků rodin ve vojenské nemocnici platí ustanovení § 334, odst. (2).

(5) Je-li rodinný příslušník, jehož je žadatel živitelem, vojenskou osobou mimo činnou službu a odůvodňuje-li se žádost neschopností k výdělku tohoto příslušníka rodiny, jež nastala po propuštění z činné služby, zjistí se jeho neschopnost k výdělku způsobem uvedeným v předchozích odstavcích; toto zjištění nemá však vlivu na branný poměr dotčeného příslušníka rodiny.

(6) Nemůže-li se příslušník rodiny dostaviti k osobní prohlídce před odvodní komisi pro těžkou nemoc, pro vyšetřovací nebo trestní vazbu nebo z jiných závažných důvodů tak, aby mohlo býti o žádosti rozhodnuto do stanovené lhůty, projedná politický úřad I. stolice žádost podle ustanovení § 90 a zašle ji se svým dobrým zdáním domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(7) Příslušníci rodiny, o jejichž neschopnosti k výdělku má býti rozhodnuto, jsou povinni dostaviti se na své útraty k prohlídce před odvodní nebo přezkoušecí komisi nebo k vyšetření ve vojenské nemocnici. Na náhradu ušlého zisku nemají rovněž nároku. Nedostaví-li se tyto osoby k prohlídce a neomluví-li dostatečně u politického úřadu I. stolice své obmeškání nejpozději do 15 dní po dni, na který byly předvolány, zašle se žádost domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství s návrhem na zamítnutí.

(8) V klasifikaci „Neschopen k výdělku . . . (vada)“, ať byla učiněna již podle předloženého lékařského vysvědčení, nebo teprve po-

dle osobní prohlídky před odvodní komisí, třeba uvésti vždy přesně vadu (chorobu), jež neschopnost k výdělku působí.

(9) Je-li neschopnost k výdělku jen dočasná, nutno to výslovně podotknouti; dobu, po kterou bude neschopnost k výdělku pravděpodobně trvati, třeba při tom výslovně uvésti.

(10) Je-li vyšetřovaný příslušník rodiny uznán sice neschopným k výdělku, avšak schopným k řízení (vedení) zemědělského (živnostenského, obchodního) podniku nebo k dozoru naň, vyjádří se to v usnesení odvodní komise, a to i tehdy, bylo-li usnesení učiněno podle předloženého lékařského vysvědčení.

(11) Byl-li příslušník rodiny při prohlídce uznán schopným k výdělku, poznamená se nález o zdravotním stavu prohlíženého a k němu se připojí klasifikace „Schopen k výdělku".

(12) Usnesení odvodní komise se zapíše do předloženého lékařského vysvědčení; tento zápis podpíše předseda odvodní komise, vojenský zástupce a oba lékaři.

(13) Prohlídku předvedeného příslušníka rodiny vykoná civilní lékař odvodní komise a podá v dohodě s důstojníkem zdravotnictva posudek podle předchozích ustanovení. Nedojde-li k dohodě, určí předseda odvodní komise prohlíženého k přezkoušení výdělečné schopnosti přezkoušecí komisí.

(14) Bylo-li podle ustanovení předcházejícího odstavce nařízeno přezkoušeti výdělečnou schopnost přezkoušecí komisí, předloží politický úřad I. stolice spisy nadřízenému politickému úřadu II. stolice, jenž zařídí vše, čeho třeba, aby byl dotčený příslušník rodiny k přezkoušení obeslán, a dodá spisy přezkoušecí komisi. O klasifikaci při přezkoušení platí obdobně ustanovení předcházejících odstavců. Usnesení přezkoušecí komise, které podpíší vedle předsedy komise a zástupce zemského vojenského velitelství oba lékaři, zašle politický úřad [§ 58, odst. (2)] s příslušnými spisy politickému úřadu I. stolice, jenž spisy předložil.

(15) Nedosáhne-li se o klasifikaci příslušníka rodiny ani při přezkoušení dohody, předloží politický úřad II. stolice spisy ministerstvu národní obrany, jež o věci rozhodne.

(16) Nedostaví-li se dotčený příslušník rodiny k přezkoušení, postupuje se obdobně podle ustanovení odst. (7).

§ 90.

Jak projednávají žádosti o zařadění do náhradní zálohy politické úřady I. stolice a československé zastupitelské úřady v cizině.

(1) Žádosti o zařadění do náhradní zálohy, které byly podány u odvodní komise, odevzdá předseda této komise neprodleně politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště žadatelů [§ 32, odst. (1)]. Tento úřad je — stejně tak jako žádosti, které ho přímo došly podle ustanovení § 88, odst. (2), po odvodu — co možná rychle přezkoumá.

(2) Je-li žádost podána brancem, jenž žádá za zařadění do náhradní zálohy jako živitel rodiny podle § 84 neb z důvodů uvedených v § 87, odst. (1), zašle politický úřad I. stolice žádost i s doklady neprodleně obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa trvalého bydliště k připojení vysvědčení o majetkových a výdělkových poměrech, a je-li žádost odůvodněna výdělečnou neschopností některého mužského příslušníka rodiny a nebylo-li již odvodní komisí po této stránce rozhodnuto, vyzve dotčeného příslušníka rodiny, aby se dostavil dodatečně k odvodní komisi, při čemž ho upozorní na následky nedostavení [§ 89, odst. (7)]. Ve vysvědčení o majetkových a výdělkových poměrech, jež pořídí zmíněný obecní (městský) úřad (notář) podle vzoru příl. 42, třeba uvésti:

a) jméno a příjmení dotčeného žadatele a všech příslušníků rodiny, v jejichž prospěch se žádost podává;

b) zevrubné údaje o majetku rodiny (neb o majetku každého příslušníka rodiny zvlášť);

c) pramen výživy (živnost, zaměstnání atd.), z něhož rodina nebo každý její příslušník, zejména také žadatel, má obživu a v jaké míře;

d) údaje o státních daních všech druhů, dále o zemských, okresních a obecních přirážkách, jakož i o knihovních břemenech, váznoucích na nemovitém majetku, živnosti atd., a to v celé úhrnné výši i jednotlivě;

e) vyjádření o tom, zda vydržování příslušníků rodiny skutečně na žadateli závisí a zda tento skutečně též tyto povinnosti a v jaké míře koná.

Před sepsáním vysvědčení o majetkových poměrech jest obecní (městský) úřad (notář) místa trvalého bydliště povinen důkladně zjistiti rodinné, výdělkové a majetkové po-

měry; má-li rodina neb jednotliví příslušníci rodiny majetek v jiné obci, jest obecní (městský) úřad (notář) povinen vyžádati si neprodleně vysvědčení dotčeného obecního (městského) úřadu (notáře) o tom.

(3) Je-li žádost podána brancem, jenž se uchází o zařadění do náhradní zálohy jako majetník zemědělské usedlosti menšího nebo středního rozsahu podle § 85, vyžádá si politický úřad I. stolice o ní vyjádření zemědělské rady nebo zájmové zemědělské korporace, které pro dotčený okres zemědělská rada podávání takových vyjádření svěří.

(4) Žádost podanou brancem, který je majetníkem malé nebo střední živnosti neb obchodu (§ 86), zašle politický úřad I. stolice k vyjádření obchodní a živnostenské komoře nebo zájmové živnostenské (obchodní) korporaci, které pro dotčený okres obchodní a živnostenská komora podávání takových vyjádření svěří.

(5) Přezkoumání žádostí a šetření o nich, jakož i případnou osobní prohlídku příslušníka rodiny u odvodní komise, třeba prováděti co nejrychleji tak, aby spisy řádně doložené a s příslušným dobrým zdáním politického úřadu I. stolice došly domovského doplňovacího okresního velitelství co možná nejpozději 30. června.

(6) Při podávání svého dobrého zdání přihlíží politický úřad I. stolice k těmto hlediskům:

a) lze-li očekávati, že poměry, odůvodňující zařadění do náhradní zálohy podle § 84 nebo 87 pominou v době do 1. října roku, v němž branec dokončí 24. rok věku;

b) třeba-li míti žádost za nevyhovující;

c) třeba-li míti žádost za vyhovující, v kterémžto případě se vysloví též o tom, jde-li po jeho soudu o případ zvláštního zřetele hodný.

(7) Byla-li žádost podána po odvodu a je-li patrno nebo zjištěno, že poměry, odůvodňující zařadění do náhradní zálohy, byly tu již před odvodem, zamítne politický úřad I. stolice žádost přímo bez dalšího projednávání.

(8) Žádosti o zařadění do náhradní zálohy, jež byly podle ustanovení § 88, odst. (9), podány u československého zastupitelského úřadu, zašle tento úřad, jde-li o brance, kteří žádají o zařadění do náhradní zálohy jako živitelé příslušníků rodiny meškajících v Československé republice, neprodleně politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště těchto příslušníků k dalšímu projednání podle ustanovení tohoto paragrafu. O ostatních žádostech provede zastupitelský úřad co nejrychleji potřebné šetření a zašle poté žádost se svým dobrým zdáním, v němž přihlíží k hlediskům uvedeným v odst. (6), domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství žadatelovu, aby zařídilo, čeho třeba.

§ 91.

Jak projednávají žádosti doplňovací okresní velitelství.

(1) Domovské doplňovací okresní velitelství přezkouší žádosti a je-li toho třeba, je doplní; koná-li některý z bratří žadatelových činnou službu vojenskou, opatří doplňovací okresní velitelství neprodleně k žádosti vyjádření kmenového tělesa o druhu služby konané dotčeným bratrem a o jeho služební povinnosti (služebním závazku).

(2) Domovské doplňovací okresní velitelství podá pak k žádostem své vyjádření a roztřídí je takto:

a) na žádosti, o nichž se doplňovací úřady I. stolice (nebo zastupitelský úřad a doplňovací okresní velitelství) souhlasně vyslovují, že poměry odůvodňující zařadění do náhradní zálohy pominou v době do 1. října roku, v němž branec dokončí 24. rok věku;

b) na žádosti, o nichž se oba doplňovací úřady I. stolice (nebo zastupitelský úřad a doplňovací okresní velitelství) souhlasně vyjadřují, že nevyhovují;

c) na žádosti, o nichž není jednotného názoru mezi oběma doplňovacími úřady I. stolice (nebo mezi zastupitelským úřadem a doplňovacím okresním velitelstvím);

d) na žádosti, jež oba doplňovací úřady I. stolice (nebo zastupitelský úřad a doplňovací okresní velitelství) shodně označují za vyhovující; tyto žádosti roztřídí pak na skupiny:

aa) živitelů rodin podle § 84,

bb) majetníků zemědělských usedlostí menšího a středního rozsahu podle § 85,

cc) majetníků malých a středních živností a obchodů podle § 86,

dd) živitelů rodin podle § 87, odst. (1) a

ee) branců uvedených v § 87, odst. (2).

(3) Doplňovací okresní velitelství vede o došlých žádostech zvláštní seznam podle vzoru v příl. 43, do něhož se zapíše též rozhodnutí smíšené komise [§ 93, odst. 11)].

(4) Celkový počet žadatelů, zjištěný ke dni 30. června a roztříděný na skupiny uvedené

v odst. (2), písm. d), oznámí domovské doplňovací okresní velitelství podle ustanovení § 75, odst. (2), ministerstvu národní obrany.

§ 92.

Stanovení počtu branců pro zařadění do náhradní zálohy.

(1) Ministerstvo národní obrany zjistí podle ustanovení § 79 číslo, o něž převyšují odvodní výsledky stanovený kontingent branců a rozvrhne je na jednotlivé doplňovací okresy podle těchto zásad.

(2) Především přikáže na jednotlivé doplňovací okresy takový počet, jehož je potřebí k tomu, aby bylo lze určiti pro náhradní zálohu všechny vyhovující živitele rodiny podle § 84 a majetníky zděděných zemědělských usedlostí menšího a středního rozsahu podle § 85; je-li ohlášený počet vyhovujících žadatelů těchto dvou skupin větší než číslo zjištěné podle odst. (1), přikáže ministerstvo národní obrany jednotlivým doplňovacím okresům k určení pro náhradní zálohu počty v poměru vyhovujících žádostí těchto dvou skupin.

(3) Je-li počet vyhovujících žadatelů uvedených v předcházejícím odstavci menší nežli číslo uvedené v odst. (1), přikáže ministerstvo národní obrany zbývající počet na jednotlivé doplňovací okresy pro určení vyhovujících majetníků malých a středních živností a obchodů podle § 86 pro náhradní zálohu, a to podle potřeby poměrně.

(4) Není-li ani tímto způsobem číslo uvedené v odst. (1) vyčerpáno, rozdělí ministerstvo národní obrany zbytek poměrně na jednotlivé doplňovací okresy pro určení vyhovujících branců uvedených v § 87 pro náhradní zálohu.

§ 93.

Rozhodování o žádostech.

(1) Jakmile dostane doplňovací okresní velitelství oznámení, kolik branců třeba z uvedených příslušníků jeho okresu určiti pro náhradní zálohu, zařídí, aby se nejpozději do 48 hodin sešla v jeho sídle smíšená komise, jež by o žádostech rozhodla.

(2) Smíšená komise uvedená v předcházejícím odstavci se skládá:

a) z přednosty politického úřadu I. stolice, v jehož sídle (okrese) je dotčené doplňovací okresní velitelství, jako předsedy; je-li zaneprázdněn, předsedá jeho stálý zástupce;

b) z velitele doplňovacího okresu neb jeho zástupce;

c) z jednoho úředníka politického úřadu uvedeného za písm. a), jejž určí přednosta tohoto úřadu;

d) z jednoho důstojníka doplňovací služby dotčeného doplňovacího okresního velitelství, jejž určí velitel doplňovacího okresu.

(3) Velitel doplňovacího okresu (jeho zástupce) nebo důstojník doplňovací služby, uvedený v odst. (2), písm. d), podávají zprávu o podaných žádostech a pak o nich komise rozhoduje.

(4) Smíšená komise rozhodne především o žádostech, o nichž se oba doplňovací úřady I. stolice (nebo zastupitelský úřad a doplňovací okresní velitelství) souhlasně vyslovily, že poměry odůvodňující zařadění do náhradní zálohy pominou do 1. října roku, v němž žadatelé dokončí 24. rok věku [§ 91, odst. (2), písm. a)]. Souhlasí-li s tím smíšená komise, povolí dotčeným žadatelům odklad presenční služby do 1. října toho roku, v němž nastane změna poměrů; nesouhlasí-li, označí dotčenou žádost buď za vyhovující nebo za nevyhovující.

(5) Na to podrobí smíšená komise revisi žádosti, o nichž nebylo jednotného názoru mezi oběma doplňovacími úřady I. stolice (nebo mezi zastupitelským úřadem a doplňovacím okresním velitelstvím) a žádosti, o nichž podaly zmíněné úřady souhlasná vyjádření, že nevyhovují, a označí je buď za vyhovující nebo za nevyhovující, po případě za vyhovující podmínkám § 84, odst. (22), nebo § 87, odst. (4).

(6) Na to přezkoumá smíšená komise žádosti, označené úřady uvedenými v předcházejícím odstavci souhlasně za vyhovující a vyřadí z nich ty, které má za nevyhovující nebo za vyhovující podmínkám § 84, odst. (22), nebo § 87, odst. (1), po případě provede příslušné nové roztřídění vyhovujících žádostí na skupiny podle ustanovení § 91, odst. (2), písm. d).

(7) K žádostem, uznaným podle ustanovení předcházejícího odstavce za vyhovující a roztříděným na jednotlivé skupiny tam uvedené, připojí smíšená komise ony žádosti, jež uznala podle ustanovení odst. (4) a (5) za vyhovující. Žádosti, které uznala smíšená komise za vyhovující podmínkám § 84, odst. (22), nebo § 87, odst. (4), vyřídí způsobem naznačeným v odst. (4). Žádosti, které uznala smíšená komise za nevyhovující, zamítne.

(8) Při určování branců pro náhradní zálohu třeba přihlížeti z vyhovujících žadatelů především k brancům, uvedeným v § 84 a 85, pak k brancům vyhovujícím podmínkám § 86 a konečně k brancům zmíněným v § 87. Není-li přikázaný počet (§ 92) vyčerpán určením pro náhradní zálohu branců, jichž žádosti vyhovují podle § 84 a 85, po případě žádostmi označenými v těchto nebo v dalších skupinách za zvláštního zřetele hodné, vybere smíšená komise zbývající počet branců k určení pro náhradní zálohu losováním; tohoto způsobu se používá vždy, když jde o žadatele stejného zřetele hodné, jimž nelze v plném rozsahu vyhověti. Losuje se tak, že se vloží do vhodné nádoby (schránky) pod kontrolou celé komise lístky s jmény všech branců, kteří stanoveným podmínkám vyhovují a jsou stejného zřetele hodni, a pak vytahuje z nádoby jeden člen komise lístek po lístku a druhý člen zapisuje jméno a příjmení brance, jehož jméno je na vytaženém lístku uvedeno, do připraveného seznamu I podle vzoru v příl. 44. Seznam přezkouší pak jeden člen komise. Byli-li snad vylosováni oba branci, kteří žádali o zařadění do náhradní zálohy podle ustanovení § 84, odst. (17), určí komise jednoho z nich pro zařadění do náhradní zálohy a žádost týkající se druhého brance zamítne. Člen komise k tomu určený táhne pak za naposled uvedeného jiný lístek. Jakmile se takto dosáhne počtu, stanoveného pro dotčený doplňovací okres, vyjmou se lístky zbylé v nádobě a zapíší se jména a příjmení dotčených branců do zvláštního seznamu II podle vzoru v příl. 44; tyto žádosti se zamítnou, ježto byl vyčerpán počet branců, jež lze určiti pro náhradní zálohu. Vyskytne-li se při losování nějaké nedopatření, je toto losování neplatné a provede se losování nové. O postupu při losování třeba sepsati zevrubný protokol, jejž podpíší všichni členové komise. Výsledek losování potvrdí komise na dotčených spisech.

(9) Smíšená komise rozhoduje v případech, jež se nevyřizují losováním, prostou většinou; při rovnosti hlasů rozhoduje mínění předsedovo.

(10) Při rozhodování přihlíží smíšená komise ke všem žádostem, které až do dne, kdy činí o věci rozhodnutí, byly oběma doplňovacími úřady projednány podle ustanovení § 90 a 91.

(11) Vyřízení žádosti se dodá branci prostřednictvím politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště, nebo prostřednictvím příslušného zastupitelského úřadu v cizině. Při zamítavém vyřízení se poznamená, že rozhodnutí smíšené komise je konečné a že není proti němu opravného prostředku. Velitel doplňovacího okresu neb jeho zástupce, který je členem komise, zařídí, aby rozhodnutí o žádosti (povolení odkladu) bylo zapsáno ve všech příslušných vojenských záznamech [§ 80, odst. (4) a § 91, odst. (3), po případě § 119, odst. (5) a § 124, odst. (6)].

(12) Všechny žádosti, o nichž rozhodovala smíšená komise, zůstanou uloženy u doplňovacího okresního velitelství, v jehož sídle komise úřadovala. Žádosti, které byly uznány za vyhovující, jimž však nemohlo býti vyhověno, ježto byl vyčerpán počet branců, jež lze určiti pro náhradní zálohu, uloží se zvlášť.

(13) Žádosti, jež dojdou domovského doplňovacího okresního velitelství po dni, kdy bylo skončeno řízení smíšené komise, nebudou již komisionálně projednávány. O tom zpraví doplňovací okresní velitelství politický úřad I. stolice místa trvalého bydliště (příslušný zastupitelský úřad v cizině) s požádáním, aby bylo žadateli oznámeno, že počet přikázaný k určení pro náhradní zálohu byl vyčerpán. Je-li však pozdě došlá žádost podle souhlasného názoru obou doplňovacích úřadů I. stolice (nebo zastupitelského úřadu a doplňovacího okresního velitelství) vyhovující, připojí ji doplňovací okresní velitelství k ostatním vyhovujícím žádostem, které byly zamítnuty pro vyčerpání počtu, pro případ, že dojde k dodatečnému překládání do náhradní zálohy podle § 95.

§ 94.

Zrušení určení pro náhradní zálohu (zařadění do náhradní zálohy).

(1) Zjistí-li se dodatečně, že určení pro náhradní zálohu (zařadění do náhradní zálohy) bylo vylákáno nesprávnými údaji nebo doklady nebo, že důvody pro toto určení (zařadění) pominuly (žadatel není však povinen předkládati bez zvláštního vyzvání průkaz o dalším trvání těchto okolností), zruší domovské doplňovací okresní velitelství v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice, není-li snad jiných důvodů pro určení (zařadění) dotčeného brance pro náhradní zálohu, toto určení nebo již provedené zařadění a povolá brance k nastoupení do presenční služby, po případě, koná-li v této době vojenský výcvik, zařídí, aby byl přidržen k vykonávání presenční služby. Brance, u nichž důvody pro původní určení pominuly, lze povolati do presenční služby a k této službě při-

držeti jen na takovou dobu, po niž by byl branec musil ještě v presenční službě pobýti, kdyby nebyl býval určen pro náhradní zálohu; branci, kteří své určení (zařadění) pro náhradní zálohu vylákali nesprávnými údaji nebo doklady, jsou povinni presenční službou v plném rozsahu, do níž se jim započítá jen vykonaný již vojenský výcvik.

(2) Nedohodnou-li se úřady uvedené v předcházejícím odstavci, rozhodne s konečnou platností zemské vojenské velitelství po slyšení politického úřadu II. stolice. Týmž způsobem se rozhoduje o odvoláních podaných proti zrušovacímu rozhodnutí doplňovacích úřadů I. stolice. Toto odvolání třeba podati do 15 dní u domovského doplňovacího okresního velitelství.

(3) Odvolání uvedené v předcházejícím odstavci má účinek odkládací. Byla-li však stížnost zamítnuta, řídí se nasluhovací povinnost uvedená v odst. (1) u branců, u nichž důvody pro původní určení pominuly, podle dne, kdy bylo dotčenému branci dodáno rozhodnutí o tom, že jeho určení (zařadění) pro náhradní zálohu bylo zrušeno.

b) Překládání do náhradní zálohy.

§ 95.

Kdo se překládá do náhradní zálohy.

(1) Do náhradní zálohy se překládají branci, kteří byli původně určeni k vykonávání pravidelné presenční služby, jestliže je toho třeba k odklizení kontingentních přebytků (§ 96).

(2) Dále přeloží domovské doplňovací okresní velitelství z moci úřední do náhradní zálohy brance trvale usedlé v mimoevropských zemích (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), kteří pro povolený odklad nenastoupili do presenční služby do konce roku, v němž dovršili 28. rok věku.

(3) Kromě toho přeloží domovské doplňovací okresní velitelství na žádost do náhradní zálohy brance s povoleným odkladem presenční služby, určené pro pomocnou zdravotnickou službu nebo jinou pomocnou službu (beze zbraně) [§ 82, odst. (3)], kteří byli vysvěceni na duchovní nebo ustanoveni duchovními některé církve nebo náboženské společnosti státem uznané nebo recipované.

(4) O tomto přeložení do náhradní zálohy zpraví dotčené brance domovské doplňovací okresní velitelství.

§ 96.

Překládání do náhradní zálohy k odklizení kontingentních přebytků.

(1) Kontingentní přebytky, jež vznikají tím, že kontingentní přírůstky (dodatečné a dobrovolné odvody, nastoupení branců s odkladem z dřívější doby atd.) nejsou vyrovnány stejnoměrnými úbytky (povolením nových odkladů, propuštěním z branné moci, opatřením podle § 95, odst. (2) a (3) atd.), odklidí se podle pokynů ministerstva národní obrany dodatečným přeložením vyhovujících branců do náhradní zálohy.

(2) Toto dodatečné překládání do náhradní zálohy provádějí podle vydaných směrnic domovská doplňovací okresní velitelství, přihlížejíce při tom k žádostem podaným o zařadění do náhradní zálohy, které byly sice uznány za vyhovující, jež však nebylo lze příznivě vyříditi pro nedostatečný počet míst pro náhradní zálohu původně vyhrazených [§ 93, odst. (12)]. Dodatečné přeložení do náhradní zálohy třeba poznamenati v rubrice 15 osobního seznamu, 34 protokolu odvedených a 17 seznamu podle vzoru v příl. 43.

(3) Nejsou-li ani tímto způsobem kontingentní přebytky odklizeny, provede se přeložení na trvalou dovolenou podle ustanovení § 133—135.

Část 13.

Doplňování důstojníků a rotmistrů.

§ 97.

Složení sboru důstojníků a jeho doplňování.

(1) Důstojníky z povolání jsou muži podléhající branné povinnosti, kteří

a) jako příslušníci československého zahraničního (legionářského) vojska setrvali v činné službě vojenské jako důstojníci z povolání;

b) byli podle § 1 zákona ze dne 19. března 1920, č. 194 Sb. z. a n., převzati do československé branné moci v hodnosti důstojníků z povolání z důstojníků bývalé branné moci rakousko-uherské (rakouské neb uherské);

c) byli po 28. říjnu 1918 po splnění předepsaných podmínek (absolvování příslušných vojenských škol atd.) jmenováni důstojníky z povolání;

d) byli jmenováni důstojníky z povolání z důstojníků v záloze (aktivováni).

Po svém přeložení do výslužby jsou důstojníci z povolání důstojníky ve výslužbě s označením uvedeným v § 182.

(2) Důstojníky v záloze jsou muži podléhající branné povinnosti, kteří

a) byli příslušníky československého zahraničního (legionářského) vojska s hodností důstojnickou a nesetrvali v činné službě vojenské jako důstojníci z povolání;

b) byli podle § 1 zákona č. 194/1920 Sb. z. a n. převzati do československé branné moci v hodnosti důstojníků v záloze z důstojníků z povolání a v záloze bývalé branné moci rakousko-uherské (rakouské neb uherské);

c) byli po 28. říjnu 1918 po splnění předepsaných podmínek jmenováni důstojníky v záloze;

d) byli z poměru důstojníků z povolání po 28. říjnu 1918 přeloženi v své vojenské hodnosti do zálohy;

e) byli důstojníky četnictva a jimž byla po propuštění z četnictva vojenská hodnost důstojnická, jíž dosáhli, ponechána neb upravena ministerstvem národní obrany na žádost podle četnické hodnosti, kterou měli naposled v četnictvu.

K důstojníkům v záloze patří též důstojníci skupiny mimo službu [§ 182, odst. (2) a (12) a 183, odst. (3) a (5)] a důstojníci v záloze, jimž se dostalo vojenského výslužného [§ 183, odst. (1)].

(3) Důstojníky (podporučíky) presenční služby mohou býti v mezích organisační potřeby v rámci rozpočtových položek na osobní výdaje branné moci již za své presenční služby jmenovány vojenské osoby, které prokázaly theoreticky i prakticky způsobilost zastávati služební funkci důstojníka; podrobnosti stanoví ministerstvo národní obrany.

(4) Pojmenování jednotlivých důstojnických hodností a jejich vzájemný poměr upravují zvláštní předpisy.

(5) Podrobná ustanovení o doplňování důstojníků obsahují až do zákonné úpravy této věci služební předpisy vydané v mezích platných zákonů ministerstvem národní obrany.

§ 98.

Složení sboru rotmistrů a jeho doplňování.

(1) Rotmistry z povolání jsou muži podléhající branné povinnosti, kteří

a) jako příslušníci československého zahraničního (legionářského) vojska setrvali v činné službě vojenské jako rotmistři z povolání;

b) byli do sboru rotmistrů z povolání převzati podle § 1 zákona č. 194/1920 Sb. z. a n. z gážistů mimo hodnostní třídy bývalé branné moci rakousko-uherské (rakouské neb uherské);

c) byli do sboru rotmistrů z povolání převzati z déle sloužících poddůstojníků bývalé branné moci rakousko-uherské (rakouské neb uherské);

d) byli rotmistry z povolání jmenováni z ostatních příslušníků branné moci, vyhovujících předepsaným podmínkám.

Po svém přeložení do výslužby jsou rotmistři z povolání rotmistry ve výslužbě s označením uvedeným v § 182.

(2) Rotmistry v záloze jsou muži podléhající branné povinnosti, kteří

a) byli gážisty mimo hodnostní třídy bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) branné moci a byli podle zák. č. 194/1920 Sb. z. a n. převzati do československé branné moci v hodnosti rotmistrů v záloze nebo po převzetí v poměru z povolání byli později přeloženi v své vojenské hodnosti do zálohy;

b) byli z bývalých déle sloužících poddůstojníků převzati do sboru rotmistrů z povolání, službu jako rotmistři z povolání konali a byli později přeloženi v své vojenské hodnosti do zálohy;

c) byli jmenováni rotmistry z povolání, službu jako rotmistři z povolání konali a byli později přeloženi v své vojenské hodnosti do zálohy;

d) byli gážisty mimo hodnostní (služební) třídy četnictva a jimž byla po propuštění z četnictva vojenská hodnost rotmistrovská, jíž dosáhli, ponechána neb upravena ministerstvem národní obrany na žádost podle jejich četnické hodnosti.

K rotmistrům v záloze patří též rotmistři skupiny mimo službu [§ 182, odst. (2) a (12) a 183, odst. (3) a (5)] a rotmistři v záloze, jimž se dostalo vojenského výslužného [§ 183, odst. (1)].

(3) Pojmenování jednotlivých rotmistrovských hodností a jejich vzájemný poměr upravují zvláštní předpisy.

(4) Podrobná ustanovení o doplňování rotmistrů obsahují až do zákonné úpravy této věci služební předpisy vydané v mezích platných zákonů ministerstvem národní obrany.

ODDÍL III.

O PRAVIDELNÉ SLUŽEBNÍ POVINNOSTI V MÍRU.

Část 1.

Povšechná ustanovení o služební povinnosti a zařadění.

§ 99.

Zařadění.

(1) Zařaděním se přijímá odvedený do svazku branné moci [stává se příslušníkem branné moci (vojenskou osobou)]. Zařadění záleží v tom, že se odvedené osoby přijmou do kmenového počtu určitého vojskového tělesa (ústavu), do kterého byly podle § 82 vtěleny, nebo do kmenového počtu toho tělesa, kterému bude reparticí uloženo presentovati nováčky, kteří budou u něho konati první výcvik; tento útvar jest jejich kmenovým tělesem.

(2) Podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, č 9 Sb. z. a n., jímž se pozměňuje vojenský trestní zákon a řád, pokud jde o působnost ustanovení II. dílu vojenského trestního zákona o vojenských zločinech a přečinech, má zařadění do branné moci účinky vykonané vojenské služební přísahy.

(3) Za mobilisace a ve válce může býti provedeno zařadění na rozkaz presidenta republiky předčasně před 1. říjnem [§ 28, písm. a), branného zákona].

(4) Dnem zařadění se zásadně nastupuje též do presenční služby, není-li v těchto předpisech stanoveno něco jiného. Ministerstvo národní obrany může však podle potřeby nařídíti i jiný všeobecný nástupní termín a učiniti vzhledem k tomu potřebná odchylná opatření.

(5) Všichni při odvodu (hlavním anebo dodatečném) nebo při přezkoušení neb u československých zastupitelských úřadů v cizině v době od 1. ledna do 1. října odvedení budou zařaděni 1. říjnem odvodního roku. Po 1. říjnu až do 31. prosince odvedené a dobrovolníky třeba zařaditi dnem odvodu; výjimky pro zařadění dobrovolníků nařídí, třeba-li, ministerstvo národní obrany. Bude-li pro určité zbraně (služby) nebo pro určité kategorie branců stanoven všeobecně jiný nástupní termín než 1. říjen, může ministerstvo národní obrany nařídíti zařadění dnem tohoto odchylného nástupního termínu; osoby, jimž byl povolen odklad presenční služby, zařaďují se vždy 1. říjnem odvodního roku. Branci určení pro náhradní zálohu zařaďují se podle předcházejících ustanovení přímo do náhradní zálohy.

(6) Přijmou-li se nezařadění odvedení před lhůtou všeobecného zařadění do presenční služby (§ 111), zařadí se dnem presentace.

(7) Zařadění třeba provésti podle výpisů z protokolu odvedených, došlých kmenových těles od doplňovacích okresních velitelství [§ 82, odst. (12)], nebo ve výjimečných případech také podle výpisů z presentačních protokolů.

§ 100.

Zápis studentů konajících presenční službu a vojenský výcvik na studijních učilištích.

(1) Studujícím veřejných škol může v druhém roce presenční služby ministerstvo školství a národní osvěty povoliti zápis na učilišti, na němž chtějí studovati. Tento zápis nesmí býti na újmu jejich vojenské službě. Příslušníci náhradní zálohy nepotřebují žádného povolení k zápisu na studijních učilištích.

(2) Branci, kteří se jako chovanci vojenských kolejí (ústavů) mají připraviti studiem na některé vysoké škole pro vojenské povolání (pro povolání vojenských lékařů, inženýrů atd.), mohou býti zapsáni na příslušné vysoké škole již v prvním roce presenční služby, při čemž jim vojenská správa po celou dobu pobytu ve vojenské koleji (ústavu) umožní docházeti do všech povinných přednášek a cvičení v celém rozsahu; podrobnosti o tom stanoví služební předpis, vydaný ministerstvem národní obrany v dohodě s ministerstvem financí a ministerstvem školství a národní osvěty, nebo s ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy a jinými zúčastněnými ministerstvy.

§ 101.

Všeobecná ustanovení o trvání služební povinnosti.

(1) Služební povinnost jest povinnost k vojenské službě v branné moci podle branného zákona a počíná se dnem zařadění.

(2) Služební povinnost trvá bez rozdílu, nastalo-li zařadění do branné moci na základě pravidelného odvodu nebo dobrovolného vstupu (dobrovolného odvodu), u osob, které byly určeny k vykonávání presenční služby, v této službě po dobu uvedenou v § 102, dále v I. záloze do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 40. a v II. záloze do 31. prosince toho roku,

v němž dokončí 50. rok věku; u osob, které byly zařaděny nebo přeloženy do náhradní zálohy, trvá služební povinnost v náhradní záloze až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(3) Vojenské osoby z povolání (důstojníci a rotmistři) jsou vázány služební povinností až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku, a to buď v poměru důstojníků a rotmistrů v činné službě nebo v poměru důstojníků a rotmistrů ve výslužbě; jsou-li v činné službě i po 31. prosinci roku, v němž dokončily 60. rok věku, podléhají služební povinnosti i po uvedeném termínu, a to po dobu, po kterou setrvají v poměru vojenských osob z povolání v činné službě.

(4) Služební povinnost cizích státních příslušníků vstoupivších dobrovolně do československé branné moci podle ustanovení § 74 trvá tak dlouho, pokud má platnost jejich převzatý závazek.

(5) Další služební povinnost v záloze a v náhradní záloze mohou s příslušným svolením vojenské správy dobrovolně převzíti osoby, které se zřetelem na svůj věk již branné povinnosti nepodléhají (§ 158).

§ 102.

Všeobecná ustanovení o presenční služební povinnosti.

(1) Příslušníci ročníku narození 1898, kteří byli vlastní vinou odvedeni teprve v roce 1921 nebo později, jsou povinni jednoletou činnou službou, pokud jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně nepřevyšuje dobu jednoho roku; jinak se zařadí takové osoby do zálohy. Příslušníci ročníku narození 1899, kteří byli vlastní vinou odvedeni teprve v roce 1922 nebo později, jsou povinni 14měsíční presenční službou, nepřevyšuje-li jejich již snad vykonaná činná služba v domobraně dobu jednoho roku; jinak jsou takové osoby povinny jednoletou činnou službou.

(2) Příslušníci ročníku narození 1900, kteří byli odvedeni v roce 1920, 1921 nebo 1922, dále příslušníci ročníku narození 1901, kteří byli odvedeni v roce 1921 nebo 1922, a příslušníci ročníku narození 1902, kteří byli odvedeni v roce 1922 a nesplnili dosud presenční služební povinnosti, jsou povinni ihned po skončení 14měsíční presenční služby ještě k další 10měsíční činné službě; totéž platí o příslušnících právě uvedených ročníků narození, kteří vlastní vinou zmeškali odvod v letech 1920, 1921 a 1922 a byli pak odvedeni teprve v roce 1923 nebo později. Kromě této výjimky jsou všechny osoby odvedené v letech 1923 a později povinny po skončení pravidelné presenční služby ještě k další 4měsíční činné službě.

(3) Dobrovolníci jsou povinni kromě 14měsíční presenční služby vykonati ještě další činnou službu v tomtéž trvání, jaké bylo stanoveno osobám v tomtéž roce pravidelně odvedeným.

(4) U osob, které se bez vlastního zavinění nedostavily k odvodu v některé odvodní třídě a byly pak odvedeny teprve v následující odvodní třídě, trvá presenční služební povinnost tak dlouho jako u ostatních příslušníků této následující odvodní třídy.

(5) Osoby odvedené bez vlastního zavinění teprve po 31. prosinci roku, v němž dokončily 22. rok věku, zařadí se do náhradní zálohy. K těmto osobám patří též osoby odvedené opožděně, protože jim bylo povoleno osvobození od lékařské prohlídky u československého zastupitelského úřadu v cizině podle ustanovení § 55, odst. (4).

(6) Osoby, které byly opožděně odvedeny proto, že byly pro trestný čin zadrženy ve vazbě vyšetřovací nebo trestní, anebo v donucovací pracovně, v polepšovně nebo v přechodném ústavu [§ 36, odst. (8)], nutno sice pokládati za ospravedlněné, pokud jde o zmeškání odvodu (§ 42 branného zákona), služební povinnost jejich je však stejná jako u osob, které vlastní vinou zameškaly odvod v předepsaných letech.

(7) Ve věci viny nebo neviny na opožděném odvodu je potřebí souhlasného názoru obou domovských doplňovacích úřadů I. stolice. Není-li dosaženo souhlasu, rozhodují ve věci doplňovací úřady II. stolice ve vzájemné dohodě. Nedosáhne-li se ani takto dohody, rozhodne o věci ministerstvo národní obrany.

(8) Tam, kde se mluví o zákonité presenční službě nebo o zákonité presenční služební povinnosti, aneb o presenční službě neb o presenční služební povinnosti bez bližšího označení, sluší tímto pojmem vyrozumívati vedle pravidelné presenční služby nebo povinnosti k pravidelné presenční službě též další činnou službu nebo povinnost k další činné službě uvedené v odst. (2).

§ 103.

Všeobecná ustanovení o služební povinnosti příslušníků náhradní zálohy.

(1) Příslušníci náhradní zálohy jsou povinni podrobiti se dvanáctinedělnímu vojen-

skému výcviku a vykonati mimo cvičení ve zbrani (služební), stanovená pro mužstvo v záloze, ještě jedno zvláštní čtyřnedělní cvičení ve zbrani (služební) podle ustanovení § 177.

(2) K vykonání dvanáctinedělního vojenského výcviku nebudou povolány a přidrženy osoby zařaděné nebo přeložené do náhradní zálohy, které v bývalé rakousko-uherské (rakouské nebo uherské) branné moci nebo v německé armádě (pokud jde o příslušníky Hlučínska) anebo v čs. vojsku konali vojenskou službu aspoň v trvání 12 neděl. Těmto osobám se promíjí vykonávání dvanáctinedělního vojenského výcviku. Vykonávání tohoto výcviku promíjí se také osobám, odvedeným bez vlastního zavinění po roce, v němž dokončily 32. rok věku. O vykonávání vojenského výcviku osob, trvale usedlých v cizině, hlavně v zemích mimoevropských (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře) rozhoduje ministerstvo národní obrany [§ 148, odst. (4)].

(3) Osoby zařaděné do náhradní zálohy proto, že byly odvedeny bez vlastního zavinění po 31. prosinci roku, v němž dokončily 22. rok věku [§ 102, odst. (5)] nebo že byly odvedeny, nabyvše státní příslušnosti teprve po roce, v němž dokončily 22. rok věku [§ 105, odst. (2)], a konečně osoby přeložené do náhradní zálohy po 1. říjnu roku, v němž dokončily 24. rok věku [§ 95, odst. (2) a (3)] jsou povinny, kromě dvanáctinedělního vojenského výcviku, nebylo-li jim jeho vykonávání podle ustanovení odst. (2) prominuto, vykonati pouze ona cvičení ve zbrani (služební), jež jim podle jejich věku přísluší; osoby zařaděné do náhradní zálohy podle ustanovení § 10 nejsou povinny vojenským výcvikem, nýbrž pouze cvičeními ve zbrani (služebními), jež jim podle jejich věku přísluší.

§ 104.

Služební povinnost četnictva.

(1) Příslušníci branné moci, kteří slouží v četnictvu, jsou osvobozeni po dobu činné služby četnické s výhradou § 5 a 6 zákona o četnictvu a § 195 a 205 těchto předpisů od služební povinnosti ve vojsku; služební čas ztrávený v četnictvu čítá se jim do zákonné služební povinnosti ve vojsku.

(2) O služební povinnosti příslušníků četnictva, propuštěných z četnictva nebo přeložených do výslužby bez předcházejícího zjištění neschopnosti k četnické službě, platí ustanovení § 185.

§ 105.

Služební povinnost cizinců, kteří nabyli československé státní příslušnosti.

(1) Cizinci, kteří nabyli nebo nabudou československého státního občanství po 9. dubnu 1920 (po dni účinnosti branného zákona) před koncem roku, v němž dokončili nebo dokončí 22. rok věku, a byli při odvodu uznáni za schopné k vojenské službě, podléhají stejné služební povinnosti jako ostatní českoslovenští státní příslušníci.

(2) Cizinci, kteří nabyli nebo nabudou československé státní příslušnosti po 9. dubnu 1920 teprve po 31. prosinci roku, v němž dokončili 22. rok věku, a byli po 13. květnu 1927 při odvodu provedeném podle ustanovení § 8, odst. (1), uznáni schopnými k vojenské službě, budou zařaděni podle § 99, odst. (5), a to do náhradní zálohy, v níž podléhají služební povinnosti až do 31. prosince toho roku, v němž dokončí 50. rok věku. V náhradní záloze jsou povinni, kromě dvanáctinedělního vojenského výcviku, nebylo-li jim jeho vykonávání prominuto, vykonati pouze ona cvičení ve zbrani (služební), jež jim podle jejich věku přísluší [§ 103, odst. (3)]. Ti z nich, kteří byli odvedeni před 13. květnem 1927, jsou příslušníky zálohy, v níž plní brannou povinnost stejným způsobem jako ti, kteří byli zařaděni do náhradní zálohy.

(3) Služební povinnosti podléhají osoby v předchozích odstavcích uvedené bez zřetele na to, zda a jak vyhověly branné povinnosti ve své dřívější vlasti; vojenská služba však, kterou snad vykonaly před nabytím československého státního občanství v bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) armádě, nebo snad již v československém vojsku, se jim započítá do zákonné služební povinnosti.

(4) Osobám, které byly podle předcházejících ustanovení zařaděny a konaly v bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) armádě, a pokud jde o příslušníky Hlučínska, v bývalé německé armádě, vojenskou službu a dosáhly nějaké vojenské hodnosti, ponechává se dřívější hodnost, nebo hodnost, která je v souhlase s novým pojmenováním vojenských hodností. Těm však, kteří měli hodnost vojenského gážisty, může býti ponechána hodnost vojenského gážisty jen tehdy, podali-li zavčas podle výnosu ministerstva národní obrany čj. 82.726 legisl. z roku 1922 (VV. 1922, čís. 31, čl. 227) přihlášku za přijetí do

československé branné moci v hodnosti vojenské podle zákona ze dne 19. března 1920, č. 194 Sb. z. a n., nebo podají-li takovou přihlášku do tří měsíců potom, když byli podle ustanovení § 8, odst. (1), odvedeni, a byla-li tato přihláška příznivě vyřízena; při projednávání těchto přihlášek rozhoduje ministerstvo národní obrany podle § 1 cit. zákona podle volné úvahy, aniž potřebuje napříště slyšeti poradní sbory uvedené ve vládním nařízení č. 154/1920 Sb. z. a n. Osobám, které mají býti nebo již byly zařaděny podle odst. (2) do náhradní zálohy, může však býti přiznána (ponechána) dřívější hodnost vojenského gážisty jen tehdy, prohlásí-li, že chtějí býti zařaděny nebo přeloženy do zálohy.

(5) Cizinci, kteří nabyli československé státní příslušnosti teprve po 31. prosinci roku, v němž dokončí 40. rok věku, nepodléhají v míru ani odvodní ani služební povinnosti. Za mobilisace a ve válce vztahují se však na ně ustanovení § 3 a § 28, písm. d), branného zákona.

(6) Byl-li osobám uvedeným v předcházejícím odstavci na výslovnou žádost povolen dobrovolný vstup do branné moci podle ustanovení § 72, odst. (7), zařadí se do náhradní zálohy, v níž jsou takové osoby povinny k vojenskému výcviku podle ustanovení odst. (2); tímto výcvikem nejsou však povinny, vykonaly-li před nabytím československého státního občanství v bývalém rakousko-uherském (rakouském neb uherském), nebo snad již v československém vojsku vojenský výcvik nejméně dvanáctinedělní. O délce jejich služební povinnosti platí ustanovení odst. (2).

§ 106.

Služební povinnost osob neznámé státní příslušnosti, trvale usedlých v Československé republice.

(1) Osoby trvale bydlící v Československé republice, které nemohou prokázati jinou státní příslušnost, podléhají služební povinnosti podle svého věku stejně jako českoslovenští státní příslušníci.

(2) O osobách uvedených v předchozím odstavci, které se trvale usadily v Československé republice teprve po 31. prosinci roku, v kterém dokončily 22. rok věku, a byly při odvodu provedeném podle ustanovení § 9 odvedeny jakožto schopné k vojenské službě, platí obdobně ustanovení § 105, odst. (2)—(6).

Část 2.

Povinnost k presenční službě.

a) Povolání, nastoupení a presentace nováčků.

§ 107.

Povolání k presenční službě.

(1) Povolání k presenční službě provádí domovské doplňovací okresní velitelství svolávacím lístkem podle vzoru v příl. 45 vydaným pro každého povolaného zvláště; svolávací lístek je zároveň cestovním průkazem pro jízdu železnicí a platí jako jízdní lístek [§ 66, odst. (7)].

(2) Pro brance dosud nezařaděné, kteří mají v odvodním roce nastoupiti do presenční služby, pořídí svolávací lístky domovské doplňovací okresní velitelství podle protokolů odvedených ihned po skončení repartice nováčků. Tyto nováčky třeba povolati přímo k náhradním tělesům (nemá-li některý útvar náhradního tělesa, přímo k útvaru). Odchylky od této zásady nařídí, bude-li třeba, ministerstvo národní obrany.

(3) Pro zařaděné, avšak presenční službu dosud nenastoupivší brance napíše svolávací lístky — vyjma záhlaví, zápis místa pobytu, datum, podpis a razítko povolávajícího doplňovacího okresního velitelství — jejich kmenové (náhradní) těleso podle protokolu příslušnosti nejméně šest neděl před lhůtou stanovenou k nastoupení do presenční služby a zašle je domovským doplňovacím okresním velitelstvím, která je přezkoumají, vyplní rubriku o pobytu povolaného, opatří záhlavím, datem, kulatým razítkem a podpisem velitele doplňovacího okresu.

(4) Domovská doplňovací okresní velitelství zašlou svolávací lístky, jež podle ustanovení odst. (2) sama pořídila, nebo jež jim podle ustanovení odst. (3) kmenová (náhradní) tělesa zaslala, spolu s doručovacími lístky, které sama pořídí podle vzoru v příl. 46 do osmi dní a co možná aspoň čtyři neděle před lhůtou k nastoupení přímo obecním (městským) úřadům (notářům) místa trvalého bydliště povolávaných osob. Kmenovým (náhradním) tělesům není dovoleno zasílati svolávací lístky přímo těmto úřadům (orgánům). Ke kontrolním účelům vedou kmenová (náhradní) tělesa seznam osob povolaných k činné službě podle vzoru v příl. 47.

(5) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny postarati se ihned o dodání svolávacích lístků dotčeným osobám.

(6) Brancům v cizině bydlícím dodá svolávací lístky prostředník oprávněný přijímati vojenské výměry; není-li ho, použije se k dodávání svolávacích lístků prostřednictví československých zastupitelských úřadů v cizině.

(7) Brance, kteří byli v svém domovském doplňovacím okrese odvedeni nedlouho před 1. říjnem, takže by jim nemohl býti svolávací lístek postupem předepsaným v odst. (4) do všeobecného nástupního termínu nováčků doručen, povolá domovské doplňovací okresní velitelství k nastoupení do presenční služby na den všeobecného nástupu nováčků k náhradnímu tělesu (útvaru) svolávacím lístkem, který ihned po odvodu a vtělení sepíše a jim na místě odevzdá. Brance odvedené v téže době mimo domovský doplňovací okres povolá domovské doplňovací okresní velitelství ihned po vtělení k nastoupení do presenční služby postupem uvedeným v odst. (4). Nedostanou-li tito branci svolávací lístek do 1. října, platí pro ně ustanovení § 108, odst. (2), na což je třeba dotčené osoby při poučení podle § 47 výslovně upozorniti. Osoby odvedené u československých zastupitelských úřadů v cizině po 1. říjnu až do 31. prosince třeba povolati k presenční službě po vtělení k příslušnému vojskovému tělesu (ústavu) k nastoupení na „ihned".

§ 108.

Termín nastoupení do presenční služby.

(1) Všeobecným termínem nastoupení do presenční služby jest zásadně 1. říjen odvodního roku. Odchylky stanoví podle potřeby ministerstvo národní obrany [§ 99, odst. (4)].

(2) Odvedení, kteří mají v odvodním roce nastoupiti do presenční služby a nedostanou do 1. října svolávacího lístku, jsou povinni odebrati se 1. října k svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k presentaci. Je-li stanoven jiný nástupní termín, musí se odvedený v takovém případě hlásiti v den nástupní u svého domovského doplňovacího okresního velitelství. Částka za jízdní lístek železnicí v třetí třídě osobního vlaku z místa trvalého bydliště k doplňovacímu okresnímu velitelství bude těmto osobám hrazena vojenskou správou. Nemajetným nováčkům vyplatí tyto náklady obecní (městský) úřad místa trvalého bydliště na účet vojenské správy; výkaz vyplacených nákladů, doložený potřebnými přílohami, zašle obecní (městský) úřad svému nadřízenému politickému úřadu I. stolice, jenž jej přezkouší, co do správnosti potvrdí a zašle intendanci zemského vojenského velitelství k úhradě.

(3) Lékařům, zvěrolékařům a magistrům farmacie, kterým byl povolen odklad presenční služby, povolí domovské doplňovací okresní velitelství na žádost nastoupiti do presenční služby 1. dubna. Tímto povolením se nezkrátí nikterak délka povinné presenční služby.

(4) Lékaři, kteří přijali závazek k další činné službě podle § 139 jako budoucí důstojníci zdravotnictva z povolání, povolávají se do presenční služby podle zvláštního ustanovení ministerstva národní obrany.

§ 109.

Nastoupení do presenční služby.

(1) Každý zavolaný je povinen dostaviti se v označenou dobu (den a hodinu) a na označené místo.

(2) Každý zavolaný musí bez výjimky uposlechnouti povolávacího rozkazu. Vyňati jsou jen ti, kteří prokáží lékařským vysvědčením neschopnost k dopravě (cestě). Lékařské vysvědčení, které musí býti potvrzeno obecním (městským) úřadem (notářem), musí obsahovati údaj, jak dlouho bude pravděpodobně trvati neschopnost k dopravě (cestě); tam, kde je to možné, musí býti potvrzeno důstojníkem zdravotnictva z povolání, nebo předloženo vysvědčení tohoto důstojníka nebo státního úředního lékaře. Toto vysvědčení si musí opatřiti branec na své útraty; důstojník zdravotnictva z povolání vydá, třeba-li, potvrdí vysvědčení bezplatně. Lékařské vysvědčení třeba předložiti prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu přímo tomu útvaru, ke kterému je dotčená osoba svolávacím lístkem povolána. Tyto osoby jsou ode dne svého zařadění po dobu odůvodněného setrvání v svém bydlišti v poměru osob na trvalé dovolené. Zavolaný je povinen, jakmile nabude schopnosti k dopravě (cestě), odebrati se ihned na místo označené v svolávacím lístku. Nenabude-li této schopnosti do lhůty uvedené v předloženém lékařském vysvědčení, musí předložiti nové lékařské vysvědčení, sepsané podle předchozího ustanovení. Obecní (městský) úřad (notář) místa pobytu zavolaného je povinen dozírati na to, aby zavolaný zmíněnou povinnost splnil. Také kmenové (náhradní) těleso vede takové osoby v evidenci a pečuje o to, aby své povinnosti učinily zadost.

(3) Zavolaný je povinen dostaviti se až na místo, vyznačené v svolávacím lístku, v občan-

ském obleku a přinésti s sebou svoje vojenské průkazy (odvodní průkaz, vojenskou knížku, vojenský list atd.) a svolávací lístek.

(4) Hlásí-li se u pohraničního posádkového velitelství k nastoupení do presenční služby nováček z ciziny, nemající ani svolávacího lístku ani peněz k další jízdě, vydá mu, předloží-li potvrzení československého zastupitelského úřadu, že jest odveden, neb odvodní průkaz, nebo vojenskou knížku (vojenský list), na poukaz posádkového velitelství ta hospodářská správa, které je toto velitelství po stránce hospodářsko-správní přiděleno, cestovní rozkaz B na jízdu k domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, kde bude dotčený nováček presentován a odeslán k svému vojskovému tělesu (ústavu). Je-li z předloženého vojenského dokladu zřejmo, do kterého vojskového tělesa (ústavu) je dotčený nováček vtělen, odešle se přímo k tomuto tělesu (ústavu). Nováček, jenž dostal podle předchozích ustanovení cestovní rozkaz, odevzdá jej u svého vojskového tělesa (ústavu); tento útvar zašle zmíněný rozkaz hospodářské správě, která jej vydala.

(5) Duchovní a kandidáti duchovního stavu církví a náboženských společností státem uznaných nebo recipovaných musí při nastoupení do presenční služby prokázati, že jsou ještě v poměru duchovního nebo kandidáta duchovního stavu; jinak nemají nároku na použití k pomocné zdravotnické službě nebo k jiným pomocným službám (beze zbraně) [§ 82, odst. (3)].

(6) Branci, kteří jsou v den zařadění ve vyšetřovací nebo trestní vazbě, nebo v donucovací pracovně (polepšovně, přechodném ústavu), dále branci, kteří po odpykání trestu mají býti odevzdáni do donucovací pracovny (polepšovny, přechodného ústavu), jsou povinni, nebyl-li jim povolen odklad nebo přerušení trestu podle ustanovení následujícího paragrafu, nastoupiti do presenční služby ihned po propuštění z vazby nebo z donucovací pracovny (polepšovny, přechodného ústavu). Až do svého propuštění z vazby nebo z donucovací pracovny (polepšovny, přechodného ústavu) jsou tito branci ode dne zařadění v poměru osob na trvalé dovolené.

(7) Brance, odvedené po 1. říjnu až do 31. prosince u odvodní komise domovského doplňovacího okresního velitelství, vtělené tímto velitelstvím ihned po odvodu podle ustanovení § 82, odst. (8), třeba ihned po vtělení presentovati a co nejrychleji odeslati k vojskovému tělesu (ústavu). Brance odvedené v této době u odvodní komise jiného než domovského doplňovacího okresního velitelství nutno po odvodu presentovati a odeslati k domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které provede ihned vtělení a odešle brance k vojskovému tělesu (ústavu). Doplňovací okresní velitelství, jehož odvodní komisí byl odvod proveden, může povoliti odvedeným, žádají-li o to, po presentaci nejvýše dvoudenní dovolenou k uspořádání jejich soukromých poměrů. Tato dovolená nesmí však býti udělena brancům nespolehlivým; takové odvedené třeba odeslati ihned po odvodu a presentaci pod dozorem k vojskovému tělesu (ústavu), nebo k domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Také dobrovolně odvedeným může doplňovací okresní velitelství, které odvod provedlo, povoliti nejvýše dvoudenní dovolenou k uspořádání jejich soukromých poměrů, žádají-li o to. Odvodní doklady a výpisy z presentačního protokolu musí býti odeslány ihned po provedení odvodu; byla-li odvedenému udělena dovolená, oznámí se to zároveň vojskovému tělesu (ústavu), nebo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

§ 110.

Odpykávání trestů na svobodě uložených občanskými soudy vojenským osobám, které mají nastoupiti do presenční služby.

(1) Brance povinné nastoupiti do presenční služby, kteří byli odsouzeni k trestu na svobodě, nepřesahujícímu dobu šesti měsíců, třeba povolati k nastoupení do presenční služby, jestliže trest dosud nenastoupili; zároveň s povoláním požádá domovské doplňovací okresní velitelství za odklad trestu až do skončení presenční služby. Tuto žádost zašle, jde-li o trest uložený soudy v Čechách, na Moravě nebo ve Slezsku, příslušnému soudu, na Slovensku pak a v Podkarpatské Rusi, státnímu zástupci; za odklad trestu na svobodě, uloženého soudy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi pro přestupky, se nežádá.

(2) Brance, kteří byli odsouzeni k trestům na svobodě ve výměře uvedené v předchozím odstavci a trest již nastoupili, třeba rovněž k presenční službě povolati. Zároveň pak, jde-li o trest uložený soudy v Čechách, na Moravě nebo ve Slezsku, podá domovské doplňovací okresní velitelství k dotčenému soudu žádost za přerušení trestu až do skončení presenční služby. Jde-li však o rozsudek soudu na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, nelze žádati za přerušení trestu; odsouzený nastoupí do presenční služby, až odpyká trest, o jehož

skončení si vyžádá domovské doplňovací okresní velitelství včasné oznámení od příslušného soudu (státního zástupce).

(3) Branci, kteří nenastoupili do presenční služby, poněvadž jsou v trestní vazbě u občanských soudů a odpykání trestu nebylo odloženo (přerušeno), jsou ode dne zařadění v poměru vojenských osob trvale dovolených.

(4) Přesahuje-li trest v případech odst. (1) a (2) šest měsíců, nelze o odklad (přerušení) odpykání trestu žádati.

§ 111.

Předčasné nastoupení do presenční služby.

(1) Branci, kteří žádají za povolení k předčasnému nastoupení do presenční služby, musí podati řádně odůvodněnou žádost přímo u domovského doplňovacího okresního velitelství; toto si vyžádá dobré zdání a vyjádření vojskového tělesa (ústavu), jemuž byl žadatel snad již přidělen, aneb u kterého žádá nastoupiti do presenční služby, nebo pro které byl při odvodu zaznamenán, a pak o žádosti rozhodne. Domovské doplňovací okresní velitelství zpraví o rozhodnutí žadatele prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu.

(2) Má-li vojskové těleso (ústav) předčasné nastoupení do presenční služby za výhodné pro službu a nebude-li tím systemisovaný počet překročen, lze žádosti vyhověti, avšak jen v mezích ustanovení § 82, nebo nebyla-li repartice nováčků dosud vydána, jen k vojskovým tělesům (ústavům) obvodu vlastního zemského vojenského velitelství, jež byly dotčenému doplňovacímu okresnímu velitelství minulého roku reparticí nováčků přikázány k doplňování.

(3) Presentaci osob nastupujících předčasně do presenční služby přede dnem všeobecného nastoupení nováčků provádí domovské doplňovací okresní velitelství. U těchto osob nastává zařadění dnem jejich presentace [§ 99, odst. (6)].

(4) Služební doba, vykonaná až do všeobecného nastoupení nováčků, se nezapočítává do délky presenční služby zákonem předepsané; domovská doplňovací okresní velitelství mohou povoliti předčasné nastoupení do presenční služby jen s tou výhradou, že žadatel před presentací písemně prohlásí, že žádá za příznivé vyřízení žádosti přes to, že mu nebude činná služba až do dne všeobecného nastoupení nováčků započítána do délky presenční služby zákonem stanovené; u nezletilých žadatelů je k tomuto prohlášení potřebí souhlasu otcova (poručníkova), ověřeného obecním (městským) úřadem (notářem) místa pobytu otcova (poručníkova). Toto prohlášení se připojí k výpisu z protokolu odvedených, který se zasílá kmenovému tělesu, a u toho uloží se v kmenovém listě.

(5) Udělené povolení předčasně nastoupiti do presenční služby pozbude platnosti, nebyla-li presentace provedena ve čtrnácti dnech ode dne, kdy byl příslušný výměr doručen.

(6) Zjistí-li se při presentaci, že je uchazeč neschopen k službě, k níž byl odveden, ponechá se v svém dřívějším poměru až do doby všeobecného nastoupení nováčků. Zjistí-li se tato neschopnost teprve po nastoupení do presenční služby u vojskového tělesa (ústavu), avšak přede dnem všeobecného nastoupení nováčků, propustí se dotčený, nevznikla-li neschopnost vojenskou službou, na trvalou dovolenou až do dne všeobecného nastoupení nováčků.

§ 112.

Všeobecná ustanovení o presentaci nováčků.

(1) Presentace nováčků záleží v jich přijetí do presenčního počtu; to se stane zápisem do presentačního protokolu podle vzoru v příl. 48.

(2) Presentaci provede zásadně ten útvar, ke kterému byl branec svolávacím lístkem povolán.

(3) Brance, kteří byli zařaděni dnem odvodu a také tímto dnem do presenční služby nastoupili, presentuje doplňovací okresní velitelství, jehož komisí byl odvod proveden.

(4) Presentaci provede u náhradního tělesa (útvaru) v den nastoupení do presenční služby presentační komise, složená z jednoho důstojníka [velitele náhradního tělesa (útvaru) nebo jeho zástupce] jako předsedy, jednoho důstojníka zdravotnictva a vedoucího evidenci příslušnosti nebo jeho zástupce, který funguje jako zapisovatel; kde jedna presentační komise nestačí, může jich býti zřízeno podle potřeby i více.

(5) Presentační protokol připraví náhradní tělesa (útvary) podle výpisů z protokolu odvedených a vyplní jej, třeba-li, podle odebraných svolávacích lístků a odvodních průkazů. Presentační protokol podpíše předseda presentační komise a ostatní její členové.

(6) Svolávací lístek nutno opatřiti presentační klausulí „Presentován v .....

dne ..... 19.. Náhradní těleso (útvar) atd. .....". Presentační klausuli musí podepsati předseda presentační komise.

(7) O výsledku presentace nováčků zpraví náhradní těleso (útvar) domovské doplňovací okresní velitelství zasláním výpisu z presentačního protokolu.

(8) Při presentaci třeba zjistiti z vojenských průkazů nováčky, kteří nevyhověli ohlašovací povinnosti podle § 32, č. 3 branného zákona, a ihned zaříditi, čeho třeba.

(9) Doplňovací okresní velitelství provádí presentaci branců povolaných výjimečně k nim, jakož i osob, jejichž presentaci třeba provésti dnem odvodu [§ 109, odst. (7)], pak osob uvedených v § 108, odst. (2) a konečně osob, nastupujících předčasně do presenční služby podle § 111 obdobně podle ustanovení předchozích odstavců; presentaci provádí komise, složená z velitele doplňovacího okresu nebo jeho zástupce jako předsedy, jednoho důstojníka zdravotnictva a jednoho důstojníka doplňovacího okresního velitelství. O presentovaných brancích třeba pořídit výpisy z presentačního protokolu a odeslati tyto výpisy se svolávacími lístky opatřenými presentační klausulí kmenovému (náhradnímu) tělesu. Byla-li však presentace provedena jiným než domovským doplňovacím okresním velitelstvím, odešle toto klausulované svolávací lístky a výpisy z presentačních protokolů domovským doplňovacím okresním velitelstvím, která je po záznamu odešlou kmenovým (náhradním) tělesům.

§ 113.

Lékařská prohlídka presentovaných nováčků.

(1) Při presentaci třeba každého brance podrobiti lékařské prohlídce. Není-li možno, aby presentovaný branec byl lékařsky prohlédnut v den svého nastoupení, musí se tak státi příštího, nejpozději však čtvrtého dne.

(2) Při lékařské prohlídce se postupuje podle „Předpisu pro lékařské posuzování schopnosti mužstva k vojenské službě" [§ 38, odst. (2)].

(3) Brance, u nichž lékařské posouzení schopnosti bude trvati pravděpodobně delší dobu, třeba prohlédnouti naposled.

(4) Po lékařské prohlídce budou

a) branci, jejichž lékařská klasifikace zjištěná při odvodu se nezmění, odevzdáni (odesláni) k vojskovým tělesům (ústavům);

b) branci, kteří byli při odvodu uznáni schopnými k službě řadové nebo schopnými k pomocným službám, u nichž však nyní při lékařské prohlídce byla zjištěna nižší schopnost — počítajíc v to i případy zjištěné neschopnosti k službě strážní u odvedených k pomocným službám — určeni k superarbitraci, nebo byla-li jim přiznána klasifikace „Neschopen (vada)" a jsou-li splněny podmínky § 237, odst. (4)—(6), navrženi na propuštění z branné moci bez předchozí superarbitrace; k superarbitraci budou určeni též branci, kteří byli při odvodu klasifikováni jako schopni k pomocným službám, avšak při lékařské prohlídce byla zjištěna vyšší schopnost — počítajíc v to i případy zjištěné schopnosti k službě strážní u těch osob odvedených k pomocným službám, u nichž při odvodu nebyla zjištěna zvláštní schopnost k službě strážní;

c) branci, jejichž schopnost k vojenské službě lze posouditi jen zvláštním odborným aneb instrumentálním lékařským vyšetřováním, anebo pozorováním, odevzdáni k zjištění své vady (choroby) nebo k pozorování do nejbližší neb určené k tomu vojenské nemocnice;

d) onemocnělí branci, u kterých lze očekávati, že po uzdravení dosáhnou zase schopnosti k vojenské službě, odevzdáni do lékařského ošetřování.

§ 114.

Superarbitrace presentovaných nováčků.

(1) Lékařská vysvědčení a superarbitrační spisy nováčků, určených podle § 113, odst. (4), písm. b), k superarbitraci, třeba sepsati co nejdříve.

(2) Nováčci určení k superarbitraci, kteří byli při lékařské prohlídce při presentaci klasifikováni „Neschopen (vada)", budou propuštěni na trvalou dovolenou až do předvedení před superarbitrační komisi; tito branci dostanou vojenský list, třeba-li, i cestovní průkaz. Nováčkové takto propuštění na trvalou dovolenou povolávají se k superarbitraci podle ustanovení § 175, odst. (2) a (3).

(3) Ostatní nováčci, kteří byli klasifikováni odchylně od lékařské klasifikace učiněné při odvodu, budou ponecháni u náhradního tělesa až do provedení superarbitrace a bude jich prozatím použito podle klasifikace, kterou dostali při presentaci.

(4) Superarbitraci provádějí vojenské komise podle zvláštního superarbitračního předpisu pro mužstvo, vydaného ministerstvem národní obrany.

(5) Superarbitračním řízením může býti odvodní klasifikace „Schopen k pomocným službám“, změněna na klasifikaci: „Schopen k službě řadové“. Týmž řízením může býti osobám odvedeným k pomocným službám bez zjištěné schopnosti k službě strážní přiznána schopnost k pomocným službám jako strážný.

(6) Byli-li nováčci, propuštění podle odst. (2) na trvalou dovolenou, uznáni superarbitračním řízením jako schopni k službě řadové, budou ihned po provedení superarbitrace přidrženi k pokračování v presenční službě. Doplňovací okresní velitelství, u kterého byla superarbitrace provedena, může takovým nováčkům povoliti, žádají-li o to, nejdéle dvoudenní dovolenou, aby si uspořádali soukromé poměry. Byli-li nováčci, propuštění na trvalou dovolenou, uznáni v superarbitračním řízení schopnými k službě řadové nebo k pomocným službám, budou ihned povoláni k pokračování v presenční službě. Dobu ztrávenou na trvalé dovolené až do provedení superarbitrace, nebo další trvalé dovolené až do dne konečného rozhodnutí v superarbitračním řízení netřeba v těchto případech nahrazovati, a doba tato se započítá do presenční služby.

(7) Nováčci, kteří byli v superarbitračním řízení klasifikováni „Neschopen (vada)“, budou propuštěni z branné moci (§ 238).

§ 115.

Superarbitrace osob v presenční službě.

(1) Branci, u nichž se za vykonávání činné služby zjistí, že se jejich dosavadní klasifikace zjištěná při odvodu nebo později superarbitračním řízením změnila (zvýšila nebo snížila), jakož i ti, u nichž se zjistí nezpůsobilost k vykonávání služby u zbraně (služby), do níž byli vtěleni, kteří však jsou způsobilí konati službu podle své klasifikace u jiné zbraně (služby), budou podrobeni superarbitračnímu řízení.

(2) Superarbitrace provádějí vojenské komise podle zvláštního superarbitračního předpisu pro mužstvo, vydaného ministerstvem národní obrany.

(3) Branců, u nichž superarbitračním řízením byla zjištěna změna v schopnosti k službě vojenské, bude použito k vojenské službě podle klasifikace zjištěné superarbitračním řízením.

(4) Branci, o nichž bylo superarbitračním řízením zjištěno, že jsou „Neschopni“, jakož i branci, u nichž jsou splněny podmínky § 237, odst. (4) až (6), budou z branné moci propuštěni (§ 238).

b) Odklad presenční služby.

§ 116.

Komu lze povoliti odklad presenční služby.

(1) Odklad presenční služby se povolí odvedeným, kteří prokáží, že pokračují v svých studiích, a o odklad požádají; studia v cizině nejsou překážkou příznivého vyřízení žádosti.

(2) Odklad presenční služby může býti povolen také těm, kdož se připravují jinak k určitému povolání (na př. učňům) a přerušením této přípravy by utrpěli velikou újmu, jakož i těm, kdož prokáží jiné okolnosti zvláštního zřetele hodné.

(3) Odklad presenční služby z důvodu uvedeného v předcházejícím odstavci (pro přípravu k povolání) nemůže býti povolen státním a jiným veřejným zaměstnancům, kteří jsouce v přípravné službě připravují se k vykonání praktické zkoušky předepsané pro ten aneb onen služební obor. Těmto, jakož i jiným státním a veřejným zaměstnancům, u nichž je odklad presenční služby ze služebních důvodů žádoucí, může býti odklad povolen, zažádají-li o to služebním postupem prostřednictvím svého ústředního úřadu a navrhne-li tento úřad ministerstvu národní obrany, aby odklad byl z naléhavých služebních důvodů povolen.

(4) Byla-li brancem podána žádost o zařadění do náhradní zálohy podle ustanovení § 84 nebo 87 a lze-li předem určiti, že poměry odůvodňující zařadění do náhradní zálohy pominou v době do 1. října toho roku, v němž branec dokončí 24. rok věku, bude branci povolen odklad presenční služby podle ustanovení § 93, odst. (4). O tomto odkladu platí, není-li jinak stanoveno, táž ustanovení jako o odkladu podle ustanovení § 16 branného zákona.

(5) Při dobrovolném vstupu do branné moci není odklad presenční služby dovolen; výjimky stanoví zvláštní předpisy.

(6) Odklad presenční služby lze povoliti i v tom případě, když byla též podána žádost o zařadění do náhradní zálohy [§ 88, odst. (10)]; povolený odklad v takovém případě se ruší, jakmile bylo rozhodnuto, že branec jest určen pro náhradní zálohu [§ 123, odst. (4)].

§ 117.

Na jak dlouho lze povoliti odklad presenční služby.

(1) Odklad presenční služby lze povolovati na dobu jednoho roku, počínaje od 1. října odvodního roku; trvají-li okolnosti odůvodňující odklad i dále, může býti tento odklad na odůvodněnou žádost rok od roku prodlužován.

(2) V případech zvláštního zření hodných může býti odklad presenční služby povolen ihned na několik let; to platí též o odkladech povolovaných podle § 116, odst. (4).

(3) Odklad presenční služby lze povoliti (prodlužovati) nejdéle do 1. října toho roku, v kterém branec dosáhne 24. roku věku; je-li branec studujícím vysoké školy, lze odklad presenční služby povoliti (prodloužiti) až do 1. října toho roku, v němž dosáhne žadatel 26. roku, a ve výjimečných případech nejdéle do 1. října toho roku, v němž dosáhne 28. roku věku.

§ 118.

Podávání žádostí za odklad presenční služby.

(1) Žádost za odklad presenční služby je třeba podati neb aspoň ústně ohlásiti odvodní komisi, jakmile bylo žadateli oznámeno, že jest odveden.

(2) Byl-li odvod proveden po nemocničním vyšetření bez osobního dostavení [§ 40, odst. (8) a (9)], musí býti žádost za povolení odkladu, řádně odůvodněná a doložená, podána u domovského politického úřadu I. stolice do patnácti dní poté, kdy bylo odvedenému dodáno odvodní rozhodnutí od politického úřadu I. stolice místa pobytu. Bylo-li o odvedení rozhodnuto při přezkoušení, musí býti žádost za povolení odkladu podána u domovského politického úřadu I. stolice do patnácti dní poté, kdy bylo žadateli oznámeno rozhodnutí, že jest odveden. Politický úřad I. stolice zašle žádost i s doklady a se svým vyjádřením domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Nastaly-li okolnosti odůvodňující odklad presenční služby teprve po odvodu, může býti žádost za odklad presenční služby podána i po lhůtách uvedených v předcházejících odstavcích, nejpozději však do dne, kterého má dotčená osoba nastoupiti do presenční služby, a to u domovského politického úřadu I. stolice, jenž ji s vyjádřením zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Totéž platí pro žadatele o přijetí do vojenských škol pro výchovu důstojníků z povolání, kteří nebyli pro nedostatek míst nebo z jiných důvodů do těchto škol přijati, nebo byli z nich předčasně propuštěni.

(4) Žádost za odklad presenční služby je třeba náležitě odůvodniti a doložiti. Je-li tato žádost podána z důvodů studijních, doloží se průkazem o studiích na vysoké škole nebo potvrzením o školní docházce v předešlém roce a dokladem o pokračování v studiích. K žádostem za odklad presenční služby z jiných důvodů třeba připojiti příslušné doklady o přípravě k budoucímu povolání neb o okolnostech zvláštního zřetele hodných (na př. u učňů potvrzení příslušného společenstva [gremia], v němž je třeba uvésti též dobu, kdy žadatel vstoupil do učení a jak dlouhé doby je třeba k vyučení a p.).

(5) Žádost za odklad presenční služby, jež byla při odvodu jen ústně ohlášena, musí býti podána řádně odůvodněná a doložená nejdéle do patnácti dní po odvodu u domovského politického úřadu I. stolice. V téže lhůtě třeba předložiti domovskému politickému úřadu I. stolice doklady k žádosti za odklad, jež byla podána odvodní komisi bez náležitých dokladů a již odvodní komise zaslala po odvodu domovskému politickému úřadu I. stolice. Tento úřad zašle v obou případech žádost i s doklady a se svým vyjádřením domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(6) O podávání žádostí za odklad presenční služby žadateli v cizině odvedenými platí ustanovení § 125.

(7) Žádosti za odklad, podané opožděně, se odmítnou. Prokazuje-li však žadatel, že mu nebylo možno žádost zavčas podati pro nezaviněnou a nepředvídanou překážku, třeba jeho dodatečnou žádost projednati a vyříditi podle ustanovení § 119, odst. (2); byla-li však takto odůvodněná dodatečná žádost podána po dni, kterého měl žadatel nastoupiti do presenční služby, avšak tak neučinil, třeba ji předložiti ministerstvu národní obrany, jež o ní rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(8) Podání žádosti za odklad se poznamená v rubrice 12 odvodního seznamu tak, jak je to nařízeno v § 44, odst. (1), písm. d).

§ 119.

Rozhodování o žádostech za odklad presenční služby.

(1) Žádost za odklad presenční služby, která byla podána při odvodu, přednese odvodní komisi druhý politický úředník, který učiní k žá-

dosti příslušný návrh. O tomto návrhu se vyjádří vojenský zástupce. Souhlasí-li s vyjádřením vojenského zástupce předseda odvodní komise, je tím učiněno rozhodnutí odvodní komise; předseda komise toto rozhodnutí oznámí žadateli ústně a domovský politický úřad I. stolice dodá mu je také písemně [§ 124, odst. (1)]. Nedosáhne-li se souhlasu, třeba spis s odůvodněním vyjádření vojenského zástupce a námitkami předsedovými zaslati doplňovacímu okresnímu velitelství, ke kterému odvodní komise náleží. Toto předloží spis nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které rozhodne v souhlase s politickým úřadem II. stolice s konečnou platností. Nedosáhne-li se souhlasu, předloží se spis ministerstvu národní obrany, které rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(2) Nebylo-li možno, aby odvodní komise projednala ihned žádost za odklad presenční služby, podanou při odvodu, protože nebyla řádně doložena, nebo protože je potřebí o ní provésti další šetření, nebo byla-li žádost podána, nebo doklady opatřena teprve po odvodu [§ 118, odst. (2) až (5)], rozhoduje o žádosti domovské doplňovací okresní velitelství v souhlase s domovským politickým úřadem I. stolice; nedosáhne-li se souhlasu, předloží doplňovací okresní velitelství žádost nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, které o ní rozhodne v souhlase s politickým úřadem II. stolice s konečnou platností. Nedosáhne-li se ani takto souhlasu, předloží zemské vojenské velitelství spis ministerstvu národní obrany, které o žádosti rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(3) O žádostech za odklad presenční služby, podaných podle § 116, odst. (3), rozhoduje ministerstvo národní obrany po slyšení ministerstva vnitra.

(4) Stran rozhodování o žádostech za odklad presenční služby, podaných osobami odvedenými u československých úřadů v cizině, platí ustanovení § 125, o rozhodování o odkladu podle § 116, odst. (4), pak ustanovení § 93, odst. (4).

(5) Každé vyřízení žádosti za odklad presenční služby třeba poznamenati v rubrice 12 odvodního seznamu, jak je to nařízeno v § 44, odst. (1), písm. d); kladné vyřízení žádosti se mimo to poznamená v protokole odvedených v rubr. 27.

§ 120.

Stížnosti na zamítnutí žádosti za odklad presenční služby.

(1) Na zamítavé rozhodnutí odvodní komise nebo doplňovacích úřadů I. stolice může žadatel podati stížnost k příslušnému zemskému vojenskému velitelství v patnácti dnech ode dne, kdy mu byl dodán písemný výměr; den, kterého byl výměr dodán, nepočítá se do lhůty patnáctidenní. Příslušným zemským vojenským velitelstvím je, jde-li o rozhodnutí odvodní komise, zemské vojenské velitelství, v jehož oblasti dotčená odvodní komise úřadovala, a jde-li o rozhodnutí domovských doplňovacích úřadů I. stolice, domovské zemské vojenské velitelství.

(2) Stížnost třeba podati vždy u domovského politického úřadu I. stolice, a to i tehdy, když směřuje proti rozhodnutí odvodní komise.

(3) Stížnost lze podati ústně, písemně nebo telegraficky. Den, kdy byla podána stížnost poštovnímu nebo telegrafnímu úřadu, pokládá se za den podání stížnosti. Připadá-li poslední den stížnostní lhůty na neděli, svátek nebo památný den republiky československé (zákon ze dne 3. dubna 1925, č. 65 Sb. z. a n.), končí stížnostní lhůta nejbližším všedním dnem.

(4) Stížnosti podané podle ustanovení předchozích odstavců zašle politický úřad I. stolice se všemi jednacími spisy domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; toto doplňovací okresní velitelství předloží došlé stížnosti se všemi jednacími spisy a s ověřeným výpisem z odvodního seznamu příslušnému [odst. (1)] zemskému vojenskému velitelství, jež o nich rozhodne v dohodě s politickým úřadem II. stolice s konečnou platností. Nedosáhne-li se v této instanci souhlasu, předloží zemské vojenské velitelství spisy k rozhodnutí ministerstvu národní obrany, jež o nich rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

§ 121.

Prodloužení odkladu presenční služby.

(1) Žádosti za prodloužení odkladu presenční služby [§ 117, odst. (1)] řádně doložené nutno podati nejpozději do 1. srpna u domovského politického úřadu I. stolice. U žadatelů, kteří žádají za prodloužení odkladu k pokračování v studiích, třeba připojiti průkaz o studiích v školním (studijním) roce právě uplynulém. O žádostech rozhodují úřady uvedené v § 119, odst. (2). O stížnostech platí ustanovení § 120.

(2) Žádosti za prodloužení odkladu presenční služby, podané opožděně, se odmítnou. Prokazuje-li však žadatel, že mu nebylo možno žádost zavčas podati pro nezaviněnou a nepředvídanou překážku, třeba jeho dodatečnou žádost projednati a vyříditi podle ustanovení § 119, odst. (2); byla-li však takto odůvodněná dodatečná žádost podána po dni, kterého měl žadatel nastoupiti do presenční služby, avšak tak neučinil, třeba ji předložiti ministerstvu národní obrany, jež o ní rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(3) O prodloužení odkladu presenční služby, povoleného československým zastupitelským úřadem v cizině, pokud žadatel meškâ v cizině, platí ustanovení § 125, odst. (4).

§ 122.

Průkaz o dalším trvání poměrů, odůvodňujících odklad presenční služby; zrušení odkladu, není-li průkaz podán nebo je-li nedostatečný.

(1) Odvedení, jimž byl odklad presenční služby povolen na dobu delší než jeden rok [§ 117, odst. (2)], musí, počínajíc příštím rokem, každoročně v měsíci říjnu předložiti svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice doklad o pokračování v studiích, nebo doklad o tom, že poměry, jež odklad presenční služby odůvodňují, dále trvají. Toto ustanovení se nevztahuje na odklad povolený podle § 116, odst. (4).

(2) Těm, kdož v stanovené lhůtě předepsaných dokladů nezašlou, jakož i těm, jejichž předložený průkaz nebyl shledán postačujícím, zruší odklad presenční služby domovské doplňovací okresní velitelství v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice a dotčený bude zavolán ihned do presenční služby, je-li tato závada zjištěna do 30. listopadu. Zjistí-li se tato závada později, bude dotčená osoba povolána do presenční služby na příští 1. říjen.

(3) O stížnostech na toto rozhodnutí platí obdobně ustanovení § 120. Podal-li branec, nastoupiv do presenční služby, služebním postupem stížnost u vojskového tělesa (ústavu), třeba pokládati za den jejího podání ten den, kdy byla odeslána domovskému politickému úřadu I. stolice; stížnosti nutno ještě v den podání u vojskového tělesa (ústavu) zaslati přímo doporučeně uvedenému politickému úřadu I. stolice.

(4) O povinnosti předkládati zavčas (každoročně v měsíci říjnu) uvedené doklady, jakož i o následcích při nesplnění této povinnosti, třeba odvedené poučiti ve výměru, povolujícím odklad presenční služby [§ 124, odst. (1)].

§ 123.

Zrušení odkladu presenční služby v jiných případech.

(1) Zjistí-li doplňovací úřady z moci úřední nejpozději do 30. listopadu, že při rozhodování o žádostech za povolení (prodloužení) odkladu presenční služby nebylo postupováno podle platných předpisů, anebo že vůbec nebylo okolností, odůvodňujících odklad presenční služby nebo že tyto okolnosti mezitím pominuly, nutno odklad presenční služby zrušiti a dotčenou osobu povolati do presenční služby; rozhodovati o tom přísluší domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice.

(2) Zjistí-li se okolnost, uvedená v předcházejícím odstavci, teprve po 30. listopadu, nebude odklad presenční služby rušen; prodloužiti jej je však z důvodů, pro které byl povolen (prodloužen), zapověděno. Byl-li však odklad presenční služby povolen na několik let a měl-li by trvati ještě přes příští 1. říjen, zruší se podle ustanovení předcházejícího odstavce a dotčená osoba bude povolána do presenční služby na příští 1. říjen.

(3) Pro stížnosti na rozhodnutí o zrušení odkladu presenční služby platí obdobně ustanovení § 122, odst. (3) a § 120.

(4) Byl-li branec, jemuž byl povolen odklad presenční služby, určen pro náhradní zálohu, ruší se tím povolený odklad presenční služby [§ 116, odst. (6)]; zvláštního rozhodování o tom netřeba.

§ 124.

Všeobecná ustanovení o odkladu presenční služby.

(1) Písemně zpraviti žadatele (stěžovatele) o rozhodnutích, vydaných o žádostech za odklad presenční služby neb o stížnostech na zamítavá rozhodnutí podle ustanovení předcházejících paragrafů, přísluší domovskému politickému úřadu I. stolice. V těchto výměrech třeba též uvésti, má-li rozhodnutí konečnou platnost, neb je-li dovoleno na ně si stěžovati; v tomto případě se uvede výslovně, komu si lze stěžovati, lhůta stížnostní a úřad, u kterého má býti stížnost podána; krom toho třeba do výměru o příznivém rozhodnutí po-

jmouti upozornění podle § 122, odst. (4), a do výměru o nepříznivém rozhodnutí upozornění, že podání stížnosti nemá odkládacího účinku. O povolení odkladu podle § 116, odst. (4), zpraví brance úřad uvedený v § 93, odst. (11).

(2) Podání žádosti za odklad (jeho prodloužení), jakož i stížnosti na zamítavá rozhodnutí o takových žádostech nemají odkládacího účinku. Nováčci, jejichž žádost (stížnost) byla příznivě vyřízena teprve po nastoupení do presenční služby, budou propuštěni z činné služby na trvalou dovolenou; v takových případech se jim započítá již vykonaná presenční služba do celkové doby presenční služby, trvala-li aspoň osm neděl (56 dní).

(3) Odvedení, jimž byl odklad presenční služby povolen, jsou ode dne zařadění až do povolené lhůty nebo do dřívějšího nastoupení do presenční služby v poměru osob na trvalé dovolené.

(4) Těm, jimž byl odklad presenční služby povolen na dobu delší než jeden rok, může domovské doplňovací okresní velitelství povoliti, aby nastoupili před uplynutím této lhůty do presenční služby, zásadně však jen dnem všeobecného nastoupení do presenční služby (§ 108), nebo v případech uvedených v § 108, odst. (3), dnem 1. dubna; také ti, jimž byl povolen odklad presenční služby na dobu jednoho roku, mohou se svolením domovského doplňovacího okresního velitelství nastoupiti do presenční služby dnem svého zařadění (všeobecného nastoupení do presenční služby), nebo v případech uvedených v § 108, odst. (3), dnem 1. dubna. V takových případech se ruší povolený odklad povoláním do presenční služby nebo nastoupením do ní.

(5) U těch, jimž byl povolen odklad presenční služby po nastoupení do této služby [odst. (2)], zruší domovské doplňovací okresní velitelství odklad, prohlásí-li dotčení výslovně, že chtějí pokračovati v presenční službě bez odkladu. Osoby takové ponechá jejich útvar v činné službě, aniž vyčkával, až doplňovací okresní velitelství odklad zruší.

(6) Domovská doplňovací okresní velitelství jsou povinna vésti ve zvláštním záznamu podle vzoru v příl. 49 všechny osoby, jimž byl povolen odklad presenční služby.

§ 125.

Žádosti osob odvedených v cizině za odklad presenční služby.

(1) Žádost za povolení odkladu presenční služby podle § 16 branného zákona musí osoba u československého zastupitelského úřadu odvedená podati, neb aspoň ústně ohlásiti ihned po odvodu u zastupitelského úřadu; žádost ústně ohlášenou třeba podati písemně s potřebnými doklady u zastupitelského úřadu, u něhož bylo učiněno odvodní rozhodnutí, do patnácti dní po odvodu, v kterážto lhůtě třeba předložiti též doklady k žádosti podané písemně již při odvodu, avšak nedoložené.

(2) Bylo-li rozhodnutí učiněno podle § 56, odst. (2), musí býti žádost o povolení odkladu presenční služby podána do patnácti dní po oznámení odvodního rozhodnutí.

(3) Nastaly-li okolnosti, odůvodňující odklad presenční služby, teprve po odvodu, lze žádost za odklad podati později, nejdéle však do dne, kterého má dotčená osoba nastoupiti do presenční služby. Po stanovených lhůtách lze podati žádost dodatečně jen tehdy, prokáže-li žadatel, že mu nebylo možno žádost zavčas podati pro nezaviněnou a nepředvídanou překážku.

(4) Odklad presenční služby povoluje v mezích ustanovení § 116 a násl. československý zastupitelský úřad, u něhož byla žádost podána. Odklad lze povoliti jen do 1. října následujícího roku; může však býti — jsou-li splněny podmínky — prodloužen. Prodloužení vždy na další rok až do věkových hranic uvedených v § 117, odst. (3), povoluje rovněž zastupitelský úřad, meškáli žadatel dosud v cizině, a to na žádost podanou do 1. srpna toho roku, v němž má žadatel nastoupiti do presenční služby. O povolení (prodloužení) odkladu zpraví zastupitelský úřad, jenž rozhodnutí učinil, domovské doplňovací okresní velitelství. Ve výjimečných případech, hlavně pokud jde o osoby trvale usedlé v zemích mimoevropských (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), může ministerstvo národní obrany povoliti prodloužení odkladu i přes věkové hranice uvedené v § 117, odst. (3), nebo na několik let.

(5) Je-li československý zastupitelský úřad toho názoru, že nejsou tu důvody pro povolení (prodloužení) odkladu, předloží věc ministerstvu národní obrany, jež o žádosti rozhodne po slyšení ministerstva vnitra. Odvedená osoba může se svolením zastupitelského úřadu vyčkati rozhodnutí o žádosti v místě pobytu.

(6) Žádosti za dodatečné povolení (prodloužení) odkladu presenční služby, podané pro nezaviněnou a nepředvídanou překážku po dni, kterého měl žadatel nastoupiti do presenční služby, avšak tak neučinil, třeba předložiti ministerstvu národní obrany, jež o nich rozhodne po slyšení ministerstva vnitra.

(7) O svých rozhodnutích zpraví československý zastupitelský úřad v cizině žadatele (stěžovatele) obdobně podle ustanovení § 124, odst. (1).

c) Počítání a nahrazování presenční služby.

§ 126.

Počítání presenční služby.

(1) Presenční služební povinnost se počíná dnem zařadění a končí dnem skutečného vykonání předepsané presenční služby. Presenční služba se počítá ode dne skutečného nastoupení do presenční služby; při předčasném nastoupení do presenční služby přede dnem všeobecného zařadění nováčků platí ustanovení § 111, odst. (4). Presenční služební dobu, zameškanou opožděným nastoupením do presenční služby, třeba nahraditi.

(2) Brancům, kteří již sloužili v branné moci a byli pro neschopnost k vojenské službě nebo z jiných důvodů (na př. pro protizákonný odvod atd.) pravoplatně propuštěni, avšak potom, jsouce ještě odvodem povinni, byli znovu odvedeni, třeba presenční dobu dříve odslouženou (až do propuštění z branné moci) započítati do presenční služby; k presenční službě kratší než osm neděl (56 dní) se při výpočtu presenční služební povinnosti nepřihlédne.

(3) O počítání presenční služby při povolení odkladu presenční služby osobám, které do této služby již nastoupily, platí ustanovení § 124, odst. (2).

(4) Přeložením na trvalou dovolenou se presenční služba zpravidla přerušuje; pokračuje se v ní teprve ode dne opětného nastoupení do činné služby. Počítání presenční služby osobám propuštěným na trvalou dovolenou před superarbitrací nebo po ní upravuje § 114, odst. (6), osobám přeloženým na trvalou dovolenou v důsledku vzetí do vazby pak § 128, odst. (2) a (4).

§ 127.

Nahrazování presenční služby.

(1) Osoby, které zameškají presenční službu odpykáváním trestu na svobodě nebo vazbou, musí nahraditi presenční služební dobu zameškanou soudním aneb kázeňským trestem anebo vazbou, uvalenou na ně v trestní věci, jež skončila odsuzujícím rozsudkem, třebas i podmínečným, přesahuje-li čas odňatý takto službě sám o sobě nebo spolu se ztrávenou dovolenou nebo se zameškáními jiného druhu uvedenými v odst. (2) úhrnem dobu řádné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů), příslušející dotčené osobě; nahraditi třeba čas odňatý službě potud, pokud přesahuje dobu příslušející dovolené.

(2) Bylo-li vykonávání presenční služby zameškáno zběhnutím z činné služby nebo samovolným vzdálením, překročením dovolené nebo dovolenou přesahující dobu řádné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů), třeba nahraditi takto zameškanou dobu, pokud zameškání samo o sobě neb spolu se ztrávenou dovolenou nebo se zameškáním uvedeným v odst. (1) přesahuje úhrnem dobu řádné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů), příslušející dotčené osobě.

(3) Při stanovení nahrazovací povinnosti podle ustanovení odst. (1) a (2) třeba přihlížeti k součtu všech dní službě odňatých jak trestem anebo vazbou, tak i dovolenou nebo zameškáními uvedenými v odst. (2).

(4) Presenční službu zameškanou úrazem utrpěným ve službě nebo nemocí získanou přímým vlivem služby anebo nemocí, na jejíž vývoj měla vliv zvýšená námaha za presenční služby, nebo nezaviněnou nakažlivou nemocí, dále presenční službu zameškanou zdravotní dovolenou po takovém úrazu nebo takových nemocech, není třeba nahrazovati. Jinak je třeba dobu presenční služby, která byla zameškána nemocí anebo též zdravotní dovolenou, nahraditi, přesahuje-li toto zameškání dvanáct neděl; výjimky v případech zřetele hodných může povoliti zemské vojenské velitelství na návrh velitele vojskového tělesa.

(5) Mužstvo, které je v době, kdy by mělo býti po skončení presenční služby nebo po nahrazení zameškané doby propuštěno do poměru mimo činnou službu, v trestu na svobodě, jímž je službě odňato, třeba propustiti do poměru mimo činnou službu teprve tehdy, až si odpyká uvedený trest na svobodě.

(6) O tom, kdy má býti propuštěno z presenční služby mužstvo, které je povinno zameškanou dobu nahrazovati, platí ustanovení § 129.

§ 128.

Odpykávání trestů na svobodě uložených občanskými soudy vojenským osobám v presenční službě.

(1) Byla-li osoba, která koná presenční službu, odsouzena k trestu na svobodě nejvýše

šestiměsíčnímu, podá příslušné vojskové těleso (ústav) žádost za odklad trestu až do skončení presenční služby [§ 401 b) tr. ř., § 509, odst. (2) uh. tr. ř.]. O ní pak rozhoduje, běží-li o rozsudek soudu v Čechách, na Moravě nebo ve Slezsku, ten soud, který rozsudek vynesl, na Slovensku však a v Podkarpatské Rusi, příslušný státní zástupce; žádost podává vojskové těleso (ústav). Za odklad trestů na svobodě, uložených soudy na Slovensku a v Podkarpatské Rusi pro přestupky, nelze žádati.

(2) Dojde-li k odpykávání trestu na svobodě, uloženého občanskými soudy vojenským osobám v presenční službě proto, že trest nebyl odložen, přeloží se takové osoby na dobu potřebnou k odpykání trestu v občanské věznici do poměru osob na trvalé dovolené; až odpykají trest, jsou povinny ihned pokračovati v presenční službě takto přerušené. Doba takovou trvalou dovolenou zameškaná započítá se do presenční služby, pokud toto zameškání, počítané podle zásad § 127, nepřesahuje dobu příslušející řádné dovolené.

(3) Přesahuje-li trest v případech odst. (1) a (2) šest měsíců, nelze o odklad (přerušení) odpykání trestu žádati.

(4) Branci, kteří byli po nastoupení do presenční služby vzati do vyšetřovací nebo zajišťovací vazby u občanských soudů, přeloží se stejně tak jako osoby uvedené v odst. (2) na trvalou dovolenou. Po propuštění z vazby jsou povinni ihned pokračovati v presenční službě. Neskončila-li dotčená trestní věc rozsudkem odsuzujícím, započítá se doba zameškaná trvalou dovolenou do presenční služby. V případě odsouzení jest třeba podle okolností žádati o odklad odpykání trestu podle předchozích ustanovení.

d) Propuštění z presenční služby.

aa) Všeobecná ustanovení o propuštění z presenční služby.

§ 129.

Pravidelné propuštění z presenční služby.

(1) Propuštění z presenční služby nastane zpravidla po splnění zákonité presenční služební povinnosti nebo po nahrazení zameškané služební doby (§ 127); je-li však mužstvo v době, kdy by mělo býti propuštěno do poměru mimo činnou službu, v trestu na svobodě, jímž je službě odňato, propustí se do zmíněného poměru podle ustanovení § 127, odst. (5). Propouštění provádí kmenová setnina; kde takové není, kmenové těleso samo.

(2) Bude-li najednou propuštěn větší počet mužstva z presenční služby, zpraví o tom propouštějící útvary zavčas místní železniční úřady.

(3) Mužstvo propouštěné z presenční služby třeba před propuštěním podrobiti lékařské prohlídce u propouštějícího útvaru. Lékařské prohlídce je přítomen důstojník nebo rotmistr setniny (útvaru), k níž propouštění náležejí. Výsledek lékařské prohlídky se zapíše do vojenského průkazu, jejž propuštěný z presenční služby dostane, a do záznamu o lékařské prohlídce osob propuštěných z činné služby podle vzoru v příl. 50. Tento záznam podpíše důstojník zdravotnictva a přítomný důstojník nebo rotmistr setniny (útvaru). Zápis o výsledku lékařské prohlídky do vojenského průkazu podpíše jen důstojník zdravotnictva.

(4) Je-li mužstvo v době, kdy má býti po splnění zákonité presenční služební povinnosti propuštěno z presenční služby, v nemocničním ošetřování, provede se zpravidla jeho propuštění z presenční služby bez zřetele na posléze uvedenou okolnost. Takové mužstvo musí býti odevzdáno ihned do občanského léčebného ústavu; není-li takové odevzdání ze zdravotních důvodů možné a ponechá-li se dotčená osoba dále v léčení vojenské nemocnice, není po dobu setrvání v této nemocnici vojenskou osobou v činné službě. Byla-li by osoba, kterou třeba takto propustiti z presenční služby, povinna podle § 127 nahraditi presenční službu zameškanou okolnostmi tam uvedenými, rozhodne velitel kmenového tělesa, kdy má dotčená osoba zameškanou dobu nahraditi; od propuštění z presenční služby až do opětného nastoupení k pokračování v činné službě jest taková osoba na trvalé dovolené.

(5) Ve vojenském průkaze třeba dále zapsati dobu ztrávenou v presenční službě; tento zápis potvrdí velitel setniny nebo velitel vojskového tělesa (ústavu). K tomu se připojí záznam, v kterém roce je vlastník průkazu povinen k nejbližšímu cvičení ve zbrani (služebnímu). Tyto záznamy se provedou ve vojenském průkaze na listu (straně) určeném pro vojenské úřady.

(6) Před propuštěním z presenční služby poučí velitel setniny (útvaru) nebo jeho zástupce mužstvo o jeho povinnostech v poměru mimo činnou službu a použije k tomu poučení, obsaženého ve vojenské knížce, a upozorní na účel a význam vojenského průkazu.

§ 130.

Předčasné propuštění z presenční služby.

(1) Předčasně lze z presenční služby propustiti:

a) brance vybrané pro přeložení na trvalou dovolenou k odklizení kontingentních přebytků podle § 133 a 134 (t. zv. přebytečné),

b) brance přeložené dodatečně do náhradní zálohy k odklizení kontingentních přebytků podle § 96,

c) brance přeložené na trvalou dovolenou až do provedení superarbitrace nebo až do provedení řízení bez předcházející superarbitrace,

d) brance přeložené na trvalou dovolenou na základě superarbitračního nálezu (rozhodnutí), nebo na základě rozhodnutí učiněného o návrhu podaném v řízení bez předcházející superarbitrace.

(2) O tom, jak prováděti předčasné propuštění z činné služby podle tohoto paragrafu, platí táž ustanovení jako při propouštění podle § 129.

§ 131.

List o odchodu z činné služby.

(1) O každém, kdo se propustí z presenční služby, třeba sepsati (průpisem) list o odchodu z činné služby podle vzoru v příl. 51.

(2) Sepsati list o odchodu z činné služby přísluší kmenové setnině, konečné doplnění té setnině (útvaru), z jejíhož počtu živených dotčená osoba odchází. Jen výjimečně, mají-li býti propuštěni z činné služby jednotlivci, jichž propuštění nemohla kmenová setnina předvídati, anebo nedošel-li z jakýchkoli důvodů list o odchodu z činné služby od kmenové setniny, sepíše a doplní jej ta setnina (útvar), v jejímž počtu živených je vojenská osoba, která odchází. Tato setnina (útvar) je také povinna stanoviti pozdější den propuštění, nastaly-li okolnosti, pro které vojenská osoba musí zameškanou služební dobu nahrazovati. Dva doplněné listy o odchodu z činné služby třeba zaslati kmenovému (náhradnímu) tělesu, třetí připojiti k deníku živených. Kmenové (náhradní) těleso odešle po neodkladném přezkoušení a provedení zápisného řízení jeden list o odchodu z činné služby domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Listy o odchodu z činné služby nutno odeslati ihned po propuštění dotčené osoby z činné služby.

(3) O mužstvu, propuštěném z činné služby pro (trvalou nebo dočasnou) neschopnost k vojenské službě, napíše setnina ještě jeden list o odchodu z činné služby, který zašle skrze kmenové (náhradní) těleso příslušnému zemskému úřadu pro péči o válečné (poválečné) poškozence místa pobytu dotčené osoby; při tom třeba v rubrice „Poznámka“ tohoto listu zapsati krátké rozpoznání vady (choroby), pro kterou byla dotčená osoba z činné služby propuštěna; příznaky uváděti netřeba.

§ 132.

Přeložení do zálohy po splnění povinnosti k presenční službě.

(1) Do zálohy se překládají vojenské osoby dnem, který následuje po dni propuštění z presenční služby po splnění zákonité presenční služební povinnosti, neb osoby, jež byly propuštěny pro překročení předepsaného mírového počtu nebo k odklizení kontingentních přebytků na trvalou dovolenou jako přebytečné, dnem, který následuje po dni, kdy by bylo provedeno jich propuštění ze zákonité presenční služby podle dne nastoupení do presenční služby, kdyby nebyly propuštěny na trvalou dovolenou.

(2) Branci, kteří na svou žádost nastoupili do presenční služby předčasně (§ 111), budou přeloženi do zálohy tak, jako kdyby nastoupili do presenční služby stejně s ostatními nováčky po všeobecném zařadění.

(3) Branci, kteří jsou podle § 17 branného zákona a příslušných ustanovení zavázáni kromě zákonité presenční služby k další činné službě, jakož i branci, kteří převzali dobrovolně závazek k další činné službě podle § 19 branného zákona, budou přeloženi do zálohy teprve po splnění povinnosti k presenční službě a závazku k další činné službě, nebo byl-li jim tento závazek (nebo část tohoto závazku) prominut [§ 139, odst. (4) až (8)], dnem, který následuje po dni propuštění z činné služby.

(4) Branci, kteří mají nahraditi zameškanou presenční služební dobu nebo jsou v době, kdy by jim končila presenční služební povinnost, v trestu na svobodě, budou taktéž přeloženi do zálohy teprve tehdy, až tuto dobu nahradí nebo trest odpykají (§ 127). Nahrazování zameškané presenční služební doby počíná se dnem, kterým by byl branec přeložen do zálohy, kdyby nebyl část presenční služby zameškal.

(5) Přeložení do zálohy se provádí podle zvláštních pokynů ministerstva národní obra-

ny co možná do zálohy toho vojskového tělesa (ústavu), do jehož kmenového počtu branec v den přeložení do zálohy náležel; odchylky platí v těchto případech:

a) mužstvo remontnictva třeba přeložiti do zálohy vozatajských praporů, doplňujících se z oblasti toho zemského vojenského velitelství, v jehož obvodu má domovské právo;

b) vojenský zeměpisný ústav přeloží mužstvo, kterého nepotřebuje k úplnému zajištění válečného počtu, stejně tak jako všechny útvary, nemající vlastní zálohy, do zálohy toho vojskového tělesa (ústavu), od něhož ono mužstvo dostal, patří-li tam podle domovské příslušnosti; jinak je přeloží do zálohy kmenového tělesa téže zbraně (služby) podle domovské příslušnosti;

c) další výjimky budou podle potřeby stanoveny ministerstvem národní obrany.

(6) Osoby, které se po přeložení do zálohy stanou duchovními nebo kandidáty duchovního stavu některé církve nebo náboženské společnosti státem uznané nebo recipované, budou přemístěny ze zálohy vojskových těles (ústavů), do níž byly podle ustanovení předcházejícího odstavce přeloženy, žádají-li o to a předloží-li doklady o svém duchovním poměru, k divisní nemocnici nebo pěchotě, kde jich bude použito k pomocné zdravotnické službě nebo k jiné pomocné službě (beze zbraně).

bb) Předčasné propuštění přebytečných k odklizení kontingentních přebytků.

§ 133.

Kdy se provádí přeložení na trvalou dovolenou k odklizení kontingentních přebytků.

(1) Nejsou-li kontingentní přebytky, o nichž se zmiňuje § 96, odklizeny dodatečným přeložením vyhovujících branců do náhradní zálohy, přeloží se podle směrnic vydaných ministerstvem národní obrany potřebný počet branců až do vyčerpání přebytku na trvalou dovolenou.

(2) Ustanovení předcházejícího odstavce platí též v tom případě, není-li uchazečů, vyhovujících podmínkám pro zařadění do náhradní zálohy, takový počet, aby jimi byl vyčerpán počet těch, kteří mají býti podle ustanovení § 92 určeni a zařaděni do náhradní zálohy.

§ 134.

Výběr branců pro přeložení na trvalou dovolenou.

(1) Při výběru branců, kteří mají býti podle ustanovení předcházejícího paragrafu přeloženi na trvalou dovolenou, třeba přihlížeti k služebním zájmům, k chování po dobu činné služby a k úspěchu ve výcviku; pokud to služební zájmy připouštějí, třeba míti zření i k poměrům rodinným, hospodářským neb existenčním.

(2) Tento výběr provádí z moci úřední zemské vojenské velitelství, nebo podle jeho pokynů vojskové těleso (ústav) s konečnou platností.

§ 135.

Další ustanovení o propuštění přebytečných branců.

(1) Předčasné propuštění z presenční služby třeba poznamenati v rubrice 15 odvodního seznamu a v rubrice 34 protokolu odvedených.

(2) Branci propuštění na trvalou dovolenou podle § 133 jsou kromě svých pravidelných cvičení povinni ještě v jedenáctém ročníku I. zálohy jedním čtyřnedělním cvičením, jestliže zkrácení presenční služby přesahovalo u nich dobu šesti měsíců. Ministerstvo národní obrany může vykonání tohoto cvičení podle potřeby nařídit dříve než v jedenáctém ročníku I. zálohy.

(3) Ve vojenské knížce nutno předčasné propuštění jako přebytečný z presenční služby na trvalou dovolenou poznamenati a při tom se odvolati na § 133 těchto předpisů.

(4) Branci, kteří byli předčasně propuštěni z presenční služby na trvalou dovolenou jako přebyteční, budou přeloženi do zálohy dnem, kterým by nabyli podle § 21 branného zákona nároku na toto přeložení, kdyby nebyli bývali předčasně propuštěni z presenční služby.

(5) Budou-li toho mimořádné poměry vyžadovati, může ministerstvo národní obrany povolati přebytečné brance propuštěné na trvalou dovolenou k pokračování v presenční službě.

(6) Vyžadují-li toho zájmy služební anebo důvody kázeňské, může ministerstvo národní obrany zrušiti předčasné propuštění brance z presenční služby jako přebytečného a nařídit jeho povolání k pokračování v presenční službě; v takovém případě propustí se podle potřeby jiný branec jako přebytečný.

Část 3.

Povinnost k další činné službě dobrovolně převzaté.

a) Povinnost k dobrovolné další činné službě podle § 19 branného zákona.

§ 136.

Jednotlivé případy dobrovolného konání další činné služby podle § 19 branného zákona.

(1) Každému, kdo splnil předepsanou zákonitou presenční služební povinnost, může býti na žádost povoleno — je-li to v služebním zájmu — dobrovolně konati další činnou službu.

(2) K jednotlivým případům dobrovolného konání další činné služby podle § 19 branného zákona patří:

a) zkušební praxe (přípravná služba), konaná po splnění zákonité presenční služební povinnosti vojenskými osobami pro převzetí do sboru vojenských osob z povolání, nekoná-li dotčená osoba tuto zkušební praxi (přípravnou službu) jako ustanovený důstojnický čekatel [§ 1, odst. (5)];

b) pobyt na vojenských školách (kolejích) pro výchovu důstojníků z povolání po splnění zákonité presenční služební povinnosti;

c) kvalifikované dobrovolné konání další činné služby v poměru t. zv. déle sloužících;

d) obyčejné dobrovolné konání další činné služby mužstvem.

(3) O případech uvedených v odst. (2), písm. a) a b), platí ustanovení § 139, odst. (1) a (2).

(4) Na hmotné výhody stanovené vládním nařízením ze dne 20. prosince 1923, č. 247 Sb. z. a n. (VV. 1924, čís. 6, čl. 32), mají nárok podle zvláštních předpisů jen osoby mužstva uvedené v odst. (2), písm. a) a c); rovněž jen těmto osobám přísluší nárok na drahotní přídavek podle § 2 vládního nařízení ze dne 7. července 1926, č. 160 Sb. z. a n.

§ 137.

Činná služba déle sloužících.

(1) Jako déle sloužící [§ 136, odst. (2), písm. c)] může býti přijato mužstvo presenční služby, jakmile dokončí svou zákonitou presenční služební povinnost, jakož i mužstvo I. zálohy, jestliže je schopno k službě řadové a vyhovuje všem dalším podmínkám, stanoveným služebním předpisem o déle sloužících, vydaným ministerstvem národní obrany.

(2) Uchazeči, kteří konají presenční službu, podávají žádost za přijetí veliteli setniny tři měsíce před ukončením zákonité presenční služby. Příslušníci I. zálohy podávají žádosti přímo veliteli svého kmenového tělesa.

(3) K žádostem třeba připojiti revers, jímž uchazeč bere na sebe závazek k další činné službě na dobu stanovenou předpisem o déle sloužících neb jinými předpisy vydanými ministerstvem národní obrany. Revers musí býti ověřen obecním (městským) úřadem (notářem) trvalého bydliště žadatelova; u uchazečů, kteří konají presenční službu, ověří revers velitel setniny. Je-li žadatel nezletilý, je třeba souhlasu otcova (poručníkova), rovněž ověřeného obecním (městským) úřadem (notářem) místa trvalého bydliště otcova (poručníkova).

(4) O žádostech se rozhoduje u každého kmenového tělesa po komisionálním projednání; podrobnosti stanoví služební předpis o déle sloužících.

(5) Ti, jimž bylo povoleno, aby konali další činnou službu jako déle sloužící, nastoupí do této služby den po tom dni, kdy ukončili svou zákonitou presenční službu. Příslušníci zálohy nastoupí nejdéle do čtyř neděl poté, co dostali zprávu o příznivém vyřízení své žádosti. Udělené povolení pozbývá platnosti, odvolá-li žadatel svou žádost do čtyř neděl ode dne dodání vyřízení nebo není-li v této době vlastní vinou presentován.

(6) Osoby, jimž bylo povoleno, aby konaly další činnou službu jako déle sloužící, budou přeloženy (znovu přeloženy) do zálohy, jakmile uplyne převzatý služební závazek.

(7) Dobrovolné vystoupení z činné služby a přeložení do zálohy před splněním převzatého závazku může býti povoleno jen ve výjimečných a zvláště odůvodněných případech velitelstvím vojskového tělesa (ústavu), u něhož koná déle sloužící službu; podrobnosti stanoví služební předpis o déle sloužících, který má též bližší ustanovení o tom, kdy je třeba vyloučiti osoby dobrovolně činnou službu dále konající.

§ 138.

Konání další činné služby podle § 136, odst. (2), písm. d).

(1) Osobám, které splnily zákonitou presenční služební povinnost, avšak nevyhovují

všem podmínkám stanoveným služebním předpisem o déle sloužících, jakož i těm osobám, jež nelze pro nedostatek míst přijmouti jako déle sloužící, může býti povoleno, je-li to v služebním zájmu, aby konaly dále činnou službu.

(2) Toto povolení může býti uděleno jak mužstvu v presenční službě, tak i v I. záloze.

(3) Žádost je třeba podati způsobem uvedeným v § 137, odst. (2) a třeba k ní připojiti revers, jímž uchazeč bere na sebe závazek k další činné službě na dobu stanovenou příslušnými předpisy ministerstva národní obrany, aniž mu přísluší nárok na hmotné výhody stanovené vládním nařízením č. 247/1923 Sb. z. a n. a § 2 vládního nařízení č. 160/1926 Sb. z. a n. Revers musí býti ověřen obecním (městským) úřadem (notářem) trvalého bydliště žadatelova; uchazečům, kteří konají presenční službu, ověří revers velitel setniny. Je-li žadatel nezletilý, je třeba souhlasu otcova (poručníkova), rovněž ověřeného obecním (městským) úřadem (notářem) místa trvalého bydliště otcova (poručníkova).

(4) O žádostech rozhoduje velitel dotčeného vojskového tělesa (ústavu), pokud taková místa osob konajících dále činnou službu podle § 136, odst. (2), písm. d), jsou předpisy nebo výnosy ministerstva národní obrany stanovena, jinak ministerstvo národní obrany.

(5) Ustanovení § 137, odst. (5) a (6), platí i pro toto dobrovolné konání další činné služby.

(6) Dobrovolné vystoupení z činné služby a přeložení do zálohy před splněním převzatého závazku může povoliti jen ve výjimečných a zvláště odůvodněných případech velitel vojskového tělesa (ústavu), u něhož dotčená osoba službu koná; tento velitel nařizuje též vyloučení dotčených osob z činné služby, není-li jich ponechání v další činné službě až do uplynutí převzatého závazku žádoucí.

b) Povinnost k další činné službě podle § 17 branného zákona.

§ 139.

Povinnost k další činné službě za vycvičení k vojenským službám z povolání.

(1) Povinnost k další činné službě podle § 17 branného zákona mají ti, kdož byli na státní náklady k vojenským službám z povolání vycvičeni (ve výcviku ve zvláštních služebních odvětvích vojenského povolání zdokonaleni) nebo dostali k tomu účelu dovolenou s požitky nebo stipendia neb jimž byly nahrazeny studijní náklady; to platí i tehdy, byli-li vycvičeni (ve výcviku zdokonaleni) za presenční služby nebo za vykonávání služby jako vojenské osoby z povolání. Pokud se takový výcvik nebo zdokonalování provádí u osob v presenční službě ještě po skončení presenční služby, jsou dotčené osoby po dobu tohoto výcviku (zdokonalování) v poměru vojenských osob dobrovolně dále konajících činnou službu podle § 19 branného zákona, jimž však nepřísluší výhody, kterých se jinak dostává déle sloužícím.

(2) Pokud třeba zkušební praxi (přípravnou službu), konanou vojenskými osobami pro převzetí do sboru vojenských osob z povolání, pokládati za vojenský výcvik k vojenským službám z povolání na státní útraty, za nějž vzniká povinnost k další činné službě podle § 17 branného zákona, stanoví předpisy vydané ministerstvem národní obrany.

(3) O délce závazku k další činné službě podle předcházejících odstavců a o způsobu jeho plnění rozhodují předpisy vydané ministerstvem národní obrany a platné v době převzetí závazku.

(4) Vojenské osoby z povolání, které jsou zavázány k další činné službě podle § 17 branného zákona, jsou povinny setrvati v činné službě, pokud převzatému závazku k další činné službě úplně nevyhovějí. Důstojníci však a rotmistři z povolání, kteří pozbyli své vojenské hodnosti, mohou býti výjimečně v případech zvláštního zřetele hodných propuštěni před splněním převzatého závazku; o žádostech rozhoduje velitel vojskového tělesa (ústavu).

(5) Vojenské osoby z povolání, zavázané k další činné službě podle § 17 branného zákona, mohou býti z této další činné služby propuštěny před splněním závazku na svou žádost ministerstvem národní obrany výjimečně v případech hodných zvláštního zření, a to jen tehdy, vrátí-li před odchodem z činné služby částku, která z nákladů, vynaložených na jejich výcvik (zdokonalování), jest úměrná délce zbývající (dosud nesplněné) další činné služby; výši těchto nákladů stanoví příslušné předpisy, vydané ministerstvem národní obrany.

(6) Ustanovení předcházejícího odstavce platí obdobně v těch případech, kdy byla vojenskou správou poskytnuta stipendia nebo byly nahrazeny studijní náklady.

(7) Osoby, jež byly převzaty do zkušební praxe (přípravné služby) pro převzetí do

sboru vojenských osob z povolání, jakož i ty, jež byly přijaty do vojenských škol (kolejí) pro výchovu důstojníků z povolání, jsou k další činné službě podle § 17 branného zákona povinny i tehdy, když se z vlastního zavinění nestaly vojenskými osobami z povolání; pokud jim může býti tento závazek zcela nebo částečně prominut, stanoví příslušné předpisy, vydané ministerstvem národní obrany.

(8) Dobrovolně vystoupiti z výcviku (zdokonalování) na vojenské osoby z povolání je dovoleno jen tehdy, učiní-li dotčená osoba zadost své zákonité presenční služební povinnosti a vrátí-li před odchodem z činné služby částku, která se rovná nákladům vynaloženým na její výcvik (zdokonalování); pokud jsou možné výjimky, stanoví příslušné předpisy vydané ministerstvem národní obrany.

(9) Osoby uvedené v odst. (1) a (2) jsou povinny před přijetím do zkušební praxe (přípravné služby), nebo před početím výcviku k vojenské službě z povolání, nebo před odesláním na studia nebo na zkušenou a p., aby nabyly zvláštního výcviku, nebo před přijetím stipendia nebo náhrady studijních nákladů, převzíti závazek k další činné službě podle § 17 branného zákona reversem, ověřeným nebo potvrzeným obecním (městským) úřadem (notářem) místa trvalého bydliště; jsou-li nezletilé, je třeba souhlasu otcova (poručníkova), rovněž ověřeného obecním (městským) úřadem (notářem) místa trvalého bydliště otcova (poručníkova). U vojenských osob z povolání a u vojenských osob v presenční (další činné) službě postačí, ověří-li revers příslušný velitel.

§ 140.

Povinnost k další činné službě za zvláštní výcvik v speciálních služebních odvětvích.

(1) Aby vojenská správa opatřila a zajistila v speciálních služebních odvětvích (na př. v letectvu, u vojenské hudby, u vojenského zeměpisného ústavu a p.) potřebný dorost, přijímá již před vstupem do branné moci způsobilé uchazeče do zvláštních škol jako žáky (škola odborného leteckého dorostu, vojenská hudební škola), neb je k tomu účelu cvičí v poměru elévském (hudební elévové, elévové vojenského zeměpisného ústavu).

(2) Osoby, uvedené v předcházejícím odstavci musí se se souhlasem otcovým (poručníkovým) zavázati, že setrvají ve výcviku po předepsanou dobu, že po dokončení tohoto výcviku (absolvování školy nebo dosažení 17. roku věku) vstoupí dobrovolně do branné moci a že setrvají po vykonání zákonité presenční služby po dobu stanovenou příslušnými služebními předpisy v další činné službě za dobu ztrávenou ve zvláštním výcviku (ve škole).

(3) Ustanovení upravující poměr žáků (elévů), jakož i ustanovení o povinnosti k další činné službě a ustanovení o tom, kdy lze propustiti nebo vyloučiti žáka (eléva) ze školy (výcviku) a jaké povinnosti k další činné službě v těchto případech jim příslušejí, obsahují služební předpisy vydané ministerstvem národní obrany.

(4) Po dobrovolném vstupu do branné moci jsou bývalí žáci (elévové) povinni k zákonité presenční službě a k další činné službě za dobu ztrávenou ve zvláštním výcviku (ve škole) podle ustanovení příslušných předpisů; tato povinnost platí i pro službu v jiném oboru vojenské služby, než pro který byl žák (elév) vycvičen, je-li takové přemístění nařízeno.

(5) O propuštění z další činné služby před splněním převzatého závazku platí obdobně ustanovení § 139, odst. (4) a (5).

(6) Osoby zavázané k další činné službě podle ustanovení tohoto paragrafu mohou býti po vykonání zákonité presenční služby a po odsloužení doby vyplývající z dobrovolně převzatého závazku za zvláštní výcvik (zdokonalování) převzaty podle ustanovení § 137 do poměru déle sloužících, vyhovují-li stanoveným podmínkám; o takových osobách platí pak táž ustanovení jako o ostatních déle sloužících.

(7) Ustanovení odst. (2), (3), (5) a (6) platí obdobně též v tom případě, dostalo-li se někomu na žádost za jeho činné služby výcviku v speciálním služebním odvětví, jehož může s výhodou použíti i v svém občanském povolání.

c) Všeobecná ustanovení o další činné službě.

§ 141.

Obdobná platnost ustanovení platných pro presenční službu.

Pro další činnou službu dobrovolně převzatou platí jinak, zvláště pokud jde o nahrazování zameškané služby, o superarbitrační řízení, o odklad (přerušení) odpykání trestu na svobodě a o provedení propuštění z činné

služby, obdobně ustanovení platná pro presenční službu.

Část 4.

Povinnost k činné službě vojenských osob z povolání.

§ 142.

Povinnost důstojníků z povolání k činné službě.

(1) Důstojníci z povolání, kteří splnili povinnost k zákonité presenční službě, jakož i k další činné službě podle § 17 branného zákona (§ 139), jsou zavázáni k činné službě jako důstojníci z povolání v činné službě, nebyli-li pravoplatně přeloženi do zálohy nebo do výslužby nebo zbaveni vojenské hodnosti.

(2) O přeložení do zálohy platí ustanovení § 144, o přeložení do výslužby ustanovení § 146.

(3) Složiti dobrovolně hodnost důstojníka z povolání není dovoleno.

§ 143.

Povinnost rotmistrů z povolání k činné službě.

(1) O povolení k dobrovolnému dalšímu konání činné služby pro přijetí za rotmistra z povolání, jakož i o tomto přijetí a odchodu z poměru rotmistrů z povolání obsahuje bližší ustanovení služební předpis o rotmistrech, vydaný ministerstvem národní obrany.

(2) Vojenské osoby přijaté za rotmistry z povolání jsou povinny k další činné službě podle § 17 branného zákona podle závazku reversálně převzatého a vytčeného služebním předpisem uvedeným v předcházejícím odstavci [§ 139, odst. (2)].

(3) Rotmistři z povolání, kteří splnili povinnost k zákonité presenční službě, jakož i k další činné službě podle § 17 branného zákona, jsou zavázáni k činné službě jako rotmistři z povolání v činné službě, nebyli-li pravoplatně přeloženi do zálohy nebo do výslužby nebo zbaveni vojenské hodnosti.

(4) O přeložení do zálohy platí ustanovení § 145, o přeložení do výslužby ustanovení § 146.

(5) Složiti dobrovolně hodnost rotmistra z povolání není dovoleno.

§ 144.

Překládání důstojníků z povolání do zálohy s vojenskou hodností a bez ní.

(1) Důstojníci z povolání v činné službě jsou překládáni do zálohy s vojenskou hodností:

a) prohlásil-li důstojník z povolání, který splnil povinnost k presenční a k další činné službě podle § 17 branného zákona, že nehodlá dále býti důstojníkem z povolání;

b) je-li důstojník z povolání v řízení před kárným výborem nebo v soudcovském kárném řízení potrestán trestem přeložení do zálohy se zákonným nebo zmenšeným odbytným;

c) je-li důstojník z povolání, nemající deset let započitatelné služby, propuštěn z činné služby s odbytným podle zákona č. 286/1924 Sb. z. a n. nebo podle zákona č. 76/1922 Sb. z. a n. [§ 182, odst. (2)];

d) je-li důstojník z povolání propuštěn s odbytným řízením správním podle § 34 zákona č. 154/1923 Sb. z. a n.;

e) je-li důstojník z povolání podle ustanovení zákona č. 286/1924 Sb. z. a n. neb jiných zákonných ustanovení přeložen do civilního služebního odvětví státní správy.

(2) Přeložení do zálohy podle ustanovení předcházejícího odstavce třeba provésti jen tehdy, provádí-li se propuštění z činné služby vojenské před koncem roku, v němž dotčený důstojník dovrší 50. rok věku, a má-li propouštěný potřebnou schopnost k vojenské službě; má-li dojíti k uvedenému propuštění po tomto dni, třeba provésti zároveň propuštění z branné moci, leč by bylo propuštěnému důstojníku na výslovnou žádost podle ustanovení § 158 povoleno setrvati v záloze i po uplynutí roku, v němž dovršil 50. rok věku.

(3) Přeložení do zálohy se provede dnem stanoveným v Osobním věstníku ministerstva národní obrany. O přeložení do zálohy zpraví hned písemně důstojníka, který v době uveřejnění této osobní změny nekoná službu u svého kmenového tělesa a nemá proto příležitost dověděti se o takové změně z denního rozkazu, kmenové těleso výpisem z Osobního věstníku ministerstva národní obrany.

(4) Přeložení do I. neb II. zálohy třeba provésti podle roku narození; stran určení, ke kterému ročníku zálohy důstojník náleží, platí ustanovení § 156.

(5) Prohlášení podle odst. (1), písm. a), nutno předložiti služebním postupem mini-

sterstvu národní obrany. Výslovnému prohlášení jsou na roveň postaveny takové činy a projevy, z nichž je patrno, že důstojník z povolání v činné službě nehodlá zůstati nadále v tomto poměru; to platí zvláště o nastoupení do jiné státní (veřejné) služby. Podle uvedeného prohlášení nebo činů a projevů, z nichž je příslušný úmysl zjevný, provede se — bez újmy event. stíhání pro trestný čin spáchaný podobnými konkludentními činy — přeložení do zálohy nebo propuštění z branné moci podle všeobecných zásad. Při vstupu do jiného odvětví státní služby bude přeložení do zálohy provedeno dnem vstupu do této služby; přijetí do jiného odvětví státní služby jest vázáno předchozím souhlasem ministerstva národní obrany.

(6) Překládati důstojníky z povolání do zálohy podle ustanovení odst. (1), písm. a), není za mobilisace a ve válce dovoleno.

(7) Důstojníci z povolání, přeložení do zálohy, podléhají stejné služební povinnosti jako ostatní důstojníci v záloze; pokud jde o cvičení ve zbrani (služební), jsou povinni těmi cvičeními, jež jim podle jejich stáří (ročníku zálohy) připadají jako důstojníkům v záloze na zbývající dobu I. zálohy [§ 169, odst. (4)].

(8) Důstojníci z povolání, kteří byli přeloženi do zálohy nebo propuštěni z branné moci podle ustanovení odst. (1), písm. a), nenabudou tím nároku na zaopatřovací platy; o nároku na odbytné, jež přísluší důstojníkům z povolání přeloženým do zálohy nebo propuštěným z branné moci podle ustanovení odst. (1), písm. b)—d), platí příslušná zákonná ustanovení.

(9) Důstojníka z povolání, který pozbyl v soudním anebo kárném řízení vojenské hodnosti, aneb jemuž byla tato hodnost odňata řízením správním podle § 33 zákona č. 154/1923 Sb. z. a n., třeba přeložiti podle jeho stáří do I. nebo II. zálohy jako vojína bez hodnosti, splnil-li povinnost k presenční a i k další činné službě podle § 17 branného zákona. To platí též v tom případě, bylo-li při odnětí hodnosti přiznáno (zmenšené) odbytné podle ustanovení § 23, odst. (1), písm. f), zákona č. 154/1923 Sb. z. a n., ve znění zákona č. 55/1927 Sb. z. a n.; bylo-li při odnětí hodnosti přiznáno podle téhož zákona (snížené) výslužné, jsou dotčené osoby vojenskými pensisty, o nichž platí ustanovení § 184.

(10) Nesplnil-li dosud povinnost k činné službě, uvedené v předcházejícím odstavci, nutno důstojníka z povolání přeložiti do zálohy teprve, až tuto povinnost splní; byla-li mu však výjimečně podle ustanovení § 139, odst. (4), tato povinnost v případě zvláštního zřetele hodném prominuta, přeloží se do zálohy dnem, který následuje po dni jeho propuštění z činné služby.

(11) Důstojníci z povolání, kteří se po odnětí hodnosti stali příslušníky mužstva v záloze, podléhají stejným povinnostem jako ostatní mužstvo v záloze; pokud jde o cvičení ve zbrani (služební), jsou povinni těmi cvičeními, jež jim podle jejich stáří (ročníku zálohy) připadají jako příslušníkům mužstva v záloze.

(12) Důstojníky z povolání, kteří pozbyli vojenské hodnosti po 31. prosinci roku, v němž dovršili 50. rok věku, nutno z branné moci propustiti.

§ 145.

Překládání rotmistrů z povolání do zálohy.

(1) O překládání rotmistrů z povolání v činné službě do zálohy a o povinnostech těchto osob po jich přeložení do zálohy platí obdobně ustanovení § 144.

(2) Rotmistry z povolání, jimž byl zákonem ze dne 13. května 1919, č. 250 Sb. z. a n., a vládním nařízením č. 594/1919 Sb. z. a n. (VV. 1920, čís. 2, čl. 16) zachován nárok na propůjčení služebních míst podle zákona o certifikatistech ze dne 19. dubna 1872, č. 60 ř. z. a zák. čl. II z roku 1873 a kteří byli na základě certifikátu definitivně ustanoveni v některé ze služeb uvedených v zákonu o certifikatistech, nutno přeložiti, podléhají-li branné povinnosti, do zálohy dnem jich ustanovení v této službě, t. j. dnem, od kterého jsou jim podle dekretu nebo příslušných předpisů poukazovány k výplatě služební platy pro místo jim propůjčené. Byli-li však ustanoveni v takové službě jen provisorně (zatímně), přeloží se na dovolenou (s platem nebo bez platu) taktéž dnem svého ustanovení; jich přeložení do zálohy se provede teprve dnem definitivního přijetí do služby. Totéž platí pro rotmistry z povolání legionáře, kteří byli ustanoveni v civilní státní službě nebo v jiné službě jí na roveň postavené.

(3) Ustanovení § 144, odst. (8), platí obdobně též pro rotmistry z povolání přeložené do zálohy nebo propuštěné z branné moci.

§ 146.

Překládání důstojníků a rotmistrů z povolání do výslužby.

(1) Do výslužby se překládají důstojníci a rotmistři z povolání jednak po zjištění ne-

schopnosti ke konání služby (k vojenskému povolání), jednak bez takového zjištění.

(2) Po zjištění neschopnosti ke konání služby (k vojenskému povolání) se do výslužby překládají podle zákona č. 76/1922 Sb. z. a n. důstojníci a rotmistři z povolání,

a) kteří mají nejméně 10 započitatelných služebních let, nebo

b) kteří, ačkoli mají méně než 10 započitatelných let, vyhovují podmínkám § 3 cit. zákona č. 76/1922 Sb. z. a n.

O služební (branné) povinnosti důstojníků a rotmistrů z povolání, přeložených takto do výslužby, platí ustanovení § 182, odst. (3), (4) a (8).

(3) Bez zjištění neschopnosti ke konání služby (k vojenskému povolání) se do výslužby překládají důstojníci a rotmistři z povolání s nejméně 10 započitatelnými služebními lety,

a) kteří vyhovují podmínkám § 5, odst. (2), č. 1 a 2 zákona č. 76/1922 Sb. z. a n., nebo

b) kteří byli potrestáni podle ustanovení § 23, odst. (1), písm. d) a e), zákona č. 154/1923 Sb. z. a n., v řízení před kárným výborem, nebo

c) proti nimž bylo použito správního opatření uvedeného v § 34 zákona č. 154/1923 Sb. z. a n., nebo

d) kteří byli propuštěni z činné služby podle zákona č. 286/1924 Sb. z. a n.

O služební (branné) povinnosti důstojníků a rotmistrů z povolání, přeložených takto do výslužby, platí ustanovení § 182, odst. (5), (6) a (7).

Část 5.

Povinnost k vojenskému výcviku.

§ 147.

Povolání, nastoupení a presentace k vojenskému výcviku.

(1) O povolání, nastoupení a presentaci k vojenskému výcviku platí, nestanoví-li tyto předpisy jinak, obdobně táž ustanovení jako o povolání, nastoupení a presentaci k presenční službě; totéž platí o superarbitraci osob, nastoupivších k vojenskému výcviku.

(2) Osoby zařaděné do náhradní zálohy povolávají se, nestanoví-li ministerstvo národní obrany jinak, k vojenskému výcviku vždy na den 1. října, který následuje po jejich odvedení. Osoby přeložené do náhradní zálohy v době, kdy konají presenční službu, dokončí dvanáctinedělní výcvik, při čemž se jim vykonaná presenční služba započítá do doby tohoto výcviku. Nastane-li toto přeložení do náhradní zálohy po 12 nedělích vykonané presenční služby, třeba dotčené osoby ihned propustiti do poměru mimo činnou službu, při čemž se pokládá dvanáctinedělní výcvik za vykonaný.

(3) Osoby, které byly v době výcviku přeloženy do poměru mimo činnou službu z důvodů uvedených v § 149, odst. (3) a (4), třeba povolati na přiměřeně pozdější den příštího výcvikového období tak, aby mohly ihned pokračovati v přerušeném výcviku.

(4) Předčasně k vojenskému výcviku nastoupiti nelze.

§ 148.

Odsunutí vojenského výcviku na příští výcvikové období.

(1) Osoby, které jsou v den, kdy mají nastoupiti k vojenskému výcviku, pro nemoc neschopny k dopravě, musí tuto neschopnost prokázati způsobem uvedeným v § 109, odst. (2); takovým osobám se odsune jejich vojenský výcvik na příští výcvikové období.

(2) Osoby, které jsou v den, kdy mají nastoupiti k vojenskému výcviku, ve vyšetřovací nebo v trestní vazbě, nebo v donucovací pracovně (v polepšovně nebo v přechodném ústavě), nebo mají býti do takových ústavů odevzdány po odpykání trestu, nebyl-li jim povolen odklad trestu podle ustanovení § 110, odsune se jejich vojenský výcvik na výcvikové období, v němž uvedené překážky nebude.

(3) Osoby, které nastoupí k vojenskému výcviku se zmeškáním, přesahujícím čtrnáct dní, propustí se ihned po nastoupení do poměru mimo činnou službu a jsou povinny vykonati vojenský výcvik v příštím výcvikovém období; tím není ovšem dotčeno jich potrestání pro opožděné nastoupení.

(4) Ministerstvo národní obrany může v případech zvláštního zřetele hodných příslušníkům náhradní zálohy trvale usedlým v cizině, zpravidla jen v zemích mimoevropských (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), povolit odsunutí vojenského výcviku na dobu pozdější a jde-li o osoby starší 32 let, vykonávání tohoto výcviku vůbec prominouti.

§ 149.

Počítání a nahrazování vojenského výcviku.

(1) Vojenský výcvik se počítá ode dne skutečného nastoupení. Dobu vojenského výcviku, zmeškanou opožděným nastoupením, třeba nahraditi. Převyšuje-li toto opoždění čtrnáct dní, platí ustanovení předposledního odstavce předcházejícího paragrafu.

(2) Osoby ve vojenském výcviku, které zameškají službu

a) trestem anebo vazbou uvalenou na ně v trestní věci, jež skončila rozsudkem odsuzujícím,

b) zběhnutím z činné služby nebo samovolným vzdálením,

jsou povinny dobu výcviku takto zameškanou nahraditi.

(3) Zameškáli osoba ve vojenském výcviku tento výcvik pro nemoc úhrnem po čtrnáct dní, propustí se do poměru mimo činnou službu a je povinna pokračovati ve výcviku takto přerušeném v příštím výcvikovém období; zameškání nemocí až do čtrnácti dní se nenahrazuje.

(4) O odpykání trestů na svobodě, uložených občanskými soudy osobám ve vojenském výcviku, platí obdobně ustanovení § 128; ve výcviku, jenž byl odpykáváním takového trestu přerušen, pokračuje se pak v příštím výcvikovém období. Pro povolání k pokračování ve výcviku platí ustanovení § 147, odst. (3).

§ 150.

Propuštění z vojenského výcviku.

(1) O propuštění z vojenského výcviku platí obdobně ustanovení §§ 129 a 131.

(2) Osoby, které jsou v době, kdy by jim končil vojenský výcvik, v trestu na svobodě, jímž jsou službě odňaty, propustí se do poměru mimo činnou službu teprve tehdy, až uvedený trest odpykají a zameškanou službu nahradí podle ustanovení předcházejícího paragrafu.

§ 151.

Vojenský výcvik podle druhého odstavce § 62 branného zákona.

(1) Ježto ministr národní obrany prominul bývalým domobrancům narozeným roku 1897 až 1892, kteří podle poslední platné klasifikace byli převedeni do zálohy a měli se podle druhého odstavce § 62 branného zákona podrobiti vojenskému výcviku, tento výcvik, podléhají tyto osoby jen podle svého věku (ročníku zálohy) povinnosti ke cvičením v záloze, za nichž se podrobí potřebnému vojenskému výcviku.

(2) Totéž platí o osobách uvedených v § 2, (3), druhém odst., vl. nař. č. 374/1920 Sb. z. a n., které byly převedeny do zálohy.

Část 6.

Služební povinnost v záloze a v náhradní záloze (mimo vojenský výcvik).

A. Všeobecná ustanovení.

§ 152.

Všeobecná ustanovení o služební povinnosti příslušníků zálohy a náhradní zálohy.

(1) V míru jsou příslušníci zálohy a náhradní zálohy (tito kromě svého vojenského výcviku) povinni cvičeními ve zbrani (služebními) podle dále uvedených ustanovení a mohou býti též povoláni k výjimečné činné službě v mezích ustanovení § 27 branného zákona; za mobilisace a ve válce jsou povinni k činné službě podle mobilisační vyhlášky nebo podle zvláštního individuálního povolávacího rozkazu. Kromě toho jsou příslušníci zálohy a náhradní zálohy vázáni v tomto svém poměru ještě některými dalšími povinnostmi podle příslušných ustanovení.

(2) O trvání služební povinnosti v I. a II. záloze platí ustanovení § 101, o trvání služební povinnosti v náhradní záloze pak ustanovení § 103.

(3) Příslušníky zálohy třeba ve všech písemnostech označovati vedle vojenské hodnosti též přívlastkem „v záloze“ (zkratka „.....v zál.“), příslušníky náhradní zálohy pak přívlastkem „v náhradní záloze“ (zkratka „..... n. z.“). Zjistí-li se u důstojníků a rotmistrů v záloze neschopnost ke konání služby, označují se jako důstojníci a rotmistři v záloze s výslužným nebo mimo službu podle zásad uvedených v § 183.

§ 153.

Přeložení do zálohy.

(1) Vojenské osoby se překládají do zálohy, jakmile splnily povinnost k presenční anebo k presenční a další činné službě. Překládání do zálohy po splnění presenční služební po-

vinnosti upravuje § 132; o překládání důstojníků a rotmistrů z povolání do zálohy platí pak ustanovení § 144 a 145.

(2) Až do konce roku, v němž dokončí 40. rok věku, překládají se dotčené osoby do I. zálohy; starší příslušníci zálohy patří do II. zálohy.

(3) Do zálohy překládají vojenské osoby vojsková tělesa (ústavy) z moci úřední, aniž vyčkají nějakých zvláštních nařízení. Jen vojenské gážisty z povolání lze přeložiti do zálohy teprve na nařízení ministerstva národní obrany.

(4) Při přeložení do zálohy podržuje dotčená osoba hodnost, kterou v té době měla, i nadále, leč by byla překládána do zálohy proto, že byla vojenské hodnosti zbavena. Důstojníci (podporučíci) presenční služby se překládají do zálohy rovněž v své hodnosti.

(5) Za mobilisace a ve válce platí pro překládání do zálohy tytéž lhůty; branci do zálohy přeložení zůstanou však v činné službě až do demobilisace svého ročníku.

§ 154.

Přeložení z I. do II. zálohy.

(1) Vojenské osoby v I. záloze nutno 31. prosincem toho roku, v němž dokončí 40. rok věku, přeložiti do II. zálohy.

(2) Přeložení z I. do II. zálohy se provede z moci úřední bez zvláštního nařízení, ať jde o mužstvo nebo rotmistry nebo důstojníky. Přeložení do II. zálohy se provádí jak u náhradních těles (útvarů), tak u doplňovacích okresních velitelství a politických úřadů I. stolice automaticky.

§ 155.

Přeložení důstojníků a rotmistrů v záloze do počtu mužstva.

(1) Předpokladem pro ponechání hodnosti důstojníka v záloze jest, že vyhovuje úplně všem podmínkám kladeným na československého důstojníka v záloze a plní řádně všechny své povinnosti, které mu ukládají příslušné předpisy.

(2) Dopustí-li se důstojník v záloze v době, kdy nekoná činnou službu vojenskou, opětovného neplnění svých povinností, jež mu příslušné předpisy jako důstojníku v záloze ukládají, aneb odmítne-li v téže době vůbec plniti povinnosti, jež mu příslušejí jako důstojníku v záloze, postupuje se podle § 60 vl. nař. č. 203/1923 Sb. z. a n.

(3) Důstojník v záloze, jemuž byla vojenská hodnost odňata podle ustanovení předcházejícího odstavce nebo v řízení soudním anebo kárném, bude přeložen do počtu mužstva jako vojín v záloze; potom podléhá stejným povinnostem jako ostatní mužstvo v záloze [§ 144, odst. (11)].

(4) Složiti dobrovolně hodnost důstojníka v záloze není dovoleno.

(5) Ustanovení tohoto paragrafu platí obdobně též o rotmistrech v záloze.

§ 156.

Stanovení příslušnosti k jednotlivým ročníkům zálohy.

(1) Osoby, které byly v jednom roce odvedeny (osoby téhož odvodního ročníku) a určeny k vykonávání presenční služby, příslušejí po skončení presenční služby do jednoho ročníku I. zálohy, který se označuje jako první, druhý atd. ročník I. zálohy. K prvnímu ročníku I. zálohy patří normálně všechny osoby téhož odvodního ročníku, které nastoupily do presenční služby dnem zařadění a byly přeloženy po skončení presenční služby pravidelně do zálohy, ode dne svého přeložení do zálohy až do konce následujícího kalendářního roku; následující pak kalendářní rok jest druhým ročníkem I. zálohy atd. (tab. A).

(2) Ti branci, kteří nebyli z jakýchkoli důvodů přeloženi do zálohy s příslušníky svého odvodního ročníku, nastoupivšími dnem zařadění do presenční služby, patří do toho ročníku zálohy, ke kterému by náleželi, kdyby byli bývali normálně nastoupili do presenční služby a byli pravidelně přeloženi do zálohy.

(3) Osobám, které byly bez vlastního zavinění odvedeny po 31. prosinci roku, v němž dokončily 22. rok věku a staly se podle dosud platných předpisů příslušníky zálohy, stanoví se odvodní ročník zlomkem, jehož čitatel je skutečný rok odvodu a jmenovatel rok, v němž dovršily 22. rok věku; příslušnost k jednotlivým ročníkům I. zálohy se řídí rokem uvedeným v jmenovateli a stanoví se stejným způsobem jako u osob, které byly v roce uvedeném ve jmenovateli odvedeny a po vykonání presenční služby přeloženy do zálohy [odst. (1)]. Totéž platí o osobách, které dobrovolně vstoupily do branné moci po 31. prosinci toho roku, v němž dokončily 22. rok věku, vyjma dobrovolníky na dobu války a o osobách téhož věku, které byly podle § 28, písm. d), branného zákona (opětně) odvedeny (tab. B).

(4) Ustanovení předcházejícího odstavce platí obdobně pro odvedené osoby, které nabyly československé státní příslušnosti po onom roce, v němž dokončily 22. rok věku, připadá-li 22. rok jejich věku na rok 1920 nebo později, pokud byly před účinností zákona č. 53/1927 Sb. z. a n. zařaděny do zálohy; připadá-li však 22. rok jejich věku na rok 1919 nebo dříve, určí se příslušnost k jednotlivým ročníkům I. zálohy tím způsobem, že se ke jmenovateli zlomku připočte jeden rok; následující pak kalendářní rok jest prvním ročníkem I. zálohy, atd. (tab. B).

(5) Bývalým dobrovolníkům na dobu války, kteří byli podle ustanovení § 20 vl. nař. č. 470/1920 Sb. z. a n. převedeni do zálohy, stanoví se odvodní ročník zlomkem, jehož čitatel je skutečný rok odvodu a jmenovatel rok, v němž dovršili 22. rok věku; příslušnost k jednotlivým ročníkům I. zálohy se stanoví tím způsobem, že se k roku uvedenému ve jmenovateli připočte jeden rok a následující pak kalendářní rok je prvním ročníkem I. zálohy, atd. (tab. E).

(6) Ustanovení předcházejícího odstavce platí též o osobách ročníků narození 1892—1895, které byly za války v letech 1915—1918 podle ustanovení § 19: 4, nebo 21 branného zákona z roku 1912 dobrovolně odvedeny po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku, jakož i o osobách, které byly podle téhož (nebo dřívějšího) branného zákona dodatečně odvedeny po 31. prosinci roku, v němž dovršily 23. rok věku (tab. F, G).

(7) U ostatních osob odvedených podle dřívějších branných zákonů, jakož i u bývalých sloužívších domobranců převedených do zálohy rozhoduje pro jejich příslušnost k jednotlivým ročníkům zálohy jejich dřívější odvodní ročník (podle roku jejich odvodu); příslušnost k tomu neb onomu ročníku I. zálohy stanoví se zde tím způsobem, že se k jejich odvodnímu ročníku připočte jeden rok; následující pak kalendářní rok jest prvním ročníkem I. zálohy, atd. (tab. C).

(8) U bývalých tříděných domobranců převedených do zálohy rozhoduje pro příslušnost k tomu neb onomu ročníku I. zálohy odvodní ročník, který jim byl při převodu podle § 22 vl. nař. č. 470/1920 Sb. z. a n. přiznán (zlomek, jehož čitatelem je rok převodu [1920] a jmenovatelem rok, v kterém dotčený dovršil 22. rok věku). Příslušnost osob v tomto odstavci uvedených k tomu neb onomu ročníku I. zálohy stanoví se tím způsobem, že se ke jmenovateli zlomku připočte jeden rok; následující pak kalendářní rok jest prvním ročníkem I. zálohy atd. Toto ustanovení platí též pro osoby uvedené v druhém odstavci § 2 (3) vl. nař. č. 374/1920 Sb. z. a n. (tab. D).

(9) Příslušníkům bývalých československých zahraničních vojsk (legionářům), narozeným roku 1897 a dříve, určuje se jejich odvodní ročník, rozhodný pro stanovení příslušnosti k jednotlivým ročníkům I. zálohy, takto:

a) u těch, kteří byli podle dřívějších branných zákonů odvedeni [s výjimkou uvedenou v písm. b) a c)], rozhoduje jejich skutečný rok odvodu, nebo byli-li dodatečně odvedeni, jmenovatel zlomku vyznačujícího odvodní ročník stanovený podle odst. (6); totéž platí o legionářích, kteří byli před vstupem do československých zahraničních vojsk (legií) t. zv. slouživšími domobranci [tab. H, a)];

b) těm, kteří byli podle § 19: 4 nebo 21 branného zákona z roku 1912 dobrovolně odvedeni za války v letech 1914—1918:

aa) byli-li odvedeni před 31. prosincem roku, v němž dosáhli 22. roku věku, určuje se odvodní ročník stejným způsobem jako osobám uvedeným za písm. a) [tab. H, a)];

bb) byli-li odvedeni po 31. prosinci roku, v němž dosáhli 22. roku věku, určuje se odvodní ročník zlomkem, jehož čitatel je rok dobrovolného odvodu a jmenovatel rok, v němž dovršili 22. rok věku [tab. H, c)];

c) těm, kteří byli podle branného zákona z roku 1912 dobrovolně odvedeni na dobu války, určuje se odvodní ročník zlomkem, jehož čitatelem je rok dobrovolného odvodu, jmenovatelem pak rok, v němž dovršili 22. rok věku [tab. H, b)];

d) těm, kteří byli před vstupem do československých zahraničních vojsk (legií) t. zv. tříděnými domobranci, jakož i u těch, kteří se nepodrobili před převratem v bývalém státě ani odvodu, ani domobraneckému třídění, určuje se odvodní ročník:

aa) vstoupili-li do československých zahraničních vojsk (legií) před 31. prosincem roku, v němž dosáhli 22. roku věku, zlomkem, jehož čitatel označuje rok převodu (1920), jmenovatel rok vstupu do legií;

bb) vstoupili-li do československých zahraničních vojsk (legií) po 31. prosinci roku, v němž dosáhli 22. rok věku, zlomkem, jehož čitatel označuje rok převodu (1920), jmenovatel pak rok, v němž dovršili 22. rok věku [tab. H, d)].

Příslušnost osob uvedených v tomto odstavci k tomu neb onomu ročníku I. zálohy stanoví

se tím způsobem, že se připočte u osob uvedených za písm. a) k roku jejich skutečného odvodu a u osob uvedených za písm. b), c) a d) k roku uvedenému ve jmenovateli zlomku jeden rok; následující pak kalendářní rok jest prvním ročníkem I. zálohy atd. K evidenčním účelům se připojuje k odvodnímu ročníku legionářů zkratka: „(leg)".

(10) Ročníky II. zálohy se označují jako první, druhý atd. ročník II. zálohy podle roku narození.

(11) Podle zásad uvedených v odst. (1) až (9) stanoví se příslušnost k tomu neb onomu ročníku I. zálohy u jednotlivých kategorií osob, o které jde, jak patrno z těchto příkladů:

A. *Osoby odvedené podle branného zákona z roku 1920, které byly po vykonání presenční služby přeloženy do zálohy.*

Odvodního ročníku	při zákonité presenční službě	jsou v ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7	8.	9.	10.	
1920	14 + 10 = 24měsíční	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	atd.
1921		1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	
1922		1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	
1923	14 + 4 = 18měsíční	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
1924		1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	
1925		1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	
1926		1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	
1927		1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	

Poznámka.

a) V skupině 24měsíční úhrnné presenční služby jsou i ti, kdo byli odvedeni v letech 1921 a 1922 (s dodatečně odvedenými), jimž přísluší podle § 61 branného zákona kratší činná služba (12měsíční nebo 14měsíční), jakož i odvedení příslušníci ročníku narození 1898, kteří byli přeloženi podle § 3, odst. 1, písm. c), vl. nař. č. 470/1920 Sb. z. a n. (VV. 1920, čis. 44, čl. 470) do zálohy ihned po zařadění. Totéž platí obdobně o skupině úhrnné presenční služby 18měsíční, pokud jde o dodatečně odvedené.

b) Ten odvodní ročník, který bude poprvé míti presenční službu jen 14měsíční, bude v prvním ročníku I. zálohy do konce téhož kalendářního roku jako ten odvodní ročník, který měl naposled ještě presenční službu 18měsíční.

c) Ti, kdož byli dodatečně odvedeni v jednom roce s příslušníky skupiny s 18měsíční nebo 14měsíční úhrnnou presenční službou, jimž však přísluší podle § 61 branného zákona nebo podle zák. č. 51/1927 Sb. z. a n. delší činná služba než 18měsíční nebo 14měsíční, patří, když splnili povinnost k presenční službě, do téhož ročníku zálohy jako příslušníci dotčené skupiny, kteří byli s nimi téhož roku odvedeni.

d) V prvním ročníku zálohy jsou vždy příslušníci zálohy od svého přeložení do zálohy až do konce kalendářního roku uvedeného v rubrice, určené pro 1. ročník I. zálohy.

B. *Příslušníci zálohy, kteří byli odvedeni podle branného zákona z roku 1920 bez vlastního zavinění po 31. prosinci, v němž dokončili 22. rok věku, osoby vstoupivší po témž dni dobrovolně do branné moci (vyjma dobrovolníky na dobu války), osoby (opětně) odvedené podle § 28, písm. d), branného zákona, a do zálohy zařaděné osoby, které byly odvedeny jako cizinci nabyvší československé státní příslušnosti po 31. prosinci, v němž dokončili 22. rok věku.*

Odvodního ročníku	jsou v ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
1921/1918	—	—	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	atd.
1922/1920	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	
1923/1915	—	—	—	—	—	—	—	1924	1925	1926	
1924/1921	—	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	
atd.											

C. *Osoby odvedené podle dříve platných branných zákonů, nebo slouživší domobranci převedení do zálohy, pokud takové osoby jsou ještě v I. záloze.*

Odvodního ročníku	jsou v										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1919*	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	atd.
1918*	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	
1917*	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	
1916*	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	
1915*	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	
1914	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1913	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1912	—	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	
atd.											

Poznámka.

*) Tato léta mohou se týkati jen dobrovolně odvedených podle § 19: 4 nebo 21 branného zákona z roku 1912 před 31. prosincem roku, v němž dovršili 22. rok věku; pokud jde o osoby ročníků narození 1892—1895, odvedené dobrovolně v letech 1914—1918 po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku, platí o nich ustanovení odst. (6) a přehled v tab. F.

D. *Třídění domobranci převedení do zálohy.*

Odvodního ročníku	jsou v										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1920/1919	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	atd.
1920/1918	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	
1920/1917	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	
1920/1916	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	
1920/1915	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	
1920/1914	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1920/1913	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1920/1912	—	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	
atd.											

E. *Dobrovolníci na dobu války podle branného zákona z roku 1912, převedení do zálohy.*

Odvodního ročníku	jsou v							
	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku							
1914/1913	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	atd.
1914/1912	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	
1915/1911	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1916/1910	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1917/1908	—	—	—	—	—	1921	1922	
1918/1911	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
atd.								

F. *Osoby ročníků narození 1892—1895, dobrovolně odvedené za války podle § 19 : 4 a 21 branného zákona z roku 1912 po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku.*

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1915/1914	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1916/1915	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	
1917/1916	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	
1918/1917	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	
atd.											

G. *Osoby dodatečně odvedené podle dřívějších branných zákonů po 31. prosinci roku, v němž dovršily 23. rok věku.*

Odvodního ročníku	jsou v							atd.
	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku							
1914/1912	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1915/1911	—	—	—	—	1921	1922	1923	
1916/1910	—	—	—	—	—	1921	1922	
atd.								

H. *Legionáři:*

a) podle dřívějších branných zákonů odvedení a býv. slouživší domobranci:

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1914 (leg.)	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1913 (leg.)	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1912 (leg.)	—	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	
1911 (leg.)	—	—	—	—	—	—	—	—	1921	1922	
1910 (leg.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1921	
atd.											

b) podle dřívějšího branného zákona dobrovolně odvedení na dobu války:

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1914/1913 (leg.)	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	
1915/1910 (leg.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1921	
1916/1912 (leg.)	—	—	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	
atd.											

c) dobrovolně odvedení za války podle § 19 : 4 nebo 21 branného zákona z roku 1912 po 31. prosinci roku, v němž dovršili 22. rok věku:

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1915/1914 (leg.)	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
1917/1916 (leg.)	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	
atd.											

d) bývalí třídění domobranci a ti, kteří se v býv. státě nepodrobili ani odvodu ani domobraneckému třídění:

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku I. zálohy až do konce kalendářního roku										
1920/1918 (leg.)	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	
1920/1917 (leg.)	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	
1920/1914 (leg.)	—	—	—	—	—	1921	1922	1923	1924	1925	
atd.											

Poznámka. Zlomkový jmenovatel těchto příkladů značí rok vstupu do legií, vstoupila-li dotčená osoba do legií před 31. prosincem roku, v němž dosáhla 22. roku; jinak značí tento jmenovatel rok, v němž dotčený legionář dovršil 22. rok věku.

§ 157.

Stanovení příslušnosti k jednotlivým ročníkům náhradní zálohy.

(1) Příslušníci náhradní zálohy jednoho odvodního ročníku, kteří byli do ní zařaděni pro překročení stanoveného ročního kontingentu branců [§ 83, odst. (1), písm. a)], setrvají v prvním ročníku náhradní zálohy do téhož dne, do kterého budou v prvním ročníku I. zálohy branci téhož odvodního ročníku, kteří byli určeni k vykonávání zákonité presenční služby [§ 156, odst. (1)]; druhý a následující ročníky náhradní zálohy jsou souhlasné s druhým a následujícími ročníky I. zálohy. Po roce, v němž příslušníci náhradní zálohy dokončí 40. rok věku, označují se jejich ročníky postupně dalšími čísly.

(2) Příslušníkům náhradní zálohy, kteří byli do ní zařaděni podle ustanovení § 83, odst. (1), písm. b) a c), stanoví se odvodní ročník zlomkem, jehož čitatel je skutečný rok odvodu a jmenovatel rok, v němž dovršili 22. rok věku. Příslušnost k jednotlivým ročníkům náhradní zálohy se řídí rokem uvedeným v jmenovateli a stanoví se souhlasně s ročníky I. zálohy těch osob, které byly v roce uvedeném ve jmenovateli odvedeny a po vykonání presenční služby přeloženy do zálohy; po roce, v němž dokončí 40. rok věku, platí pro označení ročníků náhradní zálohy ustanovení poslední věty předcházejícího odstavce.

(3) U branců, kteří byli do náhradní zálohy dodatečně přeloženi, určuje se příslušnost k jednotlivým ročníkům náhradní zálohy tak, jako kdyby byli do ní přímo zařaděni podle ustanovení § 83, odst. (1), písm. a).

(4) Příslušnost k jednotlivým ročníkům náhradní zálohy, určená podle předcházejících zásad, je patrna z těchto příkladů:

A. *Osoby zařaděné do náhradní zálohy podle ustanovení § 83, odst. (1), písm. a), a dodatečně do ní přeložené podle § 95.*

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku náhradní zálohy až do konce kalendářního roku										
1928	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	
1929	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	

Poznámka. Platí po dobu trvání 18měsíční presenční služby; po zavedení 14měsíční presenční služby platí obdobně pozn. b) k tab. A § 156, odst. (11).

B. *Osoby zařaděné do náhradní zálohy podle ustanovení § 83, odst. (1), písm. b) a c).*

Odvodního ročníku	jsou v										atd.
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
	ročníku náhradní zálohy až do konce kalendářního roku										
1927/1925	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	
1928/1923	—	—	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	
1928/1920	—	—	—	—	—	1928	1929	1930	1931	1932	

§ 158.

Ponechání v záloze a v náhradní záloze po splnění branné povinnosti.

(1) Důstojníci v záloze, kteří splnili svou brannou povinnost, mohou býti na výslovné prohlášení ponecháni dále v záloze po 31. prosinci roku, v němž dovrší 50. rok věku. K tomu účelu musí učiniti příslušné písemné prohlášení u svého vojenského evidenčního úřadu, ke kterému připojí svou vojenskou knížku; tento úřad zašle prohlášení i s vojenskou knížkou příslušnému kmenovému tělesu ke schválení. Tímto způsobem přejímají důstojníci v záloze, jejichž prohlášení bylo schváleno, dobrovolně další brannou povinnost, které podléhají tak dlouho, dokud nebudou z branné moci pravoplatně propuštěni.

(2) Důstojníci, kteří byli způsobem uvedeným v předcházejícím odstavci ponecháni dále v záloze, mohou býti v budoucnosti propuštěni z branné moci vždy jen 31. prosincem na zvláštní žádost, o které rozhodne kmenové těleso; za mobilisace a ve válce není takové propuštění dovoleno. Ministerstvo národní obrany může však ze služebních důvodů propustiti takové osoby z branné moci, aniž o to žádají.

(3) Další ponechání v záloze zapíše kmenové těleso ve vojenské knížce.

(4) Ustanovení tohoto paragrafu platí obdobně též o rotmistrech v záloze, pak o mužstvu v záloze a v náhradní záloze.

§ 159.

Superarbitrace příslušníků zálohy a náhradní zálohy.

(1) O superarbitraci příslušníků zálohy platí kromě ustanovení § 237, 162, odst. (4), písm. b) a 163, odst. (1), též obdobně ustanovení § 115.

(2) Má-li býti k superarbitračnímu řízení povolán příslušník zálohy, který není v činné službě, povolá jej doplňovací okresní velitelství místa pobytu svolávacím lístkem (podle vzoru v příl. 45 nebo 52), jenž je zároveň cestovním průkazem pro jízdu železnicí a platí pro mužstvo jako jízdní lístek [§ 66, odst. (7)]; o vyplňování svolávacích lístků viz ustanovení § 175, odst. (7), nebo 176, odst. (3).

(3) Nedostaví-li se k superarbitračnímu řízení příslušník zálohy, povolaný k superarbitraci z poměru mimo činnou službu, třeba postupovati podle ustanovení § 237, odst. (3).

(4) Superarbitrační řízení o příslušnících zálohy se provádí podle superarbitračních předpisů pro mužstvo nebo pro vojenské gážisty, vydaných ministerstvem národní obrany.

(5) Ustanovení tato platí též o příslušnících náhradní zálohy.

B. Ustanovení o cvičeních v záloze a náhradní záloze.

a) Všeobecná ustanovení o cvičeních.

§ 160.

Všeobecná ustanovení o cvičeních a jejich jednotlivé druhy.

(1) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy jsou povinni cvičeními ve zbrani nebo služebními podle toho, jsou-li příslušníky zbraní či služeb.

(2) Třeba rozeznávati:

a) pravidelná cvičení, jimiž jsou povinni všichni příslušníci zálohy a náhradní zálohy,

b) zvláštní cvičení, jímž jsou povinni příslušníci náhradní zálohy,

c) zvláštní cvičení, jímž jsou povinny vojenské osoby předčasně propuštěné z presenční služby,

d) mimořádné cvičení při zavedení nové výzbroje, k němuž mohou býti povoláni všichni příslušníci I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku,

e) výjimečné cvičení k zvýšení brannosti státu, k němuž mohou býti povoláni všichni příslušníci zálohy a náhradní zálohy,

f) dobrovolná cvičení.

(3) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří jsou členy Národního shromáždění, nebudou po dobu platnosti svého mandátu povoláváni k cvičením; cvičení takto zameškaná se nenahrazují.

(4) Příslušníci četnictva jsou osvobozeni od vykonávání cvičení ve zbrani (služebních), která by měli konati v době, kdy konají četnickou službu. Pokud budou příslušníci četnictva povoláni k vojenským cvičením pro výcvik v polní bezpečnostní službě a součinnost s vojenskými velitelstvími podle § 5 zákona o četnictvu, stanoví ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra.

(5) Ministerstvo národní obrany v dohodě s ministerstvem financí stanoví, pokud lze příslušníkům finanční stráže, kteří se účastní podle příslušné služební instrukce zvláštních praktických cvičení rázu vojenského, poskytnouti úlevy ve vykonávání cvičení.

§ 161.

Povolání k cvičení.

(1) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy se povolávají k cvičení ve zbrani (služebnímu) svolávacími lístky (podle vzoru v příl. 45 nebo 52), jež jsou zároveň cestovními průkazy pro jízdu železnicí a platí pro příslušníky mužstva jako jízdní lístky [§ 66, odst. (7)]. Svolávací lístky třeba dodati co možná nejpozději šest neděl před zahájením cvičení, aby si mohli povolaní urovnati osobní a soukromé věci.

(2) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří byli superarbitračním řízením uznáni na určitou dobu zatím (dočasně) neschopnými, nepovolají se v této době na cvičení; cvičení takto zameškané jsou povinni nahraditi.

(3) Vyžaduje-li toho potřeba branné moci, může býti ve zvláště mimořádných případech povolání osob v Československé republice žijících na cvičení provedeno z rozkazu ministerstva národní obrany vyhláškou; náklady na to jdou na vrub rozpočtu vojenské správy.

§ 162.

Nastoupení na cvičení.

(1) Povolaný je povinen dostaviti se v dobu stanovenou v svolávacím lístku na místo tam uvedené; provádí-li se povolání k cvičení výjimečně vyhláškou, jsou povolané osoby povinny dostaviti se k cvičení podle rozkazů obsažených ve vyhlášce.

(2) Pro nastoupení na cvičení a pro presentaci platí, není-li v těchto nebo zvláštních předpisech nic jiného stanoveno, obdobně ustanovení, platná pro nastoupení do presenční služby a pro presentaci nováčků. Bude-li povolání k cvičení provedeno vyhláškou, třeba při presentaci osob nastupujících na cvičení pořídit o každém presentovaném výpis z presentačního protokolu jako doklad pro vzetí do počtu živených. Prohlásí-li presentovaný důstojník nebo rotmistr v záloze, jenž je podle poslední klasifikace schopen k službě řadové, že je zdráv, není ho třeba lékařsky prohlížeti.

(3) Domnívá-li se povolaný, že je k vykonávání cvičení neschopen, může se hlásiti u nejbližšího doplňovacího okresního velitelství k presentaci. Pro tuto jízdu, koná-li ji po železnici, neplatí poukázka na kreditovanou jízdu a povolaný hradí jízdné za takovou cestu ze svého. Nastoupil-li již jízdu do místa, kam byl povolán, může ji přerušiti a dostaviti se k nejbližšímu doplňovacímu okresnímu velitelství k presentaci. V tomto případě musí

ovšem povolaný předložiti svolávací lístek dopravnímu úředníku, aby mu na něm potvrdil přerušení jízdy. U doplňovacího okresního velitelství nutno s ním naložiti podle ustanovení následujícího odstavce.

(4) Po provedení presentace budou:

a) osoby, jejichž poslední platná klasifikace se při presentaci nezměnila, odevzdány (odeslány) k vystrojení a vyzbrojení příslušné setnině (útvaru);

b) osoby, u nichž byla zjištěna klasifikace odchylná od poslední platné klasifikace (zlepšená nebo zhoršená), budou určeny k superarbitraci; až do superarbitračního rozhodnutí lze jich použíti podle nové klasifikace; jen osoby klasifikované jako neschopné nutno propustiti do poměru mimo činnou službu a povolati je pak z tohoto poměru k superarbitraci;

c) nemocné osoby, u nichž lze očekávati úplné uzdravení v několika dnech, budou odevzdány do lékařského ošetřování. Ostatní nemocné osoby třeba ihned přeložiti do poměru mimo činnou službu, při čemž jsou povinny zameškané cvičení nahraditi [§ 164, odst. (1)];

d) presentované osoby, jejichž vada (choroba) nemůže býti při presentaci dostatečně posouzena, budou odevzdány k zjištění této vady (choroby) do vojenské nemocnice; tyto osoby nesmějí býti v ní podrženy přes předepsanou dobu cvičení.

(5) O osobách, nastoupivších na cvičení, nezasílají útvary presentaci provádějící výpisy z presentačního protokolu; presentaci třeba zapsati do listu o odchodu z činné služby [§ 166, odst. (3)], podle něhož pak domovská doplňovací okresní velitelství zapíší provedenou presentaci v svých evidenčních protokolech; tato velitelství nezasílají listy o odchodu z činné služby osob propuštěných z cvičení politickým úřadům I. stolice, nýbrž je uloží po záznamu. Politické úřady I. stolice učiní v svých evidenčních protokolech příslušný záznam o cvičení podle výkazu přírůstků, úbytků a změn. Osoby, které povolávacího rozkazu neuposlechly, nutno však oznámiti bez prodlení domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, aby zařídilo, čeho třeba, podle § 276 a násl.

(6) Vojenské knížky nastupujících osob třeba odevzdati příslušné setnině, které jsou službou přiděleni. Velitel této setniny přezkouší tyto knížky, pokud jde o příslušníky kmenového počtu této setniny, a nařídí event. jich opravu nebo doplnění; vojenské knížky těch osob, které nejsou v kmenovém počtu dotčené setniny, dá velitel setniny přezkoušeti náhradním tělesem. Přezkoušenou knížku uschová setnina, jíž je příslušník mužstva službou přidělen, až do opětného jeho propuštění do poměru mimo činnou službu [§ 187, odst. (11) a 188, odst. (3)]. Vojenské knížky důstojníků a rotmistrů třeba však těmto zase vrátiti jako osobní průkaz (§ 188) ihned po presentaci a přidělení.

(7) Kromě vojenské knížky jsou osoby, které dostaly určovací lístek, povinny přinésti jej s sebou na cvičení; určovací lístek nutno přezkoušeti a spolu s vojenskou knížkou při propuštění do poměru mimo činnou službu dotčené osobě vrátiti.

(8) Bude-li povolání na cvičení nařízeno vyhláškou, platí pro užití železnice k volné jízdě na území Československé republiky ustanovení § 199, odst. (6).

§ 163.

Onemocnění a neschopnost k službě za cvičení.

(1) Osoby, které se stanou za cvičení k službě neschopnými, nutno, není-li třeba je odevzdati do nemocnice, přeložiti ihned do poměru mimo činnou službu a podle okolností podrobiti superarbitračnímu řízení.

(2) Nastane-li neschopnost k službě v první polovici cvičení, nutno je nahraditi; nastane-li však neschopnost následkem vady nebo choroby způsobené nebo zhoršené vykonáváním vojenské služby při cvičení nebo v souvislosti s ní, není třeba cvičení nahrazovati. Nastane-li neschopnost k službě v druhé polovici cvičení a nejde-li o neschopnost následkem vady nebo choroby způsobené nebo zhoršené vykonáváním vojenské služby při cvičení nebo v souvislosti s ní, rozhodne v každém jednotlivém případě velitel kmenového tělesa, zdali třeba cvičení nahraditi čili nic; při rozhodování třeba míti zření k stupni výcviku dotčené osoby a k jejímu chování.

(3) Doba, kterou osoby, povolané na cvičení, ztrávily v nemocnici pro nemoc, počítá se do délky cvičení jen tehdy, povstala-li nebo zhoršila-li se tato nemoc vykonáváním vojenské služby nebo v souvislosti s ní; doba ztrávená v nemocnici zjišťováním vady (choroby) započítá se do délky cvičení, leč by bylo lékařsky prokázáno, že dotčená vada (choroba) byla předstírána.

§ 164.

Nahrazování celých cvičení.

(1) O tom, zda třeba nahrazovati cvičení při přeložení do poměru mimo činnou službu pro neschopnost nastalou za cvičení, platí ustanovení § 163, odst. (2) a při přeložení do poměru mimo činnou službu ihned po presentaci ustanovení § 162, odst. (4), písm. c). Cvičení tímto způsobem zameškané třeba nahraditi podle ustanovení § 168, odst. (1), písm. c); v témž roce lze však k nahrazování cvičení povolati jen ty osoby, u nichž lze podle posudku presentujícího (prohlídku činícího) lékaře vzhledem k povaze choroby (vady) s určitostí očekávati, že do dotčeného pozdějšího období nabudou schopnosti k vykonávání cvičení.

(2) Osoby, které z vlastního zavinění nastoupí na cvičení opožděně a tím zameškají více než dva dni, budou po eventuálním potrestání přeloženy, neběží-li o jejich poslední pravidelné cvičení nebo o mimořádné cvičení při zavedení nové výzbroje aneb o výjimečné cvičení ku zvýšení brannosti státu, do poměru mimo činnou službu a jsou povinny nahraditi toto cvičení v příštím období nebo nekonají-li se téhož roku již žádná cvičení, v prvním období příštího roku. Ostatní osoby, které nastoupí na cvičení opožděně, jsou povinny zameškanou dobu ihned nahraditi.

(3) Osoby vykonávající cvičení, které byly vzaty do vazby nebo přidrženy k odpykání trestu na svobodě jiným než vojenským soudem, třeba přeložiti do poměru mimo činnou službu; cvičení takto v první polovici přerušené třeba nahraditi; o nahrazování cvičení takto přerušeného v druhé polovici rozhoduje velitel kmenového tělesa. Vyžaduje-li však toho zájem vojenské služby, podá vojskové těleso (ústav) odsouzeného žádost za odklad trestu až do ukončení cvičení obdobně podle zásad uvedených v § 128.

(4) Bylo-li třeba od vykonávání cvičení upustiti neb již započaté cvičení zastaviti pro všeobecnou epidemii, mobilisaci nebo z jakýchkoliv jiných důvodů neuvedených v tomto paragrafu, započítá se dotčené cvičení jen těm osobám, které byly k cvičení skutečně již presentovány. Osoby, které v den zastavení cvičení nebyly ještě presentovány, anebo byly ponechány v poměru mimo činnou službu, protože bylo nařízeno upuštění od cvičení, jsou povinny cvičení nahraditi.

(5) Osoby, jimž byl povolen odklad cvičení na příští rok, jsou povinny, pokud jsou v I. záloze nebo v náhradní záloze téhož věku, zameškané cvičení nahraditi; o tom platí ustanovení § 172, odst. (11) a 168, odst. (1), písm. c). Nastoupily-li takové osoby již na cvičení, platí ustanovení odst. (7).

(6) Osoby, které vlastní vinou zameškaly cvičení ve zbrani (služební), jsou bez újmy potrestání povinny zameškané cvičení nahraditi; byly-li takové osoby, nahrazujíce zameškané cvičení, pro nemoc podle ustanovení § 162, odst. (4), písm. c), propuštěny do poměru mimo činnou službu, jsou povinny nahraditi cvičení původně zameškané.

(7) Osoby, které byly po nastoupení na cvičení přeloženy do poměru mimo činnou službu, protože jim byl povolen odklad cvičení na příští rok nebo cvičení přeloženo na jiné období téhož roku, jsou povinny cvičení nahraditi; nastalo-li však přeložení do poměru mimo činnou službu až po první polovici cvičení, rozhodne v každém jednotlivém případě velitel kmenového tělesa, zda třeba cvičení nahraditi; při rozhodování nutno míti zřeni k stupni výcviku dotčené osoby a k jejímu chování.

(8) Osoby, které nemohly pro nemoc prokázanou lékařským vysvědčením podle § 172, odst. (2), písm. a) a § 109, odst. (2), nastoupiti na cvičení, musí zameškané cvičení nahraditi v příštím období téhož roku nebo v příštím roce [§ 168, odst. (1), písm. c)], pokud jsou v I. záloze nebo v náhradní záloze téhož věku; totéž platí o osobách, které nemohly nastoupiti na cvičení proto, že byly ve vazbě vyšetřovací, trestní nebo v donucovací pracovně, polepšovně nebo přechodném ústavě, jakož i v případech § 161, odst. (2) a § 176, odst. (2).

§ 165.

Nahrazování zameškané doby jednotlivých cvičení.

(1) Cvičení třeba vykonati bez přerušení. Tresty na svobodě, jimiž se trestaný odnímá vykonávání služby a jež byly uloženy vojenskými soudy nebo kázeňskými představenými příslušníkům zálohy a náhradní zálohy v době cvičení, třeba odpykati, pokud to vojenská kázeň dovolí, zpravidla teprve po ukončení cvičení.

(2) Doba cvičení zameškaná

a) zběhnutím z cvičení,

b) překročením dočasné dovolené za cvičení udělené nebo nedovoleným vzdálením ze cvičení,

c) vzetím do zajišťovací (vyšetřovací) vazby nebo odpykáváním trestu na svobodě (nenastalo-li z těchto důvodů přímo přeložení do poměru mimo činnou službu podle ustanovení odst. (3) předcházejícího paragrafu),

d) opožděným nastoupením na cvičení v případech uvedených v poslední větě odst. (2) předcházejícího paragrafu,

e) pobytem v nemocnici pro nemoc, která nepovstala ani se nezhoršila vykonáváním vojenské služby při cvičení nebo v souvislosti s ní, nebo zjišťováním vady (choroby) v nemocnici, byla-li vada (choroba) prokázaně předstírána, nepočítá se do celkové délky cvičení a třeba zameškanou dobu nahraditi ihned, jakmile důvod zameškání zanikl.

(3) Uděliti dovolenou osobám vykonávajícím cvičení lze jen zcela výjimečně, a to jen tehdy, nahradí-li zameškanou dobu cvičení. Zameškání do tří dní se nenahrazuje. Bližší ustanovení o tom obsahují předpisy vydané ministerstvem národní obrany.

§ 166.

Přeložení do poměru mimo činnou službu po vykonání cvičení.

(1) Po vykonání cvičení nutno příslušníky zálohy a náhradní zálohy přeložiti zase do poměru mimo činnou službu a délku i vykonání cvičení potvrditi ve vojenské knížce; při tom třeba uvésti, v kterém roce jsou povinni vykonati příští cvičení. Zápis do vojenské knížky provádí kmenová setnina nebo ta setnina, která dotčenou osobu propustí z činné služby. Ti, kdož musí podle § 165, odst. (1), odpykati trest na svobodě, jímž by byli službě odňati, po skončení cvičení, nebo jsou v době, kdy dokončují cvičení, v takovém trestu na svobodě, přeloží se do poměru mimo činnou službu teprve po odpykání trestu (nahrazení zameškané doby).

(2) Byli-li příslušníci zálohy nebo náhradní zálohy odevzdáni za cvičení na léčení do vojenské nemocnice nebo do ošetřovny chorých, platí o jich přeložení do poměru mimo činnou službu obdobně ustanovení § 129, odst. (4).

(3) O každé osobě, přeložené zase do poměru mimo činnou službu, napíše a odešle setnina (útvar), z jejíhož počtu živených dotčená osoba odchází, listy o odchodu z činné služby podle vzoru v příl. 51 a podle zásad uvedených v § 131. Do těchto listů o odchodu z činné služby třeba zapsati den presentace k cvičení [§ 162, odst. (5)], jakož i den propuštění ze cvičení.

(4) Před propuštěním z činné služby třeba příslušníky zálohy a náhradní zálohy vždy poučiti podle § 129, odst. (6).

§ 167.

Vliv nařízení mobilisace na cvičení.

(1) Byla-li za cvičení vyhlášena mobilisace, budou příslušníci zálohy a náhradní zálohy, náleží-li k mobilisovaným ročníkům a neprovádí-li se jich vystrojení a vyzbrojení v stanovišti vojskového tělesa (ústavu), u něhož konají cvičení, odesláni ihned do příslušné výzbrojní stanice nebo k útvaru, u kterého mají nastoupiti podle určovacího lístku.

(2) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří nepatří do vlastního kmenového počtu, budou, bylo-li jim povoleno vykonati cvičení u jiného vojskového tělesa (ústavu) stejné zbraně (stejného druhu), ihned odesláni do příslušné výzbrojní stanice nebo k útvaru, u kterého mají nastoupiti podle určovacího lístku.

(3) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří jsou zproštěni od vykonávání činné služby za mobilisace a ve válce, jakož i příslušníci ročníků nemobilisovaných, budou ihned propuštěni do poměru mimo činnou službu.

(4) Před odesláním anebo propuštěním příslušníků zálohy a náhradní zálohy třeba jim potvrditi cvičení ve vojenské knížce a sepsati listy o jejich odchodu z činné služby podle ustanovení § 166, odst. (3).

b) Zvláštní ustanovení o jednotlivých druzích cvičení.

aa) Pravidelná cvičení.

§ 168.

Počet, délka a rozložení cvičení mužstva.

(1) Mužstvo I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku bude povoláno k čtyřem cvičením v úhrnné délce čtrnácti neděl podle těchto směrnic:

a) Osoby, jež splnily svou povinnost k zákonité presenční službě nebo k předepsanému vojenskému výcviku, budou povolány zpravidla:

k prvnímu (4nedělnímu) cvičení v třetím ročníku I. zálohy (náhradní zálohy),

k druhému (4nedělnímu) cvičení v pátém ročníku I. zálohy (náhradní zálohy),

k třetímu (3nedělnímu) cvičení v sedmém ročníku I. zálohy (náhradní zálohy),

k čtvrtému (3nedělnímu) cvičení v devátém ročníku I. zálohy (náhradní zálohy).

Ministerstvo národní obrany může odchylně od těchto zásad nařídit všeobecně nebo částečně povolání na cvičení v termínech jiných, nehledě k tomu, zda dotčená osoba v tomto neb onom roce cvičení již vykonala.

Jak se určuje příslušnost k jednotlivým ročníkům I. zálohy a náhradní zálohy, stanoví § 156 a 157.

b) Ti, kdož pro odklad presenční služby nemohou vykonati cvičení v ročnících stanovených v písm. a), budou povoláni k cvičením i mimo lhůty stanovené za písm. a), avšak tak, aby vykonali předepsaná cvičení nejdéle do konce roku, v němž dovrší 40. rok věku; kdy mají takové osoby vykonati cvičení odchylně od pravidelných lhůt, stanoví velitel kmenového tělesa.

c) Cvičení třeba vykonati v pořadu stanovaném v písm. a). Osoby, které jsou podle ustanovení § 164 povinny nahraditi zameškané cvičení, vykonají příští cvičení teprve tehdy, až nahradí předcházející zameškané cvičení; tyto osoby třeba povolávati k náhradě takového zameškaného cvičení bez ohledu na to, v kterém ročníku I. zálohy (náhradní zálohy téhož věku) jsou, při čemž třeba však dbáti toho, aby bylo co nejdříve dosaženo normálního povolávání podle lhůt ustanovených v písm. a), takže podle potřeby lze povolati dotčenou osobu ve stanovených obdobích v jednom kalendářním roce i k několika cvičením.

(2) Ministerstvo národní obrany může stanoviti pro třetí (čtvrté) cvičení délku čtyřnedělní; v tom případě bude čtvrté (třetí) cvičení trvati dvě neděle.

(3) Na žádost osoby cvičením povinné může jí býti povoleno, je-li to v zájmu služebním, vykonati větší počet kratších anebo menší počet delších cvičení ve zbrani, nežli činí počet cvičení, uvedený v odst. (1); součet vykonaných cvičení musí však dosáhnouti úhrnné doby tam stanovené. O žádostech podle tohoto odstavce rozhoduje velitel vojskového tělesa (ústavu) podle směrnic vydaných ministerstvem národní obrany.

(4) Osobám, které pokračovaly dobrovolně podle § 19 branného zákona v další činné službě nejméně jeden rok, prominou se první dvě pravidelná cvičení ve zbrani (služební), pokud se této výhody výslovně nezřekly; za další rok dobrovolně konané činné služby prominou se všechna pravidelná cvičení ve zbrani (služební). Za další činnou službu konanou podle § 17 branného zákona, jakož i za další činnou službu ztrávenou v přípravné službě (zkušební praxi) pro přijetí do vojenského povolání, nepřísluší výhoda v tomto odstavci uvedená.

(5) Mužstvo, jež konalo dobrovolně další činnou službu podle § 19 branného zákona, nebude povoláno k povinnému cvičení ve zbrani (služebnímu) v roce, v kterém bylo přeloženo (znovu přeloženo) do zálohy, i kdyby v tomto roce podle svého ročníku zálohy bylo cvičením povinno.

(6) Osoby, které svou odvodní povinnost splnily bez vlastního zavinění teprve po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku (počítajíc v to i cizince, kteří po této době nabyli československé státní příslušnosti a byli pak odvedeni), jakož i osoby, které byly podle vl. nař. č. 470/1920 Sb. z. a n. převedeny do zálohy, pak osoby, které byvše propuštěny z četnictva zůstanou podle § 185 v záloze, a důstojníci přeložení po odnětí vojenské hodnosti do počtu mužstva v záloze, jsou povinni jen těmi cvičeními, jež jim jako příslušníkům mužstva podle jejich příslušnosti k ročníkům zálohy připadají na zbývající část I. zálohy. Totéž platí o osobách uvedených v § 103, odst. (3), které byly zařaděny (přeloženy) do náhradní zálohy.

(7) Osoby, které svou odvodní povinnost splnily vlastní vinou teprve po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku, jsou povinny všemi předepsanými cvičeními.

§ 169.

Počet, délka a rozložení cvičení důstojníků a rotmistrů v záloze.

(1) Důstojníci a rotmistři I. zálohy budou povoláni k pěti čtyřnedělním cvičením v druhém, čtvrtém, šestém, osmém a desátém ročníku I. zálohy; stran nařízení odchylných termínů pro povolání důstojníků a rotmistrů I. zálohy na cvičení a jejich příslušnosti k jednotlivým ročníkům I. zálohy platí ustanovení § 168, odst. (1), písm. a), (předposlední a poslední věta).

(2) Ustanovení odst. (3) předcházejícího paragrafu platí obdobně i o cvičeních důstojníků a rotmistrů v záloze.

(3) Osoby, které byly jmenovány důstojníky nebo rotmistry v záloze teprve, když již vykonaly některá cvičení v záloze jako pří-

slušníci mužstva, jsou taktéž povinny pěti cvičeními v záloze, při čemž se jim počet cvičení v záloze, která vykonaly jako příslušníci mužstva, započítává do úhrnného počtu cvičení. Takové osoby jsou povinny vykonati cvičení jako důstojníci nebo rotmistři v záloze zásadně rovněž v ročnících uvedených v odst. (1), podle potřeby však též i v ročnících jiných.

(4) Důstojníci a rotmistři v záloze, kteří byli přeloženi do zálohy z počtu důstojníků a rotmistrů z povolání, budou povoláni jen k těm cvičením, jež jim podle jejich věku a příslušnosti k ročníkům zálohy připadají na zbývající dobu I. zálohy; za dobu, kterou ztrávili v poměru vojenských osob z povolání nebo v přípravné službě, nelze jim povoliti žádné prominutí cvičení, jež jinak za dobrovolnou další činnou službu podle § 19 branného zákona přísluší [§ 168, odst. (4)]. V tom roce však, v kterém byli přeloženi do zálohy, nebudou důstojníci a rotmistři v záloze, uvedení v tomto odstavci, povoláni k povinnému cvičení, jež by jim jinak podle jejich ročníku zálohy vykonati příslušelo.

(5) Ustanovení § 168, odst. (1), písm. b) a c), platí obdobně též pro cvičení důstojníků a rotmistrů v záloze.

(6) Nevystačí-li při mimořádném povolání prvních tří ročníků zálohy a náhradní zálohy podle § 27 branného zákona a § 190 a násl. těchto předpisů některé kmenové těleso s důstojníky a rotmistry povolaných ročníků zálohy, třeba především povolávati postupně podle potřeby k úplnému zajištění potřebného počtu k čtyřnedělním cvičením důstojníky a rotmistry v záloze starších ročníků, kteří jsou v témže roce cvičením povinni; nepostačí-li toto opatření, vyžádají si kmenová tělesa u ministerstva národní obrany zmocnění, aby mohli býti k čtyřnedělním cvičením podle potřeby postupně povoláváni též důstojníci a rotmistři v záloze starších ročníků, kteří jsou teprve v příštím roce cvičením povinni. Taková cvičení se započítají do stanoveného úhrnného počtu cvičení. Místo povolání důstojníků a rotmistrů v záloze starších ročníků ke cvičení může býti nařízeno jejich mimořádné povolání k výjimečné činné službě podle ustanovení § 190, odst. (2).

§ 170.

Období cvičení.

(1) Kmenová tělesa, jež mají v kmenovém počtu příslušníky zálohy a náhradní zálohy, jsou povinna předložiti každoročně nadřízeným zemským vojenským velitelstvím do 15. září výkaz o počtu důstojníků, rotmistrů a mužstva v záloze a náhradní záloze, kteří jsou v příštím roce povinni cvičením, podle vzoru v příl. 53. Zemská vojenská velitelství předloží podle došlých výkazů do 30. září ministerstvu národní obrany výkaz úhrnný.

(2) Ministerstvo národní obrany vydá před koncem roku všeobecná ustanovení o cvičeních v příštím roce, upozorní na to vhodným způsobem obyvatelstvo a stanoví též počet příslušníků zálohy a náhradní zálohy, kteří mají býti povoláni k závěrečným cvičením; současně pak stanoví, kteří příslušníci zálohy a náhradní zálohy, usedlí trvale v cizině, nemají býti k cvičení povoláni.

(3) Zemské vojenské velitelství stanoví podle všeobecných směrnic ministerstva národní obrany o cvičeních ve zbrani (služebních) bez průtahů jednotlivá období pro konání cvičení pro svůj obvod, při čemž přihlíží k místním a klimatickým poměrům, jakož i k době hlavních žní. Stanovená období jsou závazná a lze je měniti jen ve zcela zvláštních případech. Období stanovená pro oblasti jednotlivých zemských vojenských velitelství třeba oznámiti též ostatním zemským vojenským velitelstvím, jež je uveřejní v svých rozkazech.

(4) Podle ustanovení vydaných ministerstvem národní obrany určí zemské vojenské velitelství v obdobích stanovených podle odst. (3) rozsah cvičení pro jednotlivá vojsková tělesa (ústavy).

(5) Při povolávání k cvičení v jednotlivých obdobích cvičení třeba míti náležité zření na profesory, učitele a osoby zaměstnané ve veřejných anebo soukromých učilištích s právem veřejnosti, jakož i na studující tak, aby byli povoláváni k cvičení co možná o hlavních prázdninách. K tomu se co možná přihlédne též tehdy, bude-li užito pro povolání na cvičení vyhlášky.

§ 171.

Kde třeba vykonati cvičení.

(1) Není-li vojenskou správou jinak stanoveno, podrobí se mužstvo v záloze a náhradní záloze povinnému cvičení zásadně u své kmenové setniny (útvaru), důstojníci a rotmistři v záloze u svého kmenového tělesa.

(2) Je-li kmenové těleso osoby cvičením povinné mimo oblast zemského vojenského velitelství místa jejího trvalého bydliště, lze jí na odůvodněnou žádost potvrzenou politickým úřadem I. stolice místa tohoto bydliště povoliti, aby mohla cvičení vykonati u nejbližšího

vojskového tělesa (ústavu) stejného druhu zbraně (služeb) v divisní oblasti místa pobytu nebo v nejbližší divisní oblasti, a to v době, která byla stanovena pro cvičení v této divisní oblasti; ve zcela výjimečných případech může býti takové povolení uděleno i tehdy, je-li kmenové těleso dotčené osoby v oblasti téhož zemského vojenského velitelství. Při rozhodování o žádostech třeba přihlížeti k tomu, že důstojník a rotmistr v záloze musí vykonati nejméně jedno cvičení ve zbrani (služební) u svého kmenového tělesa.

(3) Žádost uvedenou v předcházejícím odstavci i s příslušnými doklady podává mužstvo v záloze a náhradní záloze u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště, který ji postoupí přímo příslušnému vojskovému tělesu (ústavu); důstojníci a rotmistři v záloze zašlou žádost přímo příslušnému vojskovému tělesu (ústavu). Tento útvar rozhoduje o žádostech s konečnou platností po dohodě s vojskovým tělesem (ústavem), u něhož má býti cvičení vykonáno. Nedosáhne-li se dohody, třeba žádost zamítnouti.

§ 172.

Odklad cvičení na příští rok.

(1) Odklad cvičení ve zbrani (služebního) na příští rok může býti povolen na žádost cvičením povinného:

a) je-li nemocen;

b) je-li trvale usedlý v cizině a vyžadovala-li by jízda k vojskovému tělesu (ústavu) značné ztráty času a značného nákladu; v těchto případech lze výjimečně povoliti podle směrnic vydaných ministerstvem národní obrany odklad cvičení na několik let;

c) je-li nepostradatelným lékařem zaměstnaným ve veřejném léčebném ústavě;

d) je-li jediným lékařem anebo lékárníkem v obci nebo jediným zvěrolékařem v politickém okrese;

e) je-li studujícím v stadiu zkoušek, takže by cvičení znamenalo pro něho závažné přerušení příprav ke zkouškám;

f) v jiných případech zvláštního zřetele hodných.

(2) Žádosti musí býti doloženy:

a) v případech uvedených v odst. (1), písm. a), lékařským vysvědčením, v němž musí býti neschopnost k dopravě (cestě) prokázána nebo potvrzena způsobem uvedeným v § 109, odst. (2);

b) v případech uvedených v odst. (1), písm. b), hodnověrným průkazem o správnosti tvrzených údajů;

c) v případech uvedených v odst. (1), písm. c), d) a f), potvrzením politického úřadu I. stolice;

d) v případech uvedených v odst. (1), písm. e), potvrzením učiliště, do něhož chodí, o tvrzených okolnostech;

e) ve všech případech vojenskou knížkou.

(3) Žádosti i s doklady třeba podati co možná ihned po dodání svolávacího lístku, nejpozději pět neděl před počátkem cvičení; později lze podati žádost jen tehdy, prokáže-li žadatel, že mu nebylo možno podati žádost zavčas pro nezaviněnou a nepředvídanou překážku, nebo vznikl-li důvod pro odklad cvičení teprve po uvedené lhůtě. Žádosti předloží:

a) mužstvo v záloze a náhradní záloze: domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství prostřednictvím politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště a v případech uvedených v odst. (1), písm. b), prostřednictvím příslušného československého zastupitelského úřadu v cizině; nepatří-li dotčený cizí stát do konsulárního obvodu některého československého zastupitelského úřadu, prostřednictvím nejbližšího československého zastupitelského úřadu nebo prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice;

b) důstojníci a rotmistři v záloze: prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství příslušnému kmenovému tělesu.

(4) Podání žádosti za odklad cvičení na příští rok nemá odkládacího účinku; československý zastupitelský úřad v cizině, u něhož byla podána žádost podle ustanovení odst. (3), písm. a), může povoliti, aby žadatel vyčkal rozhodnutí v místě svého pobytu. Osoby, jejichž žádosti byly příznivě vyřízeny teprve po nástupu na cvičení, třeba, stojí-li ještě o odklad cvičení na příští rok, ihned přeložiti do poměru mimo činnou službu.

(5) O žádostech za odklad cvičení na příští rok rozhoduje s konečnou platností u mužstva v záloze a náhradní záloze domovské doplňovací okresní velitelství, u důstojníků a rotmistrů v záloze velitel kmenového tělesa.

(6) Opětovný odklad téhož cvičení na příští rok povoluje rovněž domovské doplňovací okresní velitelství, nebo velitel kmenového tělesa [odst. (5)]; je-li však žadatel v posledním nebo předposledním ročníku I. zálohy nebo ve věkově odpovídajícím ročníku náhradní zálohy, rozhoduje o žádostech za opětovný odklad s konečnou platností zemské

vojenské velitelství, nadřízené doplňovacímu okresnímu velitelství (veliteli), jež by bylo jinak k rozhodování příslušné.

(7) O žádostech příslušníků zálohy a náhradní zálohy, kteří jsou zaměstnáni v službách cizích zastupitelských úřadů v Československé republice, za odklad cvičení na příští rok, rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(8) Ministerstvo národní obrany může, třeba-li, upraviti příslušnost stanovenou v odst. (5) a (6) pro rozhodování o žádostech za odklad nebo opětný odklad cvičení ve zbrani (služebního) způsobem odchylným, zejména pokud jde o odklad cvičení osob trvale usedlých v cizině.

(9) Povolení odkladu cvičení na příští rok mužstvu v záloze a náhradní záloze oznámí doplňovací okresní velitelství příslušnému náhradnímu tělesu (útvaru). Povolení odkladu cvičení důstojníkům a rotmistrům v záloze třeba oznámiti prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství. Svolávací lístek nutno odebrati a u doplňovacího okresního velitelství zničiti.

(10) Povolený odklad cvičení ve zbrani (služebního) poznamená ve vojenské knížce velitelství, které odklad povolilo, a to v rubrice určené pro záznamy vojenských úřadů.

(11) Cvičení, jež bylo povolením odkladu podle ustanovení tohoto paragrafu zameškáno, třeba nahraditi podle ustanovení § 168, odst. (1), písm. c).

(12) Ministerstvo národní obrany určí, v kterých případech nemusí osoby trvale usedlé v cizině odložené cvičení nahrazovati.

§ 173.

Odklad cvičení státních a jiných veřejných zaměstnanců na příští rok.

(1) Státní a jiní veřejní zaměstnanci mohou sami žádati za odklad cvičení na příští rok ze stejných důvodů jako ostatní příslušníci zálohy a náhradní zálohy; o takových žádostech platí ustanovení předcházejícího paragrafu.

(2) Je-li však odkladu cvičení na příští rok potřebí v zájmu služby státního (veřejného) úřadu (ústavu, podniku), podává žádost za odklad cvičení dotčeného zaměstnance jeho služební úřad (ústav, podnik), a to jen tehdy, jestliže změna služebních poměrů, nastalá přímo před zahájením cvičení, nejen přítomnosti povolaného naprosto vyžaduje, nýbrž činí také zastoupení naprosto nemožným.

(3) Žádosti uvedené v předcházejícím odstavci podávají k rozhodnutí státní (veřejné) úřady II. stolice domovskému zemskému vojenskému velitelství zaměstnancovu, ústřední úřady ministerstvu národní obrany.

(4) Žádosti ostatních státních (veřejných) úřadů třeba podati u domovského doplňovacího okresního velitelství zaměstnancova, a pokud se týkají důstojníků nebo rotmistrů v záloze, příslušnému kmenovému tělesu. O těchto žádostech rozhoduje velitel kmenového tělesa, pokud jde o důstojníky nebo rotmistry v záloze, jinak domovské doplňovací okresní velitelství, a to i tehdy, jde-li o opětný odklad téhož cvičení na příští rok.

(5) Státní a jiní veřejní zaměstnanci, o něž jde, mohou vyčkati vyřízení žádostí, jež jejich úřad (ústav, podnik) podal, na svém služebním místě. Byla-li žádost zamítnuta, jsou dotčení zaměstnanci povinni ihned nastoupiti do činné služby ve lhůtě stanovené pro ono cvičení; prošla-li však mezitím již lhůta, jsou dotčení zaměstnanci povinni nastoupiti ihned, a to i tehdy, když jejich úřad (ústav, podnik) podal na rozhodnutí doplňovacího okresního velitelství (velitele kmenového tělesa, zemského vojenského velitelství) stížnost. Stížnost třeba podati k nadřízenému úřadu nebo velitelství toho úřadu (velitelství), které o žádosti rozhodlo.

(6) Ustanovení § 172, odst. (9) až (12), platí též o odkladech cvičení, povolených na zakročení úřadu.

§ 174.

Přeložení cvičení na jiné období téhož roku nebo roku předcházejícího.

(1) Pokud to služební zájmy připouštějí, lze na odůvodněnou žádost povoliti, aby bylo cvičení vykonáno v jiném období téhož roku (§ 170), než na které je žadatel povolán, nebo v určitém období roku, který předchází rok, v němž je žadatel cvičením povinen. Mužstvo v záloze a náhradní záloze podává žádost u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště; tento úřad ji pak postoupí přímo příslušnému náhradnímu tělesu (útvaru); důstojníci a rotmistři v záloze zašlou žádost prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství příslušnému kmenovému tělesu.

(2) O žádostech uvedených v předcházejícím odstavci rozhoduje s konečnou platností u mužstva příslušné náhradní těleso (útvar), u důstojníků a rotmistrů v záloze velitel kmenového tělesa.

(3) žádostem za povolení vykonati cvičení ve zbrani (služební) mimo stanovená období (§ 170) nelze zásadně vyhověti.

(4) Jinak platí obdobně ustanovení § 172 a 173; s příznivým rozhodnutím o přeložení cvičení třeba dodati žadateli nový svolávací lístek a svolávací lístek již předtím snad dodaný odebrati a u domovského doplňovacího okresního velitelství zničiti. O zasílání nového svolávacího lístku platí ustanovení § 175 a 176. Možno-li svolávací lístek již předtím vydaný opraviti novým nástupním termínem a opět včas dodati, provede opravu povolávacího termínu doplňovací okresní velitelství podle oznámení kmenového (náhradního) tělesa a provedenou opravu potvrdí na svolávacím lístku.

§ 175.

Zvláštní ustanovení o povolání mužstva v záloze a náhradní záloze na cvičení.

(1) Náhradní tělesa (útvary) založí každoročně, jakmile dostanou od svého nadřízeného zemského vojenského velitelství směrnice pro provádění cvičení (§ 170), seznam mužstva v záloze a náhradní záloze vlastního kmenového počtu, povinného v tom roce cvičením (počítajíc v to i mužstvo, jež má zameškané cvičení nahraditi), podle vzoru v příl. 47; při tom rozdělí toto mužstvo podle zmíněných směrnic na různá cvičební období. K účelům kontrolním pořídí doplňovací okresní velitelství pro každé kmenové těleso seznam osob povinných v dotčeném roce k cvičením podle domovské příslušnosti v jednotlivých politických okresech; vzor tohoto seznamu vydá ministerstvo národní obrany.

(2) Náhradní těleso (útvar) vyplní svolávací lístek podle vzoru v příl. 45 pro každého povolaného zvlášť, vyjma záhlaví, místo pobytu, datum sepsání, podpis a kulaté úřední razítko, po kteréžto stránce vyplní svolávací lístky domovské doplňovací okresní velitelství. Tomuto velitelství zašlou svolávací lístky náhradní tělesa (útvary) ve lhůtách stanovených směrnicemi vydanými ministerstvem národní obrany.

(3) Domovské doplňovací okresní velitelství provede pak povolání podle ustanovení § 107, odst. (3) a násl.

(4) Náhradní tělesa nesmějí posílati svolávací lístky přímo obecním (městským) úřadům (notářům), ani je ve všech částech vyplňovati.

(5) Bylo-li mužstvu v záloze a náhradní záloze povoleno podle ustanovení § 171, odst. (2) a (3), aby vykonalo cvičení u jiného než kmenového tělesa, vyplní jeho vlastní náhradní těleso (útvar) nový svolávací lístek, jejž dá žadateli dodati způsobem uvedeným v odst. (3). Svolávací lístek, který byl snad již dříve dodán, třeba při dodání nového svolávacího lístku odebrati a u doplňovacího okresního velitelství zničiti.

(6) Příslušníky zálohy a náhradní zálohy, kteří nenastoupili na povinné cvičení, nutno potud, pokud trvá jejich služební povinnost v I. záloze nebo náhradní záloze téhož věku, opětně povolávati na cvičení, dokud nebyli vymazáni z kmenového počtu jako zběži, nebo dokud svou povinnost k cvičení dodatečně nesplní. Jinak třeba postupovati podle § 276 a násl.

(7) Má-li býti mužstvo v záloze a náhradní záloze, jež bylo pro neschopnost k službě, zjištěnou za cvičení, přeloženo zpět do poměru mimo činnou službu, povoláno z toho poměru k superarbitračnímu řízení, platí o vyplňování svolávacího lístku podle vzoru v příl. 45 obdobně ustanovení odst. (2) s tím rozdílem, že náhradní těleso (útvar) do svolávacích lístků nezapisuje den, na který, a místo, kam má býti dotčená osoba povolána, a že se svolávací lístek spolu se superarbitračním spisem zašle přímo doplňovacímu okresnímu velitelství místa pobytu, které pak obstará povolání způsobem uvedeným v § 107, odst. (4) a (5). Nedostaví-li se povolaný k superarbitračnímu řízení, třeba postupovati podle ustanovení § 237, odst. (3).

§ 176.

Zvláštní ustanovení o povolání důstojníků a rotmistrů v záloze na cvičení.

(1) Velitel kmenového tělesa, jakmile dojdou ustanovení o cvičeních důstojníků a rotmistrů v záloze (§ 170), rozdělí cvičením povinné důstojníky a rotmistry v záloze vlastního kmenového počtu na jednotlivá období; kmenové těleso oznámí poté bez průtahu veškeré důstojníky a rotmistry v záloze, kteří jsou cvičením povinni, zvláštním seznamem podle vzoru v příl. 47 domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jež seznam podle své evidence přezkouší a oznámí co nejdříve kmenovému tělesu osoby, které nebyly do seznamu pojaty, pak osoby, jež byly pojaty do seznamu neprávem, a jiné možné nedostatky.

(2) Důstojníci a rotmistři v záloze, kteří byli uznáni při superarbitraci za dočasně k službě neschopné [§ 161, odst. (2)], pak důstojníci a rotmistři v záloze, proti kterým se vede trestní nebo kárné řízení, nebudou v této době na cvičení povoláváni; cvičení takto zameškané jsou povinni nahraditi.

(3) Kmenové těleso vyplní úplně svolávací lístek podle vzoru v příl. 52 a zašle jej domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které jej dodá ihned přímo povolanému nebo jeho prostředníkovi, a to i tehdy, je-li povolán na pozdější období; kmenová tělesa nejsou oprávněna zasílati svolávací lístky přímo povolaným důstojníkům a rotmistrům v záloze. Svolávací lístek zašle se doporučeně, zasílá-li se poštou. Svolávací lístek je zároveň cestovním průkazem pro jízdu železnicí.

(4) Bylo-li povoleno podle ustanovení § 171, odst. (2) a (3), aby bylo cvičení vykonáno u jiného než příslušného kmenového tělesa, napíše kmenové těleso nový svolávací lístek a dá jej dodati žadateli podle ustanovení předchozího odstavce. Svolávací lístek, který byl snad již dříve dodán, vrátí důstojník nebo rotmistr v záloze po dodání nového svolávacího lístku kmenovému tělesu prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství.

(5) Ustanovení odst. (6) předcházejícího paragrafu platí též pro důstojníky a rotmistry v záloze.

bb) Ostatní druhy cvičení.

§ 177.

Zvláštní cvičení příslušníků náhradní zálohy.

(1) Příslušníci náhradní zálohy vykonají zvláštní čtyřnedělní cvičení ve zbrani (služební), k němuž jsou mimo pravidelná cvičení uvedená v § 168 povinni, v tom roce, jehož uplynutím přestanou býti příslušníky prvního ročníku náhradní zálohy a budou k němu povoláni podle zvláštních ustanovení vydaných ministerstvem národní obrany.

(2) Tímto zvláštním cvičením nejsou povinni příslušníci náhradní zálohy uvedení v § 103, odst. (3), stali-li se příslušníky náhradní zálohy teprve v onom roce, v němž by byli povinni toto cvičení podle ustanovení odst. (1) vykonati, anebo v letech pozdějších. O jejich povinnosti k cvičením platí ustanovení § 103, odst. (3).

(3) Příslušníci náhradní zálohy, kteří jsou povinni z kteréhokoliv důvodu (§ 164) zvláštní cvičení uvedené v odst. (1) nahraditi, vykonají svá pravidelná cvičení uvedená v § 168 teprve tehdy, až nahradí zameškané zvláštní cvičení uvedené v odst. (1). O povolávání těchto osob k náhradě takového zameškaného cvičení platí obdobně ustanovení § 168, odst. (1), písm. c).

§ 178.

Zvláštní cvičení branců předčasně propuštěných z presenční služby.

(1) Příslušníci mužstva, kteří byli předčasně propuštěni z presenční služby, protože jim byla udělena výhoda v plnění branné povinnosti podle zákona č. 370/1922 Sb. z. a n., anebo jako přebyteční podle čl. VI. a VII. uvozovacího nařízení nebo § 133 těchto předpisů, jsou povinni, je-li předčasným propuštěním jejich presenční služba zkrácena nejméně o šest měsíců, vykonati další (páté) čtyřnedělní cvičení ve zbrani (služební) v 11. ročníku I. zálohy; ti, jimž byla výhoda v plnění branné povinnosti odňata, jsou povinni tímto dalším cvičením jen tehdy, ztrávili-li na trvalé dovolené pro poskytnutou výhodu nejméně šest měsíců.

(2) Byli-li snad branci uvedení v předcházejícím odstavci jmenováni důstojníky v záloze, jsou povinni dalším (šestým) cvičením v 12. ročníku I. zálohy, byla-li jejich presenční služba předčasným propuštěním zkrácena nejméně o šest měsíců.

(3) Ministerstvo národní obrany může podle potřeby nařídit, aby cvičení uvedená v předcházejících odstavcích byla vykonána dříve než v 11. (12.) ročníku I. zálohy.

(4) O příslušnících zálohy, kteří nenastoupili na zvláštní cvičení uvedené v předcházejících odstavcích, platí obdobně ustanovení § 175, odst. (6).

§ 179.

Mimořádné cvičení při zavedení nové výzbroje.

(1) Bude-li zavedena nová výzbroj, může ministerstvo národní obrany povolati podle potřeby výjimečně příslušníky I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku k mimořádnému cvičení, nejdéle čtyřnedělnímu.

(2) Dojde-li k tomuto mimořádnému cvičení, stanoví ministerstvo národní obrany, zda a v jaké míře má býti takové cvičení započítáno do úhrnné doby předepsaných cvičení.

(3) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří nenastoupili na cvičení uvedené v tomto paragrafu, jsou povinni je nahraditi podle

směrnic vydaných ministerstvem národní obrany; jinak třeba postupovati podle § 276 a násl.

§ 180.

Výjimečné cvičení k zvýšení brannosti státu.

(1) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy mohou býti v kterémkoli svém ročníku — nařídí-li tak vláda — povoláni k vykonávání výjimečného čtyřnedělního cvičení ve zbrani (služebního), vyžaduje-li toho mimořádně brannost státu.

(2) Ustanovení druhého odstavce předcházejícího paragrafu platí obdobně též pro toto výjimečné cvičení.

(3) O příslušnících zálohy a náhradní zálohy, kteří nenastoupili na cvičení uvedené v tomto paragrafu, platí obdobně ustanovení odst. (3) předcházejícího paragrafu.

§ 181.

Dobrovolná cvičení.

(1) Příslušníkům zálohy a náhradní zálohy může býti, žádají-li o to a je-li to v zájmu služebním, povoleno vykonati dobrovolně jedno nebo více cvičení ve zbrani (služebních) nad počet cvičení, jimiž jsou podle zákona povinni. Toto povolení udílí velitel vojskového tělesa (ústavu) podle směrnic vydaných ministerstvem národní obrany. Tato dobrovolně vykonaná cvičení nelze započítati do povinné úhrnné doby cvičení.

(2) K dobrovolně převzaté povinnosti k cvičení musí se příslušníci zálohy a náhradní zálohy zavázati prohlášením podle vzoru vydaného ministerstvem národní obrany. Jinak platí o dobrovolných cvičeních táž ustanovení jako o cvičeních povinných.

Část 7.

Služební (branná) povinnost vojenských osob ve výslužbě, četnických osob propuštěných z četnictva a četnických osob přeložených do výslužby.

a) *Vojenské osoby ve výslužbě.*

§ 182.

Důstojníci a rotmistři z povolání propuštění z činné služby s výslužným (odbytným).

(1) Důstojníky a rotmistry z povolání, kteří byli s méně než 10 započitatelnými služebními lety propuštěni z činné služby s odbytným, aniž byla předtím u nich zjištěna neschopnost ke konání služby, třeba přeložiti do zálohy, v níž podléhají branné povinnosti jako ostatní důstojníci a rotmistři v záloze až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku (zkratka jejich označení: „..... v zál.“).

(2) Bylo-li propuštění důstojníků a rotmistrů z povolání s odbytným, uvedené v předcházejícím odstavci, nebo propuštění s odbytným na místě výslužného vůbec, provedeno po zjištění neschopnosti ke konání služby, třeba takové osoby — nejsou-li k veškerým službám neschopné — přeložiti rovněž do zálohy, a to do skupiny „mimo službu“ (zkratka jejich označení „..... m. sl.“), v níž podléhají branné povinnosti až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku; svou brannou povinnost plní stejným způsobem jako ostatní příslušníci skupiny mimo službu. Jsou-li takové osoby k veškerým službám neschopné, propustí se z branné moci.

(3) Důstojníci a rotmistři z povolání, kteří byli po nejméně 10 započitatelných služebních letech propuštěni z činné služby s výslužným po zjištění neschopnosti ke konání služby, podléhají branné povinnosti jako důstojníci a rotmistři ve výslužbě (zkratka jejich označení: „..... v. v.“) až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku; to platí i tehdy, nepožívají-li výslužného.

(4) Ustanovení předcházejícího odstavce platí též o důstojnících a rotmistrech z povolání, kteří byli propuštěni z činné služby s výslužným po zjištění neschopnosti ke konání služby po méně než 10 započitatelných služebních letech.

(5) Důstojníci a rotmistři z povolání, kteří byli po nejméně 10 započitatelných služebních letech bez předcházejícího zjištění neschopnosti ke konání služby propuštěni z činné služby s výslužným, podléhají branné povinnosti:

a) až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku, jako nesuperarbitrovaní důstojníci a rotmistři ve výslužbě [zkratka jejich označení: „..... v. v. (nesup.)“],

b) pak podléhají až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku, branné povinnosti jako ostatní (superarbitrovaní) důstojníci ve výslužbě (zkratka jejich označení: „... v. v.“), a to i tehdy, nepožívají-li výslužného.

(6) Ustanovení předcházejícího odstavce platí i o důstojnících a rotmistrech z povolání, kteří byli s nejméně 10 započitatelnými slu-

žebními lety propuštěni z činné služby podle zák. č. 286/1924 Sb. z. a n. s odbytným.

(7) Nesuperarbitrovaní důstojníci a rotmistři ve výslužbě [v. v. (nesup.)] plní až do konce roku, v němž dovrší 50. rok věku, brannou povinnost stejným způsobem jako důstojníci a rotmistři v záloze.

(8) O tom, jakým způsobem plní brannou povinnost důstojníci a rotmistři ve výslužbě (v. v.), obsahují bližší ustanovení příslušné předpisy, vydané ministerstvem národní obrany.

(9) O branné povinnosti vojenských gážistů z povolání bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) branné moci, kteří byli podle ustanovení § 1 zákona č. 194/1920 Sb. z. a n. převzati v své hodnosti do výslužby, aniž byli podrobeni superarbitraci, platí ustanovení odst. (5), (7) a (8).

(10) O vojenských gážistech z povolání bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) branné moci, kteří byli již dne 28. října 1918 poživateli vojenských zaopatřovacích platů a byli podle ustanovení § 1 zák. č. 194/1920 Sb. z. a n. převzati v své hodnosti jako gážisté ve výslužbě, platí ustanovení odst. (3), (4) a (8).

(11) K důstojníkům a rotmistrům ve výslužbě patří i důstojníci a rotmistři, jimž se dostává zkráceného výslužného.

(12) Důstojníci a rotmistři, kteří byli až dosud označováni „mimo službu", jsou nadále, byli-li před přeložením do naposled uvedené skupiny důstojníky neb rotmistry z povolání, důstojníky a rotmistry ve výslužbě bez platu (zkratka jejich označení: „..... v. v."); o jejich branné povinnosti platí ustanovení odst. (8). Bylo-li však jich přeložení do skupiny „mimo službu" provedeno z toho důvodu, že nedosáhli nároku na výslužné, nemajíce aspoň 10 započitatelných služebních let, nebo že přijali odbytné na místě výslužného vůbec, sluší s nimi nakládati jako s osobami, uvedenými v odst. (2).

(13) Důstojníky a rotmistry, kteří byli až dosud označováni jako „v. v. (nesup. zál.)", třeba nadále označovati „v. v. (nesup.)".

§ 183.

Důstojníci a rotmistři v záloze s výslužným a superarbitrovaní důstojníci a rotmistři v záloze bez výslužného.

(1) Důstojníci a rotmistři v záloze, jimž bylo přiznáno výslužné, podléhají branné povinnosti jako příslušníci zálohy až do konce roku, v němž dovrší 50. rok věku [zkratka jejich označení: „..... v zál. (v.)"], a to i když dočasně výslužného nepožívají.

(2) Důstojníci a rotmistři v záloze, u nichž byla zjištěna neschopnost ke konání služby, jimž však nebylo přiznáno výslužné, nebo kteří přiznaného výslužného trvale pozbyli, přeloží se v záloze do skupiny „mimo službu", pokud nejsou k veškerým službám neschopní; branné povinnosti podléhají jako příslušníci zálohy až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku; (zkratka jejich označení: „..... m. sl."); ti však, kteří jsou k veškerým službám neschopní, propustí se z branné moci.

(3) Pokud a jak budou důstojníci a rotmistři, uvedení v předcházejících odstavcích, kteří nejsou k veškerým službám neschopní, přidrženi a povoláni k plnění branné povinnosti (k cvičením, k výjimečné činné službě podle § 27 branného zákona, k činné službě za mobilisace a ve válce), stanoví příslušné předpisy, vydané ministerstvem národní obrany.

(4) Ustanovení předcházejících odstavců platí též o vojenských gážistech v záloze (domobraně) bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) branné moci, kteří byli již dne 28. října 1918 poživateli výslužného a byli v své hodnosti převzati podle ustanovení § 1 zákona č. 194/1920 Sb. z. a n.

(5) Důstojníci a rotmistři, kteří byli až dosud označováni „mimo službu", označují se takto i nadále, byli-li před přeložením do naposled uvedené skupiny důstojníky (rotmistry) v záloze (domobraně); o jejich branné povinnosti platí ustanovení odst. (2).

(6) Opětné nabytí schopnosti ke konání služby, zjištěné příslušným superarbitračním řízením, má u důstojníků a rotmistrů v záloze s výslužným a u důstojníků a rotmistrů v záloze skupiny „mimo službu" za následek i změnu ve způsobu plnění branné povinnosti a změnu označení branného poměru (místo označení „v zál. (v.)" nebo „m. sl." označení „..... v zál.").

§ 184.

Vojenští pensisté.

(1) Důstojníci a rotmistři ve výslužbě, jimž byla odňata vojenská hodnost, při čemž jim bylo ponecháno výslužné buď částečně neb úplně, jsou vojenskými pensisty (bez vojenské hodnosti).

(2) Osoby uvedené v předcházejícím odstavci stejně jako vojenské osoby, jimž byla odňata vojenská hodnost se ztrátou všech nároků na výslužné, nepodléhají branné povinnosti, jsou-li k veškerým službám neschopné. Jinak rozhoduje pro určení jejich branného poměru jejich poslední platná klasifikace; v svém novém branném poměru podléhají pak branné povinnosti jako vojíni v záloze až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku.

(3) Ustanovení předcházejících odstavců platí též o vojenských gážistech bývalé rakousko-uherské (rakouské neb uherské) branné moci, kteří nebyli převzati podle zák. č. 194/1920 Sb. z. a n. v své hodnosti jako gážisté ve výslužbě, nýbrž kterým bylo přiznáno (ponecháno) výslužné bez vojenské hodnosti.

b) Četnické osoby propuštěné z četnictva a četnické osoby přeložené do výslužby.

§ 185.

Služební povinnost četnických osob propuštěných z četnictva a četnických osob přeložených do výslužby.

(1) Příslušníci četnictva, přeložení do výslužby bez předcházejícího zjištění neschopnosti k četnické službě, podléhají služební povinnosti až do 31. prosince roku, v němž dokončí 60. rok věku; tuto služební povinnost plní stejným způsobem jako vojenské osoby ve výslužbě (§ 182). Příslušníci četnictva propuštění z četnictva podléhají služební povinnosti do 31. prosince roku, v němž dokončí 50. rok věku, jako příslušníci zálohy.

(2) Ustanovení předchozího odstavce o příslušnících četnictva přeložených do výslužby bez předcházejícího zjištění neschopnosti k četnické službě platí též o těch příslušnících četnictva přeložených do výslužby pro neschopnost k četnické službě, kteří byli uznáni při superarbitraci schopnými k některé vojenské službě.

(3) Příslušníci četnictva přeložení do výslužby pro neschopnost k četnické službě, kteří byli uznáni při superarbitraci neschopnými též k veškerým vojenským službám, nepodléhají služební povinnosti a vztahují se na ně jen ustanovení § 3 a § 28, písm. d), branného zákona; jich propuštění z branné moci se provede podle příslušných ustanovení.

(4) Osoby uvedené v odst. (1) a (2) zůstanou zásadně ve vojenských hodnostech, kterých ve vojsku jako vojenští gážisté nebo poddůstojníci dosáhli, leč by jim tato vojenská hodnost nemohla býti podle příslušných služebních předpisů ponechána (na př. při ztrátě četnické hodnosti rozsudkem vojenského soudu). Na žádost podanou po propuštění z četnictva nebo přeložení do výslužby ministerstvo národní obrany upraví, nebo — jde-li o vyšší hodnost než hodnost štábního kapitána — navrhne upraviti vojenskou hodnost dotčeného žadatele podle četnické hodnosti, kterou naposled u četnictva měl, jestliže

a) žadatel nepozbyl četnické hodnosti,

b) nebyl propuštěn z četnictva nebo přeložen do výslužby z trestu nebo pro neschopnost prokázanou špatnou kvalifikací a

c) je-li se zřetelem na své chování a kvalifikaci z doby své služby u četnictva způsobilý, aby měl vojenskou hodnost upravenu podle své četnické hodnosti.

(5) V evidenci branné moci jsou vedeni příslušníci četnictva uvedení v odst. (1) a (2), kteří byli přeloženi do výslužby, podle zásad platných pro vedení evidence vojenských osob ve výslužbě; osoby propuštěné z četnictva [odst. (1), poslední věta] vedou se v pravidelné evidenci příslušníků zálohy.

Část 8.

Vojenské průkazy.

§ 186.

Povšechné předpisy o vojenských průkazech.

(1) Mužstvu vstupujícímu do poměru mimo činnou službu bude vydána jako legitimace o vojenském poměru:

a) vojenská knížka (§ 187) nebo

b) vojenský list (§ 189).

(2) Tyto vojenské průkazy budou vydány:

a) mužstvu propuštěnému z presenční služby a z vojenského výcviku;

b) zařaděným osobám, které nejsou povinny dnem zařadění nastoupiti do presenční služby nebo do vojenského výcviku, nebo do ní (něho) odůvodněně nenastoupily.

(3) Osoby, jmenované důstojníky v záloze, jakož i důstojníci a rotmistři z povolání, přeložení do zálohy, dostanou jako vojenský průkaz o vojenském poměru zvláštní vojenskou

knížku, a to při jmenování důstojníky v záloze, nebo při přeložení do zálohy (§ 188).

(4) Pozbude-li některý z uvedených průkazů platnosti, počítajíc v to i případy propuštění (výmazu) z branné moci, nebo bude-li nahrazen jiným průkazem, jsou dotčené osoby povinny takový neplatný průkaz vrátiti [skrze obecní (městský) úřad (notáře) místa trvalého bydliště nebo příslušný československý zastupitelský úřad v cizině] domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které jej zničí. Domovské doplňovací okresní velitelství přihlíží k tomu, aby neplatné vojenské průkazy byly včas vráceny; že bylo zničení provedeno, třeba poznamenati v evidenčním protokole v rubrice určené pro poznámky.

§ 187.

Vojenská knížka pro mužstvo.

(1) Vojenskou knížku podle vzoru v příl. 54 dostane veškeré mužstvo propuštěné z presenční služby a z vojenského výcviku [§ 186, odst. (2), písm. a)], jakož i branci, kteří nejsou povinni nastoupiti do presenční služby nebo vojenského výcviku dnem zařadění, nebo do ní (něho) odůvodněně nenastoupili [§ 186, odst. (2), písm. b)].

(2) Vojenské knížky budou vydány mužstvu propuštěnému z presenční služby a vojenského výcviku [§ 186, odst. (2), písm. a)] po ukončení úředního jednání předepsaného pro propuštění z činné služby, mužstvu uvedenému v § 186, odst. (2), písm. b), ihned po zařadění, nebo po zjištění, že dotčená osoba odůvodněně nenastoupila do presenční služby nebo do vojenského výcviku.

(3) Vojenské knížky pro mužstvo vyplní setniny, a kde jich není, útvar sám a podpíše je velitel vojskového tělesa (ústavu). Je-li s přestupem do poměru mimo činnou službu spojeno přemístění brance k jinému vojskovému tělesu (ústavu), přísluší vyplniti vojenskou knížku, znějící na nový útvar, dosavadnímu kmenovému tělesu, jež si vyžádá včas data potřebná k úplnému vyplnění vojenské knížky od nového kmenového tělesa.

(4) Vojenskou knížku vydá mužstvu propuštěnému z presenční služby a vojenského výcviku ta setnina (velitelství), která je propouští z presenční služby nebo vojenského výcviku. Nemohla-li býti vojenská knížka mužstvu vydána ihned při propuštění, dodá se tím způsobem, že náhradní těleso (útvar) odešle vojenské knížky domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které je rozešle s doručovacím lístkem podle vzoru v příl. 55, který samo pořídí, obecním (městským) úřadům (notářům) místa trvalého bydliště, aby je dodaly. Osobám meškajícím v cizině zasílají se vojenské knížky buď prostředníkem, nebo, nebyl-li prostředník určen, prostřednictvím československého zastupitelského úřadu. Při dodání vojenské knížky třeba dřívější vojenské průkazy odníti a zaslati je při vrácení doručovacího lístku domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jež je zničí.

(5) Opravy vojenských knížek při přemístění mužstva k jinému vojskovému tělesu (ústavu) anebo při změně výzbrojní stanice nebo při změně domovského práva nutno ihned provésti způsobem předepsaným v § 291, odst. (6), těchto předpisů; ve všech jiných případech se provedou opravy a změny příležitostně. Původní zápisy se škrtnou tak, aby škrtnuté místo zůstalo čitelné. Úřední potvrzení provedené změny třeba zapsati a krátce odůvodniti na listech vojenské knížky k tomu určených. Při tomto úředním potvrzení oprav a změn zápisů, jakož i nových zápisů ve vojenské knížce, nutno vždy uvésti datum provedení; dále třeba připojiti podpis velitelův a kulaté úřední razítko. Opravy vojenských knížek, jakož i jich klausulování stran odkladu cvičení ve zbrani (služebního), jež se mají provésti v době, kdy vlastník vojenské knížky nekoná činnou službu, provádí domovské doplňovací okresní velitelství; pro osoby trvale bydlící v cizině provádí uvedené opravy (zápisy), nebyla-li vojenská knížka přiložena k žádosti, přesně podle oznámení domovského doplňovacího okresního velitelství příslušný československý zastupitelský úřad v cizině.

(6) Do vojenské knížky smějí býti pojaty jen zápisy, týkající se vojenského poměru. Poznámky, které se týkají chování nebo soukromých věcí vlastníka vojenské knížky, do vojenské knížky zapisovány býti nesmějí.

(7) Odnětí hodnosti se ve vojenské knížce nevyjadřuje. V těchto případech třeba vydati novou vojenskou knížku.

(8) Vojenskou knížku musí vlastník bezpečně uschovati. Vložiti do vojenské knížky lze jen ty vojenské listiny, o nichž je to předepsáno; jinak není dovoleno cokoliv vkládati do vojenské knížky, aby nebyla poškozena. Ztratí-li ji, neb je-li již tak poškozena, že nevyhovuje svému účelu, je vlastník povinen učiniti o tom hlášení domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) místa trva-

lého bydliště; při tom musí uvésti okolnosti, za jakých ztráta nebo poškození vznikly. Doplňovací okresní velitelství obstará bezplatné vydání duplikátu vojenské knížky u příslušného kmenového tělesa a dodá duplikát dotčené osobě prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) místa trvalého bydliště. Vydání duplikátu se poznamená u kmenového (náhradního) tělesa v protokole příslušnosti.

(9) Vlastník vojenské knížky nesmí sám v knížce nic opravovati nebo doplňovati, ani připustiti, aby snad někdo jiný k tomu neoprávněný tak učinil. Kdyby se tak přece stalo, musí to ohlásiti obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa trvalého bydliště, bydlí-li v cizině, buď prostředníkem nebo nebyl-li prostředník určen, československému zastupitelskému úřadu a zároveň předložiti vojenskou knížku. Úřad (notář), u něhož bylo toto hlášení učiněno, zašle vojenskou knížku s oznámením věci domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které zařídí, čeho je dále třeba.

(10) Vojenská knížka smí býti připojena jako příloha jen k žádostem v čistě vojenských věcech, nebo vyžadují-li toho zvláštní vojenské předpisy. Není dovoleno dávati ji jako záruku při přijímání do služby (práce) a p.

(11) Při každém nastoupení do činné služby, jakož i hlášení podle § 251 nutno předložiti vojenskou knížku. Při nastoupení do činné služby [na cvičení ve zbrani (služební), k vojenskému výcviku, za mobilisace nebo za mimořádného povolání zálohy] se vojenské knížky mužstvu odeberou a uschovají až do ukončení této služby u příslušné setniny (útvaru), není-li jinak stanoveno.

(12) Všechny vojenské úřady, velitelství, útvary, jakož i politické úřady I. stolice jako úřady evidenční a obecní (městské) úřady (notáři), jichž dojdou vojenské knížky při úředním jednání nebo při jiných příležitostech, jsou povinny je přezkoušeti, a shledají-li nějaké nedostatky nebo nesprávnosti, zařídíti, čeho třeba.

§ 188.

Vojenská knížka pro důstojníky a rotmistry v záloze.

(1) Důstojníci a rotmistři v záloze dostanou vojenskou knížku podle vzoru v příl. 56.

(2) Sepsati vojenské knížky pro důstojníky a rotmistry v záloze přísluší kmenovému tělesu. Je-li spojeno s jmenováním nebo přeložením do zálohy přemístění k jinému kmenovému tělesu, přísluší sepsati vojenskou knížku, znějící na nový útvar, dosavadnímu kmenovému tělesu.

(3) Při nastoupení do činné služby odevzdají důstojníci a rotmistři v záloze vojenské knížky setnině (útvaru), u níž do služby nastupují. Po přezkoušení bude jim vojenská knížka vrácena jako osobní průkaz; za mobilisace a při mimořádném povolání zálohy podle § 27 branného zákona jsou důstojníci a rotmistři v záloze povinni opatřiti vojenskou knížku svojí fotografií.

(4) Jinak platí o vojenských knížkách vydávaných pro důstojníky a rotmistry v záloze obdobně ustanovení § 187; příslušná hlášení činí důstojníci a rotmistři v záloze přímo u domovského doplňovacího okresního velitelství (§ 333, odst. [2]).

§ 189.

Vojenský list.

(1) Vojenský list podle vzoru v příl. 57 je zatímním vojenským průkazem a dostanou jej:

a) zařaděné osoby, které nenastupují do presenční služby dnem zařadění [§ 186, odst. (2), písm. b)], až do vydání vojenské knížky;

b) mužstvo, které bylo z různých důvodů jen přechodně přeloženo do poměru mimo činnou službu, nedostalo-li snad již vojenské knížky;

c) kdož byli na dobu války dobrovolně odvedeni, při své demobilisaci až do propuštění z branné moci;

d) všichni, kdož mají dostati vojenskou knížku, nemohla-li jim býti z různých důvodů vydána ihned při jich propuštění z činné služby.

(2) Vojenský list vydají:

a) v případech uvedených v odst. (1), písm. a), doplňovací okresní velitelství, jehož odvodní komisí byl odvod dotčeného proveden;

b) osobám, které po provedení superarbitrace až do rozhodnutí o superarbitračním návrhu byly přeloženy do poměru mimo činnou službu, vojskové těleso (ústav), které je předvedlo před superarbitrační komisi;

c) ve všech jiných případech buď kmenové nebo náhradní těleso nebo výjimečně vojskové těleso (ústav), ke kterému dotčený je přidělen.

(3) Osoby uvedené v odst. (1) odvedou vojenský list, jakmile dostanou vojenskou knížku neb jiný (propouštěcí) průkaz.

(4) Ustanovení o vojenské knížce platí obdobně též pro vojenský list.

ODDÍL IV.

MIMOŘÁDNÁ SLUŽEBNÍ POVINNOST V MÍRU A SLUŽEBNÍ POVINNOST ZA MOBILISACE A VE VÁLCE.

Část 1.

Výjimečná činná služba podle § 27 branného zákona.

§ 190.

Všeobecná ustanovení o výjimečné činné službě zálohy a náhradní zálohy v míru.

(1) Vyžadují-li toho zvláštní poměry, může president republiky po slyšení vlády v míru nařídit povolání tří nejmladších ročníků I. zálohy a náhradní zálohy k výjimečné činné službě na dobu nezbytné potřeby; kdo do těchto ročníků I. zálohy a náhradní zálohy patří, je zřejmo z ustanovení § 156 a 157.

(2) Jsou-li pro to naléhavé důvody, může president republiky po slyšení vlády nařídit v mimořádných případech v míru též povolání příslušníků speciálních služebních odvětví k výjimečné činné službě na dobu nezbytné potřeby, bez rozdílu, ke kterým ročníkům zálohy neb náhradní zálohy dotčení příslušníci patří.

(3) Zprošťovati od vykonávání výjimečné činné služby podle § 27 branného zákona není dovoleno. Povolaní příslušníci zálohy a náhradní zálohy, jimž bylo povoleno v míru zproštění od činné služby pro případ mobilisace podle § 207 a násl., mohou však býti ponecháni na dobu nezbytné potřeby v svém občanském povolání; bylo-li této možnosti ministerstvem národní obrany použito, třeba to výslovně uvésti v povolávací vyhlášce, anebo dáti příslušný pokyn ve směrnicích o svolávacích lístcích.

(4) Je-li nařízeno mimořádné povolání zálohy a náhradní zálohy v míru, jsou branci na trvalé dovolené, jimž byla poskytnuta výhoda v plnění branné povinnosti podle zákona č. 370/1922 Sb. z. a n., jakož i branci, kteří byli přeloženi na trvalou dovolenou jako přebyteční, povinni nastoupiti do presenční služby.

§ 191.

Povolání zálohy a náhradní zálohy k výjimečné činné službě v míru.

(1) Povolání zálohy a náhradní zálohy k výjimečné činné službě v míru provádí se buď vyhláškou nebo svolávacími lístky, jež jsou zároveň cestovními průkazy pro jízdu železnicí a platí pro mužstvo jako jízdní lístky [§ 66, odst. (7)]. Nestanoví-li ministerstvo národní obrany nic jiného, platí po té stránce ustanovení § 107, odst. (3), (4) a (5).

(2) Mají-li býti k výjimečné činné službě v míru podle § 27 branného zákona přidrženy osoby, které právě dokončují svou zákonitou presenční službu nebo cvičení ve zbrani (služební), anebo dvanáctinedělní vojenský výcvik, vyhlásí povolávací rozkaz kmenová tělesa, u nichž konají dotčené osoby presenční službu (cvičení) nebo vojenský výcvik.

(3) Bylo-li povolání nařízeno vyhláškou, platí pro užití železnice k volné jízdě na území Československé republiky obdobně ustanovení § 199, odst. (6).

(4) Nevystačí-li při mimořádném povolání prvních tří ročníků I. zálohy a náhradní zálohy podle § 27 branného zákona některé kmenové těleso s důstojníky a rotmistry povolaných ročníků, třeba postupovati podle § 169, odst. (6). Místo povolání důstojníků a rotmistrů v záloze starších ročníků ke cvičení může býti nařízeno jejich mimořádné povolání k výjimečné činné službě podle ustanovení § 190, odst. (2).

§ 192.

Nastoupení a presentace příslušníků zálohy a náhradní zálohy do výjimečné činné služby v míru.

(1) O nastoupení příslušníků zálohy a náhradní zálohy do výjimečné činné služby podle § 27 branného zákona a jejich presentaci platí, není-li ministerstvem národní obrany jinak stanoveno, ustanovení platná pro nastoupení a presentaci osob povolaných na cvičení ve zbrani (služební). O těchto osobách třeba však pořídit výpisy z presentačního protokolu a zaslati je domovským doplňovacím okresním velitelstvím. Tato velitelství zaznamenají presentaci v svých evidenčních protokolech a zašlou výpisy domovským politickým úřadům I. stolice k témuž účelu.

(2) Ve vojenských knížkách důstojníků a rotmistrů v záloze zapíše se na místě určeném

pro zápisy vojenských úřadů při nastoupení do činné služby presentace a přidělení; tento zápis ověří velitel vojskového tělesa (ústavu) svým podpisem a kulatým úředním razítkem a vrátí je vlastníkům [§ 188, odst. (3)].

(3) O superarbitraci osob povolaných k výjimečné činné službě podle § 27 branného zákona platí, nebude-li ministerstvem národní obrany jinak stanoveno, obdobně ustanovení § 159.

§ 193.

Propuštění příslušníků zálohy a náhradní zálohy z výjimečné činné služby v míru.

(1) O propouštění osob povolaných podle § 27 branného zákona z výjimečné činné služby platí obdobně ustanovení platná pro propouštění z presenční služby.

(2) Před odchodem z výjimečné činné služby doplní se vojenská knížka mužstva zápisem doby ztrávené ve výjimečné činné službě, záznamem o event. započítání uvedené doby jako cvičení (§ 194), dále zápisem změn nastalých v osobních záznamech a zápisem výsledku lékařské prohlídky vykonané před propuštěním z činné služby. Tyto zápisy provede kmenová setnina nebo ta setnina (ústav), která mužstvo propustí, a podpíše je velitel. Před propuštěním z činné služby nutno mužstvo poučiti o jeho povinnostech v poměru mimo činnou službu podle § 129, odst. (6).

(3) O každé osobě propuštěné z výjimečné činné služby napíše a odešle setnina (útvar), z jejíhož počtu dotčená osoba odchází, listy o odchodu z činné služby podle vzoru v příl. 51 a podle zásad uvedených v § 131.

(4) Vojenskou knížku důstojníků a rotmistrů v záloze, odcházejících z výjimečné činné služby podle § 27 branného zákona, třeba též doplniti na místě určeném pro záznamy vojenských úřadů zápisem o době ztrávené ve výjimečné činné službě podle § 27 branného zákona a záznamem o event. započítání uvedené doby jako cvičení (§ 194), kterézto zápisy potvrdí velitel toho vojskového tělesa (ústavu), které důstojníky (rotmistry) v záloze propouští z činné služby.

§ 194.

Započítání výjimečné činné služby v míru zálohy a náhradní zálohy jako cvičení.

(1) Zda se a v jaké míře započítá výjimečná činná služba podle § 27 branného zákona jako cvičení, ustanoví v každém případě ministerstvo národní obrany.

(2) Totéž platí o osobách, které byly podle § 27 branného zákona povolány a podrženy k výjimečné činné službě ihned po skončení zákonité presenční služby nebo vojenského výcviku.

§ 195.

Výjimečná činná služba příslušníků četnictva, pohraniční stráže a finanční stráže.

(1) O výjimečné činné službě v branné moci, k níž mohou býti rozkazem presidenta republiky po slyšení vlády přidrženi v mimořádných dobách příslušníci četnictva, pohraničních stráží a finanční stráže, platí zvláštní předpisy vydané ministerstvem národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem financí.

(2) Osoby přidržené k takové výjimečné službě podléhají po dobu této své výjimečné služby vojenské soudní a kázeňské pravomoci, při čemž nerozhoduje, zda před tím, než byly k uvedené službě přidrženy, byly vojenskými osobami mimo činnou službu či nikoliv [§ 1, odst. (3)].

Část 2.

Činná služba za mobilisace a ve válce.

a) Všeobecná ustanovení o mobilisaci a demobilisaci.

§ 196.

Všeobecná ustanovení o mobilisaci.

(1) I. a II. záloha a náhradní záloha, jakož i vojenské a četnické osoby ve výslužbě povolávají se k doplnění mírového počtu branné moci na válečný počet a k uvedení branné moci ve válečnou pohotovost (mobilisace) z nařízení presidenta republiky po slyšení vlády.

(2) Podle svého rozsahu může býti mobilisace nařízena buď jako mobilisace všeobecná neb jen jako mobilisace částečná; při částečné mobilisaci budou co možná povolávány ročníky mladší před staršími.

§ 197.

Demobilisace.

(1) Částečnou neb úplnou demobilisaci nařizuje president republiky na návrh ministra národní obrany a nutno ji uvésti ve veřejnou

známost demobilisační vyhláškou (§ 39, č. 3, zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, č. 50 Sb. z. a n.).

(2) Prováděti demobilisaci třeba začíti dnem, stanoveným v příslušném rozkaze presidenta republiky, a ukončiti ji ve lhůtě v témže rozkaze vytčené; není-li v ní uveden den, kdy má býti demobilisace skončena, provede se zpravidla do dvou měsíců ode dne uveřejnění demobilisační vyhlášky.

(3) Při provádění osobní demobilisace provádí se hromadné propouštění z činné služby podle ustanovení § 201.

b) Činná služba za mobilisace a ve válce.

§ 198.

Povolání do činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Do činné služby se za všeobecné mobilisace povolává mobilisační vyhláškou, která se úředně uveřejní podle nařízení ministerstva národní obrany.

(2) Je-li vyhlášena částečná mobilisace, povolává se buď mobilisační vyhláškou, uveřejněnou způsobem, uvedeným v předchozím odstavci, nebo svolávacími lístky podle zvláštních předpisů; svolávací lístky jsou zároveň cestovními průkazy pro jízdu železnicí a platí pro mužstvo jako jízdní lístky [§ 66, odst. (7)]. Kterého způsobu povolání má býti použito a v jakém rozsahu, bude podle potřeby nařízeno.

(3) Osoby uvedené v druhém odstavci § 63 branného zákona, jež byly podle ustanovení § 21, písm. b) a § 23 vládního nařízení čís. 470/1920 Sb. z. a n. (VV. 1920, čís. 44, čl. 470) převedeny do zálohy a v ní vřaděny k pomocnému zdravotnictvu, jsou povinny nastoupiti do činné služby podle rozsahu povolání stanoveného mobilisační vyhláškou, nebyly-li pravoplatně již v míru pro případ mobilisace zproštěny nebo nestanoví-li mobilisační vyhláška pro ně něco jiného; ty z nich, které při svém nastoupení do činné služby prokáží, že u nich dosud trvají důvody, pro něž jim byla přiznána výhoda podle § 29 branného zákona z roku 1912, budou propuštěny z činné služby, nebude-li jich vojenská správa k pomocné službě zdravotnické nebo ke službě duchovní potřebovati. Duchovní a kandidáti duchovního stavu církví a náboženských společností státem uznaných nebo recipovaných, kteří byli odvedeni podle branného zákona z roku 1920 a byli podle ustanovení § 82, odst. (3), vtěleni (přemístěni) do divisních nemocnic anebo do pěších pluků s určením pro pomocnou zdravotnickou službu neb jinou pomocnou službu (beze zbraně), musí taktéž prokázati, že jsou ještě v poměru duchovního nebo kandidáta duchovního stavu; neprokáží-li to, nemají nároku na použití k pomocné zdravotnické službě nebo k jiným pomocným službám (beze zbraně).

(4) Osoby, právě dokončující svoji zákonitou presenční službu nebo dvanáctinedělní vojenský výcvik, jakož i osoby konající výjimečnou činnou službu podle § 27 branného zákona, které jsou v rozsahu osob povolávaných mobilisační vyhláškou, zůstanou nadále v činné službě z důvodů vyhlášení mobilisace. O osobách konajících cvičení platí ustanovení § 167. Povolávací rozkaz v těchto případech vyhlásí kmenová tělesa, u nichž konají dotčené osoby činnou službu. O přeložení do zálohy platí ustanovení § 153, odst. (5).

§ 199.

Nastoupení osob povolaných do činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Nebude- li v mobilisační vyhlášce jinak stanoveno, musí osoby, povolané touto vyhláškou k činné službě, opustiti nejpozději do 24 hodin po uveřejnění této vyhlášky své bydliště a odebrati se co nejrychleji a nejkratší cestou přímo do výzbrojních stanic vyznačených v jejich vojenských průkazech. Bydlištěm v tomto případě třeba rozuměti místo, v kterém povolaný v době vyhlášení mobilisace meškal, nehledě k tomu, zda je toto místo jeho trvalým bydlištěm či jen bydlištěm dočasným.

(2) Ti, kdož dostali určovací lístky, nastoupí do činné služby v místě a v den uvedený v tomto lístku.

(3) Osoby, jež byly jen dočasně zproštěny od činné služby, nedostanou zvláštní povolání a musí nastoupiti do činné služby ihned po uplynutí lhůty, na kterou bylo zproštění povoleno.

(4) Osoby, povolané při všeobecné nebo částečné mobilisaci k činné službě, nastoupí do této služby zásadně u vojenského útvaru, který je vyznačen v jejich vojenských průkazech (vojenském listě, vojenské knížce), určovacích anebo svolávacích lístcích. Nebude-li někomu známo, kde má nastoupiti do činné služby, nebo má-li někdo odůvodněnou pochybnost, zda se na něho mobilisační vyhláška vztahuje, je povinen se přihlásiti se všemi svými vojenskými průkazy u nejbližšího do-

plňovacího okresního velitelství, které ho odešle podle jeho zvláštního válečného (mobilisačního) určení, nebo není-li mu toto určení známo, k příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu, nebo mu dá potřebné závazné vysvětlení.

(5) Mužstvo nastupující do činné služby z ciziny bez vojenských průkazů presentuje rovněž nejbližší doplňovací okresní velitelství a odešle je podle jeho zvláštního válečného (mobilisačního) určení, nebo není-li mu toto určení známo, k příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu.

(6) Osoby povolané k činné službě za mobilisace a ve válce mají, prokáží-li se vojenským průkazem (vojenskou knížkou, vojenským listem, určovacím anebo svolávacím lístkem), na československém státním území nárok na volnou jízdu železnicí v příslušné vozové třídě. Použije-li povolaný jiných dopravních prostředků, je povinen hraditi tuto jízdu ze svého. Ti, kteří nemají uvedeného průkazu a musí použíti železnice k nastoupení do činné služby, přihlásí se u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu, od něhož dostanou ověřovací lístek podle vzoru v příl. 58, který platí zároveň jako legitimace pro volnou jízdu. Průkaz nutno při nastoupení jízdy a za jízdy železničnímu personálu na požádání předložiti. Poučení, kterého vlaku lze použíti k nastoupení do činné služby, dostanou povolané osoby od přednosty stanice, na větších železničních stanicích od zvláštních vojenských orgánů k tomu určených. Tyto podají povolaným též jiná potřebná vysvětlení a pokyny, na př. kterého železničního směru mají použíti a p. Rozkazů přednosty stanice nebo zmíněných vojenských orgánů musí povolané osoby bez podmínky uposlechnouti.

(7) Příslušníci branné moci, kteří dlejí v cizině, jsou povinni, jakmile je veřejně známo, že je Československá republika ohrožena válkou a že byla nařízena všeobecná mobilisace, ihned se vrátiti do vlasti bez zvláštního povolání; při částečné mobilisaci budou příslušníci branné moci dlející v cizině zpravidla povoláni svolávacím lístkem [odst. (8)]. Československé zastupitelské úřady v cizině jsou povinny přihlížeti k tomu, aby toho rozkazu bylo uposlechnuto, a jest jejich povinností, vyzvati liknavé osoby k okamžitému odjezdu a upozorniti je na následky tohoto opominutí, a tam, kde je to podle mezistátních úmluv dovoleno, je k návratu i přinutiti. Mimo to jsou českoslovenští státní příslušníci meškající v cizině a podléhající branné povinnosti povinni postarati se o to, aby jim nařízenou všeobecnou mobilisaci ihned a spolehlivě oznámil prostředník.

(8) Důstojníkům a rotmistrům v záloze, kteří žijí v cizině trvale, zašlou svolávací lístky při částečné mobilisaci domovská doplňovací okresní velitelství přímo [§ 333, odst. (3)], nebo jejich prostředníkem jako doporučené dopisy se zpátečním lístkem. O dodávání svolávacích lístků mužstvu v záloze a náhradní záloze, které žije trvale v cizině, platí ustanovení § 107, odst. (6).

§ 200.

Presentace osob nastupujících do činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Osoby nastupující do činné služby za mobilisace a ve válce nutno presentovati dnem příchodu.

(2) K provedení presentace mužstva sestaví kmenová (náhradní) tělesa podle potřeby presentační komise, složené z jednoho důstojníka jako předsedy a jednoho důstojníka zdravotnictva; kromě toho jest u presentační komise potřebný počet písařů a mužstva udržujícího pořádek.

(3) Počet presentačních komisí se určí podle množství povolaného mužstva tak, aby jedna presentační komise mohla denně presentovati až 800 mužů.

(4) Pro presentaci platí obdobně ustanovení § 112; mimo to třeba dbáti zvláštních předpisů vydaných pro provedení presentace osob nastupujících do činné služby za mobilisace a ve válce (mobilisačních směrnic).

(5) Nastupující mužstvo odevzdá presentační komisi své vojenské knížky a jiné vojenské průkazy; z vojenských knížek se vyjmou presentační lístky a vtiskne se na ně razítko s presentační klausulí.

(6) S jedním presentačním lístkem bude presentovaný odevzdán své setnině (útvaru). Druhý presentační lístek je pomůckou pro záznam presentovaných v presentačních protokolech, prováděný teprve po skončení presentace, jakož i pro domovské doplňovací okresní velitelství, kterému třeba presentační lístky co nejdříve zaslati k záznamu. Toto velitelství je odešle ihned po záznamu v evidenci domovským politickým úřadům I. stolice, které je po záznamu v evidenčním protokole a zpravení příslušných okresních vyživova-

cích komisí vrátí domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k uložení.

(7) Nepřinese-li nastoupivší osoba presentační lístek, napíše se jí při presentaci nový presentační lístek dvojmo. Nedostává-li se potřebných tiskopisů, třeba napsati dvojmo výpisy z presentačních protokolů.

(8) Vojenské knížky a jiné vojenské průkazy mužstva, jakož i presentační protokoly uschovají náhradní tělesa (útvary).

(9) Pro presentaci důstojníků a rotmistrů v záloze, dále pro použití vojenských knížek a provedení záznamů v těchto knížkách platí obdobně ustanovení § 192.

§ 201.

Propuštění z činné služby za mobilisace a ve válce.

(1) Propuštění z činné služby za mobilisace a ve válce provádí se zásadně na zvláštní nařízení; provádí se buď individuálně při zproštění od činné služby, nebo superarbitračním řízením [po případě bez superarbitračního řízení podle ustanovení § 237, odst. (4)—(6)], anebo hromadně při provádění demobilisace.

(2) O příslušnících zálohy a náhradní zálohy propuštěných z činné služby nutno pořídit listy o odchodu z činné služby a dodati je podle ustanovení § 131.

(3) Důstojníkům a rotmistrům potvrdí ve vojenské knížce dobu ztrávenou v činné službě za mobilisace a ve válce vojskové těleso (ústav), u kterého vystupují z činné služby.

(4) Mužstvu vrátí vojenské knížky po záznamu doby ztrávené v činné službě setnina, která je propouští z činné služby. Presentační lístky, které byly při presentaci z vojenské knížky vyňaty, nahradí se novými. Před propuštěním do poměru mimo činnou službu nutno mužstvo poučiti o jeho povinnostech v poměru mimo činnou službu podle § 129, odst. (6).

§ 202.

Superarbitrace osob v činné službě za mobilisace a ve válce.

O superarbitraci osob povolaných k činné službě za mobilisace a ve válce platí, nebude-li ministerstvem národní obrany jinak stanoveno, obdobně ustanovení § 159.

Část 3.

Mimořádná opatření za mobilisace a ve válce.

§ 203.

Předčasné zařadění odvedených.

(1) Za mobilisace a ve válce může president republiky po předchozím slyšení vlády nařídit, aby branci v tom roce odvedení, kteří by měli býti zařaděni teprve dnem 1. října, byli zařaděni již před tímto termínem.

(2) Branci, jichž předčasné zařadění bylo podle předchozího odstavce nařízeno, povolávají se do činné služby způsobem uvedeným v § 198.

(3) Branci, kteří byli podle ustanovení odst. (1) předčasně zařaděni, stávají se dnem zařadění příslušníky branné moci (vojenskými osobami) a podléhají téže služební povinnosti jako při zařadění pravidelném; dnem předčasného zařadění počíná se též jejich presenční služební povinnost (povinnost k vojenskému výcviku).

§ 204.

Předčasné a (opětné) odvody za mobilisace a ve válce.

(1) Budou-li nařízena mimořádná opatření podle § 28, písm. c) a d), branného zákona, budou předčasné neb (opětné) odvody provedeny obdobně podle ustanovení platných pro odvody v míru.

(2) Osoby, které byly předčasně odvedeny podle ustanovení § 28, písm. c), branného zákona, zařadí se dnem odvodu do branné moci, čímž se jim zároveň uloží služební povinnost; pokud bude předčasně odvedeným započítána vykonaná činná služba do presenční služby, a kdy budou tyto osoby přeloženy do zálohy, bude stanoveno zvlášť. Osoby, které byly odvedeny podle ustanovení § 28, písm. d), branného zákona, zařadí se dnem odvodu do zálohy, v níž jsou povinny činnou službou až do své demobilisace; po provedené demobilisaci podléhají podle svého věku až do konce roku, v němž dovrší 50. rok věku, stejným povinnostem jako ostatní příslušníci zálohy. O dobrovolném setrvání v branné moci přes 31. prosinec roku, v němž dovrší 50. rok věku, platí ustanovení § 158. Zařadění do náhradní zálohy při odvodech podle § 28, písm. c) a d), branného zákona jest nepřípustné.

(3) Ustanovení o přípravných pracích, nutných k provedení předčasných a (opětných)

odvodů, dále o povolání k činné službě, presentaci, repartici odvedených a jich použití k činné službě, jakož i o demobilisaci jsou obsažena v předpisech vydaných ministerstvem národní obrany, a to pokud jde o provádění odvodů, v dohodě s ministerstvem vnitra.

(4) Správy matrik a obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny působiti při přípravných pracích nutných k provedení předčasných a (opětných) odvodů, jakož i při provádění těchto odvodů obdobně podle stejných zásad jako při odvodech řádných, jakož i podle předpisů uvedených v odst. (3).

(5) K mimořádným opatřením uvedeným v odst. (1) je potřebí nařízení presidenta republiky po slyšení vlády a po předchozím schválení Národního shromáždění.

§ 205.

Válečná služba příslušníků četnictva, pohraničních stráží, finanční stráže a důchodkové kontroly.

Konání válečné služby za mobilisace a ve válce příslušníky četnictva, pohraničních stráží, finanční stráže a důchodkové kontroly podle § 28, písm. b), branného zákona upravují zvláštní předpisy vydané ministerstvem národní obrany v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem financí. Po dobu vykonávání této válečné služby jsou uvedené osoby příslušníky branné moci (vojenskými osobami) a podléhají vojenské soudní a kázeňské pravomoci.

§ 206.

Přidržení členů spolků pěstujících vojenský výcvik k válečné službě.

(1) Budou-li v čas potřeby přidrženi členové spolků pěstujících vojenský výcvik k válečné službě podle § 28, písm. b), branného zákona, stane se tak v rozsahu činnosti dotčeného spolku neb jeho části; členové, kteří jsou podle svého branného poměru povinni činnou službou vojenskou za mobilisace a ve válce, musí do ní nastoupiti a nemohou místo ní konati válečnou službu v rozsahu činnosti svého spolku. Taktéž se musí podrobiti členové spolků pěstujících vojenský výcvik mimořádným opatřením podle § 28, písm. a), c) nebo d), branného zákona, patří-li k ročníkům, na které se to neb ono mimořádné opatření vztahuje.

(2) Povinnost členů spolků uvedených v předchozím odstavci k válečné službě trvá až do demobilisace nebo do jejich dřívějšího zproštění od válečné služby před úplnou demobilisací. Po dobu vykonávání této válečné služby jsou dotčené osoby příslušníky branné moci (vojenskými osobami) a podléhají vojenské soudní a kázeňské pravomoci.

(3) Podrobnosti o povinnostech těchto spolků, jejich organisaci, evidenci a použití k válečné službě obsahují zvláštní předpisy a spolkové stanovy.

Část 4.

Zproštění od činné služby za mobilisace a ve válce.

A. Všeobecná ustanovení o zprošťování.

§ 207.

Pojem zproštění.

(1) Zproštěním se rozumí osvobození osob branné povinnosti podléhajících od činné služby vojenské za mobilisace a ve válce; toto zproštění lze povoliti jen osobám, kterých je z důležitých zájmů branné moci, státní a veřejné služby, nebo z jiných důležitých veřejných zájmů nezbytně potřebí na místech jejich občanského zaměstnání.

(2) Zproštění může býti povoleno osobám určitých kategorií již v míru pro případ mobilisace a války, jinak teprve za mobilisace a ve válce.

(3) Zproštění lze povoliti buď na určitou nebo neurčitou dobu; není však dovoleno povolovati zproštění na celou dobu války.

(4) Zproštění navržená již v míru povolují se zpravidla na časově omezenou dobu, počínající dnem vyhlášení mobilisace.

(5) Zproštění udělené v míru s platností od vyhlášení mobilisace neosvobozuje osoby, jimž bylo povoleno, od povinnosti vykonati jiné úkony v prospěch obrany státu podle zvláštních předpisů.

§ 208.

Osobní rozsah zproštění.

(1) Zproštění může býti povoleno za předpokladů uvedených v předchozím paragrafu:

a) příslušníkům zálohy a náhradní zálohy;

b) osobám předčasně neb (opětně) odvedeným podle § 28 branného zákona;

c) důstojníkům a rotmistrům ve výslužbě, podléhají-li branné povinnosti a mohou-li býti povoláni k činné službě vojenské.

(2) Zprošťovati osoby povinné presenční službou nebo další činnou službou podle § 19 branného zákona není dovoleno.

(3) Rovněž nelze zprostiti osoby, které vstoupily za mobilisace a ve válce dobrovolně do branné moci na dobu války podle § 12 branného zákona a § 73 těchto předpisů; totéž platí o vojenských osobách z povolání v činné službě, jakož i o vojenských osobách vykonávajících další činnou službu podle § 17 branného zákona.

(4) Zproštění nemohou býti dále účastny osoby, jež jsou poděleny pro případ mobilisace zvláštními určovacími lístky, pokud jejich válečné určení trvá.

§ 209.

Povšechné podmínky zproštění.

(1) Zproštění může býti povoleno za podmínek uvedených v § 207 a 208 jen těm osobám, které jsou pro službu (povolání, zaměstnání), jež je důvodem zproštění, plně kvalifikovány, za mobilisace nebo války vůbec nepostradatelné nebo pro řádný chod služby nenahraditelné.

(2) Službou (povoláním, zaměstnáním), jež může odůvodniti zproštění, rozumí se:

a) služba u státních úřadů, soudů a ústavů (počítajíc v to i československou poštu a poštovní šekové úřady), jakož i určitých jiných veřejných úřadů a ústavů uvedených v § 214, odst. (1) (§ 214—217);

b) služba u státních a soukromých železnic (§ 218—220);

c) zaměstnání v podnicích (dolech, hutích, průmyslových a jiných závodech) důležitých pro stát nebo pro brannou moc, ať již tyto podniky jsou státní, zemské, v státní (zemské) správě, veřejné nebo soukromé (§ 221—225);

d) zaměstnání v ústavech, podnicích a zařízeních uvedených v § 212, odst. (1), písm. d) a 226;

e) povolání (zaměstnání), v němž by bylo třeba osobu toto povolání (zaměstnání) vykonávající ponechati v zájmu branné moci, veřejné služby nebo z jiných veřejných zájmů.

§ 210.

Účinnost zproštění.

(1) Zproštění v míru povolené nabývá účinnosti dnem vyhlášení mobilisace, zproštění povolené až v mobilisaci (válce) dnem uvědomení o povoleném zproštění.

(2) Zproštění platí jen pro osobu uvedenou v rozhodnutí o zproštění, a jen pro tu dobu, pokud tato osoba vykonává tu činnost (u určitého úřadu, ústavu, podniku, zaměstnavatele), která byla v návrhu na zproštění uvedena jako důvod vyžádaného zproštění.

(3) Platnost povoleného zproštění zaniká:

a) uplyne-li lhůta, na kterou bylo povoleno,

b) bylo-li zrušeno úřady (orgány) k tomu oprávněnými,

c) vystoupila-li osoba, o kterou jde, ze služeb úřadu (ústavu, podniku, zaměstnavatele), byla-li z těchto služeb propuštěna, na jiné služební místo přemístěna, nebo vykonává-li jinou činnost než tu, jež byla důvodem pro zproštění; v takových případech pomíjí platnost povoleného zproštění sama sebou, aniž třeba je výslovně zrušovati.

(4) Úřady, ústavy, podniky, zaměstnavatelé, orgány, komise a velitelství, zúčastněné při provádění ustanovení této části a předpisů k ní vydaných, jsou povinny sledovati a zkoumati, trvají-li předpoklady, za kterých bylo povoleno zproštění v míru nebo za mobilisace a ve válce. Není-li další trvání zproštění odůvodněno, jsou povinni oznámiti to vojenskému úřadu, který zproštění povolil, a zároveň též přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství zproštěného, které dotčenou osobu vymaže z evidence zproštěných, zpraví o tom kmenové těleso a za mobilisace a války ji ihned povolá k činné službě vojenské. Uvedené úřady, ústavy atd. jsou povinny přezkoumati každoročně v době od 1. října do 31. prosince zproštění již v míru povolená.

(5) Úřady, ústavy, závody a zaměstnavatelé, uvedení v předcházejícím odstavci, jsou povinni, za mobilisace a války nahrazovati co možná zproštěné osoby osobami nepodléhajícími služební povinnosti, nebo ženami, aby byl počet zproštěných v průběhu mobilisace a války omezen na nejmenší míru.

(6) Ministerstvo národní obrany jest oprávněno učiniti z vojenských důvodů zvláštní opatření, aby byla povolená zproštění buď všeobecně nebo částečně přezkoumána, nebo zrušena [event. na návrh kmenového (náhradního) tělesa] nebo zkrácena, anebo aby byla zproštění omezena jen na příslušníky zálohy (náhradní zálohy) určitých ročníků neb určitých kategorií zaměstnání. Pokud jde o osoby zaměstnané v podnicích uvedených v § 209, odst. (2), písm. c), může býti zproštění povo-

leno s tou podmínkou, že na žádost ministerstva národní obrany bude správou podniků dána orgánům vyslaným tímto ministerstvem možnost provésti přezkoumání nebo zjištění předpokladů zproštění v podnicích samých.

§ 211.

Všeobecné předpisy o projednávání a vyřizování zprošťovacích věcí.

(1) Zprošťovací věci, obzvláště za mobilisace a ve válce, nutno projednávati a vyřizovati co nejrychleji; za mobilisace a ve válce třeba korespondenci týkající se zproštění označovati „Zprošťování, pilné".

(2) O veškerých úředních jednáních, posudcích, dobrých zdáních a vyjádřeních, vyplývajících z provádění ustanovení této části a předpisů k ní vydaných, nutno zachovati úřední tajemství.

(3) Ztracené neb odcizené průkazy, jež byly vydány stranám v zprošťovacím řízení, nutno, aby mohly býti ztráta neb odcizení obecně vyhlášeny, oznámiti vojenskému úřadu, který zproštění povolil.

(4) Průkazy o zproštění, které pozbyly uplynutím povolené doby nebo zrušením zproštění platnosti, odebere a zničí bezpečně úřad (ústav, podnik) nebo zaměstnavatel, u kterého jsou v míru uloženy, anebo který je za mobilisace a ve válce zproštěné osobě vydal. V případech uvedených v § 210, odst. (3), písm. c), třeba průkazy o zproštění, jejichž platnost zanikla, předložiti zároveň s oznámením podle § 210, odst. (4), vojenskému úřadu, který zproštění povolil.

(5) Náklady na tiskopisy žádostí (seznamů a listů) hradí ten, kdo za zproštění žádal.

B. Zprošťování v míru pro případ mobilisace a války.

Všeobecná ustanovení.

§ 212.

Případy zproštění v míru pro případ mobilisace a války a význam takového zproštění.

(1) V míru lze povoliti pro případ mobilisace a války zproštění:

a) zaměstnanců státních a určitých jiných veřejných úřadů a ústavů (§ 214—217);

b) zaměstnanců železnic (§ 218—220);

c) zaměstnanců v podnicích, t. j. v dolech, hutích, průmyslových a jiných závodech, důležitých pro stát nebo brannou moc (§ 221—225);

d) zaměstnanců ústavů, podniků a zařízení, nenáležejících pod pojem zaměstnanců uvedených za písm. a)—c), jichž zproštění je však nutno připraviti z důležitých zájmů státu, branné moci nebo veřejného života již v míru (§ 226).

(2) Zproštění zaměstnanců uvedených v odst. (1), písm. a) a b), povolená v míru, platí ode dne vyhlášení mobilisace až do uplynutí povolené doby zproštění, neb až do opatření učiněných ministerstvem národní obrany podle § 210, odst. (6).

(3) Zproštění zaměstnanců uvedených v odst. (1), písm. c) a d), povolená v míru, platí ode dne vyhlášení mobilisace až do uplynutí povolené doby zproštění, vyjma případy, kdy zvláštní poradní zprošťovací komise, uvedená v § 229, povolené zproštění buď vůbec zruší nebo povolenou dobu zkrátí.

§ 213.

Rozsah zproštění v míru pro případ mobilisace a války.

(1) Pro zproštění povolovaná již v míru stanoví ministerstvo národní obrany rozsah, t. j. ony ročníky zálohy a náhradní zálohy, jejichž příslušníci mohou býti zproštěni, a lhůty, do kterých je třeba předložiti návrhy na zproštění nepostradatelných zaměstnanců z uvedených ročníků pro případ mobilisace (války), nebylo-li snad již jich zproštění pravoplatně provedeno.

(2) Pokyny po té stránce vydá ministerstvo národní obrany každoročně nejméně dva měsíce před lhůtou, do které je třeba nové návrhy na zproštění předložiti; dotčené úřady, ústavy a podniky jsou povinny dbáti těchto pokynů. Je-li potřebí, vydá ministerstvo národní obrany potřebné pokyny též zvlášť, bez zřetele na lhůtu výše uvedenou.

a) Zprošťování zaměstnanců státních a jiných veřejných úřadů (ústavů) pro případ mobilisace a války.

§ 214.

Kategorie státních a jiných veřejných zaměstnanců.

(1) K zaměstnancům státních a jiných veřejných úřadů (ústavů) podle § 212, odst. (1), písm. a), náleží:

a) zaměstnanci státních ústředních úřadů a jiných státních úřadů, jež žádným vyšším úřadům nepodléhají;

b) zaměstnanci ostatních státních úřadů a ústavů, jakož i ústavů v státní správě (počítajíc v to i československou poštu a poštovní šekové úřady), pak státní obecní a obvodní lékaři, obecní a obvodní notáři, jakož i úředníci městských notářských úřadů;

c) zaměstnanci obecních (městských) a jiných úřadů, pokud vykonávají funkce veřejné správy;

d) učitelé obecných a občanských (měšťanských) škol;

e) obecní starostové.

(2) K zaměstnancům uvedeným v odst. (1) náleží úředníci (soudci) i zřízenci.

(3) Úřady uvedené v odst. (1), písm. a), podávají návrhy na zproštění svých zaměstnanců samy přímo ministerstvu národní obrany.

(4) Příslušné státní ústřední úřady určí:

a) které úřady (ústavy) jsou oprávněny podávati žádosti o zproštění osob uvedených v odst. (1), písm. b)—e);

b) které úřady jsou oprávněny podávati o žádostech dobrá zdání;

c) kterým úřadům přísluší právo podávati návrhy k těmto žádostem.

(5) Příslušné ústřední úřady oznámí takto stanovenou pravomoc svým podřízeným úřadům (ústavům) a ministerstvu národní obrany; totéž platí o každé změně této pravomoci.

§ 215.

Podávání žádostí a návrhů na zproštění státních a jiných veřejných zaměstnanců.

(1) Úřady (ústavy), jež jsou podle § 214, odst. (4), oprávněny žádati za zproštění, jsou povinny, chtějí-li tohoto práva použíti, pořídíti o každé osobě, o jejíž zproštění chtějí žádati, listy I—IV podle vzoru v příl. 59 a)—d). Mimo to jsou povinny sepsati seznam a přehled podle vzoru v příl. 60 ve dvou stejnopisech, a to odděleně pro mužstvo a pro důstojníky a rotmistry.

(2) Jeden stejnopis seznamu a přehledu podrží úřady (ústavy) u sebe pro svou úřední potřebu, druhý pak, podepsaný přednostou (oprávněným zástupcem) a opatřený úředním razítkem, předloží spolu s listy I—IV, rovněž podepsanými přednostou (oprávněným zástupcem), nadřízenému úřadu, jenž je podle § 214, odst. (4), oprávněn podati dobré zdání. Tento úřad předloží seznamy (přehledy) a listy, doplněné o každé osobě v předepsané rubrice dobrým zdáním a ověřené podpisem přednosty (oprávněného zástupce), jakož i úředním razítkem, onomu úřadu, jenž je podle § 214, odst. (4), oprávněn podati návrh.

(3) Návrh podává zpravidla ústřední (v nejvyšší stolici nadřízený) úřad aneb úřad k tomu podle § 214, odst. (4), zvláště zmocněný.

(4) Úřad oprávněný podati návrh učiní v příslušných rubrikách listu I návrhy v mezích pokynů vydaných ministerstvem národní obrany podle § 213 a zašle seznamy (přehledy) i s listy I—IV do stanovené lhůty ministerstvu národní obrany; návrh ověří přednosta úřadu (oprávněný zástupce) svým podpisem a úředním razítkem.

(5) Úřady uvedené v § 214, odst. (1), písm. a), podávají dobrá zdání i návrhy k žádostem, týkajícím se jejich zaměstnanců, samy.

§ 216.

Dodatečné návrhy na zproštění státních a jiných veřejných zaměstnanců.

(1) Dodatečné návrhy na zproštění osob uvedených v § 214, odst. (1), pro případ mobilisace (války) mohou býti předkládány:

a) o osobách, jež byly nově přijaty do služby úřadů (ústavů) uvedených v § 214, odst. (1), avšak teprve po činnosti nejméně šestiměsíční, a pokud jde o osoby v § 214, odst. (1), písm. e), po pravoplatném zvolení (potvrzení) obecním starostou,

b) pro zaměstnance nově zřízených úřadů a ústavů,

c) pro příslušníky ročníků, o nichž to bylo zvláštními pokyny ministerstva národní obrany později nařízeno,

d) jde-li o zajištění nutné náhrady za úbytek, vzniklý úmrtím aneb odchodem zaměstnance, jemuž bylo povoleno zproštění pro případ mobilisace (války).

(2) O zproštění osob, jichž žádané zproštění nebylo povoleno, smí býti dodatečně žádáno jen, nastaly-li tu nové mimořádné okolnosti a důvody, jež činí zproštění nezbytným, avšak teprve po předchozím svolení úřadu oprávněného k podání dobrého zdání. Svo-

lení k podání takové žádosti třeba v listech I, III a IV výslovně poznamenati v rubrice, v níž je zapsán výměr (číslo jednací), kterým bylo dříve žádané zproštění ministerstvem národní obrany zamítnuto.

(3) Dodatečné návrhy na zproštění se činí podle potřeby, když nastaly okolnosti uvedené v odst. (1).

§ 217.

Rozhodnutí o návrzích na zproštění státních a jiných veřejných zaměstnanců.

(1) O návrzích na zproštění zaměstnanců státních a jiných veřejných pro případ mobilisace nebo války rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(2) O svém rozhodnutí zpraví ministerstvo národní obrany vrácením listu II úřad, který návrh učinil, ten pak zašle list prostřednictvím úřadu, který podal dobré zdání, onomu úřadu (ústavu), jenž o zproštění žádal. Tento poznamená rozhodnutí ministerstva národní obrany v svém stejnopise seznamu (přehledu), a to v rubrice určené pro poznámky, a list II o povoleném zproštění pečlivě uschová.

(3) Osoby, jimž bylo již v míru povoleno zproštění pro případ mobilisace (války), zpraví o tom v den nařízení mobilisace jejich úřad (ředitelství ústavu) a vydá jim uschovaný list II jako průkaz o zproštění. Jinak třeba v míru osoby, kterým bylo zproštění povoleno, zpraviti o tom jen tehdy, je-li toho potřebí (na př. mají-li takové osoby zůstati při mimořádném povolání zálohy a náhradní zálohy podle § 27 branného zákona vyhláškou prozatím ve svém občanském povolání).

(4) Zároveň s uvědomením podle odst. (2) zpraví ministerstvo národní obrany — v míru jen tehdy, bylo-li zproštění povoleno — o rozhodnutí domovské doplňovací okresní velitelství listem III a listem IV příslušné kmenové těleso. Jde-li o důstojníky a rotmistry skupiny mimo službu nebo důstojníky a rotmistry ve výslužbě, zašle ministerstvo národní obrany list III příslušnému vojenskému evidenčnímu úřadu. List I zůstane uložen u ministerstva národní obrany.

(5) O tom, jak třeba zproštěné osoby vésti v evidenci u vojenských evidenčních úřadů a kmenových těles, platí zvláštní předpisy vydané ministerstvem národní obrany (§ 227). Podle došlého listu III a IV učiní domovské doplňovací okresní velitelství (vojenský evidenční úřad) a kmenové těleso potřebný záznam v příslušné rubrice evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti).

b) Zproštění zaměstnanců železnic pro případ mobilisace a války.

§ 218.

Kategorie zaměstnanců železnic.

(1) Zproštěni mohou býti zaměstnanci drah státních i soukromých.

(2) O zproštění osob zaměstnaných u ministerstva železnic platí ustanovení § 214—217.

§ 219.

Podávání žádostí a návrhů na zproštění zaměstnanců železnic.

(1) Ředitelství (správy) státních a soukromých drah napíše zavčas ve lhůtě stanovené k podávání žádostí seznamy (přehledy) zaměstnanců podle vzoru v příl. 60, o jichž zproštění pro případ mobilisace (války) v mezích pokynů ministerstva národní obrany (§ 213) žádají, a pořídí o každém zaměstnanci, o jehož zproštění žádají, listy I—IV podle vzoru v příl. 59 a)—d). Bdíti nad tím, aby seznamy (přehledy) i s příslušnými listy I—IV byly včas předloženy, přísluší železničním traťovým velitelstvím. Pro spisování seznamů (přehledů) a listů platí obdobně ustanovení § 215, odst. (1), s tím rozdílem, že se seznam (přehled) pořizuje v třech event. podle potřeby železniční správy v čtyřech stejnopisech.

(2) Seznamy (přehledy) a listy I—IV, ověřené podpisem ředitele dráhy (oprávněného zástupce) a úředním razítkem, nutno zaslati, a to seznamy (přehledy) v dvou stejnopisech, příslušnému železničnímu traťovému velitelství; třetí stejnopis si ponechá ředitelství (správa) dráhy pro svou úřední potřebu. Železniční traťové velitelství přezkoumá seznamy (přehledy) a listy, listy I opatří v příslušné rubrice dobrým zdáním a návrhem o každé osobě, podpisem železničního traťového velitelství a úředním razítkem, a pak předloží jeden stejnopis seznamu (přehledu) s listy I—IV v stanovené lhůtě ministerstvu národní obrany a druhý stejnopis seznamu (přehledu) si ponechá pro svou úřední potřebu.

(3) O dodatečných návrzích platí obdobně ustanovení § 216.

§ 220.

Rozhodnutí o návrzích na zproštění zaměstnanců železnic.

(1) O návrzích na zproštění zaměstnanců státních a soukromých železnic pro případ mobilisace a války rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(2) O rozhodnutí zpraví ministerstvo národní obrany vrácením listu II příslušné železniční traťové velitelství, jež si rozhodnutí zapíše v rubrice „Poznámka“ svého seznamu (přehledu) a zašle pak list II dotčenému ředitelství dráhy; toto postupuje dále obdobně podle ustanovení poslední věty § 217, odst. (2) a podle ustanovení odst. (3) téhož paragrafu.

(3) Zároveň s uvědomením příslušného železničního traťového velitelství učiní ministerstvo národní obrany stejná opatření, jak předepsáno § 217, odst. (4).

(4) Pro evidenci zproštěných zaměstnanců železnic platí ustanovení § 217, odst. (5).

c) Zproštění zaměstnanců v podnicích, t. j. v dolech (§ 131 ob. horního zákona), hutích, průmyslových a jiných závodech, důležitých pro stát anebo brannou moc, pro případ mobilisace a války [*§ 209, odst. (2), písm. c)*].

§ 221.

Rozsah zproštění.

(1) Ministerstvo národní obrany vyslechne návrhy příslušných odborných ministerstev, a pak vydá zvláštní seznam podniků (dolů, hutí, průmyslových a jiných závodů) důležitých pro stát anebo brannou moc jako služební předpis, jenž bude podle potřeby doplňován.

(2) Tyto zvláštní seznamy — nebo podle okolností jen výpisy z nich — dostanou zemská vojenská velitelství, velitelství divisí, dále příslušná odborná ministerstva, politické úřady I. a II. stolice, báňské úřady I. stolice, živnostenské (priemyselné) inspektoráty a doplňovací okresní velitelství.

(3) Velitelství divisí zpraví dotčené podniky, ležící v jejich oblasti, o tom, že byly do seznamu pojaty, a vyzve je zavčas před lhůtou stanovenou k podávání návrhů na zproštění, aby předložily žádosti za zproštění svých zaměstnanců nejméně šest měsíců v podniku zaměstnaných, o jichž zproštění pro případ mobilisace (války) v mezích pokynů ministerstva národní obrany žádají. Taktéž zpraví dotčené podniky, byly-li ze seznamu vymazány.

(4) Dodatečné žádosti za zproštění mohou býti předkládány případ od případu:

a) byl-li podnik pojat do seznamu [odst. (1)] dodatečně;

b) pro osoby do podniků nově přijaté, avšak teprve po činnosti v podniku nejméně šestiměsíční;

c) pro příslušníky ročníků a kategorií, o nichž to bylo zvláštními pokyny ministerstva národní obrany později nařízeno;

d) v případech uvedených v § 216, odst. (1), písm. d).

§ 222.

Podávání žádostí za zproštění.

(1) K žádostem za zproštění použije každé samostatné ředitelství (správa) podniku tiskopisů podle vzoru v příl. 59 a)—d) (listy I—IV) a podle vzoru v příl. 60 (seznam a přehled); pro sepsání těchto listin platí ustanovení § 215, odst. (1).

(2) Jeden stejnopis seznamu (přehledu) podle vzoru v příl. 60 spolu s příslušnými listy I—IV předloží ředitelství (správa) průmyslového a jiného závodu v stanovené lhůtě přímo velitelství divise, v jejímž obvodu je ředitelství (správa) závodu; druhý stejnopis seznamu (přehledu) podrží ředitelství (správa) závodu pro svou úřední potřebu.

(3) Seznamy (přehledy) a příslušné listy I—IV, týkající se zaměstnanců dolů (hutí), předloží ředitelství (správa) dolů (hutí) příslušnému báňskému úřadu I. stolice, který je přezkoumá a v příslušné rubrice listu I opatří dobrým zdáním o každé osobě a podpisem přednosty úřadu (oprávněného zástupce), jakož i úředním razítkem, a pak je zašle velitelství divise, v jejímž obvodu je ředitelství (správa) dolů (hutí).

(4) Velitelství divise přezkoumá došlé seznamy (přehledy) a listy I—IV, týkající se zproštění zaměstnanců podniků, opatří žádosti o zproštění mužstva v příslušné rubrice listu I o každé osobě svým návrhem, žádosti o zproštění důstojníků a rotmistrů svým dobrým zdáním, dále pak obé podpisem velitele (oprávněného zástupce) a úředním razítkem a zašle seznamy (přehledy) s listy I—IV do stanovené lhůty nadřízenému zemskému vojenskému velitelství.

§ 223.

Rozhodování o návrzích na zproštění mužstva.

(1) Na základě seznamů (přehledů) a listů I—IV předložených podle ustanovení předcházejícího paragrafu rozhodne zemské vojenské velitelství o zproštění osob mužstva v záloze a v náhradní záloze pro případ mobilisace (války). Své rozhodnutí oznámí zemské vojenské velitelství ředitelství (správě) podniku listem II prostřednictvím velitelství dotčené divise, a to, pokud se týče dolů (hutí), též prostřednictvím příslušného báňského úřadu I. stolice.

(2) Zároveň s uvědomením ředitelství (správy) podniku učiní zemské vojenské velitelství stejná opatření, jak předepsáno v § 217, odst. (4). Pro evidenci zproštěných osob této kategorie platí ustanovení § 217, odst. (5).

(3) O zproštěních osob z mužstva v záloze a náhradní zálcze, povolených podle předchozích odstavců pro případ mobilisace (války), vedou zemská vojenská velitelství číselný výkaz podle vzoru v příl. 61. Ministerstvo národní obrany nařídí podle potřeby uzávěrku tohoto číselného výkazu a předložení opisu.

(4) Po vyhlášení mobilisace uzavrou zemská vojenská velitelství číselný výkaz uvedený v předchozím odstavci dnem, jenž předchází den nařízení mobilisace, a v opise jej neprodleně předloží ministerstvu národní obrany.

§ 224.

Rozhodování o návrzích na zproštění důstojníků a rotmistrů v podnicích zaměstnaných.

(1) Seznamy (přehledy) a listy I—IV, týkající se zproštění důstojníků a rotmistrů v záloze (ve výslužbě), předložené podle § 222, odst. (2), přezkoumá zemské vojenské velitelství, doplní je v příslušné rubrice listu I svým návrhem, který potvrdí zemský vojenský velitel (jeho zástupce) a ověří úředním razítkem, a pak je předloží do stanovené lhůty ministerstvu národní obrany.

(2) O žádostech předložených podle předchozího odstavce rozhoduje ministerstvo národní obrany.

(3) Své rozhodnutí oznámí ministerstvo národní obrany vrácením listu II ředitelství (správě) podniku prostřednictvím zemského vojenského velitelství a velitelství divise, a pokud jde o doly a huti, též prostřednictvím příslušného báňského úřadu I. stolice.

(4) Zároveň s uvědomením ředitelství (správy) podniku učiní ministerstvo národní obrany opatření podle § 217, odst. (4).

(5) Pro evidenci zproštěných důstojníků a rotmistrů této kategorie platí ustanovení § 217, odst. (5).

§ 225.

Záznam rozhodnutí.

(1) Rozhodnutí ministerstva národní obrany (zemského vojenského velitelství) zapíší ve všech případech ředitelství (správy) podniků v svých stejnopisech seznamu (přehledu), které podržely podle § 222, odst. (2), u sebe. Listy II třeba pečlivě uschovati.

(2) Po nařízení mobilisace vydá osobám, jimž bylo ministerstvem národní obrany (zemským vojenským velitelstvím) povoleno zproštění, ředitelství (správa) podniku list II jako průkaz o zproštění.

d) Zproštění zaměstnanců ústavů, podniků a zařízení, uvedených v § 212, odst. (1), písm. d).

§ 226.

Kategorie zaměstnanců uvedených v § 212, odst. (1), písm. d), podávání žádostí a návrhů na jich zproštění a rozhodování o takových návrzích.

(1) Ministerstvo národní obrany vyslechne vyjádření a návrhy odborných ministerstev a vydá podle potřeby zvláštní seznam, v němž vyjmenuje ústavy, podniky a zařízení, kterým z důležitých zájmů státu, branné moci nebo veřejného života přiznává právo, vyžadovati zproštění svých nepostradatelných nebo nenahraditelných zaměstnanců již v míru. Zároveň určí, které úřady jsou oprávněny podávati k těmto žádostem dobré zdání a návrh.

(2) Tyto seznamy — nebo podle okolností jen výpisy z nich — dostanou příslušné státní ústřední úřady, politické úřady I. a II. stolice, zemská vojenská velitelství, velitelství divisí a doplňovací okresní velitelství.

(3) O tom, že mohou žádati o zproštění svých zaměstnanců již v míru, budou dotčené

ústavy, podniky a zařízení uvědomeny od příslušných státních ústředních úřadů.

(4) Pro podávání žádostí o zproštění zaměstnanců těchto ústavů, podniků a zařízení, dobrých zdání a návrhů k těmto žádostem platí obdobně ustanovení § 215 a ustanovení seznamu uvedeného v odst. (1).

(5) Dodatečné návrhy na zproštění mohou býti předkládány případ od případu:

a) byl-li ústav (podnik, zařízení) pojat do seznamu dodatečně;

b) pro zaměstnance nově přijaté, avšak teprve po činnosti nejméně šestiměsíční v zaměstnání, o něž jde;

c) pro příslušníky ročníků nebo kategorií, o nichž to bylo zvláštními pokyny později nařízeno;

d) v případech uvedených v § 216, odst. (1), písm. d).

(6) O návrzích na zproštění zaměstnanců uvedených v odst. (1) rozhoduje ministerstvo národní obrany; o uvědomení o rozhodnutí platí obdobně ustanovení § 217, odst. (2) až (4), o evidenci § 217, odst. (5).

C. Zprošťování za mobilisace a ve válce.

§ 227.

Všeobecná ustanovení o zprošťování za mobilisace a ve válce.

Za mobilisace a ve válce povoluje zproštění od činné služby vojenské, která nebyla podle předchozích ustanovení této části povolena již v míru, v mezích § 24 branného zákona a těchto předpisů ministerstvo národní obrany; podrobnosti jsou obsaženy v předpisech vydaných tímto ministerstvem, jež obsahují též směrnice o prodlužování povolených zproštění a o dalších opatřeních nutných z vojenských důvodů.

§ 228.

Všeobecné poradní zprošťovací komise.

(1) Před povolením zproštění z důležitých zájmů branné moci nebo z jiných veřejných důležitých zájmů [§ 209, odst. (2), písm. d) a e)] je ministerstvo národní obrany povinno slyšeti smíšenou poradní zprošťovací komisi, která se zřídí u každého politického úřadu I. stolice ihned po nařízení mobilisace; tato komise zahájí svou činnost co nejdříve, nejpozději do tří dnů po vyhlášení mobilisace.

(2) Členy poradní zprošťovací komise, uvedené v předchozím odstavci, jsou:

a) zástupci z oboru zemědělství, živností, průmyslu a obchodu z obvodu dotčeného politického úřadu I. stolice, a to z každého oboru po jednom zástupci zaměstnavatelů a po jednom zástupci zaměstnaných; za každého člena se ustanoví jeden náhradník;

b) konceptní úředník politického úřadu I. stolice jakožto předseda, jenž řídí jednání komise.

(3) Členy (náhradníky) poradní zprošťovací komise nemohou býti:

a) vojenské osoby z povolání,

b) vojenské osoby v záloze a náhradní záloze, povolané podle mobilisační vyhlášky nebo písemného povolávacího rozkazu k činné službě vojenské,

c) vojenské osoby v záloze a náhradní záloze, zproštěné od činné služby vojenské,

d) osoby, jež nesplnily povinnosti, uložené jim podle jejich věku branným zákonem a příslušnými prováděcími předpisy,

e) státní a jiní veřejní zaměstnanci [vyjma osobu uvedenou v odst. (2), písm. b)],

f) zaměstnanci magistrátů měst s vlastním statutem (magistrátů měst se zřízeným magistrátem) — vyjma osobu uvedenou v odst. (2), písm. b),

g) obecní starostové a členové obecních zastupitelstev,

h) zaměstnanci obecních úřadů,

ch) osoby bez občanské zachovalosti,

i) ženy.

(4) Členy (náhradníky) poradní zprošťovací komise ustanoví po slyšení a vyžádání návrhů odborových sdružení zaměstnavatelských a zaměstnaneckých přednosta politického úřadu I. stolice, a to co možná takové, kteří bydlí v sídle úřadu. Tito členové složí do rukou přednosty politického úřadu I. stolice slib, že budou svůj úřad vykonávati podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

(5) Poradní zprošťovací komise svolává politický úřad I. stolice. K pravoplatnému usnášení komise je potřebí přítomnosti nejméně polovice členů. Komise se usnáší většinou

hlasů. Ostatní podrobnosti obsahují předpisy vydané ministerstvem národní obrany (§ 227).

§ 229.

Zvláštní poradní zprošťovací komise.

(1) Zproštění zaměstnanců uvedených v § 221—225, vyjma zproštění zaměstnanců státních podniků, povoluje za mobilisace a ve válce ministerstvo národní obrany po slyšení zvláštních smíšených poradních zprošťovacích komisí, jejichž složení a způsob jednání i další podrobnosti upravují předpisy vydané ministerstvem národní obrany podle § 227. Za účasti těchto komisí budou po vyhlášení mobilisace přezkoumána zproštění povolená již v míru podle ustanovení § 221 až 225, vyjma zproštění zaměstnanců státních podniků.

(2) Zproštění zaměstnanců uvedených v § 214—220 a zaměstnanců státních podniků za mobilisace a ve válce provádí se bez součinnosti jak všeobecných, tak i zvláštních poradních zprošťovacích komisí.

(3) Zproštění zaměstnanců uvedených v § 226, vyjma zaměstnance státních podniků a Národní banky Československé, povoluje za mobilisace a ve válce ministerstvo národní obrany po slyšení všeobecných poradních zprošťovacích komisí (§ 228). Zproštění povolená těmto zaměstnancům již v míru budou podle potřeby po vyhlášení mobilisace přezkoumána zvláštními poradními zprošťovacími komisemi podle podrobných předpisů vydaných ministerstvem národní obrany (§ 227).

§ 230.

Vliv podání žádosti za zproštění na povinnost nastoupiti do činné služby.

(1) Podáním žádosti za zproštění neodkládá se povinnost nastoupiti do činné služby po vyhlášení mobilisace (§ 210).

(2) Ve zcela výjimečných, ojedinělých případech může býti osobě, o jejíž zproštění bylo žádáno, vydáno vyčkávací osvědčení, které ji opravňuje, aby vyčkala v svém dosavadním občanském zaměstnání rozhodnutí o žádosti podané za zproštění. Které úřady a v kterých případech jsou zmocněny vydati vyčkávací osvědčení, je stanoveno podrobnými předpisy vydanými ministerstvem národní obrany podle § 227.

ODDÍL V.

PROPUŠTĚNÍ Z BRANNÉ MOCI.

Část 1.

Propuštění z branné moci při protizákonném odvedení, po splnění branné povinnosti a pro neschopnost k vojenské službě.

a) Propuštění při protizákonném odvedení.

§ 231.

Jednotlivé případy odvedení proti zákonu.

(1) Odvedení je protizákonné:

a) nedosáhl-li odvedený ještě věku stanoveného zákonem pro odvod;

b) byl-li odveden nezletilý občan jako dobrovolník bez svolení svého otce nebo poručníka;

c) byl-li odvedený již předtím řádně odveden a je-li již na základě toho příslušníkem branné moci;

d) splnil-li branec v roce, kdy byl odveden, před tímto odvodem řádně svou odvodní povinnost s odvodním rozhodnutím „Odvod odročen“ anebo „Neodveden“;

e) byl-li odvedený dobrovolník vyloučen z dobrovolného vstupu podle § 68, odst. (1);

f) byl-li odveden cizí státní příslušník jako československý státní příslušník;

g) nebylo-li při dobrovolném odvodu cizího státního příslušníka vyhověno podmínkám stanoveným v § 74, odst. (1) a (3).

(2) Ve všech těchto případech bude odvod zrušen a v případech uvedených v odst. (1), písm. a), b), d), e), f) a g), bude dotčený propuštěn z branné moci. Účinky neplatnosti odvodu nastávají úředním rozhodnutím, jímž byl odvod jako protizákonný zrušen; až do rozhodnutí jsou dotčené osoby příslušníky branné moci (vojenskými osobami).

(3) Rovněž může býti odvod zrušen jakožto protizákonný, nebylo-li při něm šetřeno jiných ustanovení zákona nebo těchto předpisů; je-li v takovém případě odvod zrušen, nutno dotčeného propustiti z branné moci.

(4) Omyl ve jméně, příjmení a domovské příslušnosti nečiní odvedení protizákonným; rovněž nebude zrušen dobrovolný odvod nezletilého, provedený bez svolení jeho zákon-

ného zástupce, jestliže svolení bylo dodatečně uděleno, aneb jestliže otec (poručník) prohlásí, že netrvá na zrušení provedeného odvodu. Taktéž nebude zrušen provedený odvod, dosáhl-li odvedený mezitím věku, v němž jest odvodem povinen, v kterémžto případě mu stanoví ministerstvo národní obrany služební povinnost, je-li toho třeba; totéž platí v tom případě, když protizákonně odvedený cizinec mezitím nabyl československé státní příslušnosti.

§ 232.

Rozhodování o zrušení protizákonného odvedení.

(1) Každý, kdo byl odveden proti zákonu, jest oprávněn oznámiti to domovskému politickému úřadu I. stolice.

(2) Zjistí-li se z moci úřední, že byl někdo odveden proti zákonu, postoupí se doklady o tom k dalšímu úřednímu jednání domovskému politickému úřadu I. stolice nebo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jde-li o protizákonný odvod dobrovolníka.

(3) Domovský politický úřad I. stolice opatří ve všech případech spis svým vlastním dobrým zdáním, připojí výpis z odvodního seznamu a zašle spisy domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Toto velitelství předloží spis po vyšetření věci nadřízenému zemskému vojenskému velitelství. Jde-li o protizákonné odvedení dobrovolníka, předloží domovské doplňovací okresní velitelství spis po vyšetření s výpisem z protokolu odvedených taktéž zemskému vojenskému velitelství.

(4) O tom, jde-li o odvedení proti zákonu, rozhoduje zemské vojenské velitelství s konečnou platností. Rozhodne-li, že jde skutečně o případ protizákonného odvedení, nařídí zároveň zrušiti odvod a propustiti dotčenou osobu z branné moci [vyjma případy § 231, odst. (1), písm. c)].

(5) O rozhodnutí zpraví zemské vojenské velitelství domovské doplňovací okresní velitelství, aby zařídilo, čeho třeba. Bylo-li řízení zavedeno na oznámení odvedeného neb jeho otce (poručníka) podle odst. (1), nutno rozhodnutí oznámiti prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice tomu, kdo řečené oznámení učinil; je-li vyřízení zamítavé, oznámí se dotčené osobě zároveň, že toto rozhodnutí má konečnou platnost a že proti němu není opravného prostředku.

§ 233.

Provedení propuštění osob protizákonně odvedených.

(1) Propuštění osob protizákonně odvedených z branné moci třeba provésti dnem rozhodnutí; je-li však propuštěný v činné službě vojenské, dnem, který následuje po dni, do kterého dostal vojenské peněžní náležitosti nebo byl naposled vojenskou správou stravován.

(2) Propuštěný dostane od kmenového tělesa osvědčení podle vzoru v příl. 62.

(3) Těmito ustanoveními nejsou dotčena ustanovení § 42, odst. (2) a (3).

§ 234.

Neplatné odvodní řízení, které neskončilo odvedením.

(1) Bylo-li v odvodním řízení učiněno rozhodnutí „Odvod odročen“ anebo „Neodveden“, ačkoliv odvodní řízení nemělo býti vůbec prováděno (na př. proto, že předvedený ještě nedosáhl věku stanoveného zákonem, nebo že je na základě odvodu předtím již řádně vykonaného příslušníkem branné moci a p.), nelze použíti ustanovení § 231—233, nýbrž domovské doplňovací okresní velitelství v dohodě s domovským politickým úřadem I. stolice prohlásí odvodní řízení za neplatné.

(2) O rozhodnutí uvedeném v předcházejícím odstavci třeba dotčenou osobu zpraviti a při tom jí zároveň odníti vydané jí snad osvědčení nebo potvrzení podle vzoru v příl. 14 nebo 15.

b) Propuštění z branné moci po splnění branné povinnosti.

§ 235.

Všeobecná ustanovení o propuštění po splnění branné povinnosti.

(1) Příslušníci posledního ročníku II. zálohy a náhradní zálohy budou propuštěni z branné moci bez ponechání vojenské hodnosti 31. prosincem toho roku, v němž dovrší 50. rok věku, a to i za mobilisace a ve válce, leč by byli dále ponecháni v záloze nebo v náhradní záloze podle § 158.

(2) Rovněž důstojníci a rotmistři v záloze, kteří nepředloží do 1. listopadu roku, v němž dokončí 50. rok věku, prohlášení, že by chtěli býti ponecháni podle § 158 dále v záloze, ja-

kož i důstojníci a rotmistři v záloze, jejichž prohlášení nebylo kmenovým tělesem schváleno, budou 31. prosincem propuštěni z branné moci.

(3) Cizinci, kteří vstoupili dobrovolně do československé branné moci podle § 12 branného zákona, budou propuštěni z branné moci po splnění služební povinnosti, k níž se podle § 74 zavázali.

§ 236.

Provedení propuštění z branné moci po splnění branné povinnosti.

(1) Kmenová tělesa nařídí každoročně v prosinci, aby byly dnem 31. prosince propuštěny z branné moci ty vojenské osoby, které splnily brannou povinnost, a dají pořídit pro každého jednotlivce propouštěcí list podle vzoru v příl. 63. Propouštěcí listy pak zašlou domovským doplňovacím okresním velitelstvím, která podle nich provedou výmaz z evidenčního protokolu. Důstojníkům a rotmistrům dodá tyto propouštěcí listy toto velitelství přímo; propouštěcí listy mužstva třeba zaslati k dodání přímo obecním (městským) úřadům (notářům) místa trvalého bydliště.

(2) Zjistí-li doplňovací okresní velitelství, provádějící výmaz z evidenčních protokolů podle propouštěcích listů, že pro některou osobu, která splní dnem 31. prosince brannou povinnost, nedošel propouštěcí list, zavede bez průtahu u příslušného kmenového tělesa písemné šetření o důvodech, proč se tak nestalo.

(3) Průtah ve vydání propouštěcího listu nezpůsobuje prodloužení branné povinnosti.

(4) Evidenční protokoly (protokoly příslušnosti) ročníku propouštěného po splnění branné povinnosti z branné moci, nutno uschovati ještě deset let po propuštění.

c) Propuštění z branné moci (povinnosti) pro neschopnost k vojenské službě.

§ 237.

Zjišťování neschopnosti k vojenské službě.

(1) Neschopnost vojenských osob k vojenské službě se zjišťuje a určuje vyjma případy, uvedené v odst. (4) a (6), superarbitračním řízením, jež provádějí vojenské komise podle zvláštních superarbitračních předpisů pro mužstvo a pro vojenské gážisty, vydaných ministerstvem národní obrany.

(2) Osoby, které mají býti předvedeny před superarbitrační komisi, povolá, nejsou-li v činné službě, k provedení superarbitrace doplňovací okresní velitelství místa pobytu svolávacím lístkem podle vzoru v příl. 45 nebo podle vzoru v příl. 52; o napsání svolávacích lístků platí ustanovení § 175, odst. (7), nebo § 176, odst. (3).

(3) Nedostaví-li se osoba, povolaná k superarbitraci, k tomuto řízení, nutno ji, jakmile se zjistí, že se nedostavila bez omluvitelné příčiny, povolati k činné službě vojenské [k presenční službě, k vojenskému výcviku, na cvičení ve zbrani (služební) atd.], je-li k té neb oné službě podle branného zákona povinna, a po presentaci podrobiti superarbitraci.

(4) Bez superarbitračního řízení se neschopnost k vojenské službě zjišťuje a určuje u mužstva duševně chorého, slabomyslného, jakož i u mužstva trpícího padoucnicí (hysteroepilepsií).

(5) Duševní chorobu, slabomyslnost a padoucnici (hysteroepilepsii) lze pokládati za zjištěnu, je-li prokázána vysvědčením psychiatrického oddělení vojenských léčebných ústavů nebo československých státních a zemských ústavů pro choromyslné, nebo dokladem o úplném zbavení svéprávnosti nebo o dání pod opatrovnictví podle ustanovení § 28 zák. čl. XX/1877, anebo byla-li zjištěna ve vojenské nemocnici. U mužstva trpícího padoucnicí (hysteroepilepsií) lze pokládati vadu (chorobu) za prokázánu též tehdy, byla-li zjištěna u vojskového tělesa (ústavu) vojenským lékařem z povolání.

(6) Bez superarbitračního řízení se neschopnost k vojenské službě zjišťuje a určuje také u mužstva „zřejmě neschopného“ [§ 20, odst. (4)] a u mužstva, které se nemůže pro neschopnost k dopravě, pro nebezpečí nákazy (počítajíc v to i nebezpečí nákazy trachomové), nebo proto, že trvale bydlí v cizině, dostaviti před superarbitrační komisi. O tom, jak třeba postupovati v těchto případech při rozhodování o neschopnosti k vojenské službě, obsahuje bližší ustanovení superarbitrační předpis pro mužstvo, vydaný ministerstvem národní obrany. Trachom třeba prokázati vždy odborným zjištěním v určené vojenské nemocnici.

(7) O tom, jak nakládati s choromyslnými důstojníky a rotmistry, obsahuje bližší ustanovení superarbitrační předpis pro vojenské

gážisty, vydaný ministerstvem národní obrany.

§ 238.

Propuštění mužstva (nezařaděných nováčků) z branné moci (povinnosti) pro neschopnost k vojenské službě.

(1) Propuštění mužstva z branné moci pro neschopnost k vojenské službě může býti nařízeno:

a) po osobním vyšetření zdravotního stavu superarbitrační komisí;

b) bez předcházející superarbitrace u osob, jež jsou stiženy vadami (chorobami) uvedenými v § 237, odst. (4)—(6).

(2) Nezařaděné nováčky, u nichž byla způsobem uvedeným v § 237, odst. (5) a (6), zjištěna některá vada (choroba) uvedená v § 237, odst. (4)—(6), nutno propustiti z branné povinnosti bez superarbitračního řízení na základě příslušných dokladů, prokazujících dotčenou vadu (chorobu).

(3) Kdo navrhuje a kdo nařizuje propuštění z branné moci (povinnosti), stanoví superarbitrační předpis pro mužstvo vydaný ministerstvem národní obrany.

(4) Propuštěnému se vydá „Propouštěcí list", podle vzoru v příl. 64.

(5) Propuštění z branné moci (povinnosti) pro neschopnost k vojenské službě se provede dnem, kterým bylo dotčené nařízení vydáno; byl-li dotčený ještě po tomto dni v činné službě, dnem, který následuje po dni vystoupení z počtu živených. Až do rozhodnutí o propuštění jsou dotčené osoby příslušníky branné moci (vojenskými osobami).

(6) O osobách propuštěných z branné moci (povinnosti) před 31. prosincem roku, v němž dovrší 22. rok věku, zašle se domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství seznam podle vzoru v příl. 65. Doplňovací okresní velitelství zapíše pak rozhodnutí, úřad, který rozhodl, a číslo jednací, pod kterým bylo rozhodnuto, do svého odvodního seznamu a zpraví o tom za týmž účelem domovský politický úřad I. stolice. V propouštěcím listě těchto osob nutno vyznačiti, jsou-li ještě odvodem povinny [§ 7, odst. (5) a (6)] a jak dlouho (od.....do.....) byly v presenční službě [§ 126, odst. (2)] nebo ve vojenském výcviku.

§ 239.

Propuštění důstojníků a rotmistrů z branné moci pro neschopnost k vojenské službě.

(1) Důstojníky a rotmistry, kteří jsou neschopni k veškerým službám, nutno propustiti z branné moci, nebyli-li přeloženi do výslužby, nebo pokud jde o důstojníky a rotmistry v záloze, nebyly-li jim přiznány vojenské zaopatřovací platy.

(2) Propuštění důstojníků a rotmistrů z branné moci pro neschopnost k veškerým službám provádí se na návrh příslušné superarbitrační komise, a to zpravidla po osobním vyšetření zdravotního stavu superarbitrační komisí.

(3) Propuštění důstojníků a rotmistrů z branné moci pro neschopnost k vojenské službě nařizuje ministerstvo národní obrany.

(4) Důstojníci a rotmistři z branné moci propuštění dostanou propouštěcí list podle vzoru v příl. 64, který napíše kmenové těleso.

Část 2.

Propuštění z branné moci při nabytí cizího státního občanství (vystěhování).

A. Vystěhování k nabytí cizí státní příslušnosti v míru.

§ 240.

Kdy se provádí řízení podle § 31 branného zákona.

(1) Příslušníci Československé republiky mužského pohlaví, kteří dovršili 17. rok věku, potřebují v míru až do konce roku, v němž dovrší 40. rok věku, zvláštního povolení, chtějí-li se pravoplatně vystěhovati, t. j. nabýti cizího státního občanství, jež by s hlediska vnitrostátního právního řádu bylo pokládáno za pravoplatné.

(2) Řízení, aby bylo uděleno povolení uvedené v předcházejícím odstavci, zavádí se zpravidla na výslovnou žádost dotčené osoby, aby jí bylo povoleno vystěhovati se (aby byla propuštěna ze státního svazku, z branné moci). Takovou žádost podává žadatel bydlící na československém státním území u domovského politického úřadu I. stolice; bydlí-li žadatel v cizině, může takovou žádost podati buď u domovského politického úřadu I. stolice nebo u svého příslušného zastupitelského úřadu v cizině, který ji po event. doplnění zašle domovskému politickému úřadu I. sto-

lice. V žádosti třeba uvésti stáří (den a rok narození), místo narození, domovskou příslušnost a rodinný stav (zda je žadatel ženat či svoboden, rozveden atd.) a tyto údaje náležitě doložiti. Má-li uchazeč dítky, třeba uvésti jejich jméno a u synů předložiti doklady o stáří. Kromě toho třeba uvésti a podle potřeby též osvědčiti důvod vystěhování. Pokud třeba připojiti k žádostem za propuštění ze státního svazku ještě jiné doklady, stanoví příslušný úřad.

(3) Ve výjimečných případech (obzvláště k zlikvidování změn státoobčanských, nastalých v době od 28. října 1918 do ratifikace mírových smluv a při vystěhování do zemí mimoevropských a do zemí, kde taková osoba nabyla cizího státního občanství dříve, než byla sjednána příslušná mezistátní smlouva o státním občanství, stanovící nutnost propuštění z dřívějšího státního svazku před udělením státního občanství v novém státě) může býti zavedeno řízení podle tohoto paragrafu též v těch případech, kdy strana nepředloží formální žádosti za udělení povolení vystěhovati se (propuštění ze státního svazku, nebo propuštění z branné moci), kdy však z dokladů stranou předložených aneb jiných je patrno, že se do ciziny vystěhovala, tam cizí státní příslušnosti podle tamních zákonů nabyla a celý svůj životní (hospodářský) zájem tam soustředila. V takových případech není zavedení řízení na závadu, nejsou-li předloženy všechny doklady uvedené v odst. (2); příslušný československý zastupitelský úřad v cizině může stranám doklady, jichž potřebují, po nahlédnutí a pořízení potřebného opisu nebo výpisu vrátiti. Jinak se věc projedná tak, jako kdyby byla podána zvláštní žádost.

§ 241.

Kdy lze uděliti povolení k vystěhování.

(1) Při vyřizování žádostí, uvedených v § 240, odst. (2), třeba vždy zkoumati, jde-li o skutečné vystěhování k nabytí cizího státního občanství (§ 31 branného zákona), či o pouhé odcestování do ciziny (§ 37 branného zákona), neb o kvalifikované vystěhovalecké odcestování do ciziny podle zákona ze dne 15. února 1922, č. 71 Sb. z. a n. Řízení podle § 31 branného zákona nutno zpravidla provésti jen tehdy, žádá-li žadatel, již po delší dobu trvale v cizině meškající, za propuštění z branné moci nebo ze státního svazku Československé republiky, aby tam mohl nabýti pravoplatně cizího státního občanství, neb aby státní občanství tam nabyté bylo pokládáno s hlediska československého právního řádu za pravoplatné.

(2) Povolení k vystěhování může býti uděleno osobám, které sice 17. rok věku svého překročily, avšak dosud odvodní povinnosti nepodléhají, jakož i osobám, jež podléhají odvodní povinnosti, před koncem roku, v němž dokončí 22. rok věku, tehdy, vystěhují-li se zároveň se svými rodiči, nebo nemají-li obou, alespoň s jedním. Osobám, které podléhají služební povinnosti v záloze neb v náhradní záloze, lze uděliti povolení k vystěhování jen tehdy, chtějí-li se v cizině trvale usaditi a tam si svou existenci založiti, jakož i v případech, kdy se tak již stalo. Osobám, které podléhají povinnosti k presenční službě nebo k vojenskému výcviku, nebude zpravidla povolení k vystěhování udělováno.

(3) Osobám, které mají nezletilé syny překročivší 17. rok věku, lze uděliti povolení k vystěhování jen tehdy, udělí-li se takové povolení zároveň též dotčeným synům.

(4) Řídě se předcházejícími směrnicemi uvažuje úřad rozhodnutí činící volně o všech okolnostech, jež byly žadatelem uvedeny neb úředně vyšetřeny.

§ 242.

Úřady příslušné k udílení povolení k vystěhování.

(1) Domovský politický úřad I. stolice, jehož došly žádosti nebo spisy podle ustanovení § 240, odst. (2) a (3), zařídí potřebné doplnění a zašle je se svým vyjádřením domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(2) Domovské doplňovací okresní velitelství zjistí všechny okolnosti, jež se týkají vojenského poměru dotčené osoby a její služební povinnosti, a učiní příslušné rozhodnutí. Udělí-li povolení k vystěhování a byl-li již před tím podán průkaz, že dotčená osoba nabyla cizího státního občanství, propustí ji zároveň z branné moci a nařídí, aby byla vymazána z evidence, nebo není-li taková osoba dosud příslušníkem branné moci, propustí ji z branné povinnosti (je-li nezařaděným nováčkem), nebo z jiných povinností branným zákonem uložených (v ostatních případech).

(3) Proti zamítavému rozhodnutí doplňovacího okresního velitelství může se strana odvolati k nadřízenému zemskému vojenskému velitelství, jež ve věci rozhodne s konečnou platností. Odvolání třeba podati do 15 dní u doplňovacího okresního velitelství, jež učinilo rozhodnutí.

(4) Povolení k vystěhování, nebylo-li zároveň provedeno propuštění z branné moci (z branné povinnosti nebo jiných povinností branným zákonem uložených), nutno vázati podmínkou, že toto povolení pozbude účinnosti, nebude-li cizího státního občanství nabyto do dvou let ode dne doručení propouštěcího osvědčení [§ 243, odst. (1)]. Tuto lhůtu může domovské doplňovací okresní velitelství na odůvodněnou žádost prodloužiti.

(5) O rozhodnutích učiněných podle ustanovení odst. (2) a (3) zpraví domovské doplňovací okresní velitelství úřad příslušný k provedení řízení o propuštění ze státního svazku.

(6) Domovské doplňovací okresní velitelství oznamuje počátkem každého roku (do 31. ledna) zemskému vojenskému velitelství počet osob, jimž bylo v minulém kalendářním roce uděleno povolení podle ustanovení odst. (2) a (3), a to odděleně podle mateřského jazyka, stáří a států, pro které bylo povolení uděleno, při čemž poznamená, v kolika případech bylo již provedeno propuštění z branné moci (branné povinnosti nebo jiných povinností branným zákonem uložených). Zemské vojenské velitelství sdělá podle těchto výkazů úhrnný výkaz a předloží jej do 15. února ministerstvu národní obrany.

§ 243.

Propuštění z branné moci (branné povinnosti neb jiných povinností branným zákonem uložených) osob, jimž bylo uděleno povolení k vystěhování.

(1) Jakmile je podle ustanovení § 242 uděleno povolení k vystěhování (anebo též nařízeno současné propuštění z branné moci nebo z branné povinnosti nebo z povinností branným zákonem uložených), zavede příslušný úřad řízení o propuštění ze státního svazku. Úřad, který vydá osvědčení o propuštění ze státního svazku, zpraví, pokud jde o osoby podléhající branné povinnosti, domovské doplňovací okresní velitelství o tom, kdy bylo zmíněné osvědčení straně dodáno. Bylo-li povolení k vystěhování vázáno podmínkou uvedenou v § 242, odst. (4), pozbude osvědčení o propuštění ze státního svazku své účinnosti a žadatel se stane beze všeho zase československým státním příslušníkem, nenabude-li cizího státního občanství do dvou let ode dne, kdy mu bylo osvědčení dodáno; na to třeba stranu upozorniti poučením, jež třeba pojmouti přímo do propouštěcího osvědčení zároveň s upozorněním, že, jakmile nabude cizí státní příslušnosti, má se jí vykázati u svého dosavadního domovského politického úřadu I. stolice, aby mohl býti proveden výmaz z evidenčních záznamů. Byla-li lhůta podle ustanovení § 242, odst. (4), prodloužena, má uvedené propouštěcí osvědčení platnost i pro lhůtu takto prodlouženou.

(2) Po dobu dvouleté lhůty, uvedené v předcházejícím odstavci, nebo po dobu podle ustanovení § 242, odst. (4), prodlouženou, nebudou osoby, jimž bylo vydáno propouštěcí osvědčení, přidržovány k plnění branné povinnosti. Takovým osobám nebudou v této čekací lhůtě také dodávány žádné vojenské osobní listiny (vojenské knížky), propouštěcí listy a pod.); tyto listiny zůstanou uloženy u domovských doplňovacích okresních velitelství a budou zničeny, až budou tyto osoby propuštěny z branné moci podle ustanovení tohoto paragrafu.

(3) Propuštění z branné moci nebo z branné povinnosti neb jiných povinností branným zákonem uložených provádí se teprve tehdy, až je podán průkaz o nabytí cizí státní příslušnosti. Tento průkaz je povinen podati žadatel. Kdyby tak neučinil do dvou let ode dne dodání propouštěcího osvědčení, nebo do lhůty prodloužené podle ustanovení § 242, odst. (4), vyšetří domovský politický úřad I. stolice z úřední moci, nabyl-li žadatel již cizího státního občanství. K tomu konci je domovský politický úřad I. stolice povinen vésti zmíněnou lhůtu v evidenci.

(4) Jakmile bude předložen anebo zjednán průkaz, že žadatel nabyl cizího státního občanství ve dvouleté nebo prodloužené lhůtě podle ustanovení odst. (1), zašle domovský politický úřad I. stolice spisy domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které žadatele, je-li příslušníkem branné moci, propustí z branné moci a nařídí jeho výmaz z evidence; je-li dotčená osoba nezařaděným nováčkem, propustí ji doplňovací okresní velitelství z branné povinnosti a v ostatních případech z povinností branným zákonem uložených. Propuštěnému, byl-li příslušníkem branné moci, vydá na žádost kmenové těleso propouštěcí list podle vzoru v příl. 66; tento list pak zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k dodání straně.

(5) Pozbude-li povolení k vystěhování a propuštění ze státního svazku účinnosti [odst. (1)], nezmění se nic na dosavadním branném poměru osoby, které bylo dovoleno vystěhovati se. Nastane-li však udělením povolení

k vystěhování újma v plnění branné povinnosti, je branec povinen neprodleně nahraditi, co zameškal.

§ 244.

Propuštění z branné moci osob nabyvších cizí státní příslušnosti po uplynutí roku, v němž dokončily 40. rok věku.

(1) Po 31. prosinci roku, v němž dokončí 40. rok věku, nepotřebují osoby mužského pohlaví, které se chtějí pravoplatně vystěhovati (nabýti cizí státní příslušnosti), v míru žádného povolení podle § 240.

(2) Pokud však osoby uvedené v předcházejícím odstavci podléhají branné povinnosti, zpraví domovský politický úřad I. stolice domovské doplňovací okresní velitelství, jakmile tyto osoby budou ze státního svazku československého propuštěny aneb jakmile tyto osoby pozbudou podle platných předpisů československé státní občanství. Doplňovací okresní velitelství propustí je pak z branné moci a nařídí výmaz jich z evidence. Takovým osobám vydá na žádost kmenové těleso propouštěcí list podle vzoru v příl. 66. O tom, jak dodati tento list, platí obdobně ustanovení § 243, odst. (4).

(3) Při řízení podle tohoto paragrafu třeba vždy zkoumati, zda osoby uvedené v odst. (1) nemají synů. Mají-li syny, třeba zjistiti, potřebovali-li v čase propuštění svého otce ze státního občanství zvláštního povolení podle § 240. Potřebovali-li takového povolení a nebylo-li jim uděleno, nelze je propustiti ani ze státního svazku ani z branné moci nebo z branné povinnosti neb jiných povinností branným zákonem uložených.

(4) Propuštění z branné moci podle tohoto paragrafu nepřekáží, jestliže dotčené osoby nabyly bez předcházejícího povolení k vystěhování cizí státní příslušnosti podle zákonů dotčeného státu již před 31. prosincem roku, v němž dovršily 40. rok věku.

(5) Počet případů podle ustanovení tohoto paragrafu konečně vyřízených nutno za každý uplynulý kalendářní rok hlásiti ministerstvu národní obrany podle zásad uvedených v § 242, odst. (6).

§ 245.

Zvláštní ustanovení pro některé případy vystěhování ze Slovenska a Podkarpatské Rusi.

(1) Ustanovení § 240—244 neplatí v těch případech, kdy osoby mužského pohlaví, mající domovské právo v některé obci Slovenska a Podkarpatské Rusi, pozbývají beze všeho československého státního občanství již podle zákona (desítiletou nepřetržitou nepřítomností podle § 31 nebo úředním výrokem podle § 30, nebo nabytím cizího státního občanství legitimací podle zákonů vlasti přirozeného otce podle § 33 zák. čl. L/1879). Má-li zemské vojenské velitelství za to, že u některé osoby podléhající branné povinnosti mohlo by jíti o ztrátu státního občanství pro desítiletou nepřítomnost podle § 31 cit. zák. čl., anebo o možnost úředního výroku o ztrátě státního občanství podle § 30 cit. zák. čl., postoupí spis politickému úřadu II. stolice, v jehož obvodu naposledy měla nebo má dotčená osoba domovské právo, aby zařídil, čeho třeba a předložil spis ministerstvu vnitra k rozhodnutí; při tom zemské vojenské velitelství upozorní na okolnosti, jež by po jeho soudu byly pro kladné neb záporné posouzení případu závažné. Stejným způsobem se zemské vojenské velitelství zachová, bude-li samo ve věci dotázáno politickým úřadem.

(2) Osoby, které pozbyly způsobem uvedeným v předcházejícím odstavci československého státního občanství, budou, byly-li dosud příslušníky branné moci, na oznámení příslušného úřadu z nařízení domovského doplňovacího okresního velitelství z branné moci propuštěny a z evidence vymazány.

(3) Pokud z předcházejících ustanovení nevyplývá nic jiného, platí v případech uvedených v tomto paragrafu obdobně ustanovení § 244.

§ 246.

Jak propouštěti z branné moci osoby, které se staly příslušníky cizího státu podle mírových smluv a jiných mezistátních ujednání.

(1) Osoby, které nejsou podle ustanovení ústavního zákona ze dne 9. dubna 1920, č. 236 Sb. z. a n. (VV. 1920, čís. 65, čl. 663) nebo mezistátních úmluv a aktů sjednaných ku provedení ustanovení mírových smluv o státním občanství příslušníky československé republiky a jsou dosud vedeny v kmenovém počtu branné moci, nepodléhají ustanovením § 240 až 245. Dosavadní domovské doplňovací okresní velitelství, má-li za to, že tu jde o takový případ, vyžádá si vyjádření domovského politického úřadu II. stolice; zní-li toto, že dotčená osoba není podle uvedených ustano-

vení československým státním příslušníkem, propustí ji z branné moci a nařídí vymazati ji z evidence.

(2) Ustanovení předcházejícího odstavce platí obdobně o osobách, které jsou nebo se stanou cizími státními příslušníky podle ustanovení jiných mezistátních smluv o státním občanství, uzavřených s Československou republikou, není-li podle znění těchto smluv před nabytím nové státní příslušnosti potřebí předcházejícího propuštění z dřívějšího státního svazku.

(3) Žádají-li o to, vydá osobám uvedeným v předcházejících dvou odstavcích příslušné kmenové těleso osvědčení podle vzoru v příl. 67, potvrzující, že dotčená osoba byla z československé branné moci propuštěna a z evidence vymazána, protože není československým státním příslušníkem; toto osvědčení zašle kmenové těleso domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství k dodání straně.

(4) Osoby, o nichž se vede řízení podle ustanovení tohoto paragrafu, nebudou až do rozhodnutí přidrženy k plnění branné povinnosti.

(5) Počet případů podle ustanovení tohoto paragrafu konečně vyřízených nutno za každý uplynulý kalendářní rok hlásiti podle zásad uvedených v § 242, odst. (6).

§ 247.

Jak propouštěti z branné moci osoby, které nabyly cizího státního občanství opcí.

(1) Českoslovenští státní příslušníci, kteří podle ustanovení uvedených v § 246, odst. (1), vykonali pravoplatně opci v prospěch cizího státu, nepodléhají ustanovením §§ 240—245, nýbrž budou, dojde-li průkaz o vykonání opce, propuštěni z branné moci dosavadním domovským doplňovacím okresním velitelstvím a z evidence vymazáni; před rozhodnutím vyžádá si toto velitelství vyjádření dosavadního domovského politického úřadu I. stolice o tom, pozbyla-li dotčená osoba československého státního občanství opcí.

(2) O vydání osvědčení o výmazu platí obdobně totéž, co stanoví § 246, odst. (3).

(3) Ustanovení § 246, odst. (4) a (5), platí též o případech projednávaných podle předcházejících odstavců.

B. Vystěhování za mobilisace a ve válce.

§ 248.

Vystěhování k nabytí cizího státního občanství za mobilisace a ve válce.

(1) Za mobilisace a ve válce potřebují zvláštního povolení, aby se mohli vystěhovati k nabytí cizího státního občanství, všichni českoslovenští státní příslušníci mužského pohlaví, kteří překročili 17. rok věku, až do konce roku, v němž dokončí 50. rok věku; důstojníci a rotmistři z povolání — a to i když byli dáni do výslužby — potřebují takového povolení až do konce roku, v němž dokončí 60. rok věku.

(2) Tyto žádosti se projednávají a vyřizují podle zásad uvedených v § 241; povolení vystěhovati se lze uděliti jen ve zcela výjimečných případech.

(3) O všech žádostech za udělení povolení vystěhovati se rozhoduje za mobilisace a ve válce ministerstvo národní obrany.

ODDÍL VI.

POVINNOST K HLÁŠENÍ.

§ 249.

Povinnost osob hlásiti se k odvodnímu soupisu.

Ohlašovací povinnost osob odvodem povinných jest upravena v § 17 a 18.

§ 250.

Povinnost nezařaděných nováčků k hlášení.

(1) Nezařadění nováčci jsou povinni hlásiti (ústně, a není-li to možné, písemně) do 8 dní každou změnu svého bydliště obecnímu (městskému) úřadu (notáři) v místě dosavadního i nového bydliště, v cizině odvedení příslušnému československému zastupitelskému úřadu. Pro nezařaděné nováčky, jimž bylo povoleno výjimečně cestování do ciziny (§ 265), platí obdobně ustanovení § 251, odst. (8).

(2) Před odchodem do presenční služby nebo vojenského výcviku musí se zavolaný nezařaděný nováček odhlásiti (ústně, a není-li to možné, písemně) u obecního (městského) úřadu (notáře) místa bydliště. V cizině odvedení odhlásí se u příslušného československého zastupitelského úřadu ústně, meškají-li v sídle tohoto úřadu, jinak písemně; ve vel-

kých městech v cizině je dovolena písemná odhláška místo ústní, i když jsou nováčci v sídle československého zastupitelského úřadu.

(3) Vykonaná hlášení o změně pobytu a o odchodu do presenční služby nebo vojenského výcviku potvrdí úřady shora uvedené na odvodním průkazu nebo na potvrzení podle vzoru v příl. 25 a zapíší je do zvláštního záznamu, který si za tím účelem pořídí.

(4) Za mobilisace a ve válce není povinnosti k hlášení, uvedené v odst. (2). Jen tehdy, nemá-li nováček odvodního průkazu nebo svolávacího lístku a chce-li k nastoupení do presenční služby nebo vojenského výcviku použíti železnice, musí se přihlásiti u obecního (městského) úřadu (notáře), aby mu vydal ověřovací lístek podle vzoru v příl. 58, jehož potřebuje k bezplatné jízdě.

(5) Vykonané odhlášení nezařaděných nováčků nastupujících do presenční služby nebo do vojenského výcviku neoznamuje obecní (městský) úřad (notář) ohlašovacím lístkem o pobytu. V ostatních případech nutno učiněné hlášení oznámiti ohlašovacími lístky o pobytu podle ustanovení § 301.

(6) Domovská doplňovací okresní velitelství zaznamenají změny bydliště nezařaděných nováčků, oznamované jim ohlašovacími lístky o pobytu, v rubrikách 32 a 33 protokolu odvedených.

§ 251.

Povinnost mužstva mimo činnou službu k hlášení.

(1) Mužstvo mimo činnou službu (v záloze, náhradní záloze a na trvalé dovolené) je povinno nejdéle do 8 dní po propuštění z presenční (činné) služby a po propuštění z vojenského výcviku přihlásiti se u obecního (městského) úřadu (notáře) místa bydliště; ti, jimž byl povolen odklad presenční služby nebo odsunutí vojenského výcviku, učiní toto hlášení nejdéle do 8. října odvodního roku. Návrat z cvičení ve zbrani (služebního) musí dotčená osoba ohlásiti jen tehdy, mění-li zároveň své dřívější bydliště.

(2) Při změně pobytu musí mužstvo mimo činnou službu oznámiti do 8 dní u obecního (městského) úřadu (notáře) původního bydliště svůj odchod na jiné místo bydliště; svůj příchod je povinno uvedené mužstvo hlásiti do 8 dní u obecního (městského) úřadu (notáře) místa nového bydliště.

(3) Rovněž musí oznámiti obecnímu (městskému) úřadu (notáři) místa bydliště každou změnu bytu (adresu) nejdéle do 8 dní po přestěhování.

(4) Mužstvo na dočasné dovolené, jež z tohoto poměru přestupuje do poměru mimo činnou službu, je rovněž povinno ohlásiti se nejpozději do 8 dní po přijetí vojenské knížky nebo vojenského listu u obecního (městského) úřadu (notáře) místa bydliště.

(5) Před nastoupením cesty do ciziny musí se mužstvo mimo činnou službu odhlásiti u obecního (městského) úřadu (notáře) svého bydliště a při tom oznámiti délku zamýšleného pobytu v cizině, jméno a přesnou adresu prostředníka, který převezme úkol přijímati pro ně došlé rozkazy a jemu je zasílati; zároveň musí předložiti písemné prohlášení jmenované osoby, že přejímá na sebe úkol prostředníka. Nedodá-li mu prostředník vojenských rozkazů, není zbaveno povinnosti a odpovědnosti. Politické úřady I. stolice mohou důvěryhodné osoby, které jsou jim úplně známy a v svém povolání musí často neb ihned cestovati v malém pohraničním styku, osvoboditi od hlášení uvedeného v tomto odstavci, pečují-li tyto osoby o to, aby jim byly všechny rozkazy správně dodávány.

(6) Opustí-li mužstvo mimo činnou službu své bydliště jen přechodně (k cestování na československém státním území, za sezonním zaměstnáním krátkého nebo delšího trvání při nestálém pobytu a v jiných případech), není povinno hlásiti tento přechodný pobyt ani u obecního (městského) úřadu (notáře) trvalého bydliště, ani u obecního (městského) úřadu (notáře) přechodného pobytu, musí se však postarati o to, aby rozkazy vojenských úřadů pro ně určené a došlé byly mu neprodleně dodávány.

(7) Odchod mužstva na trvalé dovolené do presenční (činné) služby, pak odchod mužstva mimo činnou službu k nastoupení do dobrovolné další činné služby a vojenského výcviku třeba ohlásiti u obecního (městského) úřadu (notáře) místa bydliště. Odchod k nastoupení na cvičení ve zbrani (služební) nehlásí mužstvo v záloze a náhradní záloze u zmíněného úřadu (notáře). Taktéž nehlásí mužstvo na trvalé dovolené, v záloze a náhradní záloze odchod do činné služby za mobilisace a ve válce nebo při mimořádném povolání zálohy a náhradní zálohy podle § 27 branného zákona; jen potřebuje-li k jízdě železnicí ověřovacího lístku, přihlásí se u obecního (městského) úřadu (notáře), aby mu byl tento lístek vydán [§ 199, odst. (6) a § 191, odst. (3)].

(8) Mužstvo mimo činnou službu, jež má bydliště v cizině, je povinno učiniti hlášení předepsané tímto paragrafem u příslušného československého zastupitelského úřadu.

(9) Všechna hlášení o příchodu, pobytu neb odchodu musí býti učiněna ústně a při tom předložen vojenský průkaz; není-li to možné, lze učiniti hlášení písemně. V cizině činí mužstvo mimo činnou službu v sídle československého zastupitelského úřadu všechna hlášení ústně u tohoto úřadu, ve velkých městech v cizině je dovoleno hlásiti se písemně.

(10) Hlásiti se podle předchozích odstavců jsou povinni zatím jen příslušníci I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku a z II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku ty osoby, které mají zvláštní určení pro mobilisaci a válku (§ 296); bude-li z vojenských neb jiných důležitých důvodů potřebí uložiti tuto povinnost též ostatním příslušníkům II. zálohy a náhradní zálohy, stane se tak vládním nařízením. Povinnost příslušníků II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku oznámiti před nastoupením cesty do ciziny prostředníka podle ustanovení odst. (5) zůstává však nedotčena [§ 266, odst. (3) a § 268, odst. (4)].

(11) Jako důkaz, že hlášení bylo učiněno, potvrdí obecní (městský) úřad (notář) (v cizině československý zastupitelský úřad) hlášení ve vojenském průkaze, v rubrikách určených pro zápisy změn pobytu. Nemohl-li býti vojenský průkaz předložen, třeba vykonané hlášení úředně potvrditi jiným způsobem.

(12) Učiněná hlášení nutno oznámiti ohlašovacími lístky o pobytu podle ustanovení § 301.

(13) U mužstva mimo činnou službu, vyjma příslušníky II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku, které

a) mění své domovské právo,

b) žádá za živnostenskou koncesi nebo živnostenský list,

c) žádá za legitimační listinu nebo cestovní pas,

jest úřad, kterému přísluší rozhodovací nebo vydávací právo, povinen nahlédnouti do vojenských průkazů a přesvědčiti se, zdali splnil žadatel svou povinnost ohlašovací.

(14) Zjistí-li se, že žadatel svou ohlašovací povinnost nesplnil, bude přinucen, aby ihned vykonal opominuté hlášení, a bude event. zařízeno, čeho třeba, k jeho potrestání.

(15) Dopisy ve věcech vojenského hlášení jsou na československém státním území prosty poštovného [§ 333, odst. (5)].

§ 252.

Hlášení důstojníků a rotmistrů v záloze.

(1) Pro důstojníky v záloze platí táž ustanovení jako pro mužstvo mimo činnou službu, ledaže důstojníci v záloze jsou povinni všechna hlášení učiniti písemně přímo u domovského doplňovacího okresního velitelství. Důstojníci v záloze jsou povinni hlásiti též své občanské povolání (zaměstnání) a každou jeho změnu.

(2) V hlášení je důstojník v záloze povinen kromě svého kmenového tělesa, vojenské hodnosti, stavovské skupiny a branného poměru uvésti též své občanské povolání a přesnou adresu; musí též každou změnu adresy ihned oznámiti domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Důstojníci v záloze, kteří mají trvalé bydliště v cizině, jsou povinni zaslati hlášení předepsané v odst. (1) příslušnému československému zastupitelskému úřadu; není-li pro dotčený cizí stát zřízen československý zastupitelský úřad, jsou povinni činiti hlášení přímo domovským doplňovacím okresním velitelstvím podle odst. (1). O jmenování prostředníka platí ustanovení § 251, odst. (5).

(4) Zjištěné případy opominutí předepsaného hlášení oznámí doplňovací okresní velitelství příslušnému politickému úřadu I. stolice [§ 254, odst. (1) a (2)], aby provedl trestní řízení; k tomuto oznámení třeba připojiti příslušné jednací spisy.

(5) Předcházející ustanovení vztahují se též na důstojníky v záloze s výslužným a důstojníky v záloze skupiny mimo službu, s tou odchylkou, že jsou povinni, pokud meškají na československém státním území, činiti hlášení doplňovacímu okresnímu velitelství místa trvalého bydliště neb jinému příslušnému vojenskému evidenčnímu úřadu místa trvalého bydliště.

(6) Ustanovení tohoto paragrafu platí též pro rotmistry v záloze.

§ 253.

Hlášení vojenských osob z povolání, přeložených do výslužby.

(1) Důstojníci a rotmistři z povolání přeložení do výslužby jsou povinni hlásiti změny

uvedené v § 251, meškají-li na československém státním území, doplňovacímu okresnímu velitelství místa trvalého bydliště nebo jinému příslušnému vojenskému evidenčnímu úřadu místa trvalého bydliště; mají-li tyto osoby trvalé bydliště v cizině, činí svá hlášení přímo u svých domovských doplňovacích okresních velitelství.

(2) Pokud však důstojníci a rotmistři z povolání, přeložení do výslužby, jsou povinni plniti brannou povinnost, příslušející jim jako důstojníkům a rotmistrům ve výslužbě, stejným způsobem jako důstojníci a rotmistři v záloze [§ 182, odst. (7)], činí u vojenských evidenčních úřadů, uvedených v předcházejícím odstavci jen ta hlášení, jež se týkají jejich zaopatřovacích platů; ostatní hlášení vyplývající z jejich služební povinnosti, jakož i hlášení o změnách pobytu předkládají domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které o změnách pobytu zpraví neprodleně příslušný vojenský evidenční úřad, u něhož je dotčený gážista v platové evidenci.

§ 254.

Přestupek opominutí předepsaného hlášení.

(1) Osoby, které opominou učiniti hlášení, k němuž jsou podle těchto předpisů povinny, a toto opominutí dostatečně neospravedlní, budou potrestány podle ustanovení § 40 branného zákona, a to i tenkráte, byl-li přestupek spáchán mimo oblast Československé republiky.

(2) Promlčení přestupku opominutí předepsaného hlášení (§ 54 branného zákona) nemůže nastati, pokud trvá povinnost k hlášení, nebo pokud se přestupek opominutí hlášení opakuje.

ODDÍL VII.

O VŠEOBECNÝCH PRÁVECH A POVINNOSTECH.

Část 1.

Všeobecná ustanovení.

§ 255.

Všeobecná ustanovení o právech a povinnostech vojenských osob.

(1) Ustanovení o povinnostech vojenské služby obsahuje Služební řád branné moci a jiná služební ustanovení; o závazku plniti zvláštní povinnosti vojenské služby a vojenského stavu (čl. III uvoz. pat. k voj. tr. zák. a § 142 voj. tr. zák.) platí ustanovení VV. 1924, čís. 29, čl. 269.

(2) O soudní a kázeňské pravomoci nad vojenskými osobami v činné službě platí ustanovení § 270 a o soudní a kázeňské pravomoci nad osobami, které nesplnily odvodní povinnost, pak nad odvedenými, kteří nenastoupili do presenční služby nebo do vojenského výcviku a nad vojenskými osobami mimo činnou službu, ustanovení § 271.

(3) Pokud by mělo býti při činech, na které se vztahuje vojenská kázeňská pravomoc, učiněno nějaké správní opatření, jako o náhradě škody, o propadení věci neb o ztrátě nějakého oprávnění, neb pokud by mělo býti uloženo nějaké plnění nebo učiněno nějaké zajišťovací opatření, vydá o tom nález příslušný správní úřad podle zvláštních zákonů neb jiných předpisů. To platí zejména u činů, jež stíhati by jinak příslušelo politickým (policejním) úřadům, pokud pro tyto činy podléhají vojenské osoby v činné službě vojenské kázeňské pravomoci [§ 2, odst. (1), písm. b), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.].

(4) O náhradě škody způsobené vojenské správě platí především zvláštní předpisy (zák. ze dne 6. června 1887, č. 72 ř. z., zák. čl. XXXV/1887 a služební předpisy vydané k jich provedení).

(5) Ve věcech občanských (sporných, nesporných, exekučních atd.) podléhají vojenské osoby občanským zákonům a soudům (úřadům); v mezích těchto zákonů platí však pro ně některá omezení stanovená branným zákonem, těmito předpisy a vojenskými služebními předpisy uvedenými v odst. (1), na př. při sňatcích, při cestování do ciziny, při účasti ve veřejném tisku a p.

Část 2.

Zápovědi manželství podle branného zákona.

§ 256.

Sňatky osob nepodléhajících dosud odvodní povinnosti a osob odvodem povinných.

(1) Oženiti se před vstupem do věku odvodem povinného a pokud trvá odvodní povinnost, není zásadně dovoleno. Tento zákaz platí až do úplného splnění odvodní povinnosti. Zní-li odvodní rozhodnutí „Neodveden“, ne-

potřebuje dotčená osoba povolení k sňatku podle § 36 branného zákona.

(2) Výjimečně lze uděliti povolení k sňatku osobám, které dosud nesplnily odvodní povinnost, prokáží-li okolnosti zvláštního zřetele hodné.

(3) Žádosti za udělení povolení k sňatku podle předchozího odstavce podávají se u domovského politického úřadu I. stolice. Osoby meškající v cizině podávají tuto žádost prostřednictvím svého zastupitelského úřadu k domovskému politickému úřadu I. stolice. K žádostem musí býti připojeny tyto doklady:

a) rodný (křestní) list ženichův,

b) rodný (křestní) list nevěstin,

c) u nezletilých snoubenců, jakož i u zletilých snoubenců, jejichž způsobilost k činům je omezena, svolení otcovo, nebo vrchnoporučenského (vrchnoopatrovnického) úřadu k sňatku; na Slovensku a v Podkarpatské Rusi postačí, nemá-li dotčená osoba již otce, svolení matky k tomu oprávněné,

d) potvrzení, že nevěsta je svobodná, nebo že její dřívější sňatek byl pravoplatně rozvázán (úmrtím manželovým, rozloučením manželství, prohlášením neplatnosti manželství a p.),

e) úmrtní list zemřelého manžela nebo zemřelé manželky, je-li jedna strana neb jsou-li obě strany ovdovělé, nebo doklad o tom, že dřívější sňatek byl pravoplatně rozvázán,

f) průkaz o okolnostech zvláštního zřetele hodných, které by odůvodňovaly výjimečné udělení povolení k sňatku,

g) výkaz o majetkových a výdělkových poměrech snoubenců, nebo potvrzení obecního (městského) úřadu místa pobytu žadatele, že sňatek je v zájmu ženichově,

h) prohlášení podle ustanovení § 259, odst. (2).

(4) Domovský politický úřad I. stolice přezkoumá žádost, a má-li za to, že jí lze vyhověti (§ 259), udělí v dohodě s domovským doplňovacím okresním velitelstvím žádané povolení k sňatku, není-li jiných zákonných překážek, a při tom v rozhodnutí uvede, že se žadatel, bude-li manželství uzavřeno, nemůže, bude-li odveden, z toho důvodu domáhati zařadění neb přeložení do náhradní zálohy anebo požadovati nějaké ulehčení v plnění branné povinnosti v prospěch založené rodiny; má-li politický úřad I. stolice za to, že nejsou tu okolnosti zvláštního zření hodné, jež by odůvodňovaly výjimečné povolení k sňatku [odst. (2)], zamítne žádost v dohodě s domovským doplňovacím okresním velitelstvím. Žadatele, který meškà trvale v cizině, třeba o rozhodnutí zpraviti prostřednictvím československého zastupitelského úřadu.

(5) Nedosáhne-li se souhlasu mezi oběma doplňovacími úřady I. stolice, předloží politický úřad I. stolice spis s vyjádřením obou doplňovacích úřadů I. stolice nadřízenému politickému úřadu II. stolice, jenž o žádosti rozhodne po slyšení zemského vojenského velitelství s konečnou platností.

(6) Na zamítavé rozhodnutí podle odst. (4) může žadatel podati do 15 dní od dodání vyřízení u politického úřadu I. stolice, jenž o věci rozhodl, stížnost k politickému úřadu II. stolice, jenž o ní rozhodne s konečnou platností po slyšení zemského vojenského velitelství; o možnosti podati stížnost, o stížnostní lhůtě a o místě, kde třeba stížnost podati a komu ji adresovati, nutno žadatele poučiti v zamítavém rozhodnutí politického úřadu I. stolice. Žadatelé, kteří meškají trvale v cizině, podávají stížnost u příslušného československého zastupitelského úřadu; tento ji zašle politickému úřadu, který o věci rozhodl.

(7) Udělené povolení pozbude platnosti, jestliže manželství nebude uzavřeno do dne, kdy bude žadatel odveden; na to třeba žadatele ve vyřízení výslovně upozorniti.

(8) Povolení k sňatku podle ustanovení tohoto paragrafu nepotřebují osoby, které podléhají odvodní povinnosti proto, že nabyly československé státní příslušnosti po 31. prosinci roku, v němž dovršily 22. rok věku, avšak před koncem roku, v němž dovršily neb dovrší 40. rok věku.

§ 257.

Sňatky odvedených osob, které dosud nenastoupily do presenční služby nebo k vojenskému výcviku a vojenských osob na trvalé dovolené.

(1) Odvedené osoby, které dosud nenastoupily do presenční služby nebo k vojenskému výcviku, nesmějí se oženiti bez povolení domovského doplňovacího okresního velitelství. Povolení lze uděliti toliko výjimečně, jsou-li prokázány okolnosti zvláštního zřetele hodné.

(2) Žádosti podávají žadatelé u domovských politických úřadů I. stolice, osoby trvale v cizině meškající u československých zastupitel-

ských úřadů a musí je stejně doložiti, jako dokládají své žádosti osoby odvodem povinné [§ 256, odst. (3)].

(3) O rozhodnutí doplňovacího okresního velitelství třeba zpraviti žadatele prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice, neb u osob v cizině meškajících prostřednictvím československého zastupitelského úřadu. K udělenému povolení k sňatku se připojí doložka, že toto povolení pozbude platnosti, jestliže manželství nebude uzavřeno do dne nastoupení žadatelova do činné služby; kromě toho se uvede v povolení, že se žadatel, bude-li manželství uzavřeno, nemůže z toho důvodu domáhati zařadění neb přeložení do náhradní zálohy aneb požadovati nějaké ulehčení v plnění branné povinnosti v prospěch založené rodiny. O tom, že bylo uděleno povolení, třeba zpraviti příslušné kmenové těleso hned při tom, když doplňovací okresní velitelství oznamuje kmenovému tělesu, že provedlo vtělení, zasláním výpisu z protokolu odvedených [§ 82, odst. (12)], po případě ihned po udělení povolení, stalo-li se to po odeslání výpisu z protokolu odvedených.

(4) Na zamítavé vyřízení žádosti může žadatel podati stížnost ve lhůtě 15denní, den dodání výměru v to nepočítajíc, k domovskému zemskému vojenskému velitelství, jež o věci rozhodne s konečnou platností. Stížnost se podává u domovského politického úřadu I. stolice (československého zastupitelského úřadu), jenž ji zašle doplňovacímu okresnímu velitelství, které o věci rozhodlo; toto velitelství předloží stížnost se spisy nadřízenému zemskému vojenskému velitelství. O možnosti podati stížnost, o lhůtě stížnostní, jakož i o místě, kde se stížnost podává a komu má býti adresována, nutno poučiti žadatele ve výměru. Vyhoví-li zemské vojenské velitelství stížnosti a udělí-li povolení k sňatku, třeba tu postupovati obdobným způsobem, jak stanoví odst. (3).

(5) Ustanovení tohoto paragrafu neplatí o osobách, které byly zařaděny do náhradní zálohy proto, že nabyly československé státní příslušnosti teprve po onom roce, v němž dokončily 22. rok věku; tyto osoby nepotřebují povolení k sňatku podle ustanovení § 36 branného zákona.

(6) Ustanovení tohoto paragrafu platí též pro vojenské osoby na trvalé dovolené, vyjma ty z právě uvedených osob, jejichž povinnost k zákonité presenční službě skončí po době nejdéle tříměsíční; naposled uvedené osoby nepotřebují povolení k sňatku podle ustanovení § 36 branného zákona, jsou však povinny oznámiti zamýšlený sňatek domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které jim osvědčí, že jejich povinnost k presenční službě skončí po době nejdéle tříměsíční.

§ 258.

Sňatky vojenských osob v presenční službě a ve vojenském výcviku.

(1) Branci vykonávající zákonitou presenční službu, jakož i příslušníci náhradní zálohy vykonávající vojenský výcvik mohou uzavříti manželství jen ve zcela výjimečných případech s povolením velitele kmenového tělesa.

(2) O doložení žádostí platí obdobně ustanovení § 256 a 259; o žádostech rozhoduje velitel kmenového tělesa s konečnou platností. Povolení k sňatku třeba vydati písemné a sepsati je obdobně podle zásad uvedených v § 257, odst. (3).

(3) Ustanovení tohoto paragrafu neplatí o příslušnících náhradní zálohy ve vojenském výcviku, kteří byli do náhradní zálohy zařaděni z důvodu uvedeného v § 257, odst. (5); tyto osoby nepotřebují povolení k sňatku podle § 36 branného zákona.

§ 259.

Společná ustanovení o rozhodování ve věcech sňatkových, uvedených v § 256—258.

(1) Úřady (velitelství), povolané podle § 256 až 258 k rozhodování o žádostech za udělení povolení k sňatku osobám v těchto paragrafech uvedeným, jsou povinny — posuzujíce důvody — přihlížeti nejen k rodinným, majetkovým a výdělkovým poměrům žadatelovým, jakož i k jiným důvodům zřetele hodným, nýbrž i k té okolnosti, zda by nevzešel manželce ze sňatku nárok na poskytování vyživovacího příspěvku za manželovy zákonité presenční služby nebo vojenského výcviku.

(2) Proto bude v případech zřetele hodných žádané povolení uděleno jen tehdy, jestliže se nevěsta prohlášením řádně ověřeným vzdá se svolením svého ženicha nároku na poskytování vyživovacího příspěvku, jenž by jí, kdyby se provdala, neb jejím dětem příslušel za manželovy zákonité presenční služby neb vojenského výcviku (§ 3 zák. ze dne 18. března 1921, č. 120 Sb. z. a n., prodlouženého zákonem ze dne 21. prosince 1921, č. 476 Sb. z. a n., VV.

1921, čís. 29, čl. 295, a 1922, čís. 13, čl. 82). Osoby nezletilé mohou vydati toto prohlášení, pokud jsou v moci otcovské, jen se souhlasem svého otce, jinak se souhlasem svého zákonného zástupce a poručenského soudu (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi poručenského [sirotčího] úřadu).

(3) O vydaném prohlášení třeba slyšeti před vyřízením žádosti stanovisko domovské obce, které by mohla připadnouti povinnost starati se o výživu manželky a dětí za manželovy zákonité presenční služby neb vojenského výcviku.

(4) Toto prohlášení zašle vždy po kladném vyřízení žádosti politický úřad I. stolice příslušné okresní vyživovací komisi, jež je uloží; v případech podle § 257 a 258 zašlou je velitelství (úřady), jež povolení udělila, za tím účelem politickému úřadu I. stolice, aby zařídil, čeho třeba.

§ 260.

Sňatky vojenských osob konajících další činnou službu.

(1) Osoby konající další činnou službu podle § 136 nebo § 139 a 140 potřebují k uzavření manželství povolení vojenského úřadu.

(2) Uzavřou-li manželství bez předepsaného povolení, mohou býti z další činné služby propuštěny a přeloženy do zálohy, při čemž ovšem zůstává nedotčeno jejich trestní stíhání podle ustanovení § 262.

(3) Které vojenské úřady (velitelství) jsou oprávněny udíleti povolení k sňatku a další podrobnosti obsaženy jsou v příslušných služebních předpisech.

§ 261.

Sňatky vojenských osob z povolání.

(1) Důstojníci [čekatelé, § 1, odst. (5)] a rotmistři z povolání v činné službě potřebují k uzavření manželství povolení vojenského úřadu.

(2) Povolení vojenského úřadu k sňatku potřebují dále důstojníci a rotmistři ve výslužbě, povolaní přechodně k činné službě, jakož i vojenské osoby požívající invalidovního zaopatření s místním zaopatřením ve vojenské invalidovně.

(3) Podrobnosti jsou upraveny ve zvláštních služebních předpisech, které obsahují též bližší ustanovení o tom, které vojenské úřady jsou k udílení povolení příslušné a za jakých podmínek lze povolení k sňatku uděliti.

§ 262.

Uzavření manželství bez úředního povolení.

(1) Kdo se ožení bez povolení příslušných úřadů, jakož i ten, kdo se při uzavření takového manželství činně účastní, bude potrestán, nejde-li o pachatele podléhajícího vojenské trestní soudní pravomoci, politickým úřadem I. stolice podle ustanovení § 41 branného zákona.

(2) Ožení-li se bez předepsaného povolení osoba podléhající vojenské trestní soudní pravomoci [osoba v presenční (činné) službě nebo ve vojenském výcviku, vojenská osoba z povolání v činné službě], bude potrestána soudně pro přečin podle § 780 voj. tr. zák. Rovněž bude soudně potrestána osoba podléhající vojenské trestní soudní pravomoci, která se při takovém sňatku vědomě činně účastní (§ 11 a 780 voj. tr. zák.). Jinakou účast takové osoby, jakož i účast při uzavírání manželství, jež uzavřela osoba této pravomoci nepodrobená, třeba trestati kázeňsky.

(3) Kromě toho má uzavření manželství bez úředního povolení v zápětí, že rodině dotčené osoby, vykonávající zákonitou presenční službu nebo vojenský výcvik, nepřísluší nárok na vyživovací příspěvek podle zák. č. 120/1921 Sb. z. a n. a 476/1921 Sb. z. a n.

Část 3.

Cestování do ciziny.

a) Cestování osob, majících trvalé bydliště na území Československé republiky, do ciziny.

§ 263.

Cestování osob, které ještě nepodléhají branné povinnosti.

(1) Osobám mužského pohlaví, které dosud nepodléhají odvodní povinnosti a dovršily 17. rok věku, může býti vydán cestovní pas do ciziny pasovým úřadem bez jakéhokoli souhlasu vojenských úřadů v případech zřetele hodných s platností nejdéle do konce února toho roku, v němž dokončí 20. rok věku.

(2) Jde-li však o cesty do mimoevropských zemí (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), je k vydání cestovního pasu potřebí souhlasu zemského vojenského velitelství; takový souhlas se udělí zpravidla tehdy,

chce-li žadatel odejíti do ciziny z naléhavých existenčních důvodů a zůstal-li by jinak na území Československé republiky úplně osamocen a bez prostředků; při tom musí úřad vydávající cestovní pas žadatele upozorniti na ustanovení § 52.

§ 264.

Cestování osob odvodem povinných.

(1) Osobám podléhajícím odvodní povinnosti nemůže býti vydán cestovní pas do ciziny, příslušejí-li k I. odvodní třídě. Výjimku může učiniti příslušný pasový úřad se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství v případech zvláštního zřetele hodných, pokud jde o zcela krátkou cestu do ciziny; platnost cestovního pasu musí tu býti omezena nejdéle do počátku hlavních odvodů.

(2) Příslušníci I. a II. odvodní třídy, jejichž odvod byl odročen, mohou dostati se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství cestovní pas do ciziny s platností nejdéle do počátku příštích hlavních odvodů.

(3) Po započetí hlavních odvodů nemůže býti cestovní pas osobám podléhajícím odvodní povinnosti vůbec vydán; může se tak státi teprve po splnění odvodní povinnosti v příslušné odvodní třídě, jež může býti též podle ustanovení § 11, odst. (7), povoleno u nejbližší odvodní komise.

(4) V případech uvedených v předcházejících odstavcích nelze zpravidla vydávati cestovní pas do mimoevropských zemí (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře). Výjimku lze učiniti — jde-li o takové cesty — jen se souhlasem zemského vojenského velitelství, chce-li žadatel odejíti do ciziny z naléhavých existenčních důvodů a zůstal-li by jinak na území Československé republiky úplně osamocen a bez prostředků; při tom musí úřad vydávající cestovní pas žadatele upozorniti na ustanovení § 52.

(5) Příslušníci kterékoliv odvodní třídy, u nichž rozhodnutí odvodní komise znělo „Neodveden“, nejsou v míru podrobeni při vydávání cestovních pasů s hlediska branného zákona žádným omezením. Rovněž nepodléhají žádnému omezení ve věci cestování do ciziny s hlediska branného zákona osoby „zřejmě neschopné“ [§ 20, odst. (4)] jakéhokoli stáří.

(6) Osobám, které nesplnily ve věku odvodem povinném svou odvodní povinnost podle branného zákona, nesmí býti cestovní pas vydán, dokud svou odvodní povinnost dodatečně nesplní.

§ 265.

Cestování nezařaděných nováčků, jakož i zařaděných nováčků s odkladem presenční služby a jiných vojenských osob na trvalé dovolené.

(1) Odvedeným, avšak ještě nezařaděným nováčkům nelze vydávati cestovní pasy do ciziny. Výjimečně může býti, jsou-li splněny předpoklady druhé věty § 264, odst. (1), se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství vydán cestovní pas nejdéle do konce září běžného roku; vydávati cestovní pasy do mimoevropské ciziny uvedené v § 263, odst. (2), není však vůbec dovoleno. Československé zastupitelské úřady v cizině mohou v případech zvláštního zřetele hodných prodlužovati takovým osobám cestovní pasy až do konce září odvodního roku, zaváží-li se, že včas nastoupí do presenční služby nebo vojenského výcviku.

(2) Odvedeným, jimž byl povolen odklad presenční služby podle § 16 branného zákona, může příslušný pasový úřad se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství vydati cestovní pas, a to nejdéle na dobu povoleného odkladu presenční služby, prokáží-li, že jejich cesta za hranice je nezbytně nutná z důvodů, pro něž byl odklad presenční služby povolen. Pro kratší cesty (nejdéle dvouměsíční) může jim býti vydán cestovní pas v souhlase s domovským doplňovacím okresním velitelstvím i k jinému zřetele hodnému účelu, nikoli však přes lhůtu povoleného odkladu.

(3) Vojenským osobám na trvalé dovolené, uvedeným v § 289, odst. (2), písm. d), f), g), h), m), lze vydati se souhlasem domovského doplňovacího okresního velitelství cestovní pas s platností nejdéle do šesti měsíců, ostatním pak se souhlasem téhož velitelství jen pro kratší cesty.

§ 266.

Cestování příslušníků zálohy a náhradní zálohy.

(1) Osobám, podléhajícím povinnosti k vojenskému výcviku, lze zásadně vydati cestovní pas teprve po vykonání výcviku; těm však z nich, kterým byl vojenský výcvik odsunut

na příští výcvikové období, lze vydati cestovní pas obdobně podle ustanovení § 265, odst. (2).

(2) Příslušníkům I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku, podléhajícím povinnosti k cvičením ve zbrani (služebním), může býti cestovní pas vydán bez souhlasu vojenských úřadů až do 1. srpna roku, v němž je žadatel povinen cvičením ve zbrani (služebním), nejde-li o cestu do mimoevropských zemí (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře). Žádá-li příslušník zálohy nebo náhradní zálohy o vydání cestovního pasu s účinností i po 1. srpnu roku, v němž je povinen cvičením ve zbrani (služebním), anebo jde-li o cestu do mimoevropských zemí (mimo pobřežní země Středozemního a Černého moře), je potřebí k vydání cestovního pasu souhlasu domovského doplňovacího okresního velitelství, jež může dáti souhlas v dohodě s kmenovým tělesem na tak dlouhou dobu, aby žadatel — pokud možno — aspoň v posledním období cvičení toho roku konaných mohl splniti svou povinnost k cvičení; o uděleném souhlasu zpraví pak doplňovací okresní velitelství příslušné kmenové těleso, aby podle toho zařídilo povolání na cvičení v mezích vydaných směrnic.

(3) Příslušníkům I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku, kteří již nepodléhají povinnosti k cvičením, jakož i příslušníkům II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku není branná povinnost na překážku v cestování za hranice. O povinnosti těchto osob jmenovati před odjezdem prostředníka, platí ustanovení § 268, odst. (4).

(4) O vojenských osobách ve výslužbě platí ustanovení předcházejícího odstavce; byly-li však přeloženy do výslužby bez zjištění neschopnosti ke konání služby a mají-li býti povolány ještě na cvičení, platí o nich obdobně ustanovení odst. (2).

§ 267.

Cestování osob v činné službě vojenské a vojenských osob z povolání.

(1) Pravidla o cestování osob, které jsou v činné službě vojenské, jakož i vojenských osob z povolání stanoví zvláštní předpisy vydané ministerstvem národní obrany.

(2) Osobám uvedeným v tomto paragrafu lze vydati cestovní pas jen na potvrzení příslušného vojenského úřadu, že není proti vydání cestovního pasu námitek.

§ 268.

Společná ustanovení o cestování do ciziny.

(1) Vydávati cestovní pasy do ciziny příslušníkům Československé republiky, a to jak osobám občanským, tak i vojenským, je povolán příslušný pasový úřad.

(2) Jde-li o cesty, které nelze z důvodů prokazatelně naléhavých odložiti, může zcela výjimečně dáti souhlas k vydání cestovního pasu do ciziny místo domovského doplňovacího okresního velitelství, je-li podle předchozích ustanovení jeho souhlasu potřebí, doplňovací okresní velitelství místa pobytu, předloží-li dotčené osoby doklady o branném poměru a branné povinnosti, jakož i průkaz o naprosté naléhavosti cesty, o jejichž správnosti nelze nikterak pochybovati. O tom, že dalo souhlas, zpraví pak domovské doplňovací okresní velitelství.

(3) Žádosti za udělení souhlasu ve věcech pasovních vyřizují vojenské doplňovací úřady co nejrychleji.

(4) Osobám mimo činnou službu (v záloze, náhradní záloze, na trvalé dovolené, ve výslužbě), jakož i osobám, které ještě nesplnily odvodní povinnost, počítaje v to i osoby, které dovršily 17. rok věku a nejsou ještě vzhledem k svému stáří odvodem povinny, lze vydati cestovní pasy do ciziny jen tehdy, podají-li průkaz, že jmenovaly u obecního (městského) úřadu (notáře) svého bydliště (jsou-li důstojníky neb rotmistry, u domovského doplňovacího okresního velitelství) prostředníka k přijímání a dodávání vojenských rozkazů a že prostředník tento úkol na sebe vzal [§ 251, odst. (5) a § 252, odst. (1)]. Pasové úřady jsou povinny, jde-li o vojenskou osobu mimo činnou službu, oznámiti jméno, příjmení a bydliště prostředníkovo, jakož i jméno a příjmení, rok narození, domovskou příslušnost, odvodní ročník, vojenskou hodnost, branný poměr a kmenové těleso vojenské osoby, která jmenovala svého prostředníka, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jež učiní o tom příslušné zápisy ve své evidenci a oznámí to pak domovskému politickému úřadu I. stolice za týmž účelem. Je-li pasový úřad zároveň domovským politickým evidenčním úřadem a jde-li o mužstvo mimo činnou službu, učiní si příslušný záznam ve své evidenci sám. Vojenské osoby mimo činnou službu, které jsou zaměstnány v cizině u některého československého zastupitelského úřadu, nejsou povinny jmenovati prostředníka [§ 333, odst. (4)].

(5) Byla-li vyhlášena všeobecná nebo částečná mobilisace, nesmějí býti vydávány cestovní pasy podle ustanovení § 263—267; osoby mužského pohlaví ve věku od 17 do 50 let, vojenské a četnické osoby z povolání (i když byly přeloženy do výslužby) až do věku 60 let, které chtějí s cestovním pasem vydaným před vyhlášením mobilisace překročiti hranice, nutno vrátiti.

(6) Pro mobilisaci a válku platí o vydávání cestovních průkazů za hranice zvláštní předpisy.

b) Cestování příslušníků Československé republiky, meškajících v cizině.

§ 269.

Za jakých podmínek lze vydávati (prodlužovati) cestovní pasy u československých zastupitelských úřadů.

(1) Ustanovení § 263—268 platí obdobně i pro příslušníky Československé republiky, kteří meškají v cizině, ledaže potřebné cestovní průkazy vydává nebo prodlužuje československý zastupitelský úřad, při čemž není třeba si vyžádati předchozí souhlas domovského doplňovacího okresního velitelství nebo zemského vojenského velitelství [§ 263, odst. (2)]; je-li však u zastupitelského úřadu ustanoven vojenský přidělenec (attaché), musí býti o tom slyšen místo domovského vojenského doplňovacího úřadu.

(2) Osobám podléhajícím odvodní povinnosti lze uděliti cestovní pas na cestu do jiného cizího státu, v němž není zřízen československý zastupitelský úřad, jen tehdy, vyhovějí-li předem své odvodní povinnosti buď v Československé republice nebo v cizině.

(3) Příslušníkům Československé republiky, kteří po jakékoli stránce nevyhověli předpisům branného zákona a neuposlechli rozkazů, týkajících se jejich branné povinnosti, nelze ani udíleti ani prodlužovati cestovní pasy na cestu do jiného cizího státu nebo pro další pobyt v cizině; takové osoby nutno vyzvati, aby své povinnosti dodatečně vyhověly, a donucovati k tomu prostředky po ruce jsoucími (odepřením prodloužení platnosti cestovního pasu atd.). K tomu účelu oznamují československým zastupitelským úřadům případy nesplnění odvodní povinnosti domovské politické úřady I. stolice a případy nesplnění služební povinnosti domovská doplňovací okresní velitelství (evidenční úřady).

ODDÍL VIII.

PŘÍSLUŠNOST VE VĚCECH TRESTNÍCH; TRESTNÉ ČINY UVEDENÉ V BRANNÉM ZÁKONĚ; OZNAMOVÁNÍ ULOŽENÝCH TRESTŮ.

Část 1.

Všeobecná ustanovení o soudní a kázeňské pravomoci.

§ 270.

Soudní a kázeňská pravomoc nad vojenskými osobami v činné službě.

(1) Vojenské osoby v činné službě podléhají vojenské soudní a kázeňské (§ 37 zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.) pravomoci, pokud zvláštní zákony nestanoví výjimek.

(2) Rozsah vojenské soudní pravomoci určuje vojenský trestní řád a zákony jej doplňující; bližší přehled ustanovení o tomto rozsahu podává Služební řád branné moci.

(3) Rozsah vojenské kázeňské pravomoci upravuje zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.; jeho ustanovení o vojenské kázeňské pravomoci jsou podrobněji provedena v Služebním řádě branné moci.

§ 271.

Soudní a kázeňská pravomoc nad osobami, které nesplnily odvodní povinnost, nad odvedenými, kteří nenastoupili do presenční služby nebo vojenského výcviku, a nad vojenskými osobami mimo činnou službu.

(1) Osoby, které dosud nesplnily odvodní povinnost, dále osoby odvedené, které dosud nenastoupily do presenční služby nebo vojenského výcviku, pak osoby vojenské mimo činnou službu podléhají v občanských, jakož i trestních a policejních věcech občanským zákonům a úřadům.

(2) Vojenské soudní pravomoci podléhají:

a) vojenské osoby mimo činnou službu:

aa) pro přečiny neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení do presenční služby, vojenského výcviku, k nastoupení cvičení ve zbrani (služebního), zvláštního cvičení příslušníků náhradní zálohy, mimořádného cvičení při zavedení nové výzbroje, výjimeč-

ného cvičení k zvýšení brannosti státu, výjimečné činné služby podle § 27 branného zákona a činné služby za mobilisace .. ve válce (§ 47 až 50, 56, odst. 2., branného zákona);

bb) pro přečin nedostavení k vojenské službě bez zvláštního zavolání (§ 51, 56, odst. 2, branného zákona);

cc) pro těžší trestný čin spáchaný skutky uvedenými pod písm. aa) a bb);

b) důstojníci mimo činnou službu pro vojenské trestné delikty a pro porušení povinností vyplývajících z poměru vojenské nadřízenosti a podřízenosti, jestliže tyto činy spáchali ve vojenském stejnokroji, a mimo to pro trestné činy, kterých se dopustili ve vojenském stejnokroji proti vojenským soudům, velitelstvím aneb orgánům, zakročujícím ve vojenských trestních případech za jejich úředního jednání (§ 13, č. 4 voj. tr. ř.).

(3) Vojenské kázeňské pravomoci (§ 37 zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.) podléhají:

a) nezařadění nováčci pro nešetření ustanovení § 250, odst. (2), (§ 32, odst. 2, branného zákona), o hlášení při odchodu do presenční služby nebo k vojenskému výcviku [§ 34 branného zákona, § 3, odst. (1), písm. b), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.];

b) vojenské osoby mimo činnou službu:

aa) pro jednání a opominutí uvedená v § 2, odst. (1), písm. a), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n. (pro vojenské kázeňské přestupky), jichž se dopustily ve vojenském stejnokroji [§ 3, odst. (1), písm. c), aa), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.];

bb) pro nešetření předpisů o úschově, odevzdání a utajení vojenských důvěrných pomůcek, které služebně převzaly jako vojenské osoby, nebo kterých i jinak nabyly [§ 3, odst. (1), písm. c), bb), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.)];

cc) pro neuposlechnutí povolávacího rozkazu k nastoupení do presenční služby nebo vojenského výcviku, výjimečné činné služby podle § 27 branného zákona a činné služby za mobilisace a války, pokud nenastupuje stíhání soudní [§ 3, odst. (1), písm. a), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n. a § 34 branného zákona];

c) důstojníci a rotmistři mimo činnou službu, počítajíc v to i důstojníky a rotmistry ve výslužbě:

aa) pro jednání a opominutí uvedená v § 2, odst. (1), písm. a), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n. (vojenské kázeňské přestupky), jichž se dopustili v písemném styku s vojenskými velitelstvími a úřady [§ 2, odst. (1), písm. d), aa), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.];

bb) pro neoprávněné oznamování obsahu spisů kárných výborů veřejnosti [§ 3, odst. (1), písm. d), bb), § 19, odst. (6), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.];

cc) pro nešetření povinností o utajení toho, o čem se dověděli při závěrečném projednání u kárného výboru [§ 3, odst. (1), písm. d), bb), § 21, odst. (4), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.];

d) důstojníci mimo činnou službu, počítajíc v to i důstojníky ve výslužbě, pro vojenské přečiny, kterých se dopustili ve vojenském stejnokroji, pokud je kázeňské potrestání dovoleno [§ 3, odst. (1), písm. a), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n., § 13, č. 4, voj. tr. ř.].

(4) Důstojníci mimo činnou službu, počítajíc v to i důstojníky ve výslužbě, kteří jsou v této vlastnosti v služebním postavení u vojska (aniž se tím stali vojenskými osobami v činné službě), podléhají vojenské soudní a kázeňské pravomoci v stejném rozsahu jako vojenské osoby v činné službě (§ 11, č. 4, voj. tr. ř., § 3, odst. (1), písm. a), zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.).

Část 2.

Zvláštní ustanovení o soudní, správní trestní a kázeňské pravomoci pro trestné činy uvedené v branném zákoně.

§ 272.

Příslušnost politických úřadů.

Politické úřady I. stolice trestají:

1. opominutí předepsaného hlášení:

a) u osob odvodem povinných k odvodnímu soupisu,

b) u nezařaděných nováčků při změně pobytu; přestupky opominutí hlášení nezařaděných nováčků při odchodu do presenční služby nebo vojenského výcviku podléhají vojenské kázeňské pravomoci,

c) u vojenských osob na trvalé dovolené,

d) u příslušníků zálohy a náhradní zálohy,

e) u vojenských osob ve výslužbě,

f) u osob uvedených v § 3 branného zákona (přestupek podle prvého odstavce § 40 branného zákona);

2. uzavření manželství bez úředního povolení

a) osobou, nepodléhající dosud odvodní povinnosti, nebo osobou odvodem povinnou (§ 256), neb

b) odvedenými, kteří dosud nenastoupili do presenční služby nebo k vojenskému výcviku a vojenskými osobami na trvalé dovolené (§ 257) (přestupek podle § 41, odst. 1, branného zákona);

3. zameškání odvodu nebo přezkoušení (přestupek podle § 42 branného zákona);

4. nedostavení k plnění zvláštních úkonů (přestupek podle § 52 branného zákona);

5. účast při uzavření manželství bez úředního povolení, jestliže ten, kdo se při tom účastní, nepodléhá vojenské soudní (kázeňské) pravomoci (přestupek podle § 41, odst. 2, branného zákona);

6. navádění k zameškání odvodu nebo přezkoušení, jestliže se tohoto navádění dopouštějí osoby nepodléhající vojenské kázeňské pravomoci (přestupek podle § 42 branného zákona);

7. vstup československých státních příslušníků do cizích vojenských služeb bez povolení uvedeného v odst. (2) § 5 a setrvání v takových službách bez zachování ustanovení odst. (6) § 5 (přestupek podle druhého odstavce § 40 branného zákona).

§ 273.

Příslušnost občanských trestních soudů.

(1) Občanské trestní soudy stíhají:

a) osoby, jež překazily odvod nebo přezkoušení nedostavením (přestupek podle § 43 branného zákona);

b) osoby, jež uprchly před odvodem a před vojenskou službou (přečin podle § 44 branného zákona);

c) osoby podléhající občanské trestní soudní pravomoci, které

aa) navádějí nebo napomáhají k překažení odvodu nebo přezkoušení nedostavením (přestupek podle § 43 branného zákona),

bb) obcházejí brannou povinnost (přečin a přestupek podle § 45 branného zákona),

cc) úmyslně poškodí vlastní nebo cizí zdraví (přečin podle § 46 branného zákona),

dd) účastní se vojenského zločinu poškození vlastního zdraví (zločin podle § 21 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n.),

ee) navádějí, byť i bez výsledku, k přečinům neuposlechnutí povolávacího rozkazu a nedostavení k službě vojenské bez zvláštního povolání (přečin podle § 47—51 a 56 branného zákona).

(2) Za války (§ 95 ústavní listiny) může vláda osoby podléhající občanské trestní soudní pravomoci podříditi vojenské trestní soudní pravomoci pro trestné činy vyjmenované v § 14 voj. tr. ř.; z trestných činů uvedených v předcházejícím odstavci náležejí sem tyto:

a) svádění a napomáhání k vojenským zločinům (i k zločinu poškození vlastního zdraví) nebo nadržování jim podle § 21 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n.,

b) navádění k neuposlechnutí povolávacího rozkazu (§ 47—50 a 56 branného zákona).

§ 274.

Kázeňská příslušnost vojenských představených.

Vojenští představení trestají kázeňsky (§ 37 zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.):

1. nováčky a vojenské osoby mimo činnou službu v případech uvedených v § 271, odst. (3);

2. vojenské osoby v činné službě a důstojníky mimo činnou službu uvedené v § 271, odst. (4):

a) pro vědomou a z nedbalosti spáchanou účast při uzavření nedovoleného manželství osob, jež dosud nesplnily odvodní povinnost neb odvedených, kteří dosud nenastoupili do presenční služby nebo vojenského výcviku (u nichž tedy nelze užíti § 780 voj. tr. z.) (přestupek podle § 41 branného zákona),

b) pro navádění k zameškání odvodu nebo přezkoušení (přestupek § 42 branného zákona),

c) pro navádění ke kázeňským přestupkům neuposlechnutí povolávacích rozkazů podle § 48—50 branného zákona.

§ 275.

Příslušnost vojenských soudů.

(1) Vojenské soudy stíhají:

a) vojenské osoby mimo činnou službu pro trestné činy uvedené v § 271, odst. (2);

b) vojenské osoby v činné službě a důstojníky mimo činnou službu uvedené v § 271, odst. (4):

aa) pro přečin nedovoleného uzavření manželství podle § 780 voj. tr. zák.,

bb) pro vědomou účast při přečinu nedovoleného uzavření manželství podle § 780 voj. tr. zák. (§ 11 voj. tr. z.),

cc) pro obcházení branné povinnosti (přečin a přestupek podle § 45 branného zákona),

dd) pro úmyslné poškození vlastního neb cizího zdraví (přečin podle § 46 branného zákona a zločin podle § 293 voj. tr. z.),

ee) pro účast na trestných činech podle § 44—51 branného zákona.

(2) Za války může býti příslušnost vojenských soudů rozmnožena o případy uvedené v § 273, odst. (2).

Část 3.

Neuposlechnutí povolávacího rozkazu.

§ 276.

Řízení proti těm, kteří nenastoupili podle svolávacího lístku do činné služby.

(1) Povolává-li se do činné služby svolávacím lístkem a nedostaví-li se povolaná osoba k útvaru, ke kterému byla povolána, zjistí domovské doplňovací okresní velitelství z došlých spisů, zdali povolaný neb jeho prostředník převzal svolávací lístek. Poštovní podací lístek sám o sobě není dokladem, že povolaný dostal svolávací lístek, nýbrž třeba okolnost tuto zjistiti z potvrzení, že byl svolávací lístek dodán, výslechem povolaného neb úřední osoby, jež lístek dodávala, poštovním zpátečním lístkem atd.

(2) Zjistí-li doplňovací okresní velitelství, že svolávací lístek nebyl dodán, pátrá po příčinách, proč se tak nestalo. Jde-li ze spisu najevo, že nelze povolanému nebo jeho prostředníku přičítati vinu na nedodání svolávacího lístku, učiní doplňovací okresní velitelství potřebná opatření k opětnému povolání na takový termín, aby povolaný mohl zavčas nastoupiti do vojenské služby. Běží-li o povolání k cvičení ve zbrani (služebnímu) a nekonají-li se již v témže roce cvičení, třeba si vyžádati rozhodnutí velitelství vojskového tělesa (ústavu), u kterého se má cvičení vykonati, zdali a na který termín má býti dotčený povolán k cvičení mimo stanovená období. U osob povolaných k vojenskému výcviku nutno si vyžádati rozhodnutí vojskového tělesa (ústavu), na který termín má býti dotčený opětně povolán.

(3) Bylo-li však doplňovacím okresním velitelstvím zjištěno, že svolávací lístek nemohl býti dodán vinou povolaného (opominutím předepsaného hlášení změny pobytu, označení prostředníka atd.), provede toto velitelství nové (opětné) povolání, a to na »ihned«, prošel-li již termín, kdy měla povolaná osoba nastoupiti do vojenské služby, nebo nechybí-li do tohoto termínu více než tři neděle. Zní-li původní povolání na termín pozdější, povolá domovské doplňovací okresní velitelství dotčenou osobu na tento termín. Svolávací lístek zašle domovské doplňovací okresní velitelství domovskému politickému úřadu I. stolice; tento úřad nařídí poté bez průtahu, aby byl svolávací lístek v domovské obci vyvěšen na úřední tabuli, nebyl-li snad povolaný mezitím vypátrán a jemu svolávací lístek dodán. Nebyl-li povolaný přihlášen v domovské obci k pobytu, vyvěsí se druhý stejnopis svolávacího lístku také v místě pobytu naposled ohlášeném; v tomto případě pořídí domovské doplňovací okresní velitelství dva svolávací lístky stejného znění. Je-li domovská příslušnost pochybná, vyvěsí se svolávací lístek v obci, v které byl povolaný odvodem povinen, t. j. za kterou obec byl pojat do odvodního seznamu. Svolávací lístek zůstane vyvěšen plných 14 dní a sejme se tedy teprve 15. dne, a to po uplynutí té hodiny, ve které byl vyvěšen; tímto dnem se pokládá povolávací rozkaz za dodán. Na svolávacím lístku potvrdí obecní (městský) úřad (notář) den a hodinu úředního vyvěšení a snětí. Takto potvrzené svolávací lístky předloží pak politickému úřadu I. stolice, který je zašle domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Toto velitelství prozkoumá, byly-li svolávací lístky vyvěšeny předepsanou dobu, a zjistí-li, že po té stránce nebylo vyhověno předpisům, zařídí opětné povolání na »ihned«, prošel-li již termín, kdy měla povolaná osoba nastoupiti do činné služby, nebo nechybí-li do tohoto termínu více než tři neděle. Zní-li povolání na termín pozdější, povolá domovské doplňovací okresní velitelství dotčenou osobu znovu na tento termín. Zároveň zařídí, aby svolávací lístek byl v domovské obci úředně vyvěšen. K nedostatkům týkajícím se doby vyvěšení v obci posledního pobytu netřeba přihlížeti. Nelze-li vyvěšení svolávacích lístků v domovské obci (v obci pobytu) provésti — to nutno v každém případě vyšetřiti a zjistiti — vyvěsí se svolávací lístky na úřední tabuli domovského politického úřadu I. stolice (politického úřadu I. stolice místa pobytu) se stejnými právními následky.

Při spisování takových svolávacích lístků třeba použíti inkoustu a pro razítka barviv, na než nepůsobí dešť a stálých na slunci a na vzduchu.

(4) U těch, jimž nemohl býti dodán svolávací lístek, poněvadž není známo místo jejich pobytu, třeba učiniti v evidenčním protokole (v protokole příslušnosti) záznam, že jejich pobyt není znám.

(5) Doplňovací okresní velitelství zašle pak veškeré spisy týkající se povolání kmenovému tělesu, které je rovněž přezkouší a učiní, třeba-li, záznam podle odst. (4).

(6) Zjistí-li domovské doplňovací okresní velitelství, že povolaný, který se nedostavil, kam byl povolán, převzal svolávací lístek sám anebo prostředníkem, anebo že odepřel převzíti svolávací lístek, ačkoli byl učiněn pokus mu jej dodati, oznámí to domovskému politickému úřadu I. stolice. Politický úřad I. stolice zjistí v posledním místě pobytu skrze obecní (městský) úřad (notáře) příčiny nedostavení, přinutí povolaného k nastoupení do činné služby, třeba-li, použije k tomu zákonných donucovacích prostředků, při čemž se má uvarovati nápadného nebo vzrušujícího zakročení, a pak zpraví domovské doplňovací okresní velitelství o výsledku svého zakročení a zašle mu příslušné spisy. Těchto ustanovení nelze použíti v cizině. Československé zastupitelské úřady nemají kromě prostředků uvedených v § 269, odst. (3), jiných donucovacích prostředků k disposici.

(7) Nedostaví-li se povolaný k vojenské službě, ačkoli mu byl svolávací lístek dodán, nebo byl podle předpisů úředně vyvěšen, nařídí velitel kmenového tělesa, aby bylo sepsáno trestní oznámení.

(8) Politické úřady I. stolice jsou povinny pokračovati v pátrání po povolaných osobách, a dopadnou-li je, přinutiti je k splnění povinnosti, a je-li třeba, použíti k tomu i zákonných donucovacích prostředků.

(9) Byl-li povolaný dopaden nebo přihlásil-li se dodatečně sám, třeba jej presentovati a provésti co nejdříve příslušné soudní nebo kázeňské řízení (§ 279).

(10) Ti, kdož se podle svolávacího lístku nedostaví do vojenské služby, budou k nastoupení do činné služby opět povoláni na příslušné termíny v příštích letech, dokud do činné služby nenastoupí, a to až do té doby, pokud nebudou prohlášeni podle ustanovení následujícího odstavce za zběhy; toto povolání se provede vždy jednou do roka svolávacím lístkem, při čemž se postupuje, třeba-li, podle ustanovení odst. (2) nebo (3). Jen příslušníci posledního ročníku I. zálohy a odpovídajícího ročníku náhradní zálohy mohou ještě v témže roce býti znovu povoláni k cvičení ve zbrani (služebnímu) bez zřetele na to, zda se v tomto roce ještě cvičení konají čili nic. Spisy týkající se pozdějšího povolání do činné služby třeba připojiti k trestnímu oznámení.

(11) Je-li ze zjištěných okolností patrno, že se chce povolaný úplně vymknouti služební povinnosti, nebo zůstává-li opětovné povolání bez výsledku, bude z nařízení velitele kmenového tělesa prohlášen za zběha a jako zběh vymazán z kmenového počtu a z evidence; úmysl vymknouti se úplně služební povinnosti třeba zejména tehdy předpokládati, nevyhověl-li povolaný opětovně (nejméně dvakrát) povolávacím rozkazům. Výmaz z kmenového počtu (z evidence) může se také státi již po prvním marném povolání, nasvědčují-li zjištěné okolnosti tomu, že se povolaný chce úplně vymknouti služební povinnosti. Výmaz se v takových případech provede dnem, kterého se měl povolaný podle svolávacího lístku jemu včas dodaného dostaviti k vojenské službě; nastalo-li však dodání teprve v tento den nebo později, dnem dodání, a byl-li svolávací lístek podle odst. (3) vyvěšen, patnáctým dnem, počítajíc od prvního dne vyvěšení. Zůstalo-li opětovné povolání bez výsledku, provede se výmaz dnem, na který znělo poslední povolání, nebo dnem dodání posledního svolávacího lístku, nebo patnáctým dnem po vyvěšení posledního svolávacího lístku.

(12) Presentací osoby, která byla prohlášena za zběha, a s ní spojeným vzetím do kmenového počtu ruší se jen výmaz z kmenového počtu (evidence), nařízený po prohlášení za zběha. Prohlášení za zběha samo zruší kmenové těleso teprve tehdy, skončí-li se trestní řízení proti osobě za zběha prohlášené jiným způsobem než odsouzením pro zločin zběhnutí (odsouzením pro přečin neuposlechnutí povolávacího rozkazu, zastavením řízení, osvobozením). Odsouzení pro zločin zběhnutí se poznamená v příslušných záznamech o prohlášení za zběha.

§ 277.

Řízení proti těm, kdo nenastoupili do činné služby podle veřejné vyhlášky.

(1) Ty, kdo nenastoupí za mobilisace a ve válce na povolání, provedené veřejnou vyhláš-

kou, do 8. dne po stanovené lhůtě do činné služby, nutno prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství oznámiti domovskému politickému úřadu I. stolice, aby bylo po nich pátráno. Výsledek pátrání oznámí doplňovací okresní velitelství příslušným náhradním tělesům, a kde jich není, kmenovým tělesům, která učiní trestní oznámení o těch, jejichž zaviněné obmeškání převyšuje dobu 48 hodin.

(2) Ustanovení předcházejícího odstavce platí obdobně též v těch případech, kdy bylo nařízeno povolání k výjimečné činné službě zálohy a náhradní zálohy podle § 27 branného zákona nebo výjimečně též k cvičení veřejnou vyhláškou.

§ 278.

Záznam o osobách neuposlechnuvších povolávacího rozkazu.

Kmenová tělesa, domovská doplňovací okresní velitelství a domovské politické úřady I. stolice vedou o všech vojenských osobách mimo činnou službu, které neuposlechly povolávacího rozkazu, jakož i o těch, které byly jako zběži vymazány z kmenového počtu a evidence, záznamy podle vzoru v příl. 68. Politické úřady I. stolice vedou tyto záznamy podle oznámení doplňovacích okresních velitelství, která dostanou potřebná data od kmenových těles.

§ 279.

Potrestání osob povolaných do činné služby, které neuposlechly povolávacího rozkazu (§ 47—51 branného zákona).

(1) Povolaným je každý, pro koho byl povolávací rozkaz obsažený ve svolávacím lístku nebo vyhlášce vydán; povolávací rozkaz zůstává v platnosti až do jeho splnění, neb až do doby, kdy pozbyl jiným způsobem platnosti [zrušením povolání, odkladem nebo přeložením cvičení ve zbrani (služebního) atd.].

(2) Při každém nastoupení do činné služby zjistí vojskové těleso (ústav), u kterého osoba k činné službě povolaná nastoupila do této služby, zda vyhověla přesně povolávacímu rozkazu; není-li, vyšetří, zda se to stalo vinou povolaného; je-li tomu tak, zavede proti němu trestní řízení.

(3) Kromě toho jsou povinna doplňovací okresní velitelství oznámiti každou u nich presentovanou vojenskou osobu, které se dává za vinu neuposlechnutí povolávacího rozkazu, vojskovému tělesu (ústavu), u kterého nastupuje povolaný do vojenské služby, aby bylo provedeno předepsané úřední řízení.

(4) Je-li neuposlechnutí povolávacího rozkazu jen kázeňským přestupkem, přísluší provésti kázeňské řízení v takovém případě představenému, u jehož útvaru dotčená osoba nastoupí do služby.

(5) Byla-li vojenská osoba, která nebyla podle § 276, odst. (11), vymazána jako zběh, v řízení soudním proti ní provedeném odsouzena pro zběhnutí, provede její výmaz jako zběha a opětné převzetí do kmenového počtu a evidence kmenové těleso dodatečně.

(6) Po odpykání trestu nutno toho, kdož je (ještě) povinen presenční (činnou) službou, k ní ihned přidržeti; o těch, kteří byli povoláni k cvičení ve zbrani (služebnímu), nebo k vojenskému výcviku, rozhodne velitel vojskového tělesa (ústavu), zda musí zameškanou dobu nahraditi ihned či později, jestliže období cvičení nebo vojenského výcviku již uplynulo.

Část 4.

Odvádění pokut a propadlých částek podle branného zákona.

§ 280.

Odvádění pokut.

(1) Pokuty vybrané podle branného zákona nutno odváděti na šekové účty zemských finančních úřadů, které je účtují v příjmu na příslušné položce všeobecné pokladní správy státního rozpočtu.

(2) Pokuty uložené politickými úřady zasílají se na šekový účet příslušného zemského finančního úřadu šekovým vplatním lístkem, na jehož zadní straně se poznamená: „Branný zákon, pokuta“. Občanské trestní soudy postupují při zasílání výtěžků trestů na penězích obdobným způsobem. O tom, jak postupují vojenské soudy, obsahují bližší ustanovení služební instrukce a jednací řád pro brigádní a divisní soudy.

§ 281.

Odvádění propadlých částek.

Ustanovení předcházejícího paragrafu platí též o tom, co propadá podle § 45, posl. odst. a § 46, předposl. odst., branného zákona.

Část 5.

Oznámení trestů uložených za jiné trestné činy.

§ 282.

Oznamování potrestání odvedených osob.

(1) Politické (státní policejní) úřady I. stolice, jež vedou podle vládního nařízení ze dne 14. července 1922, č. 198 Sb. z. a n., evidenci soudních provinilců, jsou povinny oznamovati domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství tresty, které byly soudem uloženy odvedeným osobám před odvodem nebo před nastoupením do vojenské činné služby. K tomu účelu musí býti každého dne po ukončení odvodního řízení pořízeny a vojenským zástupcem odvodní komise jménem domovského doplňovacího okresního velitelství zaslány politickým úřadům I. stolice rodiště o vlastních odvedených seznamy trestů podle vzoru v příl. 17, vyplněné v horní části v rubrikách týkajících se osobních dat. Leží-li rodiště odvedeného v obvodu státního policejního úřadu, zašle se seznam tomuto úřadu, a narodil-li se v cizině, nebo nelze-li jeho rodiště zjistiti, policejnímu ředitelství v Praze. O osobách odvedených mimo domovský doplňovací okres pořizují a zasílají seznamy trestů domovská doplňovací okresní velitelství zmíněným úřadům, jakmile dostanou příslušné odvodní doklady. Tyto úřady vrátí seznamy po vyplnění rubrik dolní části, týkajících se uložených trestů, nejpozději do 31. července domovským doplňovacím okresním velitelstvím, která jich užijí při zpracování repartice nováčků a odešlou je pak po vtělení s výpisy z protokolu odvedených [§ 82, odst. (12)] vojskovým tělesům (ústavům).

(2) O těch, kteří byli odvedeni při dodatečném anebo dobrovolném odvodu, třeba zasílati seznamy příslušným úřadům v každém případě zvlášť.

(3) Úřady, jež vedou podle odst. (1) evidenci soudních provinilců, jsou povinny oznámiti rovněž domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství ta odsouzení, o kterých se dověděly teprve po odeslání seznamů.

§ 283.

Oznamování potrestání vojenských osob mimo činnou službu.

(1) Byla-li vojenská osoba mimo činnou službu odsouzena občanským trestním soudem nepodmínečně k trestu na svobodě nebo došlo-li po podmínečném odsouzení k vykonání trestu na svobodě, oznámí to soud politickému úřadu I. stolice rodiště odsouzeného; leží-li rodiště odsouzeného v obvodu státního policejního úřadu, oznámí to tomuto úřadu, a narodila-li se dotčená osoba v cizině, nebo nelze-li její rodiště zjistiti, policejnímu ředitelství v Praze. Uvedená oznámení činí trestní soudy dvěma trestními lístky (pořízenými průpisem), z nichž jeden odešlou úřady, jimž byly trestní lístky zaslány, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jež jej zašle příslušnému kmenovému tělesu k zápisu trestu v záznamu o trestech a k uložení; byl-li trest na svobodě prominut (i částečně) nebo byla-li vojenská osoba mimo činnou službu podmínečně propuštěna, oznámí to rovněž příslušné soudy zmíněným způsobem.

(2) Byla-li vojenská osoba mimo činnou službu odevzdána do donucovací pracovny nebo polepšovacího ústavu, oznámí to ředitelství dotčeného ústavu domovskému politickému úřadu I. stolice k uvědomení kmenového tělesa prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství; totéž platí o propuštění ze zmíněných ústavů. Doplňovací okresní velitelství, jakož i kmenová tělesa učiní si ve své evidenci o věci potřebný záznam.

(3) Podle potřeby může si domovské doplňovací okresní velitelství vyžádati opisy vydaných trestních soudních rozsudků.

(4) Zjištěné neb oznámené tresty zapíší kmenová tělesa do záznamu o trestech.

ODDÍL IX.

EVIDENCE.

Část 1.

Evidence příslušníků zálohy, náhradní zálohy a osob na trvalé dovolené.

§ 284.

Kdo vede vojenskou evidenci.

(1) Vojenskou evidenci vedou:

a) kmenová (náhradní) tělesa,

b) doplňovací okresní velitelství,

c) politické úřady I. stolice.

(2) Evidenčními úřady se rozumějí velitelství a úřady uvedené v odst. (1), písm. b) a c).

(3) Kmenovým (náhradním) tělesům přísluší vésti evidenci vojenských osob mimo činnou službu, které patří do jejich kmenového počtu (evidence příslušnosti).

(4) Doplňovací okresní velitelství vedou evidenci

a) důstojníků a rotmistrů v záloze, nesuperarbitrovaných důstojníků a rotmistrů ve výslužbě, kteří mají v jejich obvodu domovské právo,

b) důstojníků a rotmistrů v záloze skupiny mimo službu a důstojníků a rotmistrů v záloze s výslužným (nejsou-li k veškerým službám nezpůsobilí), kteří mají trvalé bydliště v jejich obvodu, a

c) mužstva mimo činnou službu, které má v jejich obvodech domovské právo. Mimo to vedou doplňovací okresní velitelství v platové evidenci důstojníky a rotmistry ve výslužbě (počítajíc v to i nesuperarbitrované důstojníky a rotmistry ve výslužbě), pak důstojníky v záloze s výslužným (počítajíc v to i důstojníky v záloze s výslužným, kteří jsou k veškerým službám nezpůsobilí) podle ustanovení části 2.

(5) Politické úřady I. stolice vedou evidenci mužstva mimo činnou službu, které má v jejich obvodech domovské právo.

(6) Je-li domovské právo jednotlivcovo sporné, nebo nelze-li je z jakékoli příčiny zjistiti, přísluší vésti evidenci evidenčním úřadům odvodního okresu, v jehož odvodním seznamu byl dotčený zapsán [§ 25, odst. (5)].

§ 285.

Vedení evidence u kmenových (náhradních) těles.

(1) O vojenských osobách, jež má v evidenci kmenové (náhradní) těleso [§ 284, odst. (3)], třeba vésti protokoly příslušnosti, a to pro mužstvo na trvalé dovolené a pro příslušníky I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku podle vzoru v příl. 69 a pro příslušníky II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku podle vzoru v příl. 70. Tyto protokoly vede náhradní těleso, a není-li ho, vede je velitelství kmenového tělesa.

(2) Příslušníky I. zálohy a náhradní zálohy téhož věku, pak mužstvo na trvalé dovolené třeba vésti v evidenci příslušnosti podle odvodních ročníků, příslušníky II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku podle ročníků narození. Pro mužstvo vede se pro každý ročník (odvodní nebo narození) zvláštní protokol příslušnosti. Pro důstojníky a rotmistry vede se jeden společný protokol příslušnosti pro I. zálohu a druhý společný protokol příslušnosti pro II. zálohu. O evidenci osob, ponechaných podle ustanovení § 158 dále v branné moci, platí ustanovení § 304, odst. (5).

(3) Pro každý protokol příslušnosti nutno pořídit rejstřík podle vzoru v příl. 71.

§ 286.

Vedení evidence u doplňovacích okresních velitelství.

(1) O důstojnících a rotmistrech v záloze, pak o mužstvu mimo činnou službu, jež má v evidenci doplňovací okresní velitelství [§ 284, odst. (4)], vede toto velitelství evidenční protokoly podle vzoru v příl. 72, a to zvláštní protokoly pro důstojníky (rotmistry) a zvláštní pro mužstvo.

(2) Evidenční protokoly nutno založiti podle roku narození pro každý soudní okres zvlášť. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi se evidenční protokoly založí podle roku narození pro každý politický okres zvlášť. Evidenční protokoly pro důstojníky a rotmistry v záloze se neroztřiďují podle předchozích ustanovení, nýbrž jen na evidenční protokoly I. a II. zálohy, při čemž se o příslušnících každého ročníku narození vede zvláštní sešit; v každém sešitě se počíná pořadovým číslem 1. Není-li u doplňovacího okresního velitelství v evidenci více než 200 důstojníků a rotmistrů v záloze, není třeba děliti evidenční protokoly I. a II. zálohy na sešity podle ročníků narození. O evidenci osob, ponechaných podle ustanovení § 158 dále v branné moci, platí ustanovení § 304, odst. (3), písm. d).

(3) Pro každý evidenční protokol mužstva nutno pořídit rejstřík podle vzoru v příl. 71; pro evidenční protokol důstojníků a rotmistrů I. a II. zálohy se vede jeden společný rejstřík.

(4) O vedení evidence důstojníků a rotmistrů ve výslužbě platí ustanovení části 2.

§ 287.

Vedení evidence u politických úřadů I. stolice.

(1) O mužstvu, jež má v evidenci politický úřad I. stolice [§ 284, odst. (5)], vede tento úřad evidenční protokoly podle vzoru v příl. 72 stejným způsobem jako doplňovací okresní velitelství (§ 286). Pořad zápisů do těchto protokolů musí býti týž jako v evidenčním protokole doplňovacího okresního velitelství [§ 288, odst. (3)].

(2) Pro každý evidenční protokol se pořídí rejstřík podle vzoru v příl. 71.

§ 288.

Všeobecná ustanovení o vedení evidence.

(1) Vedení evidence je stejné pro všechny kategorie osob, není-li jinak stanoveno.

(2) Ve veškerých spisech, týkajících se evidence vojenských osob, označí úřady (velitelství) vedoucí evidenci [§ 284, odst. (1)] tyto osoby nejen jménem a příjmením, nýbrž i rokem narození, odvodním ročníkem, vojenskou hodností, branným poměrem, číslem kmenového listu a domovskou příslušností (obcí a politickým okresem).

(3) V korespondenci mezi domovským doplňovacím okresním velitelstvím a domovským politickým úřadem I. stolice ve věci evidence mužstva nutno kromě toho vždy uvésti pořadové číslo evidenčního protokolu [§ 287, odst. (1)].

§ 289.

Koho třeba vésti v evidenci mužstva mimo činnou službu.

(1) V evidenci mužstva mimo činnou službu třeba vésti:

a) mužstvo v záloze a v náhradní záloze,

b) mužstvo na trvalé dovolené.

(2) K mužstvu na trvalé dovolené patří:

a) nováčci, jimž byl povolen odklad presenční služby, ode dne zařadění;

b) nováčci, kteří nebyli přidrženi k presenční službě dnem zařadění, od tohoto dne;

c) nováčci, kteří odůvodněně nenastoupili do presenční služby (pro neschopnost anebo proto, že jsou ve vazbě nebo v donucovací pracovně, polepšovně nebo v přechodném ústavě), ode dne, kdy měli nastoupiti do presenční služby;

d) ti, kdo byli propuštěni na dovolenou až do provedení propuštění z branné moci;

e) ti, kdož byli propuštěni na dovolenou až do předvedení k superarbitraci, neb až do konečného rozhodnutí v superarbitračním řízení nebo až do provedení řízení bez předcházející superarbitrace;

f) ti, kdo byli propuštěni na trvalou dovolenou na určitou dobu superarbitračním řízením nebo na základě rozhodnutí učiněného o návrhu podaném v řízení bez předcházející superarbitrace;

g) ti, kdo byli propuštěni z činné služby jako přebyteční, až do přeložení do zálohy;

h) ti, kdo byli propuštěni z činné služby, ježto jim byla poskytnuta výhoda v plnění branné povinnosti podle zák. č. 370/1922 Sb. z. a n., až do přeložení do zálohy;

i) osoby přeložené na trvalou dovolenou k odpykání trestu v civilní trestnici (věznici) podle § 128, odst. (2) a v důsledku vzetí do vazby podle § 128, odst. (4);

k) osoby, které byly dány na trvalou dovolenou podle § 111, odst. (6);

l) mužstvo, jemuž byla udělena dovolená delší než tři měsíce;

m) osoby přeložené na trvalou dovolenou podle § 129, odst. (4).

(3) Mužstvo na jiných dovolených, než které jsou uvedeny v předcházejícím odstavci, patří k vojenským osobám v činné službě a nevede se v evidenci osob mimo činnou službu.

(4) Mužstvo, které neodůvodněně nenastoupilo do presenční služby [§ 271, odst. (2), písm. a), aa) a odst. (3), písm. b), cc)] se v evidenci mužstva mimo činnou službu nevede, nýbrž jen v záznamu podle vzoru v příl. 68.

§ 290.

Vzetí do evidence.

(1) Doplňovací okresní velitelství zapisuje do evidence:

a) důstojníky a rotmistry v záloze podle došlých výpisů z protokolu příslušnosti [odst. (6)];

b) příslušníky náhradní zálohy dnem zařadění nebo dnem přeložení do náhradní zálohy, podle protokolů odvedených;

c) mužstvo, které nenastupuje do presenční služby dnem zařadění, podle protokolů odvedených, nebo podle příslušných jednacích spisů;

d) mužstvo, z presenční služby vystupující, podle listů o odchodu z činné služby (vzor v příl. 51). Vzetí do evidence se na listu o odchodu z činné služby a v protokolu odvedených nebo na příslušných jednacích spisech poznamená; při tom se vždy uvede ročník, značka a pořadové číslo evidenčního protokolu.

(2) Politický úřad I. stolice zapisuje do evidence:

a) mužstvo uvedené v odst. (1), písm. b) a c), podle oznámení doplňovacího okresního velitelství;

b) mužstvo v odst. (1), písm. d), uvedené podle listu o odchodu z činné služby, který mu k tomu účelu zašle doplňovací okresní velitelství po provedení záznamu.

(3) Kmenová (náhradní) tělesa zapisují osoby uvedené v odst. (1) do protokolů příslušnosti podle listů o odchodu z činné služby nebo ve zvláštních případech podle výpisu z protokolu odvedených anebo kmenového listu neb i podle osobního záznamu. Příslušníci náhradní zálohy jsou vedeni v protokolech příslušnosti i po dobu vojenského výcviku.

(4) Zjistí-li doplňovací okresní velitelství, že osoba mužstva, pojatá do evidence podle listu o odchodu z činné služby, neučinila povinnou přihlášku u obecního (městského) úřadu (notáře) místa pobytu, oznámí to domovskému politickému úřadu I. stolice a požádá jej, aby dotčeného vypátral nebo se postaral o jeho potrestání.

(5) Dojde-li evidenčního úřadu ohlašovací lístek o pobytu osoby mužstva, která dosud v evidenci zapsána není, nutno jej zaslati příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu, aby byl připojen list o odchodu z činné služby; teprve tehdy, až dojde list o odchodu z činné služby, což sluší míti v evidenci, zapíše se taková osoba do evidence.

(6) Výpis z protokolu příslušnosti pro důstojníka nebo rotmistra v záloze pořídí kmenové (náhradní) těleso a zašle jej při propuštění z činné služby, nebyl-li propuštěný dosud veden v evidenci jako důstojník nebo rotmistr, domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Je-li s jmenováním důstojníka nebo rotmistra v záloze spojena zároveň změna kmenové příslušnosti, přísluší sepsati výpis z protokolu příslušnosti novému kmenovému (náhradnímu) tělesu. Je-li nově jmenovaný důstojník nebo rotmistr zároveň zařaděn do kategorie důstojníků a rotmistrů, kteří nepatří do počtu některého vojskového tělesa (ústavu), napíše výpis z protokolu příslušnosti dosavadní kmenové (náhradní) těleso.

(7) O osobách konajících zákonitou presenční službu činí domovská doplňovací okresní velitelství v rubrice 34 protokolu odvedených záznamy potřebné ke kontrole plnění služební povinnosti a k tomu, aby se ulehčilo vzetí do evidence těchto osob po přeložení do poměru mimo činnou službu.

§ 291.

Postup při přemístění.

(1) Při přemístění vojenské osoby, patřící do evidence vojenských osob mimo činnou službu, od jedné setniny k jiné téhož kmenového tělesa, opraví toto těleso protokol příslušnosti podle průpisu deníku početních změn.

(2) Je-li s takovým přemístěním spojena změna zvláštního určení pro válku nebo místa nastoupení do vojenské služby, zpraví kmenové těleso o tom dotčenou osobu prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství (§ 296).

(3) Jde-li o přemístění do počtu jiného kmenového tělesa, vymaže se dotčený z protokolu příslušnosti a odevzdá do evidence novému kmenovému tělesu zasláním výpisu z tohoto protokolu.

(4) Nové kmenové těleso zpraví domovské doplňovací okresní velitelství o přemístění uvedeném v odst. (3), oznámí zároveň nové číslo kmenového listu, a třeba-li, výzbrojní stanici, jakož i zvláštní určení dotčené osoby pro válku; ustanovení odst. (2) platí i v těchto případech. Oznamuje-li nové kmenové těleso domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství větší počet přemístěných osob mužstva mimo činnou službu, třeba taková oznámení učiniti seznamy sepsanými podle domovské příslušnosti pro každý politický okres zvlášť.

(5) Důstojníky a rotmistry v záloze zpraví o tom, že byli přemístěni k jinému kmenovému tělesu, domovské doplňovací okresní velitelství, které zaznamená takové přemístění v své evidenci a v jejich vojenských knížkách.

(6) Mužstvu netřeba zvláště oznamovati provedení přemístění; dozví se o něm, jde-li o případy uvedené v odst. (2), z nového určovacího lístku a v ostatních případech z opravy příslušných dat vojenské knížky neb jiných vojenských průkazů. Jsou-li průkazy velice poškozeny, lze pořídit nové. Aby se mohla oprava provésti, vyzve na žádost domovského doplňovacího okresního velitelství obecní (městský) úřad (notář) místa bydliště přemístěného, aby předložil svou vojenskou knížku (vojenský průkaz), zašle ji zmíněnému doplňovacímu okresnímu velitelství, které vojenskou knížku (vojenský průkaz) opraví a vrátí ji vlastníku prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře), jenž ji k opravě zaslal. Pro opravy vojenských knížek (vojenských průkazů) osob trvale bydlících v cizině platí ustanovení § 187, odst. (5).

(7) Domovské politické úřady I. stolice opraví svou evidenci podle oznámení domovského doplňovacího okresního velitelství.

§ 292.

Postup při přeložení důstojníků a rotmistrů v záloze do počtu mužstva v záloze.

(1) Důstojník nebo rotmistr v záloze, který byl pro odnětí vojenské hodnosti přeložen do počtu mužstva v záloze, bude vymazán v evidenčním protokole (protokole příslušnosti) důstojníků a rotmistrů a zapsán do příslušného evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti) mužstva.

(2) Tuto změnu provede:

a) kmenové (náhradní) těleso podle průpisu z deníku početních změn,

b) doplňovací okresní velitelství podle výpisu z deníku početních změn dosavadního kmenového (náhradního) tělesa.

(3) Domovský politický úřad I. stolice pojme podle příslušného oznámení doplňovacího okresního velitelství osobu uvedenou v odst. (1) do svého evidenčního protokolu.

(4) Důstojník nebo rotmistr v záloze, přestupující do zálohy mužstva, dostane prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství vojenský průkaz předepsaný pro mužstvo, pořízený kmenovým (náhradním) tělesem; je-li s tímto přeložením spojeno přemístění k jinému kmenovému tělesu, napíše uvedený průkaz nové kmenové (náhradní) těleso.

(5) Obecní (městský) úřad (notář) dodávající tyto průkazy, odebere dotčenému jmenovací dekret a veškeré jiné vojenské průkazy (vojenskou knížku pro důstojníky a rotmistry v záloze) a zašle je domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, jež předloží jmenovací dekret ministerstvu národní obrany a ostatní vojenské průkazy zničí.

§ 293.

Postup při přeložení důstojníků a rotmistrů z povolání do zálohy mužstva.

(1) Je-li důstojník nebo rotmistr z povolání, jemuž byla odňata vojenská hodnost, přeložen zároveň do zálohy mužstva, zapíše jej domovské doplňovací okresní velitelství [kmenové (náhradní) těleso] podle příslušného výnosu (nařízení) nadřízených úřadů do svého evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti) mužstva.

(2) Politický úřad I. stolice zapíše osobu uvedenou v předcházejícím odstavci do svého evidenčního protokolu podle příslušného oznámení doplňovacího okresního velitelství.

§ 294.

Postup při jmenování mužstva v záloze důstojníky a rotmistry v záloze.

(1) Při jmenování důstojníkem v záloze třeba provésti výmaz dotčeného z evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti) mužstva v záloze.

(2) Výmaz z evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti) mužstva provádí:

a) kmenové (náhradní) těleso podle průpisu deníku početních změn,

b) doplňovací okresní velitelství podle výpisu z deníku početních změn,

c) politický úřad I. stolice podle oznámení doplňovacího okresního velitelství.

(3) Po provedení výmazu zařídí doplňovací okresní velitelství a kmenové (náhradní) těleso zápis do evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti) důstojníků v záloze. Kmenové (náhradní) těleso vyplní vojenskou knížku podle vzoru v příl. 56 a zašle ji k dodání domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(4) Je-li s jmenováním spojena změna kmenové příslušnosti, platí ustanovení § 291, odst. (4).

(5) Jmenovací dekret se dodává prostřednictvím domovského doplňovacího okresního velitelství, které při této příležitosti odebere dotčenému dosavadní vojenské průkazy pro mužstvo a zničí je.

(6) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně též pro postup při jmenování rotmistrů v záloze.

§ 295.

Postup při přeložení příslušníka zálohy do počtu vojenských osob z povolání.

(1) Je-li příslušník zálohy jmenován vojenskou osobou z povolání, provede se jeho výmaz z evidenčního protokolu (protokolu příslušnosti).

(2) Výmaz provádí:

a) kmenové (náhradní) těleso podle průpisu deníku početních změn,

b) doplňovací okresní velitelství podle výpisu z deníku početních změn,

c) politický úřad I. stolice (byl-li jmenovaný příslušníkem mužstva) podle oznámení domovského doplňovacího okresního velitelství.

§ 296.

Záznam určení pro mobilisaci a válku.

(1) Doplňovací okresní velitelství a kmenová (náhradní) tělesa vedou v evidenčních protokolech (protokolech příslušnosti) záznam o event. zvláštním určení osob mimo činnou službu pro mobilisaci a válku podle zvláštních předpisů (mobilisačních předpisů), které obsahují též ustanovení o tom, jak třeba dotčené osoby zpraviti o jejich určení pro mobilisaci a válku.

(2) O změnách zvláštního válečného určení při přemístění platí ustanovení § 291, odst. (2) a (4).

§ 297.

Postup při přeložení z I. do II. zálohy a současné změně v evidenci příslušníků náhradní zálohy.

(1) Při přeložení z I. do II. zálohy, jež se provádí u doplňovacích okresních velitelství a politických úřadů I. stolice automaticky, zašlou každoročně doplňovací okresní velitelství do 30. listopadu příslušným kmenovým (náhradním) tělesům seznamy příslušníků zálohy a náhradní zálohy, kteří v dotčeném roce dovrší 40. rok věku, podle vzoru v příl. 73.

(2) Kmenová (náhradní) tělesa provedou přeložení příslušníků zálohy do II. zálohy, založí podle záznamů obsažených v protokolech příslušnosti I. zálohy nové evidenční protokoly podle vzoru v příl. 70 (§ 285), do nichž pojmou též příslušníky náhradní zálohy téhož ročníku narození, a vrátí seznamy [odst. (1)] doplněné v rubrice 7 novým číslem kmenového listu s oznámením provedeného přeložení příslušníků I. zálohy do II. zálohy nejpozději do 1. února doplňovacím okresním velitelstvím.

(3) U doplňovacích okresních velitelství provede se záznam o přeložení do II. zálohy tak, že se nezaloží nový evidenční protokol, nýbrž evidenční protokoly, obsahující ročník narození, který z I. zálohy vystupuje včetně příslušníků náhradní zálohy téhož věku, se vyřadí a zařadí do souboru evidenčních protokolů II. zálohy a přeložení celého ročníku zálohy do II. zálohy se poznamená na titulní straně evidenčního protokolu.

§ 298.

Postup při změně domovského práva.

(1) Obecní (městský) úřad (notář) obce, v níž nabyla vojenská osoba mimo činnou službu domovského práva, jest povinen oznámiti toto nabytí domovského práva politickému úřadu I. stolice, v jehož obvodu dotčená osoba dosud měla domovské právo. Politický úřad I. stolice postoupí došlá oznámení, týkají-li se důstojníků nebo rotmistrů v záloze, dosavadnímu domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, aby zařídilo, čeho třeba, podle odst. (4); týkají-li se tato oznámení mužstva mimo činnou službu, postupuje politický úřad I. stolice podle ustanovení odst. (3).

(2) Mimo to jsou důstojníci a rotmistři v záloze povinni oznámiti změnu domovského práva (s ověřeným opisem domovského listu neb jiným potvrzením obce o domovské příslušnosti) přímo dosavadnímu domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(3) Změna domovského práva mužstva mimo činnou službu se provede:

a) nabude-li mužstvo mimo činnou službu domovského práva v jiné obci téhož politického okresu, provede politický úřad I. stolice příslušný zápis v svém evidenčním protokole a zpraví o věci doplňovací okresní velitelství, aby mohlo provésti tutéž změnu ve svém evidenčním protokole; je-li třeba převésti dotčenou osobu z evidenčního protokolu jednoho soudního okresu do evidenčního protokolu jiného soudního okresu, zpraví politický úřad I. stolice doplňovací okresní velitelství o věci před zápisem do nového evidenčního protokolu a provede tento zápis, až mu doplňovací okresní velitelství oznámí pořadové číslo, u něhož má býti zápis proveden;

b) nabude-li mužstvo mimo činnou službu domovského práva v jiném politickém okrese téhož doplňovacího okresu, zašle politický úřad I. stolice, kde dotčený byl dosud veden v evidenci, při současném výmazu z evidence doplňovacímu okresnímu velitelství výpis z evidenčního protokolu. Toto velitelství po výmazu a zápisu do příslušného evidenčního protokolu zašle tento výpis s oznámením nového pořadového čísla politickému úřadu I. stolice, k němuž osoba podle nového domovského práva do evidence náleží;

c) nabude-li mužstvo mimo činnou službu domovského práva v politickém okrese, který patří do jiného doplňovacího okresu, postupuje politický úřad I. stolice týmž způsobem,

jak bylo uvedeno v ustanovení písm. b). Doplňovací okresní velitelství pak provede podle oznámení politického úřadu I. stolice výmaz v své evidenci a zašle výpis z evidenčního protokolu novému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které po zápisu do příslušného evidenčního protokolu zašle tento výpis s oznámením pořadového čísla politickému úřadu I. stolice nové domovské příslušnosti.

(4) Změna domovského práva důstojníků a rotmistrů v záloze vyznačuje se v evidenčních protokolech bez součinnosti politického úřadu I. stolice. Dosavadní domovské doplňovací okresní velitelství, jež se podle odst. (1) nebo (2) dozví o změně domovského práva důstojníka nebo rotmistra v záloze své vlastní evidence, postupuje takto:

a) bylo-li nabyto domovského práva v některé obci téhož doplňovacího okresu, provede o něm zápis v evidenčním protokole;

b) bylo-li nabyto domovského práva v některé obci jiného doplňovacího okresu, provede výmaz v své evidenci a zašle výpis z evidenčního protokolu novému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, které dotčeného důstojníka neb rotmistra v záloze zapíše do svého evidenčního protokolu.

(5) Každou změnu domovského práva oznámí doplňovací okresní velitelství příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu. Souvisí-li se změnou též změna domovského doplňovacího okresního velitelství, přísluší uvedená oznamovací povinnost doplňovacímu okresnímu velitelství, u kterého byl dotčený dosud veden v evidenci. Kmenové (náhradní) těleso nařídí provésti o změně domovského práva zápisné řízení.

(6) Změny domovského práva provede domovské doplňovací okresní velitelství též ve všech vojenských průkazech, které si k tomu účelu vyžádá a po opravě vrátí bez průtahu majetníku. Pokud jde o osoby mužstva, třeba postupovati způsobem uvedeným v § 291, odst. (6).

§ 299.

Provádění změn pobytu v evidenci.

(1) Doplňovací okresní velitelství zaznamená v evidenčním protokole mužstva jeho hlášení podle došlých ohlašovacích lístků o pobytu (§ 301 a 302).

(2) Ohlašovací lístky o pobytu zašle doplňovací okresní velitelství po záznamu ve vlastní evidenci ihned jednotlivým politickým úřadům I. stolice svého obvodu podle domovské příslušnosti hlášených. Ohlašovací lístky o pobytu došlé od měst s vlastním statutem (se zřízeným magistrátem), která jsou zároveň domovským politickým úřadem I. stolice hlášených osob, netřeba těmto úřadům vraceti, ježto tyto úřady provádějí zápis v své evidenci již podle § 301, odst. (6).

(3) Ohlašovací lístky nutno při zapisování srovnati s evidencí, a třeba-li, opraviti. Před odesláním se v nich vyznačí pořadové číslo evidenčního protokolu. Ohlašovací lístky o nezařaděných nováčcích [§ 301, odst. (9) a § 250, odst. (6)] se politickým úřadům I. stolice nezasílají.

(4) Zjistí-li se z ohlašovacích lístků o pobytu, že dotčená osoba nevyhověla povinnosti k hlášení nebo teprve po stanovené lhůtě, zakročí ihned doplňovací okresní velitelství u příslušného politického úřadu I. stolice stran dalšího řízení.

(5) Politické úřady I. stolice provedou zápisy do svých evidenčních protokolů a uloží zaznamenané ohlašovací lístky o pobytu, jichž dále nepotřebují, do zvláštních svazků. Totéž učiní doplňovací okresní velitelství s ohlašovacími lístky, jež netřeba podle odst. (2) a (3) zasílati politickým úřadům I. stolice. Ohlašovací lístky mohou býti po dvou letech zničeny.

(6) Důstojníci a rotmistři v záloze předkládají všechna hlášení o pobytu a jeho změnách přímo svému domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství; jen meškají-li v cizině, učiní hlášení u příslušného československého zastupitelského úřadu v cizině; doplňovací okresní velitelství učiní záznam o tom ve vlastním evidenčním protokole a zašle hlášení (ohlašovací lístek) příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu k záznamu a uložení.

(7) O příslušnících II. zálohy a náhradní zálohy téhož věku se změny pobytu v evidenci provádějí jen potud, pokud jsou dotčené osoby povinny hlásiti se podle § 251, odst. (10), nebo pokud se o nich evidenční úřad dověděl příležitostně nebo z uložených hlášení o pobytu [§ 251, odst. (10)].

§ 300.

Jiné evidenční zápisy.

(1) Kromě evidenčních zápisů, o nichž se zmiňují § 290—299, 303 a 304, třeba do evidenčních protokolů (protokolů příslušnosti) zapisovati ještě další data podle jednotlivých rubrik těchto protokolů.

(2) Tyto zápisy se provádějí podle došlých dokladů, jednacích spisů nebo podle ustanovení vydaných ministerstvem národní obrany, je-li třeba po dohodě s ministerstvem vnitra.

§ 301.

Součinnost obcí (notářů) při vedení evidence.

(1) Obecním (městským) úřadům (notářům) přísluší míti v záznamu všechno mužstvo mimo činnou službu v obci žijící bez zřetele na domovskou příslušnost, pokud podléhá ohlašovací povinnosti (§ 251).

(2) K tomu vedou obecní (městské) úřady (notáři) ohlašovací knihu o pobytu podle vzoru v příl. 74 s příslušným rejstříkem a spisují — vyjímajíc případy uvedené v § 250, odst. (5) — o vykonaném hlášení ohlašovací lístky o pobytu podle vzoru v příl. 75. Ministerstvo národní obrany může v odůvodněných případech nařídit v dohodě s ministerstvem vnitra, aby byla vedena evidence o vykonaném hlášení u obecních (městských) úřadů (notářů) způsobem odchylným.

(3) Zápis do ohlašovací knihy o pobytu a do ohlašovacího lístku o pobytu se učiní při ústním hlášení v přítomnosti hlášeného, aby jeho výpovědí mohlo býti použito k vyplnění rubrik, pro které není ve vojenských průkazech potřebných dat.

(4) Předložený vojenský průkaz se po potvrzení hlášení majetníku ihned vrátí. Zápisy do ohlašovací knihy o pobytu se provádějí v tom pořadí, jak byly učiněny přihlášky. V rubrice 12 a 14 ohlašovací knihy o pobytu se při přihlášce zapíše přesná adresa dotčené osoby neb jmenovaného prostředníka.

(5) Ohlašovací lístky o pobytu třeba ihned poté, co bylo hlášení učiněno, zaslati přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství dotčených osob; toto velitelství seznají obecní (městské) úřady (notáři) z předložených vojenských průkazů (vojenské knížky nebo vojenského listu), nebo je zjistí z příl. 1 těchto předpisů podle toho, ke kterému doplňovacímu okresnímu velitelství patří politický úřad I. stolice, v jehož obvodu je domovská obec přihlášeného.

(6) Obecní (městské) úřady (městské notářské úřady), vykonávající funkci politického úřadu I. stolice, zapíší do ohlašovací knihy o pobytu jen hlášení cizích příslušníků, kdežto hlášení vlastních příslušníků zapíší ihned do příslušné rubriky evidenčního protokolu vedeného podle § 287.

(7) Obecní starosta jest odpověden za správné vedení ohlašovací knihy o pobytu a ohlašovacích lístků o pobytu.

(8) Vyskytly-li by se opětovně nesprávnosti, může nadřízený dohlédací úřad nařídit, aby tyto evidenční pomůcky vedl zvláštní orgán na účet obce.

(9) Obecním (městským) úřadům (notářům) přísluší též vésti zvláštní záznam [§ 250, odst. (3)], do něhož zapisují změny pobytu nezařaděných nováčků a odchod jich do presenční služby a vojenského výcviku; změny pobytu [§ 250, odst. (5)] oznamují tyto úřady ohlašovacími lístky podle předchozích ustanovení.

(10) O povinnosti obecních (městských) úřadů (notářů) oznamovati změnu domovského práva osob mimo činnou službu platí ustanovení § 298, odst. (1); touž povinnost mají při změně domovského práva nezařaděných nováčků.

(11) Povinnost obecních (městských) úřadů (notářů) při úmrtí vojenské osoby mimo činnou službu upravuje § 304, odst. (7).

§ 302.

Součinnost československých zastupitelských úřadů v cizině při vedení evidence.

(1) Součinnost československých zastupitelských úřadů v cizině při vedení evidence vztahuje se na záznam pobytu mužstva a vojenských gážistů mimo činnou službu, kteří mají své bydliště v obvodu působnosti toho neb onoho československého zastupitelského úřadu, oznamování změn jejich pobytu domovským vojenským evidenčním úřadům a zprostředkování styků vojenských osob mimo činnou službu s jejich vojenskými evidenčními úřady a naopak. Žádosti ve vojenských věcech potvrdí zastupitelský úřad po vyšetření správnosti údajů a teprve potom je zašle příslušným evidenčním úřadům.

(2) Československé zastupitelské úřady vedou evidenční protokol pobytu podle vzoru v příl. 76 a pořizují podle vykonaného hlášení ohlašovací lístky o pobytu podle vzoru v příl. 77. Ministerstvo národní obrany může v odůvodněných případech nařídit v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí, aby byla u československých zastupitelských úřadů v cizině vedena evidence způsobem odchylným.

(3) Zápis do evidenčního protokolu pobytu a sepsání ohlašovacího lístku o pobytu se pro-

vede v přítomnosti hlášeného, který ohlašovací lístek o pobytu vlastní rukou podpíše. Koná-li se hlášení písemně, třeba požadovati, aby byla uvedena všechna data, potřebná pro zápis do evidenčního protokolu a ohlašovacího lístku o pobytu, a aby byl předložen vojenský průkaz. Při hlášení nutno předložený vojenský průkaz po potvrzení hlášení majetníku ihned vrátiti.

(4) Ohlašovací lístky o pobytu se ihned poté, co bylo hlášení učiněno, zašlou přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství.

(5) O postupu československých zastupitelských úřadů v cizině při úmrtí vojenských osob mimo činnou službu platí ustanovení § 304, odst (8).

§ 303.

Kontrola evidence.

(1) U kmenových (náhradních) těles třeba použíti každé příležitosti, aby byla zjištěna správnost evidence srovnáváním s kmenovou knihou.

(2) Kmenová (náhradní) tělesa vedou všechny změny v evidenci mužstva mimo činnou službu (jako přírůstek, úbytek, změnu domovského práva, změnu jména a změnu vojenské hodnosti, branného poměru a p.) ve zvláštním výkazu přírůstků, úbytků a změn v evidenci podle vzoru v příl. 78. Výkaz se spisuje podle náležitě upraveného průpisu deníku početních změn, při čemž se kontroluje, zdali byly hlášeny veškeré změny, které mají vliv na pohyb kmenového počtu, nebo které jsou pro vedení evidence u doplňovacích okresních velitelství důležité; není dovoleno, aby tímto výkazem byly nastalé změny teprve oznamovány. Tyto výkazy se založí podle domovské příslušnosti pro každý politický okres zvlášť, ke dni uzávěrky kmenového počtu v měsících březnu, červnu, září a prosinci se uzavrou a odešlou nejpozději do pěti dnů po uzávěrce domovským doplňovacím okresním velitelstvím. Do těchto výkazů třeba zapisovati jen takové změny, které mají vliv na vedení evidence.

(3) Doplňovací okresní velitelství přezkoumá podle těchto výkazů své záznamy o změnách posledního čtvrtletí, urovná nesrovnalosti šetřením u kmenového (náhradního) tělesa a zašle tyto výkazy do konce ledna, dubna, července a října domovským politickým úřadům I. stolice.

(4) Podle těchto výkazů prozkoumají, doplní anebo opraví si politické úřady I. stolice svou evidenci. Vyskytnou-li se snad nesrovnalosti, nutno je vyříditi s domovským doplňovacím okresním velitelstvím písemně. Výkazy třeba vrátiti doplňovacímu okresnímu velitelství k uložení.

§ 304.

Výmaz z evidence (úbytek).

(1) Každý výmaz z evidence nutno v příslušné rubrice odůvodniti.

(2) Výmaz z evidence se provede takovým způsobem, aby původní záznamy zůstaly čitelné.

(3) Doplňovací okresní velitelství provede výmaz z evidence v těchto případech:

a) nastoupení do zákonité presenční služby mužstvem uvedeným v § 290, odst. (1), písm. c), podle výpisu z presentačního protokolu;

b) propuštění z branné moci pro neschopnost k vojenské službě podle propouštěcích listů;

c) propuštění z branné moci při nabytí cizí státní příslušnosti podle rozhodnutí (§ 243—247), nařizujícího propuštění a výmaz z evidence;

d) propuštění z branné moci podle § 29 branného zákona po splnění branné povinnosti automaticky vyřaděním celého evidenčního protokolu dotčeného ročníku narození (§ 236), při čemž se osoby mužstva, které byly ponechány podle ustanovení § 158 dále v záloze nebo v náhradní záloze, přepíší do zvláštního společného evidenčního protokolu; jde-li o důstojníky nebo rotmistry v záloze, ponechané dále v záloze podle cit. ustanovení, ponechá se příslušný sešit [§ 286, odst (2)] v souboru sešitů II. zálohy a osoby propuštěné z branné moci se v něm vyškrtnou;

e) úmrtí podle úředního úmrtního listu nebo soudního prohlášení za mrtva;

f) v jiných případech podle oznámení kmenového (náhradního) tělesa (na př. při event. přeložení vojenských osob v záloze do výslužby, prohlášení za zběha a p.).

(4) Výmaz z evidence u politického úřadu I. stolice se provádí:

a) v případech uvedených v odst. (3), písm. a), podle výpisu z presentačního protokolu, který domovské doplňovací okresní velitelství zašle po provedení výmazu v své evi-

denci domovskému politickému úřadu I. stolice, a požádá za navrácení;

b) v případech uvedených v odst. (3), písm. b), c) a f), podle oznámení domovského doplňovacího okresního velitelství;

c) v případech uvedených v odst. (3), písm. d), stejným způsobem jako u domovského doplňovacího okresního velitelství;

d) při úmrtí podle úředního úmrtního listu nebo soudního prohlášení za mrtva.

(5) Výmaz z protokolů příslušnosti u kmenových (náhradních) těles se provede podle průpisu deníku početních změn. Propuštění z branné moci podle § 29 branného zákona po splnění branné povinnosti se provede automaticky vyřaděním celého protokolu dotčeného ročníku narození (§ 236). Osoby, které byly ponechány podle ustanovení § 158 dále v záloze nebo v náhradní záloze, vedeny jsou dále v evidenci příslušnosti obdobně podle ustanovení odst. (3), písm. d).

(6) Nastoupení do činné služby k vojenskému výcviku, dále k cvičení ve zbrani (služebnímu), při mimořádném povolání zálohy a náhradní zálohy v míru podle § 27 branného zákona nebo do činné služby za mobilisace a ve válce není důvodem výmazu z evidence (příslušnosti).

(7) Zemřela-li vojenská osoba mimo činnou službu, je povinností obecního (městského) úřadu (notáře) místa, kde tato osoba zemřela, opatřiti z moci úřední úmrtní list, jakož i vojenské průkazy zemřelého (§ 186) a předložiti je nadřízenému politickému úřadu I. stolice, který je zašle — prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice, není-li jím sám — domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Doplňovací okresní velitelství zašle pak po provedení výmazu v své evidenci úmrtní list kmenovému (náhradnímu) tělesu a vojenské průkazy zničí [§ 186, odst. (4)].

(8) Zemřela-li vojenská osoba mimo činnou službu žijící v cizině, oznámí to po spolehlivém zjištění československý zastupitelský úřad z moci úřední prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, aby zařídilo, čeho dále třeba. Není-li připojen úřední průkaz o úmrtí, předloží doplňovací okresní velitelství spis k rozhodnutí ministerstvu národní obrany. Není dovoleno, aby úřední doklady o úmrtí vojenských osob mimo činnou službu v cizině byly opatřovány na státní náklad.

Část 2.

Evidence důstojníků a rotmistrů ve výslužbě.

§ 305.

Kdo vede evidenci důstojníků a rotmistrů ve výslužbě.

(1) Evidenci důstojníků a rotmistrů ve výslužbě vedou doplňovací okresní velitelství trvalého bydliště dotčených osob a ve velkých posádkách posádková velitelství určená ministerstvem národní obrany.

(2) Mají-li osoby uvedené v předcházejícím odstavci trvalý pobyt v cizině, jest jejich vojenským evidenčním úřadem domovské doplňovací okresní velitelství.

§ 306.

Všeobecná ustanovení o vedení evidence důstojníků a rotmistrů ve výslužbě.

(1) Důstojníci a rotmistři ve výslužbě jsou vedeni v evidenci v protokolech podle vzoru v příl. 79.

(2) Ke každému protokolu třeba pořídit jmenný rejstřík.

(3) Povolání důstojníků a rotmistrů ve výslužbě do činné služby (vyjímajíc případy reaktivování, nebo přechodné činné služby v míru podle ustanovení § 120 platového zákona), není důvodem k výmazu z evidence.

(4) Podrobná ustanovení o vedení evidence osob zde uvedených vydá ministerstvo národní obrany.

ODDÍL X.

ZVLÁŠTNÍ ÚKONY ZA MOBILISACE A VE VÁLCE PODLE § 3 BRANNÉHO ZÁKONA.

Část 1.

Osobní a věcní rozsah působnosti § 3 branného zákona.

§ 307.

Všeobecná ustanovení o zvláštních úkonech podle § 3 branného zákona a o jejich osobním rozsahu.

(1) Za mobilisace a ve válce jsou podle § 3 branného zákona povinni přispívati od dokončeného 17. roku věku až do dovršení 60 let

podle svých schopností a sil k obraně vlasti a vykonávati zvláštní úkony, k nimž budou v zájmu branné moci podle ustanovení těchto předpisů povoláni, nejen československí státní příslušníci mužského pohlaví, nýbrž i osoby mužského pohlaví, které trvale bydlí v Československé republice a nemohou prokázati jinou státní příslušnost.

(2) K zvláštním úkonům vzpomenutým v předcházejícím odstavci mohou býti povolány nejen osoby, které branné povinnosti vůbec nepodléhají, nýbrž i osoby, které sice všeobecné branné povinnosti podléhají, avšak nejsou k vykonávání vojenské služební povinnosti přidrženy, a to jen na dobu, pokud nebyly zavolány k vykonávání vlastní služby vojenské.

(3) Osoby, povolané k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona, musí tyto úkony vykonávati osobně; není dovoleno, aby je někdo zastupoval.

(4) Zvláštní úkony, které osoby podle § 3 branného zákona povolané vykonávají, nejsou službou vojenskou v pravém smyslu slova, nýbrž jen službou konanou v branné moci a v jejím zájmu. Tyto osoby nejsou tudíž vojenskými osobami, jsou však příslušníky branné moci [§ 1, odst. (1), písm. f)].

§ 308.

Věcní rozsah zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

Zvláštními úkony podle § 3 branného zákona třeba rozuměti všechny úkony duševní i tělesné, jichž je za mobilisace a ve válce branné moci třeba, a to jak v zápolí, tak i podle potřeby v poli.

§ 309.

Všeobecná ustanovení o potřebě zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona a o jejím úplném zajištění.

(1) Potřeba zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona musí býti omezena na míru nezbytně nutnou a smí se vztahovati jen na takové úkony, které nemohou vykonávati mobilisované vojenské osoby bez újmy vlastního služebního výkonu.

(2) Potřeba osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona se co možná úplně zajistí z doplňovacího okresu, v němž je místo, kde těchto osob má býti použito, anebo kde mají k plnění uvedených úkonů nastoupiti.

(3) Potřeba osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona se zjišťuje a jich výběr se provádí částečně již v míru, částečně teprve za mobilisace a ve válce.

(4) Ve výjimečných případech lze povolati potřebný počet osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona všeobecně vyhláškou bez předchozího výběru a určení.

§ 310.

Všeobecná ustanovení o výběru osob k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

(1) K vykonávání zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona třeba co možná určiti osoby, jejichž nepřítomností nevzniká veřejné službě nebo veřejnému zájmu žádná podstatná újma; při tom třeba povolati co možná především osoby mladší před ostatními osobami stejné skupiny (stejného druhu zaměstnání nebo povolání), jsou-li způsobilé k úkonům, o něž jde.

(2) Z výběru a povolání k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona jsou vyňaty:

a) osoby duševně a tělesně nezpůsobilé k úkonům, o něž jde,

b) vojenské osoby v záloze a náhradní záloze, kterým bylo povoleno zproštění od činné služby za mobilisace a ve válce,

c) vojenské osoby podělené určovacími lístky,

d) osoby žijící trvale v cizině.

(3) Vedle toho se k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona nepovolávají:

a) zaměstnanci státních a jiných veřejných úřadů, ústavů a podniků, počítajíc v to i obecní a obvodní notáře a učitele veřejných škol a příslušníky četnictva,

b) zaměstnanci státních a soukromých železnic,

c) ustanovení duchovní církví a náboženských společností státem uznaných nebo recipovaných,

d) obecní starostové,

e) zaměstnanci dolů, hutí a průmyslových podniků důležitých pro stát nebo brannou moc, jež jsou podle § 221 oprávněny žádati již v míru za zproštění svých zaměstnanců od činné služby za mobilisace a ve válce,

f) osoby určené pro dobrovolnou občanskou zdravotnickou péči za mobilisace a ve válce.

Kdyby však bylo nutně třeba, mohou býti výjimečně povolány i tyto osoby k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona, avšak jen z nařízení ministerstva národní obrany po dohodě s příslušným ministerstvem.

§ 311.

Vzájemný vztah mezi zvláštními úkony podle § 3 branného zákona a osobními válečnými úkony podle zákonů o válečných úkonech.

(1) Povolání k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona třeba používati, jde-li o zvláštní úkony pro potřebu branné moci za mobilisace a ve válce, jichž provádění je připraveno již v míru; dojde-li za mobilisace a ve válce k povolání k zvláštním úkonům bez předchozí přípravy v míru, třeba použíti povolání podle § 3 branného zákona zpravidla jen tehdy, jde-li o zvláštní úkony delšího trvání. Naproti tomu tam, kde jde za mobilisace a ve válce o jednotlivé osobní úkony kratšího trvání, které nebyly v míru co do provádění předem připraveny, bude používáno zpravidla ustanovení o povolání k osobním válečným úkonům podle zákonů o válečných úkonech.

(2) Tam, kde by mělo býti podle zásad vytčených v předcházejícím odstavci použito za mobilisace a ve válce k obstarávání úkonů krátkého trvání v míru nepřipravovaných zpravidla ustanovení zákonů o válečných úkonech, ale kde by to nebylo možné (na př. proto, že dotčená osoba překročila již 50. rok věku), použije se k povolání dotčené osoby ustanovení § 3 branného zákona.

Část 2.

Určování osob k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona již v míru.

§ 312.

Zjišťování potřeby zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

(1) Potřebu osob, jichž bude třeba pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona, zjišťuje vojenská správa podle toho, kolika takových osob bude třeba k provedení mobilisace, obzvláště jde-li o to, aby vojenské ústavy a podniky (počítajíc v to i zdravotní ústavy Československého Červeného kříže), jakož i podniky nevojenské (na něž bude za války uložen závazek podle § 18 zákona o válečných úkonech) mohly provésti připravený plán přeměny na válečnou činnost ústavu (podniku) a tuto činnost udržeti podle potřeby i po dobu mobilisace a války po stránce věcní i osobní, kterou by s personálem vlastního počtu nemohly uskutečniti.

(2) Nevojenské podniky uvedené v předcházejícím odstavci jsou povinny vojenské správě poskytnouti data potřebná k zjištění potřeby zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

(3) Podrobné směrnice vydá ministerstvo národní obrany po dohodě s příslušným ministerstvem.

§ 313.

Výběr osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona, prováděný v míru.

(1) Osoby, jichž je třeba k úplnému zajištění potřeby zjištěné podle předcházejícího paragrafu, vybírá (určuje) — i s potřebnou zálohou — vojenská správa za součinnosti politických a obecních (městských) úřadů (notářů); tyto úřady (notáři) jsou povinny na dožádání vojenské správy vykonati k tomu potřebná šetření a jiná opatření.

(2) Osoby určené podle ustanovení předcházejícího odstavce zapíše doplňovací okresní velitelství místa jejich trvalého bydliště do své evidence (evidenčního seznamu) a napíše pro ně lístek o určení k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona; tento lístek je pro nastoupení k zvláštním úkonům zároveň cestovním průkazem.

(3) Napsané lístky o určení k zvláštním úkonům i se stvrzenkami třeba zaslati politickému úřadu I. stolice místa trvalého bydliště dotčené osoby k dodání. Tento úřad dodá je dotčeným osobám na stvrzenku skrze obecní (městský) úřad (notáře) místa bydliště. Stvrzenku vrátí pak politický úřad I. stolice doplňovacímu okresnímu velitelství. Dodání lístku o určení k zvláštním úkonům se vyznačí v evidenčním seznamu doplňovacího okresního velitelství.

§ 314.

Zrušení lístků o určení k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

(1) Zrušení lístků o určení k zvláštním úkonům provádí zároveň s výmazem z evidence to doplňovací okresní velitelství, jež je vydalo.

(2) Toto zrušení se provádí obzvláště též v těch případech, když osoba k zvláštním úkonům vybraná překročí 60. rok věku, když se vystěhuje do ciziny (nabude cizího státního občanství), nebo se v cizině trvale usadí, nebo když jest určena náležitá náhrada za osobu, která se trvale přesídlila do jiného doplňovacího okresu, anebo když se u osoby, která byla vybrána pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona, dodatečně splní okolnosti uvedené v § 310, odst. (2); v tomto případě může též dotčená osoba podati skrze politický úřad I. stolice místa pobytu doplňovacímu okresnímu velitelství žádost za zrušení lístku o určení k zvláštním úkonům.

(3) Dokud není lístek o určení k zvláštním úkonům zrušen, podléhá osoba jím určená všem povinnostem a omezením, jež jsou těmito předpisy uloženy osobám vybraným pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona; zmíněné povinnosti a omezení pozbývají platnosti, dovrší-li osoba, která dostala takový lístek, 60. rok věku.

§ 315.

Oznamování výběru osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona.

Výběr osob pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona a dodání lístků o určení k zvláštním úkonům oznámí v míru doplňovací okresní velitelství místa pobytu:

a) dotčenému služebnímu místu, pro něž jest osoba k zvláštním úkonům určena, nebo pokud jde o nevojenské podniky, zemskému vojenskému velitelství (pro referát válečného průmyslu);

b) jde-li o příslušníka zálohy nebo náhradní zálohy, též příslušnému kmenovému (náhradnímu) tělesu a domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství;

c) jde-li o důstojníka nebo rotmistra ve výslužbě, též příslušnému vojenskému evidenčnímu úřadu (§ 305).

§ 316.

Hlášení osob určených k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

(1) Osoby, vybrané již v míru pro vykonávání zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona a podělené za tím účelem lístky o určení k zvláštním úkonům, jsou povinny podle § 32, č. 6, branného zákona hlásiti se podle ustanovení dalších odstavců.

(2) Tyto osoby jsou především povinny hlásiti v míru do 8 dní obecnímu (městskému) úřadu (notáři) svého trvalého bydliště každou změnu bytu neb odchod na jiné místo trvalého bydliště. Rovněž jsou povinny ohlásiti příchod do nového místa trvalého bydliště do 8 dní obecnímu (městskému) úřadu (notáři) nového trvalého bydliště.

(3) Dále jsou osoby uvedené v odst. (1) povinny, chtějí-li cestovati do ciziny, oznámiti u obecního (městského) úřadu (notáře) svého trvalého bydliště jméno a přesnou adresu prostředníka, který bude přijímati pro ně došlé vojenské rozkazy a jim je dodávati; zároveň musí předložiti písemné prohlášení jmenovaného prostředníka, že tento úkol na sebe vzal. Nedodá-li jim prostředník vojenské rozkazy, nezbavuje je to povinnosti a odpovědnosti. Politické úřady I. stolice mohou osoby, jež jsou jim úplně známy a v svém povolání jsou nuceny v malém pohraničním styku často a ihned cestovati, zprostiti od hlášení, uvedeného v tomto odstavci, pečují-li tyto osoby o to, aby jim byly úřední výměry správně dodávány.

(4) Za mobilisace a ve válce jsou osoby uvedené v odst. (1) povinny hlásiti obecnímu (městskému) úřadu (notáři) odchod k zvláštním úkonům tehdy, ztratily-li dodaný lístek o určení k zvláštním úkonům a chtějí-li použíti volné jízdy po železnici, nebo nevědí-li, kde mají k zvláštním úkonům nastoupiti. V prvním případě vydá jim obecní (městský) úřad (notář) ověřovací lístek podle vzoru v příl. 58, v druhém případě potvrzení podle úředních záznamů.

(5) Všechna hlášení v tomto paragrafu uvedená mohou býti učiněna buď ústně nebo písemně. Při ústním hlášení třeba předložiti lístek o určení k zvláštním úkonům, při písemném hlášení třeba uvésti bližší data (jméno, příjmení, rok narození, domovskou příslušnost).

§ 317.

Opominutí předepsaného hlášení.

(1) Osoby, které nesplní ohlašovací povinnost uvedenou v předcházejícím paragrafu a toto opominutí dostatečně neospravedlní, budou potrestány politickým úřadem I. stolice pro přestupek pokutou od 20 Kč do 1000 Kč.

(2) O těchto přestupcích platí obdobně totéž, co stanoví § 254.

§ 318.

Povolání osob již v míru vybraných pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona.

(1) Osoby, které byly vybrány pro zvláštní úkony podle § 3 branného zákona již v míru, povolávají se zpravidla mobilisační vyhláškou. Mohou však býti povolány zvláštními svolávacími lístky.

(2) Provádí-li se povolání mobilisační vyhláškou, jsou osoby podělené lístkem o určení k zvláštním úkonům povinny nastoupiti k zvláštním úkonům v místě a v den, uvedený v tomto lístku. O volné jízdě na československých železnicích platí pro tyto osoby obdobně ustanovení § 199, odst. (6); průkazem k volné jízdě jest lístek o určení k zvláštním úkonům neb ověřovací lístek [§ 316, odst. (4)].

Část 3.

Určování osob k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona teprve po vyhlášení mobilisace.

§ 319.

Výběr a povolání osob k zvláštním úkonům trvalejší povahy po vyhlášení mobilisace.

(1) Osoby, jichž bude za mobilisace a ve válce třeba k zvláštním úkonům pro potřeby branné moci trvalejší povahy, jichž povolání k těmto úkonům nebylo však již v míru podle ustanovení předcházející části připraveno, určí vojenská správa, podle potřeby za součinnosti politických a obecních (městských) úřadů (notářů); tyto úřady (notáři) jsou povinny na dožádání vojenské správy vykonati k tomu potřebná šetření a jiná opatření.

(2) Pro osoby, určené podle ustanovení předcházejícího odstavce pořídí doplňovací okresní velitelství místa jejich trvalého bydliště svolávací lístek, jímž dotčené osoby povolá k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona; o dodání tohoto svolávacího lístku platí obdobná ustanovení jako o dodání lístku o určení k zvláštním úkonům (§ 313). Je-li toho třeba, může býti svolávací lístek dodán přímo povolanému. Svolávací lístek je pro nastoupení k zvláštním úkonům zároveň cestovním průkazem.

§ 320.

Výběr a povolání osob k zvláštním úkonům krátkého trvání po vyhlášení mobilisace.

Bude-li ustanovení § 3 branného zákona použito i pro povolání k zvláštním úkonům krátkého trvání v případech, jež nebyly co do provádění již v míru připraveny [§ 311, odst. (2)], platí obdobně ustanovení předcházejícího paragrafu; v takových případech netřeba však dodávati svolávací lístek, uvedený v § 319, odst. (2), nýbrž lze povolání provésti takovým způsobem, jako se provádí povolání k osobním úkonům podle zákona o válečných úkonech. Ustanovení § 309, odst. (4), platí i po vyhlášení mobilisace.

Část 4.

Společná ustanovení.

§ 321.

Nastoupení k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

(1) Osoby, které byly podle § 309, odst. (4), 318, 319, odst. (2) a 320 povolány k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona, jsou povinny nastoupiti zavčas v místě podle rozkazu, obsaženého v lístku o určení k zvláštním úkonům (svolávacím lístku), nebo ve vyhlášce podle § 309, odst. (4), nebo — bylo-li podle § 320 povolání provedeno ústně — podle pokynů, daných při ústním povolání.

(2) Osoby, nastupující podle § 3 branného zákona k zvláštním úkonům delšího trvání, třeba zapsati do zvláštního presentačního protokolu, který vedou o osobách nastupujících k zvláštním úkonům u vojenských útvarů (ústavů, podniků) velitelství těchto útvarů (ústavů, podniků) a u nevojenských podniků vojenští správcové těchto podniků. O osobách nastupujících ke zvláštním úkonům krátkého trvání vede se zvláštní záznam.

(3) Žádá-li osoba, uvedená v předcházejícím odstavci, jež nastupuje k zvláštním úkonům delšího trvání, za lékařskou prohlídku, upozorňujíc na to, že se necítí způsobilou k vykonávání požadovaných úkonů, podrobí se jí.

(4) Po nastoupení k zvláštním úkonům (lékařské prohlídce) budou:

a) osoby, jež jsou způsobilé k zvláštním úkonům, o něž jde, odevzdány dotčenému ústavu (podniku, služebnímu místu);

b) osoby, jejichž způsobilost k zvláštním úkonům, o něž jde, lze posouditi jen zvláštním odborným aneb instrumentálním lékařským

vyšetřením, odevzdány nejbližší vojenské nemocnici;

c) nemocní, u nichž lze s pravděpodobností očekávati, že budou v krátké době uzdraveni a že po uzdravení dosáhnou způsobilosti k vykonávání zvláštních úkonů, odevzdáni do vojenského lékařského ošetřování;

d) osoby, které jsou postiženy vadami (chorobami), jež podle shodného úsudku důstojníka zdravotnictva a velitele vojenského útvaru (ústavu, podniku) neb jeho zástupce jsou zřejmě takového rázu, že činí použití prohlížených k požadovaným zvláštním úkonům nemožným, propuštěny, kdežto osoby, o nichž není shodného úsudku, odevzdány k zjištění vady (choroby) nejbližší vojenské nemocnici;

e) ti, u nichž vada (choroba), jež činí jich použití k požadovaným zvláštním úkonům nemožným, byla zjištěna ve vojenské nemocnici, jakož i nemocní, od nichž nelze očekávati, že nabudou způsobilosti k vykonávání požadovaných zvláštních úkonů v krátké době, propuštěni.

§ 322.

Nedostavení k nařízenému plnění zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

Nedostaví-li se osoba, jež byla již v míru pro zvláštní úkony vybrána a podělena lístkem o určení k zvláštním úkonům, neb osoba, jež byla teprve za mobilisace a ve válce k úkonům takovým určena, podle mobilisační vyhlášky nebo podle svolávacího lístku (na zavolání) nebo podle všeobecné vyhlášky [§ 309, odst. (4)] k zvláštním úkonům tam, kam se měla podle údajů lístku o určení k zvláštním úkonům (svolávacího lístku) nebo všeobecné vyhlášky nebo podle pokynů ústně jí daných dostaviti, oznámí to služební místo (vojenský správce nevojenského podniku) ihned skrze doplňovací okresní velitelství místa pobytu této osoby politickému úřadu I. stolice místa jejího trvalého bydliště, aby tento úřad mohl po nedostavivší se osobě zavésti pátrání, přinutiti ji k splnění povolávacího rozkazu a zaříditi její potrestání podle § 52 branného zákona.

§ 323.

Osvobození od vykonávání zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

Osvobození od vykonávání zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona může býti povoleno teprve v mobilisaci a ve válce. O tom rozhodují vojenské úřady. Podrobnosti jsou stanoveny v předpise, uvedeném v § 331.

§ 324.

Propuštění osob ze zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona.

(1) Propuštění ze zvláštních úkonů se provádí:

a) není-li již úkonů, k jichž plnění byla osoba povolána, třeba,

b) byla-li osoba, vykonávající zvláštní úkony, povolána k vykonávání vojenské služby,

c) byla-li osvobozena podle ustanovení § 323,

d) stala-li se nezpůsobilou k plnění těchto úkonů,

e) při provedení demobilisace,

f) při dovršení 60. roku věku,

g) bylo-li to v jiných případech zvláště nařízeno.

(2) Nezpůsobilost k plnění požadovaných úkonů, jež nastala za jich vykonávání, zjistí se superarbitračním řízením; osoba, k superarbitraci určená, může býti na žádost až do předvedení před superarbitrační komisi propuštěna do svého občanského poměru. Uplatňuje-li osoba, superarbitraci podrobená, nárok na zaopatřovací platy, třeba ji poučiti o příslušných ustanoveních. Superarbitrace takových osob se provádí podle příslušného dodatku k superarbitračnímu předpisu, vydanému ministerstvem národní obrany. Zjistí-li se superarbitrací nezpůsobilost uvedených osob k požadovaným zvláštním úkonům, budou z povinnosti k zvláštním úkonům propuštěny a z evidence vymazány. Pokud jde o příslušníky zálohy a náhradní zálohy, není tímto zjištěním nezpůsobilosti dotčena jejich branná povinnost, leda by byli propuštěni z branné moci (povinnosti) podle oddílu V. O tom třeba je při propuštění ze zvláštních úkonů pro nezpůsobilost zpraviti.

(3) Propuštěné osobě nutno o vykonání zvláštních úkonů podle § 3 branného zákona vydati zvláštní potvrzení.

(4) Opětné povolání propuštěné osoby k zvláštním úkonům lze provésti podle ustanovení § 319 a 320.

§ 325.

Vojenská soudní pravomoc nad osobami, povolanými podle § 3 branného zákona (§ 52 branného zákona).

(1) Osoby, povolané k zvláštním úkonům za mobilisace a ve válce podle § 3 branného zákona a přidělené k službě v oblasti operujících vojsk, podléhají pro trestné činy, spáchané za tohoto přidělení, vojenské soudní pravomoci v stejném rozsahu jako vojenské osoby v činné službě, nejsou však podrobeny II. dílu vojenského trestního zákona „O vojenských zločinech a přečinech a jich potrestání".

(2) Nejsou-li tyto osoby přiděleny k službě v oblasti operujících vojsk, podléhají vojenské soudní pravomoci jen pro porušení povinností k plnění zvláštních úkonů za vojenského vedení; II. dílu vojenského trestního zákona nejsou ani tu podrobeny.

§ 326.

Vojenská kázeňská pravomoc nad osobami povolanými podle § 3 branného zákona.

(1) Jsou-li osoby, uvedené v § 325, odst. (1), přiděleny k službě v oblasti operujících vojsk, podléhají vojenské kázeňské pravomoci pro všechny kázeňské přestupky, jichž se dopustily za tohoto přidělení.

(2) Provádějí-li však tyto osoby úkony, k nimž byly podle § 3 branného zákona povolány, pod vojenským vedením mimo oblast operujících vojsk, podléhají vojenské kázeňské pravomoci pro kázeňské přestupky, záležející v porušení povinností při těchto úkonech za vojenského vedení.

(3) O tom, které z trestů uvedených v § 4 zák. č. 154/1923 Sb. z. a n. lze ukládati osobám povolaným podle § 3 branného zákona, kterým představeným přísluší právo tyto tresty ukládati a v jakém se to děje řízení, obsahuje bližší ustanovení v mezích zák. č. 154/1923 Sb. z. a n. příslušný služební předpis, jenž upravuje též v mezích zákonných další podrobnosti, týkající se vykonávání kázeňské pravomoci nad osobami povolanými podle § 3 branného zákona (§ 11 zák. č. 154/1923 Sb. z. a n.).

§ 327.

Platy a zaopatření osob povolaných podle § 3 branného zákona.

(1) Osoby povolané podle § 3 branného zákona dostanou tytéž platy, jaké určuje § 7 zákonů o válečných úkonech pro osoby, povolané k osobním válečným úkonům podle těchto zákonů.

(2) O zaopatřovacích platech platí ustanovení § 90 zák. č. 76/1922 Sb. z. a n.

§ 328.

Jiné podrobnosti, týkající se vztahu osob povolaných podle § 3 branného zákona k vojenské správě.

(1) Ministerstvo národní obrany vydá zevrubnější předpisy o tom, budou-li osoby povolané k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona vykonávati tyto úkony v občanském oděvu (se zvláštním označením, na př. páskou na rukávě a p.), anebo snad (některé kategorie z nich) v stejnokroji. Budou-li vykonávati zvláštní úkony podle § 3 branného zákona ve vlastním oděvu nebo s vlastními nástroji, dostanou za opotřebování obdobnou náhradu, jakou by dostaly při povolání podle zákonů o válečných úkonech.

(2) K osobní obraně mohou býti osoby povolané k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona se zřetelem na své služební přidělení v potřebné míře vyzbrojeny a v používání zbraně vycvičeny.

(3) Bližší podrobnosti o vztahu osob povolaných k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona k vojenské správě stanoví v mezích zákona a těchto předpisů příslušný služební předpis (§ 331).

§ 329.

Evidence osob povolaných k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

(1) O tom, jak se vede u vojenských úřadů (velitelství) evidence osob povolaných k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona, obsahuje potřebná ustanovení příslušný služební předpis (§ 331).

(2) Politické úřady I. stolice zvláštní evidence těchto osob nevedou.

§ 330.

Součinnost obcí (notářů) při vedení evidence.

(1) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny zaznamenati všechny v obci žijící osoby vybrané v míru pro vykonávání zvláštních úkonů za mobilisace podle § 3 branného zákona a podělené za tím účelem lístky o určení k zvláštním úkonům; tento záznam se vede bez zřetele na domovskou příslušnost.

(2) Obecní (městské) úřady (notáři) používají k tomu účelu ohlašovací knihy o pobytu podle vzoru v příl. 74 s příslušným rejstříkem a spisují ohlašovací lístky o pobytu podle vzoru v příl. 75.

(3) Zápis do ohlašovací knihy o pobytu a do ohlašovacích lístků o pobytu se provede v přítomnosti hlásící se osoby, hlásí-li se ústně. Vždy se zjistí, jde-li o změnu pobytu trvalou či jen dočasnou.

(4) Zápisy se do ohlašovací knihy o pobytu provádějí v tom pořadí, jak byly učiněny přihlášky.

(5) V rubrice 16 ohlašovací knihy o pobytu se zapíše poznámka „zvláštní úkony" a připojí se ústav (podnik, služební místo), u něhož má přihlášený v mobilisaci nastoupiti k zvláštním úkonům; jde-li o osobu, která není příslušníkem branné moci, zůstanou rubriky 6, 7 a 8 ohlašovací knihy o pobytu nevyplněny.

(6) Ohlašovací lístek o pobytu třeba v pravém horním rohu označiti slovy „Zvláštní úkony podle § 3 branného zákona". Rubrika ohlašovacího lístku „náleží do kmenového počtu" zůstane, není-li přihlášený příslušníkem branné moci, nevyplněna. V rubrice „Poznámka" ohlašovacího lístku třeba uvésti služební místo, u něhož má určená osoba nastoupiti k zvláštním úkonům.

(7) Po vykonaném hlášení zašlou obecní (městské) úřady (notáři) ohlašovací lístky o pobytu ihned doplňovacímu okresnímu velitelství, v jehož obvodu je dotčená obec.

(8) Ustanovení § 301, odst. (7) a (8), platí též pro vedení ohlašovací knihy a ohlašovacích lístků o osobách určených k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

§ 331.

Služební předpis o osobách povolaných k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

Bližší ustanovení potřebná ku provedení § 3 branného zákona vydá v mezích zákona a těchto předpisů ministerstvo národní obrany ve zvláštním služebním předpise o osobách povolaných k zvláštním úkonům podle § 3 branného zákona.

ODDÍL XI.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.

§ 332.

Ustanovení o působnosti úřadů.

(1) Působnost příslušející podle těchto předpisů na Slovensku a v Podkarpatské Rusi obecním (obvodním) notářům vykonávají tamtéž v městech se zřízeným magistrátem městské notářské úřady.

(2) Kdekoli se tyto předpisy zmiňují o notářích bez bližšího ustanovení, třeb.. tím rozuměti obecní (obvodní) notáře.

(3) Politickými úřady I. stolice třeba rozuměti okresní úřady, politickými úřady II. stolice pak zemské úřady.

§ 333.

Styk příslušníků zálohy a náhradní zálohy s vojenskými velitelstvími a úřady, a styk s vojenskými úřady a velitelstvími ve věcech týkajících se branného zákona.

(1) Veškerá podání (žádosti, stížnosti) ve věcech branné povinnosti mužstva v záloze a náhradní záloze třeba zasílati, není-li v těchto předpisech nebo v právním poučení připojeném k vyřízení nic jiného stanoveno, v době, kdy tyto osoby činnou službu vojenskou nekonají, přímo domovskému politickému úřadu I. stolice, který je zašle po přezkoušení, a je-li třeba, doplnění domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, aby zařídilo, čeho třeba. Rovněž rozhodnutí vojenských velitelství (úřadů) ve věcech branné povinnosti se týkajících se oznamují, jakož i vojenské průkazy a rozkazy vojskových těles (ústavů) a vojenských úřadů se dodávají mužstvu v zá-

loze a náhradní záloze, nekonajícímu činnou službu vojenskou, buď prostřednictvím domovského politického úřadu I. stolice nebo prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) místa trvalého bydliště podle zvláštních ustanovení těchto předpisů. Zasílají-li se zmíněná oznámení, vojenské průkazy a rozkazy prostřednictvím politického úřadu I. stolice, užije tento úřad k dodání dotčené osobě obecního (městského) úřadu (notáře) místa trvalého bydliště.

(2) Důstojníci a rotmistři v záloze, nekonající činnou službu vojenskou, podávají žádosti, hlášení, stížnosti atd. ve věcech branné povinnosti přímo domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství. Výměry a rozkazy vojskových těles (ústavů) a vojenských úřadů dodávají se jim rovněž přímo domovským doplňovacím okresním velitelstvím.

(3) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, meškající v cizině, zasílají podání ve věcech branné povinnosti svým prostředníkem [§ 268, odst. (4)], pro jehož styk s vojenskými úřady a velitelstvími platí táž ustanovení jako pro osobu, jejímž je prostředníkem. Nemá-li příslušník zálohy nebo náhradní zálohy v cizině meškající prostředníka, zasílá vzpomenutá podání domovskému doplňovacímu okresnímu velitelství, a to mužstvo prostřednictvím československého zastupitelského úřadu, důstojníci a rotmistři v záloze přímo. Obdobně zasílají vojenská velitelství (úřady), vojenské rozkazy (průkazy, rozhodnutí), jež se týkají příslušníků zálohy nebo náhradní zálohy meškajících v cizině, není-li nic jiného v těchto předpisech stanoveno, prostředníkovi, jestliže si jej dotčená vojenská osoba určila, a to, jde-li o příslušníky mužstva v záloze nebo v náhradní záloze podle zásad uvedených v odst. (1) buď prostřednictvím politického úřadu I. stolice, v jehož oblasti má dotčená vojenská osoba své domovské právo, anebo prostřednictvím obecního (městského) úřadu (notáře) trvalého bydliště prostředníkova. Nebyl-li prostředník určen, zasílají se uvedené rozkazy (průkazy, rozhodnutí), jde-li o mužstvo v záloze nebo v náhradní záloze, prostřednictvím československého zastupitelského úřadu a jde-li o důstojníky a rotmistry v záloze, přímo. V tomto přímém styku nesmí býti na obálce vyznačena vojenská hodnost a branný poměr adresátův; rovněž nesmí býti na obálce vyznačován odesílající úřad ani používáno služebních razítek anebo pečetí. Náklady na poštovné třeba zaúčtovati podle stvrzení poštovního úřadu a zvláštního seznamu pořizovaného čtvrtletně. V seznamu se uvede vojenská hodnost, branný poměr, jméno a příjmení, kmenové těleso, místo pobytu dotčené osoby a označení odeslaného služebního spisu (krátký obsah).

(4) Příslušníci zálohy a náhradní zálohy, kteří jsou zaměstnáni u některého československého zastupitelského úřadu v cizině, zasílají podání ve věcech branné povinnosti skrze československý zastupitelský úřad, kterému jsou přiděleni; skrze tyto zastupitelské úřady se jim také oznamují rozhodnutí vojenských velitelství (úřadů) a dodávají vojenské průkazy (rozkazy) vojskových těles (ústavů) a vojenských úřadů.

(5) Podání ve věcech vojenských, k nimž jsou vojenské osoby v záloze a náhradní záloze povinny, neb k nimž byly příslušným úřadem zvlášť vyzvány, jsou v Československé republice osvobozena od poštovného; na jejich obálkách musí však býti uvedena vojenská hodnost, branný poměr, jméno a příjmení odesilatelovo a připojena poznámka „Věc vojenská, na úřední vyzvání“; toto osvobození se vztahuje jen na zásilky, podané na úřady mající sídlo mimo doručovací okres poštovního úřadu, u kterého byla zásilka podána.

(6) Obecní (městské) úřady (notáři) jsou povinny vojenské rozkazy (průkazy, rozhodnutí), jež jim byly podle ustanovení těchto předpisů k dodání zaslány, bez prodlení dodati osobám, pro které jsou určeny.

(7) O tom, kde mají osoby, které nejsou příslušníky branné moci, činiti podání na vojenské úřady (velitelství) ve věcech, týkajících se branného zákona a branných předpisů, jakož i o tom, jak se mají takovým osobám v uvedených věcech oznamovati rozhodnutí vojenských úřadů (velitelství), nebo dodávati jejich písemnosti, platí, nestanoví-li tyto neb jiné předpisy jinak, táž ustanovení jako pro mužstvo v záloze a v náhradní záloze [odst. (1)—(6)].

(8) Totéž platí o vojenských osobách na trvalé dovolené.

§ 334.

Hrazení nákladů na provádění branného zákona a těchto předpisů.

(1) O hrazení odvodních a přezkoušecích nákladů platí ustanovení § 66 a 67.

(2) Náklady na stravování příslušníků rodiny ve vojenské nemocnici po doby vyšetřování vady (choroby) podle § 89, odst. (4),

jdou na vrub rozpočtu vojenské správy; jinak platí o nákladech na zjišťování neschopnosti k výdělku příslušníka rodiny osoby, která se uchází o zařadění do náhradní zálohy jako živitel, ustanovení § 89, odst. (7).

(3) Náklady na úřední práce související s prováděním těchto předpisů, není-li jinak stanoveno, jdou na vrub toho úřadu, u něhož vznikají [o úředních nákladech odvodních viz též § 66, odst. (6)].

(4) Tiskopisy podle vzoru v příl. 26, 27, 41, 42, 59 a 60 opatřuje si žadatel na svůj náklad.

(5) Tiskopisy, jež vyplňovati přísluší obecním (městským) úřadům a správám matrik, jdou na vrub těchto úřadů.

(6) Z ostatních tiskopisů hradí ministerstvo vnitra podřízeným úřadům tiskopisy podle vzoru v příl. 2, 3, 6, 11, 12, 14, 15, 18, 20 a 37 a ministerstvo zahraničních věcí tiskopisy podle vzoru v příl. 22, 23, 24, 25, 76 a 77, náklady na ostatní tiskopisy hradí vojenská správa.

(7) Působí-li obce s vlastním statutem a města se zřízeným magistrátem jako politické úřady I. stolice, opatří si tiskopisy, jež jiným politickým úřadům I. stolice hradí ministerstvo vnitra, na svůj náklad.

§ 335.

Ustanovení o kolcích a o dávkách za úřední výkony.

(1) Osvobození podání a protokolů (příloh), směřujících k provedení branného zákona, od kolků se nevztahuje na žádosti (protokoly, přílohy), jimiž se žadatel domáhá zvláštní výhody nebo prospěchu pro sebe neb svého příslušníka, nebo které se plnění branné povinnosti přímo netýkají. Sem patří zejména:

a) žádosti o zařadění do náhradní zálohy,

b) žádosti za předčasné propuštění žadatele z činné služby jako přebytečného,

c) žádosti za povolení dobrovolného vstupu cizího státního příslušníka do československé branné moci,

d) žádosti za povolení vstupu do vojenských služeb v cizím státě,

e) žádosti osob, které dosud nesplnily odvodní povinnosti, za povolení k sňatku,

f) žádosti za povolení k vystěhování,

g) žádosti za udělení dovolené převyšující dobu řádné dovolené (dovolené bez zvláštních důvodů).

(2) Podání a protokoly, jimiž se žadatel nedomáhá zvláštní výhody nebo prospěchu pro sebe nebo svého příslušníka, nebo které se přímo týkají plnění branné povinnosti, jsou od kolků osvobozeny; rovněž přílohy takových podání a protokolů jsou osvobozeny od kolků, použije-li se jich k účelům, směřujícím k provádění branného zákona; proto je třeba, aby při jich vydání byl na nich tam, kde se lepí kolek, poznamenán účel listiny, jakož i osoba, pro kterou jsou určeny.

(3) Za příznivé vyřízení žádostí uvedených v odst. (1) a (2) platí se dávky za úřední úkony ve věcech správních podle příslušných platných ustanovení.

Příloha 1 k § 6.

A. PŘEHLED

sídel vojenských doplňovacích úřadů s jejich vztahem k politickým doplňovacím úřadům.

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice		II. stolice	
Praha	Benešov	okresní správa politická	Benešov	zemská správa politická	Praha
			Milevsko		
			Sedlčany		
			Tábor		
	Beroun		Hořovice		
			Kralovice		
			Podbořany		
			Příbram		
			Rakovník		
			Rokycany		
			Žlutice		
	Čáslav		Čáslav		
			Humpolec		
			Chotěboř		
			Chrudim		
			Ledeč nad Sázavou		
			Německý Brod		
	Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích		Česká Lípa		
			Dubá		
			Německé Jablonné		
			Rumburk		
			Šluknov		
			Varnsdorf		
	České Budějovice		České Budějovice		
			Český Krumlov		
			Kaplice		
			Prachatice		
			Týn n. Vlt.		
	Hradec Králové		Broumov		
			Dvůr Králové n. Lab.		
			Hradec Králové		
			Náchod		
			Nové Město n. Met.		
			Rychnov n. Kn.		
			Žamberk		
	Cheb		Aš		
			Falknov nad Ohří		
			Cheb		
			Kraslice		
			Loket		
			Mariánské Lázně		
			Nejdek		
			Teplá		

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice		II. stolice	
Praha	Chomutov	okresní správa politická	Chomutov	zemská správa politická	Praha
			Jáchymov		
			Kadaň		
			Karlovy Vary		
			Přísečnice		
			Žatec		
	Jičín		Jičín		
			Jilemnice		
			Nová Paka		
			Semily		
			Trutnov		
			Vrchlabí		
	Jindřichův Hradec		Jindřichův Hradec		
			Kamenice n. Lipou		
			Pelhřimov		
			Třeboň		
	Klatovy		Domažlice		
			Horšovský Týn		
			Klatovy		
			Tachov		
	Litoměřice		Děčín		
			Litoměřice		
			Roudnice n. L.		
			Ústí n. Lab.		
	Mladá Boleslav		Český Brod		
			Kolín		
			Kutná Hora		
			Mladá Boleslav		
			Nový Bydžov		
			Poděbrady		
	Most		Duchcov		
			Louny		
			Most		
			Teplice-Šanov		
	Písek		Blatná		
			Písek		
			Strakonice		
			Sušice		
	Plzeň		Planá		
			Plzeň		
			Přeštice		
			Stříbro		

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice			II. stolice
Praha	Praha-venkov	okresní správa politická	Brandýs n. Lab.	zemská správa politická	Praha
			Jílové		
			Kladno		
			Kralupy n. Vlt.		
			Mělník		
			Praha-venkov		
			Říčany		
			Slaný		
	Turnov		Frýdlant		
			Jablonec n. Nisou		
			Liberec		
			Mnichovo Hradiště		
			Turnov		
	Velká Praha	M.	Praha		
	Vysoké Mýto	okresní správa politická	Lanškroun		
			Litomyšl		
			Pardubice		
			Polička		
			Vysoké Mýto		
Brno	Brno-venkov		Boskovice		Brno
			Moravská Třebová		
			Nové Město na Moravě		
			Tišnov		
	Frýdek		Český Těšín		Opava
		M.	Frýdek		
		okresní správa politická	Frýdek		
			Fryštát		
			Místek		Brno
	Hranice		Bílovec		Opava
			Hranice		Brno
			Moravská Ostrava		
			Nový Jičín		
	Jihlava		Dačice		
		M.	Jihlava		
		okresní správa politická	Jihlava		
			Třebíč		
			Velké Meziříčí		
	Kroměříž	M.	Kroměříž		
		okresní správa politická	Kroměříž		
			Přerov		
			Vyškov		
	Olomouc		Moravský Beroun		
		M.	Olomouc		
		okresní správa politická	Olomouc		
			Prostějov		
			Rýmařov		
			Šternberk		

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice		II. stolice	
Brno	Opava	okresní správa politická	Bruntál	zemská správa politická	Opava
			Hlučín		
			Krnov		
			Opava		
	Šumperk		Frývaldov		Brno
			Litovel		
			Šumperk		
			Zábřeh		
	Uherské Hradiště		Hodonín		
			Kyjov		
		M.	Uherské Hradiště		
		okresní správa politická	Uherské Hradiště		
			Uherský Brod		
	Valašské Meziříčí		Holešov		
			Valašské Meziříčí		
			Vsetín		
	Velké Brno	M.	Brno		
		okresní správa politická	Brno		
	Znojmo		Hustopeč		
			Mikulov		
			Mor. Budějovice		
			Moravský Krumlov		
		M.	Znojmo		
		OSP.	Znojmo		
Bratislava	Baňská Bystrica	okresní úřad	Baňská Bystrica	župa	XVIII (Zvolen)
			Baňská Štiavnica		
			Lučenec		
			Modrý Kameň		
			Zvolen		
	Bratislava	MNÚ.	Bratislava		XV (Bratislava)
		okresní úřad	Bratislava		
			Dunajská Streda		
			Malacky		
			Šamorýn		
	Levice		Kremnica		XVIII (Zvolen)
			Krupina		
			Levice		
			Nová Baňa		
			Parkáň		XVI (Nitra)
			Želiezovce		XVIII (Zvolen)
	Nitra		Hlohovec		XV (Bratislava)
			Nitra		XVI (Nitra)
			Šala nad Váhom		XV (Bratislava)
			Velké Topoľčany		XVI (Nitra)

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice		II. stolice	
Bratislava	Nové Zámky	okresní úřad	Komárno	župa	XV (Bratislava)
			Nové Zámky		XVI (Nitra)
			Stará Ďala		
			Vráble		
			Zlaté Moravce		
	Trenčín		Bánovce		XVII (Turč. Sv. Martin)
			Ilava		XV (Bratislava)
			Nové Mesto n. Váh.		
			Piešťany		XVI (Nitra)
			Prievidza		XVII (Turč. Sv. Martin)
			Púchov		
			Trenčín		
	Trnava		Galanta		XV (Bratislava)
			Modra		
			Myjava		
			Senica		
			Skalica		
			Trnava		
	Žilina		Čadca		XVII (Turč. Sv. Martin)
			Dolný Kubín		
			Kysucké Nové Mesto		
			Považská Bystrica		
			Ružomberok		XIX. (Lipt. Sv. Mikuláš)
			Turč. Sv. Martin		XVII (Turč. Sv. Martin)
			Velká Bytča		
			Žilina		
Košice	Hust	služnovský úřad	Hust		Mukačevo
			Rahovo		
			Terešva		
			Tiačevo		
			Velký Sevljuš		
			Volovoje		
	Košice	OÚ.	Gelnica		XX (Košice)
		MNÚ.	Košice		
		okresní úřad	Košice		
			Levoča		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)
			Moldava		XX (Košice)
			Spišská Nová Ves		
	Liptovský Sv. Mikuláš		Hrádok		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)
			Kežmarok		
			Lipt. Sv. Mikuláš		
			Námestovo		XVII (Turč. Sv. Martin)
			Poprad		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)
			Spišská Stará Ves		
			Stará Lubovňa		
			Trstená		XVII (Turč. Sv. Martin)

Zemské vojenské velitelství	Doplňovací okresní velitelství	Politické úřady			
		I. stolice			II. stolice
Košice	Michaľovce	okresní úřad	Humenné	župa	XX (Košice)
			Medzi-Laborce		
			Michaľovce		
			Sečovce		
			Snina		
			Vranov		
	Mukačevo	slúžnovský úřad	Berehovo		Mukačevo
			Iršava		
		MNÚ.	Mukačevo		
		slúžnovský úřad	Mukačevo		
			Nižní Verečky		
			Svaljava		
	Prešov	okresní úřad	Bardiov		XX (Košice)
			Giraltovce		
			Prešov		
			Sabinov		
			Stropkov		
	Tisovec	okresní úřad	Brezno		XVIII (Zvolen)
			Revúca		XIX (Lipt. sv. Mikuláš)
			Rimavská Sobota		XVIII (Zvolen)
			Rožnava		XIX (Lipt. sv. Mikuláš)
			Tornala		
			Veledín		XVIII (Zvolen)
	Užhorod	OÚ.	Královský Chlumec		XX (Košice)
		SÚ.	Perečín		Mukačevo
		OÚ.	Sobrance		XX (Košice)
		MNÚ.	Užhorod		Mukačevo
		SÚ.	Užhorod		
			Velká Berezná		
		OÚ.	Velké Kapušany		XX (Košice)

ZKRATKY:

MNÚ. = městský notářský úřad
OSP. = okresní správa politická
M. = magistrát
OÚ. = okresní úřad
SÚ. = slúžnovský úřad
ZSP. = zemská správa politická
ŽÚ = župní úřad

B. PŘEHLED

sídel politických úřadů I. stolice s jejich vztahem k vojenským doplňovacím úřadům.

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
OSP.	Aš	ZSP.	Praha	Cheb	Praha
OÚ.	Bánovce	ŽÚ.	XVI (Nitra)	Trenčín	Bratislava
	Baňská Bystrica		XVIII (Zvolen)	Baňská Bystrica	
	Baňská Štiavnica				
	Bardiov		XX (Košice)	Prešov	Košice
OSP.	Benešov	ZSP.	Praha	Benešov	Praha
SÚ.	Berehovo	ŽÚ.	Mukačevo	Mukačevo	Košice
OSP.	Bílovec	ZSP.	Opava	Hranice	Brno
	Blatná		Praha	Písek	Praha
	Boskovice		Brno	Brno-venkov	Brno
	Brandýs n. Lab.		Praha	Praha-venkov	Praha
MNÚ.	Bratislava	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Bratislava	Bratislava
OÚ.	Bratislava				
	Brezno		XVIII (Zvolen)	Tisovec	Košice
M.	Brno	ZSP.	Brno	Velké Brno	Brno
OSP.	Brno				
	Broumov		Praha	Hradec Králové	Praha
	Bruntál		Opava	Opava	Brno
OÚ.	Čadca	ŽÚ.	XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
OSP.	Čáslav	ZSP.	Praha	Čáslav	Praha
	Česká Lípa			Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	
	Čes. Budějovice			Čes. Budějovice	
	Český Brod			Mladá Boleslav	
	Český Krumlov			Čes Budějovice	
	Český Těšín		Opava	Frýdek	Brno
	Dačice		Brno	Jihlava	
	Děčín		Praha	Litoměřice	Praha
OÚ.	Dolný Kubín	ŽÚ.	XVII (Turč Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
OSP.	Domažlice	ZSP.	Praha	Klatovy	Praha
	Dubá			Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	
	Duchcov			Most	
OÚ.	Dunajská Streda	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Bratislava	Bratislava
OSP.	Dvůr Králové n. L.	ZSP.	Praha	Hradec Králové	Praha
	Falknov n. Ohří			Cheb	
M.	Frýdek		Opava	Frýdek	Brno
OSP.	Frýdek		Opava	Frýdek	
	Frýdlant		Praha	Turnov	Praha
	Fryštát		Opava	Frýdek	Brno
	Frývaldov			Šumperk	

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
OÚ.	Galanta	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Trnava	Bratislava
	Gelnica		XX (Košice)	Košice	Košice
	Giraltovce			Prešov	
	Hlohovec		XV (Bratislava)	Nitra	Bratislava
OSP.	Hlučín	ZSP.	Opava	Opava	Brno
	Hodonín		Brno	Uherské Hradiště	
	Holešov			Valašské Meziříčí	
	Horšovský Týn		Praha	Klatovy	Praha
	Hořovice			Beroun	
	Hradec Králové			Hradec Králové	
OÚ.	Hrádok	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
OSP.	Hranice	ZSP.	Brno	Hranice	Brno
OÚ.	Humenné	ŽÚ.	XX (Košice)	Michalovce	Košice
OSP.	Humpolec	ZSP.	Praha	Čáslav	Praha
SÚ.	Hust	ŽÚ.	Mukačevo	Hust	Košice
OSP.	Hustopeč	ZSP.	Brno	Znojmo	Brno
	Cheb		Praha	Cheb	Praha
	Chomútov			Chomutov	
	Chotěboř			Čáslav	
	Chrudim				
OÚ.	Ilava	ŽÚ.	XVII (Turč. Sv. Martin)	Trenčín	Bratislava
SÚ.	Iršava		Mukačevo	Mukačevo	Košice
OSP.	Jablonec n. Nisou	ZSP.	Praha	Turnov	Praha
	Jáchymov			Chomutov	
	Jičín			Jičín	
M.	Jihlava		Brno	Jihlava	Brno
OSP.	Jihlava		Praha	Jičín	Praha
	Jilemnice			Praha-venkov	
	Jílové			Jindřichův Hradec	
	Jindřichův Hradec			Chomutov	
	Kadaň			Jindřichův Hradec	
	Kamenice n. Lípou			Čes. Budějovice	
	Kaplice			Chomutov	
	Karlovy Vary				
OÚ.	Kežmarok	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
OSP.	Kladno	ZSP.	Praha	Praha-venkov	Praha
	Klatovy			Klatovy	
	Kolín			Mladá Boleslav	
OÚ.	Komárno	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Nové Zámky	Bratislava
MNÚ.	Košice		XX (Košice)	Košice	Košice
OÚ.	Košice				
OSP.	Kralovice	ZSP.	Praha	Beroun	Praha
OÚ.	Královský Chlumec	ŽÚ.	XX (Košice)	Užhorod	Košice
OSP.	Kralupy n. Vlt.	ZSP.	Praha	Praha-venkov	Praha
	Kraslice			Cheb	

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
OÚ.	Kremnica	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Levice	Bratislava
OSP.	Krnov	ZSP.	Opava	Opava	Brno
M.	Kroměříž		Brno	Kroměříž	
OSP.	Kroměříž				
OÚ.	Krupina	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Levice	Bratislava
OSP.	Kutná Hora	ZSP.	Praha	Mladá Boleslav	Praha
	Kyjov		Brno	Uherské Hradiště	Brno
OÚ.	Kysucké Nové Mesto	ŽÚ.	XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
OSP.	Lanškroun	ZSP.	Praha	Vysoké Mýto	Praha
	Ledeč n. Sázavou			Čáslav	
OÚ.	Levice	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Levice	Bratislava
	Levoča		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Košice	Košice
OSP.	Liberec	ZSP.	Praha	Turnov	Praha
OÚ.	Liptovský Sv. Mikuláš	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
OSP.	Litoměřice	ZSP.	Praha	Litoměřice	Praha
	Litomyšl			Vysoké Mýto	
	Litovel		Brno	Šumperk	Brno
	Loket		Praha	Cheb	Praha
	Louny			Most	
OÚ.	Lučenec	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Baňská Bystrica	Bratislava
	Malacky		XV (Bratislava)	Bratislava	
OSP.	Mariánské Lázně	ZSP.	Praha	Cheb	Praha
OÚ.	Medzi-Laborce	ŽÚ.	XX (Košice)	Michaľovce	Košice
OSP.	Mělník	ZSP.	Praha	Praha-venkov	Praha
OÚ.	Michaľovce	ŽÚ.	XX (Košice)	Michaľovce	Košice
OSP.	Mikulov	ZSP.	Brno	Znojmo	Brno
	Milevsko		Praha	Benešov	Praha
	Místek		Brno	Frýdek	Brno
	Mladá Boleslav		Praha	Mladá Boleslav	Praha
	Mnichovo Hradiště			Turnov	
OÚ.	Modra	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Trnava	Bratislava
	Modrý Kameň		XVIII (Zvolen)	Baňská Bystrica	
	Moldava		XX (Košice)	Košice	Košice
OSP.	Moravská Ostrava	ZSP.	Brno	Hranice	Brno
	Moravská Třebová			Brno-venkov	
	Mor. Budějovice			Znojmo	
	Moravský Beroun			Olomouc	
	Moravský Krumlov			Znojmo	
	Most		Praha	Most	Praha
MNÚ.	Mukačevo	ŽÚ.	Mukačevo	Mukačevo	Košice
SÚ.	Mukačevo				
OÚ.	Myjava		XV (Bratislava)	Trnava	Bratislava
OSP.	Náchod	ZSP.	Praha	Hradec Králové	Praha
OÚ.	Námestovo	ŽÚ.	XVII (Turč. Sv. Martin)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
OSP.	Nejdek	ZSP.	Praha	Cheb	Praha
	Německé Jablonné			Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	
	Německý Brod			Čáslav	
OÚ.	Nitra	ŽÚ.	XVI (Nitra)	Nitra	Bratislava
SÚ.	Nižní Verečky		Mukačevo	Mukačevo	Košice
OÚ.	Nová Baňa		XVIII (Zvolen)	Levice	Bratislava
OSP.	Nová Paka	ZSP.	Praha	Jičín	Praha
	Nové Město n. Mor.		Brno	Brno-venkov	Brno
	Nové Město n. Met.		Praha	Hradec Králové	Praha
OÚ.	Nové Mesto n. Váh.	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Trenčín	Bratislava
	Nové Zámky		XVI (Nitra)	Nové Zámky	
OSP.	Nový Bydžov	ZSP.	Praha	Mladá Boleslav	Praha
	Nový Jičín		Brno	Hranice	Brno
M.	Olomouc			Olomouc	
OSP.	Olomouc				
	Opava		Opava	Opava	
	Pardubice		Praha	Vysoké Mýto	Praha
OÚ.	Parkáň	ŽÚ.	XVI (Nitra)	Levice	Bratislava
OSP.	Pelhřimov	ZSP.	Praha	Jindřichův Hradec	Praha
SÚ.	Perečín	ŽÚ.	Mukačevo	Užhorod	Košice
OÚ.	Piešťany		XV (Bratislava)	Trenčín	Bratislava
OSP.	Písek	ZSP.	Praha	Písek	Praha
	Planá			Plzeň	
	Plzeň				
	Podbořany			Beroun	
	Poděbrady			Mladá Boleslav	
	Polička			Vysoké Mýto	
OÚ.	Poprad	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
	Považská Bystrica		XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
M.	Praha	ZSP.	Praha	Velká Praha	Praha
OSP.	Praha-venkov			Praha-venkov	
	Prachatice			Čes. Budějovice	
OÚ.	Prešov	ŽÚ.	XX (Košice)	Prešov	Košice
	Prievidza		XVI (Nitra)	Trenčín	Bratislava
OSP.	Prostějov	ZSP.	Brno	Olomouc	Brno
	Přerov			Kroměříž	
	Přeštice		Praha	Plzeň	Praha
	Příbram			Beroun	
	Přísečnice			Chomutov	
OÚ.	Púchov	ŽÚ.	XVII (Turč. S. Martin)	Trenčín	Bratislava
SÚ.	Rahovo		Mukačevo	Hust	Košice
OSP.	Rakovník	ZSP.	Praha	Beroun	Praha
OÚ.	Revúca	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Tisovec	Košice
	Rimavská Sobota		XVIII (Zvolen)		
OSP.	Rokycany	ZSP.	Praha	Beroun	Praha
	Roudnice n. L.			Litoměřice	

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
OÚ.	Rožnava	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Tisovec	Košice
OSP.	Rumburk	ZSP.	Praha	Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	Praha
OÚ.	Ružomberok	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Žilina	Bratislava
OSP.	Rychnov n. Kn.	ZSP.	Praha	Hradec Králové	Praha
	Rýmařov		Brno	Olomouc	Brno
	Říčany		Praha	Praha-venkov	Praha
OÚ.	Sabinov	ŽÚ.	XX (Košice)	Prešov	Košice
	Sečovce			Michaľovce	
OSP.	Sedlčany	ZSP.	Praha	Benešov	Praha
	Semily			Jičín	
OÚ.	Senica	ŽÚ.	XV (Bratislava)	Trnava	Bratislava
	Skalica				
OSP.	Slaný	ZSP.	Praha	Praha-venkov	Praha
OÚ.	Snina	ŽÚ.	XX (Košice)	Michaľovce	Košice
	Sobrance			Užhorod	
	Spišská Nová Ves		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Košice	
	Spišská Stará Ves			Lipt. Sv. Mikuláš	
	Stará Ďala		XVI (Nitra)	Nové Zámky	Bratislava
	Stará Ľubovňa		XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
OSP.	Strakonice	ZSP.	Praha	Písek	Praha
OÚ.	Stropkov	ŽÚ.	XX (Košice)	Prešov	Košice
OSP.	Stříbro	ZSP.	Praha	Plzeň	Praha
	Sušice			Písek	
SÚ.	Svaljava	ŽÚ.	Mukačevo	Mukačevo	Košice
OÚ.	Šaľa nad Váhom		XV (Bratislava)	Nitra	Bratislava
	Šamorín			Bratislava	
OSP.	Šluknov	ZSP.	Praha	Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	Praha
	Šternberk		Brno	Olomouc	Brno
	Šumperk			Šumperk	
	Tábor		Praha	Benešov	Praha
	Tachov			Klatovy	
SÚ.	Terešva	ŽÚ.	Mukačevo	Hust	Košice
OSP.	Teplá	ZSP.	Praha	Cheb	Praha
	Teplice-Šanov			Most	
SÚ.	Tiačevo	ŽÚ.	Mukačevo	Hust	Košice
OSP.	Tišnov	ZSP.	Brno	Brno-venkov	Brno
OÚ.	Tornaľa	ŽÚ.	XIX (Lipt. Sv. Mikuláš)	Tisovec	Košice
	Trenčín		XVII (Turč. Sv. Martin)	Trenčín	Bratislava
	Trnava		XV (Bratislava)	Trnava	
	Trstená		XVII (Turč. Sv. Martin)	Lipt. Sv. Mikuláš	Košice
OSP.	Trutnov	ZSP.	Praha	Jičín	Praha
	Třebíč		Brno	Jihlava	Brno
	Třeboň		Praha	Jindřichův Hradec	Praha
OÚ.	Turčianský Sv. Martin	ŽÚ.	XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
OSP.	Turnov	ZSP.	Praha	Turnov	Praha
	Týn nad Vltavou			Čes. Budějovice	

Politický úřad				Doplňovací okresní velitelství	Zemské vojenské velitelství
I. stolice		II. stolice			
M.	Uherské Hradiště	ZSP.	Brno	Uherské Hradiště	Brno
OSP.	Uherské Hradiště				
	Uherský Brod				
	Ústí nad Labem		Praha	Litoměřice	Praha
MNÚ.	Užhorod	ŽÚ.	Mukačevo	Užhorod	Košice
SÚ.	Užhorod				
OSP.	Valašské Meziříčí	ZSP.	Brno	Valašské Meziříčí	Brno
	Varnsdorf		Praha	Česká Lípa, t. č. v Litoměřicích	Praha
OÚ.	Veledín	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Tisovec	Košice
SÚ.	Velká Berezná		Mukačevo	Užhorod	
OÚ.	Velká Bytča		XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	Bratislava
	Velké Kapušany		XX (Košice)	Užhorod	Košice
OSP.	Velké Meziříčí	ZSP.	Brno	Jihlava	Brno
OÚ.	Velké Topoľčany	ŽÚ.	XVI (Nitra)	Nitra	Bratislava
SÚ.	Veľký Sevľuš		Mukačevo	Hust	Košice
	Volovoje				
OÚ.	Vráble		XVI (Nitra)	Nové Zámky	Bratislava
	Vranov		XX (Košice)	Michalovce	Košice
OSP.	Vrchlabí	ZSP.	Praha	Jičín	Praha
	Vsetín		Brno	Valašské Meziříčí	Brno
	Vysoké Mýto		Praha	Vysoké Mýto	Praha
	Vyškov		Brno	Kroměříž	Brno
	Zábřeh			Šumperk	
OÚ.	Zlaté Moravce	ŽÚ.	XVI (Nitra)	Nové Zámky	Bratislava
M.	Znojmo	ZSP.	Brno	Znojmo	Brno
OSP.	Znojmo				
OÚ.	Zvolen	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Baňská Bystrica	Bratislava
OSP.	Žamberk	ZSP.	Praha	Hradec Králové	Praha
	Žatec			Chomutov	
OÚ.	Želiezovce	ŽÚ.	XVIII (Zvolen)	Levice	Bratislava
	Žilina		XVII (Turč. Sv. Martin)	Žilina	
OSP.	Žlutice	ZSP.	Praha	Beroun	Praha

Vzor.

Příloha 2 k § 13.

Politický okres .....

Obec .....

VÝPIS

z rodných (křestních) a úmrtních matrik osob mužského pohlaví, narozených roku 19.....

Pořadové číslo	Jméno a příjmení	Den a místo narození	Zemřel-li, den a rok úmrtí	a) Jméno a příjmení otcovo b) Jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Povolání (zaměstnání) otcovo	Domovská obec, politický okres	Poznámka
1	2	3	4	5	6	7	8

V ..... dne ..... 19....

Kulaté úřední razítko

Správce matriky

.....

Velikost papíru A—4.

Vzor.

Politický okres .....

Příloha 3 k § 13.

Obec .....

VÝPIS

z úmrtní matriky osob mužského pohlaví, narozených roku 19....., jež nejsou ve vlastní rodné (křestní) matrice zapsány.

Pořadové číslo	Jméno a příjmení	Den narození	Den a rok úmrtí	a) Jméno a příjmení otcovo b) Jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Povolání (zaměstnání) otcovo	Domovská obec, politický okres	Poznámka
1	2	3	4	5	6	7	8

V ..... dne ..... 19.....

Kulaté úřední razítko

Správce matriky

.....

Velikost papíru A—4.

Politický okres ..... **Vzor.** *Příloha 4 k § 14.*

Obec .....

SEZNAM

osob odvodem povinných, narozených roku 19....., které mají domovské právo v obci shora uvedené.

Pořadové číslo	Číslo domu	Jméno a příjmení osoby odvodem povinné, též jiné příjmení (přezdívka)	Den a místo (politický okres) narození	Mateřská řeč	Svoboden či ženat, počet dětí	Náboženství (vyznání)	Chodil do škol (absolvoval školy)	Povolání (zaměstnání) osoby odvodem povinné	a) Jméno a příjmení otcovo b) Jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Povolání (zaměstnání) otcovo	I.*) odvodní třída				II.*) odvodní třída				III.*) odvodní třída			
											Osoba odvodem povinná bydlí nyní v obci, pol. okrese (adresa)	Zdali a kým byl přihlášen, zda ústně či písemně	Poznámka: obecního úřadu (notáře)	Poznámka: politického úřadu I. stolice	Osoba odvodem povinná bydlí nyní v obci, pol. okrese (adresa)	Zdali a kým byl přihlášen, zda ústně či písemně	Poznámka: obecního úřadu (notáře)	Poznámka: politického úřadu I. stolice	Osoba odvodem povinná bydlí nyní v obci, pol. okrese (adresa)	Zdali a kým byl přihlášen, zda ústně či písemně	Poznámka: obecního úřadu (notáře)	Poznámka: politického úřadu I. stolice
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	12	13	14	15	12	13	14	15

V ..... dne ..... 19.....

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář)

.....

V ..... dne ..... 19.....

Obecní starosta (notář)

.....

V ..... dne ..... 19.....

Obecní starosta (notář)

.....

Kulaté úřední razítko

Viděl, vyhlaste!

V ..... dne ..... 19.....

Přednosta pol. úřadu I. stol.

.....

Viděl, vyhlaste!

V ..... dne ..... 19.....

Přednosta pol. úř. I. stol.

.....

Viděl, vyhlaste!

V ..... dne ..... 19.....

Přednosta pol. úř. I. stol.

.....

Velikost papíru A-3.

Poznámka. *) Vyplní se při přihlášce.

Vzor.

Politický okres .....

Příloha 5 k § 14.

Obec .....

SEZNAM

osob odvodem povinných, narozených v obci roku 19....., které však do této obce nepříslušejí.

Pořadové číslo	Jméno a příjmení	Den a místo (politický okres) narození	a) Jméno a příjmení otcovo b) Jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Povolání (zaměstnání) otcovo	Osoba odvodem povinná bydlí nyní v obci, polit. okrese (přesná adresa)	Domovská obec, polit. okres	Poznámka
1	2	3	4	5	6	7	8

V..... dne..... 19.....

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář)

.....

Velikost papíru A—4.

Politický okres.....

Vzor.

Příloha 9 k § 18.

Obec.....

SEZNAM

osob cizí domovské příslušnosti povinných odvodem roku 19.....

Pořadové číslo	Číslo domu	Jméno a příjmení osoby odvodem povinné, též jiné příjmení (přezdívka)	Den a místo (politický okres) narození	Domovská obec (politický okres)	Mateřská řeč	Svoboden či ženat, počet dětí	Náboženství (vyznání)	Chodil do škol (absolvoval školy)	Povolání (zaměstnání) osoby odvodem povinné	a) Jméno a příjmení otcovo b) Jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Povolání (zaměstnání) otcovo	Osoba odvodem povinná bydlí nyní v obci, pol. okrese (přesná adresa)	Zda a kým byla osoba odvodem povinná přihlášena, zda ústně či písemně	Cestovní nebo legitimační listina, místo, datum a číslo její, doba platnosti, je-li třeba, směr cesty	Poznámka	
															obecního úřadu (notáře)	politického úřadu I. stolice
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

V.....dne.....19.....

Kulaté úřední razítko.

Obecní starosta (notář)

.....

Poznámka. Seznam třeba pořídit pro každou odvodní třídu zvlášť.

Velikost papíru A-3.

Vzor.

Příloha 10 k § 18.

Politický okres.....

Odvodní místo.....

Obec.....

POTVRZENÍ.

.....narozený roku 19....,

příslušný do obce....., politického okresu.....,

přihlásil se dnes k zápisu jako osoba odvodem povinná.

Popis osoby:

postava....., ústa.....,

obličej....., nos.....,

vlasy....., zvláštní znamení.....,

oči....., mluví řečí.....

Podpis osoby odvodem povinné

.....

V..... dne..... 19....

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář):

.....

Toto potvrzení musí osoba odvodem povinná přinésti k odvodu s sebou.

Velikost papíru A-5.

Vzor.

Politický úřad I. stolice .....

Příloha 18 k § 35.

Pořadové číslo a značka odvodního seznamu .....

I., II., III.*) odvodní třída.

Domovská obec ..... Den a rok ..... místo ..... politický okres ..... } narození

OBSÍLKA K ODVODU.

Branec (jméno a příjmení) ....., povoláním (zaměstnáním) ....., bydlící v ..... (ve větších městech nutno uvésti vedle místa též bližší adresu), (rodiče: jméno a příjmení otcovo .....,
jméno a příjmení matčino (za svobodna) ....., je povinen se dostaviti dne ..... 19..... o ..... hodině k odvodní komisi v .....
..... do ..... místnosti ..... v pořádku a čist.

Kdo neuposlechne tohoto předvolání, bude přísně potrestán podle zákona.

Tuto obsílku musí předvolaný branec přinésti k odvodu s sebou spolu s potvrzením o přihlášce k odvodnímu soupisu.

Politický úřad I. stolice v .....

dne ..... 19.....

Přednosta politického úřadu I. stolice

.....

(perforováno)

I., II., III.*) odvodní třída.

Rok narození .....

Pořadové číslo a značka odvodního seznamu .....

STVRZENKA.

Potvrzuji, že mi byla obsílka k odvodu na den ..... 19..... dnes dodána.

V ..... dne ..... 19.....

Podpis

.....

Poznámky. 1. Obsílka může býti podrobněji opravena podle potřeby politickým úřadem I. stolice.
2. Obsílka pro I. odvodní třídu na bílém papíře, pro II. odvodní třídu na papíře modrém nebo zeleném, pro III. odvodní třídu na papíře růžovém nebo červeném.
3. Až do vyčerpání zásob lze používati dosavadních tiskopisů.

*) Škrtněte, co se nehodí.

Velikost papíru A—4.

Vzor.

Obecní (městský) úřad (notář).....

(Odvodní komise doplňovacího okresu).....

Příloha 21 k § 40, 51 a 62.

VYSVĚDČENÍ TOTOŽNOSTI.

Odvodem povinný (jméno a příjmení).....,

narozený dne..... roku..... v.....,

politického okresu....., příslušný do obce.....,

politického okresu..... .....jest obeslán k dodatečnému odvodu před odvodní komisi v....., ku přezkoušení před přezkoušecí komisi v....., (jest odeslán do.....nemocnice ..... v..... k zjištění vady [choroby])*).

Popis osoby:

postava....., ústa.....,

obličej....., nos.....,

vlasy....., zvláštní znamení.....,

oči....., mluví řečí.....,

mateřská řeč.....

V..... dne..... 19.....

Podpis osoby odvodem povinné

.....

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář, předseda komise)

.....

Poznámka. *) Škrtněte, co se nehodí.

Velikost papíru A-5.

Vzor. *Příloha 27 k § 70.*

SVOLENÍ

k dobrovolnému vstupu do branné moci.

Svoluji, aby můj nezletilý syn (poručenec) (jméno a příjmení) ..... , povoláním (zaměstnáním) ..... , narozený (dne a roku) ..... v ..... , politického okresu ..... , příslušný do obce ..... , politického okresu ..... , dobrovolně vstoupil do branné moci.

V ..... dne ..... 19 .....

Viděl!

Obecní starosta (notář)

.....

Kulaté úřední razítko

Otec (poručník)

.....

Velikost papíru A-5.

Vzor.

Příloha 41 k § 88.

RODINNÝ VÝKAZ

o rodině....., číslo domu.....v osadě.....

v obci....., politického okresu.....

Jméno a příjmení člena rodiny	Domovská příslušnost, (obec, politický okres)	Bydliště, (obec, politický okres)	Den, rok a místo narození	Rok sňatku	Náboženství (vyznání)	Povolání (zaměstnání)	Den, rok a místo úmrtí	Poznámka
1	2	3	4	5	6	7	8	9

V.....dne.....19.....

Žadatel

.....

Potvrzuji správnost tohoto výkazu (podle předložených dokladů, úředních spisů a vykonaného šetření).

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář)

.....

Potvrzuji správnost tohoto výkazu podle úředních matrik (je-li třeba, nutno tu uvésti nesprávnosti a provedené opravy nebo doplňky).

Kulaté úřední razítko V.....dne.....19.....

Správce matrik

.....

Poznámky. 1. Nejdříve třeba uvésti otce a matku, pak děti podle stáří, počínaje nejstarším až do nejmladšího, při čemž nutno uvésti i žadatele o zařadění do náhradní zálohy. Žádný příslušník rodiny nesmí býti vynechán, a to ani tehdy, žije-li mimo rodinu nebo zemřel-li. U každého dítěte třeba uvésti, zda je to syn či dcera (vnuk či vnučka). Jestliže některý příslušník rodiny nežije v rodině, nebo se vystěhoval, nebo je nezvěstný, třeba to uvésti v rubrice „Poznámka"; v prvých dvou případech třeba uvésti místo, kde žije.

2. Jde-li o zařadění do náhradní zálohy vnuka, třeba uvésti rodinu v tomto pořadí:
a) děd,
b) bába,
c) jejich veškeří synové a dcery se svými manželkami nebo manžely,
d) dítky zrozené z manželství těchto synů a dcer.

Patří-li potomci jmenovaní v písm. d) k několika rodinám, třeba je vždy uvésti ihned za jejich rodiči, a to podle poznámky 1.

3. Žádají-li o zařadění do náhradní zálohy zároveň dva branci jako živitelé týchž osob, třeba tuto okolnost uvésti v rubrice 9.

4. U žadatele třeba v rubrice „Poznámka" zapsati „rok odvodu".

Velikost papíru A-4.

Vzor.

Obecní (městský) úřad (notář).....

Příloha 42 k § 90.

VYSVĚDČENÍ

o majetkových a výdělkových poměrech.

Jméno a příjmení		žadatele o zařadění do náhradní zálohy	
Rok narození			
Rok odvodu			
Jméno a příjmení všech příslušníků rodiny, v jejichž prospěch se požaduje zařadění do náhradní zálohy			
Zevrubné údaje o majetku rodiny, kde třeba, o každém příslušníku rodiny zvlášť			
Pramen výživy (živnost, zaměstnání atd.), z něhož rodina nebo každý její příslušník, zejména také žadatel má obživu a v jaké míře			
Údaje o	státních daních všech druhů		
	zemských	přirážkách	
	okresních		
	obecních		
	knihovních břemenech, váznoucích na nemovitém majetku, živnosti atd., a to v celkové jejich částce i jednotlivě		
Vyjádření o tom, zda	vydržování příslušníků rodiny skutečně na žadateli závisí		
	žadatel skutečně též tyto povinnosti a v jaké míře koná		
Poznámka o event. okolnostech zvláštního zřetele hodných			

V.....dne.....19.....

Kulaté úřední razítko

Obecní starosta (notář)

.....

POUČENÍ. Obecní (městské) úřady (notáři) mějte, pořizujíce tato vysvědčení, na mysli, že na správném vyšetření a individuálním ocenění každého případu, zvláště zasluhuje-li většího zřetele, závisí spravedlivé provádění zákona a že paušálním doporučováním každé žádosti stejným způsobem může při rozhodování o žádostech býti způsobeno, že nebude zařaděn do náhradní zálohy právě takový žadatel, jehož poměry vyžadují zvláštního zřetele.

Velikost papíru A-4.

Vzor.

(Razítko nástupní stanice.)

Příloha 58 k § 199, 250 a 316.

OVĚŘOVACÍ LÍSTEK

pro .....

.....

k nastoupení do vojenské služby v .....

V ..... dne ..... 19 .....

Razítko obec. úřadu [notáře]

Obecní starosta (notář)

.....

Poznámka.

1. Ověřovací lístek opravňuje k jedné kreditované jízdě po dráze v příslušné třídě v oblasti republiky. Kreditované jízdné se započítá podle vojenské tarifní úmluvy na vrub vojenské správy. Jízda z bydliště do místa povolání smí býti vykonána jen nejkratším směrem. Použití rychlíku je dovoleno jen gážistům.

2. Před vstupem do vlaku je povolaný povinen předložiti ověřovací lístek výdejně jízdních lístků, aby naň vtiskla staniční razítko.

3. Ověřovací lístek se odevzdá u vojenského útvaru, kam povolaný do činné služby nastoupí.

Velikost papíru A-5.

Vzor. *Příloha 74 k § 301 a 330.*

Politický okres .....

Obec .....

OHLAŠOVACÍ KNIHA

o pobytu mužstva v záloze a náhradní záloze a na trvalé dovolené.

Velikost papíru A-3.

Pořadové číslo	Datum hlášení	Jméno a příjmení	Den, rok, místo, polit. okres, narození	Domovská obec, politický okres	Odvodní ročník	Vojskové těleso (pluk, ústav atd.), do jehož kmenového počtu hlášený patří	Vojenská hodnost a branný poměr
1	2	3	4	5	6	7	8
1 až 30							
31	3/10 1922	František Novák	5/3 1900 Bystřice, Benešov	Václavice, Benešov	1920	pěší pluk 48	desátník v zál.
atd.							
76	30/11 1923	Karel Hrouda	23/5 1902 Bělá Ledeč n./S.	Václavice, Benešov	1922	děl. pl. 51	vojín na trv. dovolené
atd.							
92	23 12 1924	František Novák	5/3 1900 Bystřice, Benešov	Václavice, Benešov	1920	pěší pluk 48	desátník v zál.
atd.							
107	14/1 1925	Alois Klíma	19/3 1901 Praha	Poděbrady	1921	strojní prapor	svobodník v zál.
atd.							
165	21/6 1925	František Novák	5 3 1900 Bystřice, Benešov	Václavice, Benešov	1920	pěší pluk 48	desátník v zál.
166							
atd.							

Poznámka. Každá strana má 12 vodorovných rubrik.

Mateřská řeč	Povolání (zaměstnání), úřad (podnik atd.), kde je zaměstnán, neb jiný zaměstnavatel	Jméno a příjmení otcovo, jméno a příjmení matčino (za svobodna)	Přihlášen k pobytu v obci (adresa)	Odhlášen, kdy a kam	Při odhlášení do ciziny jméno a adresa zjednaného prostředníka	Dřívější místo pobytu, datum odhlášení v dřívějším místě pobytu, které je zřejmo z vojenského průkazu (vojenské knížky, vojenského listu)	Poznámka
9	10	11	12	13	14	15	16
česká	truhlář	Josef, Marie Marešová	č. 47	.	.	z činné služby	
česká	rolník	Antonín, Anna Černá	č. 108	.	.	z činné služby	
česká	truhlář	Josef, Marie Marešová	.	23/12 1924 Tábor	.	.	
česká	zámečník	Karla Klímová	.	14/1 1925 do Berlína	Josef Zima Václavice č. 79	.	
česká	truhlář	Josef, Marie Marešová	č. 47	.	.	Tábor 18/6 1925	

Vzor.

Příloha 75 k § 301.

Obec .....

Politický okres .....

OHLAŠOVACÍ LÍSTEK O POBYTU.

Jméno a příjmení		
Narození	den a rok	
	místo	
	polit. okres	
Domovská příslušnost	obec	
	polit. okres	
Odveden roku		
Náleží do kmenového počtu voj. útvaru, hodnost a branný poměr		
Mateřská řeč		
Povolání (zaměstnání), místo, úřad (podnik), kde zaměstnán, neb jiný zaměstnavatel		
Jméno a příjmení	otcovo	
	matčino (za svobodna)	

Přihlášen k pobytu	dne / v obci	
Železniční stanice, která je nejbližší bydlišti		
Odhlášen	kdy	
	kam	
Při odhlášení do ciziny jméno a adresa zjednaného prostředníka		
Dřívější místo pobytu; datum odhlášení v dřívějším místě pobytu, které je zřejmo z vojenského průkazu (z vojenské knížky, vojenského listu)		
Poznámka		

V ..... dne ..... 19.....

Kulaté úřední razítko

Podpis

.....

Velikost papíru A-5.

Zadní strana ohlašovacího lístku o pobytu.

Presentační razítko doplňovacího okresního velitelství

Pořadové číslo a značka evidenčního protokolu .....

Okresní správa politická
Okresní úřad
Slúžnovský úřad
Magistrát
Městský notářský úřad
} *)

Postupuji k záznamu podle § 299 br. př.

Velitel doplňovacího okresu

.....

*) Škrtněte, co se nehodí.

Obecní (městský) úřad (notář) v .....

Doplňovací okresní velitelství

Věc úřední, poštovného prosta.

Státní tiskárna v Praze.